

**ZEYTİNYAĞI
&
SOFRALIK ZEYTİN
&
PİRİNA YAĞI
DURUM VE TAHMİN
2005/2006**

**Olive Oil -Table Olive and Olive Pomace Oil
Situation and Outlook
2005/2006**

Z-SZ-PY-D&T /142 / Mart 2006

Proje Ekibi

Dr. Renan TUNALIOĞLU
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü

Pervin KARAHOCAGİL
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü

Bu raporun basım, yayım ve satış hakları
Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü'ne aittir.
Raporun bütün hakları saklıdır.
Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

“Zeytinyağı - Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum - Tahmin Raporu” ile ilgili olarak 2005/2006 kampanya dönemine ait öngörü rakamları TEAE tarafından en küçük kareler yöntemi ile hesaplandıktan sonra 31 Ocak 2006 tarihinde İzmir-Ege İhracatçı Birliklerinde düzenlenen Tartışma Kurulu'nda görüşülerek kesinleştirilmiştir. Raporda yer alan görüşlerin sorumluluğu yalnızca TEAE'ye aittir.

ZEYTİNYAĞI- SOFRALIK ZEYTİN VE PİRİNA YAĞI TARTIŞMA KURULU
31 OCAK 2006

- Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü - Ankara
- Zeytincilik Araştırma Enstitüsü-Bornova-İzmir
- Strateji Geliştirme Başkanlığı-Ankara
- Atatürk Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü-Yalova
- Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği-İzmir
- TARIŞ-İzmir
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği-Ankara
- Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü-İzmir
- Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü-İzmir
- İzmir Ticaret Odası-İzmir
- Doğu Akdeniz Zeytin Birliği-Adana
- Edremit Zeytin Üretim İstasyonu-Edremit-Balıkesir
- MARMARABIRLIK-Bursa

İletişim

Tel : (90) (312) 287 58 33 **Fax :** (90) (312) 287 54 58

web sitesi: www.aeri.org.tr

Dr.Renan TUNALIOĞLU: renan@aeri.org.tr

Pervin KARAHOCAGİL: pervin@aeri.org.tr

YAYIN NO: 142
ISBN 975-407-195-0
ISSN 1305-5321

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	vi
Proje Ekibi'nin Önsözü.....	vii
ÖZET.....	2
ABSTRACT.....	4
RESMÎ GAZETEDE ZEYTİN.....	6
BASINDA ZEYTİN.....	10
DÜNYADA ZEYTİN.....	14
DÜNYADA ZEYTİNYAĞI.....	16
DÜNYADA ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	17
DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN.....	19
DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN DURUM – TAHMİN - ÖNGÖRÜ.....	21
DÜNYADA PİRİNA YAĞI.....	22
DÜNYADA PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	25
TÜRKİYE'DE ZEYTİN.....	26
TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI.....	29
TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	32
TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN.....	46
TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	57
TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI.....	63
TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ.....	64

BİLGİ NOTLARI

BİLGİ NOTU 1- TÜRKİYE'NİN UZK'YA TEKRAR ÜYELİĞİ VE UZK ZEYTİNYAĞI VE SOFRALIK ZEYTİN ANLAŞMASININ İMZALANMASI.....	15
BİLGİ NOTU 2- AB ORTAK PİYASA DÜZENİNDE ZEYTİNYAĞI.....	18
BİLGİ NOTU 3- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA FİYAT POLİTİKALARI.....	36
BİLGİ NOTU 4- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI İHRACATI.....	40
BİLGİ NOTU 5- ZEYTİNYAĞI DIŞ TİCARETİNDE MEVZUAT (2006/1).....	42
BİLGİ NOTU 6- ZEYTİNYAĞI DIŞ TİCARETİNDE MEVZUAT DEĞİŞİKLİĞİ (2006/2).....	44
BİLGİ NOTU 7- TÜRKİYE'DE DÖKME ZEYTİNYAĞI.....	45
BİLGİ NOTU 8- TÜRKİYE ZEYTİNYAĞI VE DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ.....	45
BİLGİ NOTU 9- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA STANDART.....	45
BİLGİ NOTU 10- TÜRK GIDA KODEKSİ.....	47
BİLGİ NOTU 11- TÜRK GIDA KODEKSİ YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI VE YEMEKLİK PİRİNA YAĞI TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ.....	49
BİLGİ NOTU 12- YEMEKLİK ZEYTİNYAĞLARI VE YEMEKLİK PİRİNA YAĞLARININ KALİTE VE SAFLIK KRİTERLERİ.....	50
BİLGİ NOTU 13- REVİZE EDİLEN TS 341 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI STANDARDI VE TS 342 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI-MUAYENE VE DENEY YÖNTEMLERİ STANDARDININ DIŞ TİCARETTE ZORUNLU UYGULAMAYA KONULMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ.....	53
BİLGİ NOTU 14- TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİNDE İHRACAT VE FİYAT.....	61
BİLGİ NOTU 15- TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİNDE STANDART.....	61
BİLGİ NOTU 16- TS 5269 RAFİNE YEMEKLİK PİRİNA YAĞI STANDARDI REVİZYON ÇALIŞMALARI.....	64

GRAFİKLER

Grafik 1- Dünyada Zeytinyağı Üretimi (1990/1991 - 2005/2006).....	16
Grafik 2- AB’de Zeytinyağı Üretimi (1990/1991 - 2005/2006).....	16
Grafik 3- Dünyada Ülkeler Bazında Sofralık Zeytin Üretimi (1990/1991 - 2005/2006).....	20
Grafik 4- Dünya Sofralık Zeytin İhracatı (1990/91 - 2005/06).....	20
Grafik 5- Dünya Pirina Yağı Üretimi (1990/91 - 2004/05).....	23
Grafik 6- AB’de Zeytinyağı ve Pirina Yağı Üretimi (2002/2005).....	23
Grafik 7- Türkiye’de Önemli Zeytinci İllerin Ağaç Sayıları (2003).....	28
Grafik 8- Türkiye’de Yağlık ve Sofralık Zeytin Üretimi.....	28
Grafik 9- Türkiye’de Zeytinyağı Üretim, Tüketim ve İhracatı.....	30
Grafik 10- Türkiye’de Zeytinyağı Üretimi ve Tüketiminin Karşılaştırılması.....	30
Grafik 11- Türkiye Zeytinyağı İhracatının Dünya İhracatındaki Payı (%).....	30
Grafik 12- Türkiye’de 5° Asit Zeytinyağı Destekleme ve Serbest Piyasa (Borsa) Fiyatları.....	33
Grafik 13- Türkiye’de Kutulu Zeytinyağı İhraç Fiyatları.....	33
Grafik 14- Türkiye’de Varilli Zeytinyağı İhraç Fiyatları.....	33
Grafik 15- Türkiye’de Dökme Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton).....	34
Grafik 16- Türkiye’de Zeytinyağı İhraç Fiyatları.....	34
Grafik 17- Türkiye’de Hususi Şartlı ve Müstahsil Satış Ham Muhtelif Zeytinyağı Borsa Satış Fiyatları.....	34
Grafik 18- Türkiye’de Sofralık Zeytin Üretim, Tüketim ve İhracatı.....	55
Grafik 19- Türkiye’de Sofralık Zeytin Üretimi Birim Maliyet Fiyatları (Marmarabirlik))YTL/Kg.....	60
Grafik 20- Türkiye Siyah Zeytin İhracat Fiyatları - (\$/Ton).....	60
Grafik 21- Türkiye Pirina Yağı İhracat Fiyatları (2000/2001) -\$/Ton.....	64

ŞEKİLLER

Şekil 1- Pirina Yağı Üretim Aşamaları.....	24
Şekil 2- Türkiye’de Zeytin Üreten Bölgeler.....	26
Şekil 3- Türkiye’de Zeytinyağı Pazarlama Organizasyonu.....	31
Şekil 4- Türkiye’de Zeytinyağı Destekleme Uygulamaları.....	37
Şekil 5- Türkiye’de Sofralık Zeytin Pazarlama Organizasyonu.....	56

TABLolar

Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006).....	17
Tablo 2- AB’nin Zeytinyağı İle İlgili Geçiş Döneminde Değişen Fiyat Uygulamaları.....	19
Tablo 3- AB Üyelerinin Ulusal Garantilenmiş Miktarları Ve Bunlara Göre Verilen Toplam Azami Yardım.....	19
Tablo 4- Dünya Sofralık Zeytin Arzı Ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006).....	21
Tablo 5- Dünyada ve Türkiye’de Zeytinyağı - Yemeklik Pirina Yağı - Endüstriyel Pirina Yağı Üretimi.....	22
Tablo 6- Dünya Pirina Yağı Arzı Ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik) (2001/2002 - 2005/2006).....	25
Tablo 7- Çiftçi Kayıt Sistemine Dahil Edilen Zeytin Alanı (da).....	27
Tablo 8-Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayısı, Zeytin, Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Üretimi.....	29
Tablo 9- Türkiye Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006).....	32
Tablo 10- Türkiye’deki Mevcut Zeytinyağı Fabrikaları ve İllere Göre Dağılımı (1995).....	35
Tablo 11- Türkiye Zeytinyağı Fabrika Sayısı ve Kapasite Kullanım Oranı.....	35
Tablo 12- Dünyada ve Türkiye’de Farklı Kalitede Zeytinyağlarının Sınıflandırılması.....	36
Tablo 13- Türkiye’de Zeytinyağında Üretici Destekleri.....	37
Tablo 14- Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Zeytinyağı Üreticilerine Ödenen Toplam Pirim Miktarları ve Üretici Sayıları.....	38
Tablo 15- Zeytinyağında Uygulanan Gümrük Tarifeleri.....	39
Tablo 16- Türkiye’de Tiplerine ve Ambalajlarına Göre Zeytinyağı İhracat Mevzuatı (2005/2006).....	39
Tablo 17- Zeytinyağında 2006 yılı itibari ile GTİP Değişiklikleri.....	41
Tablo 18- Ham Zeytin Ve Zeytinyağı Üretim Maliyeti (YTL)(2005/2006).....	46
Tablo 19- Türkiye Sofralık Zeytin Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006).....	57
Tablo 20- Marmarabirlik 2004/2005 Ürün Alım Kampanyasında Uygulanan Dane Sayıları ve Avans Barem Fiyatları (TL/ Kg).....	58
Tablo 21- Marmarabirlik 2005/2006 Ürün Alım Kampanyasında Uygulanan Tane Sayıları ve Avans Barem Fiyatları (YTL/ Kg).....	59
Tablo 22- Türkiye’de İller Bazında Sofralık Zeytin İşletmeleri.....	61
Tablo 23- Sofralık Ham Zeytin Üretim Maliyeti 2005/06 YTL.....	62
Tablo 24- Türkiye’de Mevcut Pirina Yağ Fabrikaları (1999).....	63
Tablo 25- Türkiye’de Pirina Yağı Arzı ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik).....	64

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2005/06	66
Ek Tablo 2- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05	67
Ek Tablo 3- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04	68
Ek Tablo 4- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2002/03	69
Ek Tablo 5- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2005/06	70
Ek Tablo 6- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05	71
Ek Tablo 7- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04	72
Ek Tablo 8- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)	73
Ek Tablo 9- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)	74
Ek Tablo 10- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2004)	75
Ek Tablo 11- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2003)	78
Ek Tablo 12- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*	79
Ek Tablo 13- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)	80
Ek Tablo 14- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)	81
Ek Tablo 15- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)	81
Ek Tablo 16- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)	82
Ek Tablo 17- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)	83
Ek Tablo 18- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)	84
Ek Tablo 19- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)	84
Ek Tablo 20- Türkiyenin Riviera Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)	85
Ek Tablo 21- Türkiyenin Riviera Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)	86
Ek Tablo 22- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (kg)	87
Ek Tablo 23- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (\$)	87
Ek Tablo 24- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)	88
Ek Tablo 25- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)	89
Ek Tablo 26- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (kg)	90
Ek Tablo 27- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (\$)	90
Ek Tablo 28- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (kg)	91
Ek Tablo 29- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (\$)	92
Ek Tablo 30- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (kg)	93
Ek Tablo 31- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (\$)	93
Ek Tablo 32- Türkiye'nin Ülkelere Göre Pirina Yağı ve Sabun Hammaddeleri İhracatı (kg)	94
Ek Tablo 33- Lampant Zeytinyağının Ülkelere göre İhracatı (kg)	94
Ek Tablo 34- Türkiye'nin Kalite sınıflarına Göre Zeytinyağı İhracatı (1996-2005)	95
Ek Tablo 35- Türkiye'nin Kalitelerine Göre Zeytinyağı İhracatı	96
Ek Tablo 36- Türkiye'nin Tiplerine Göre Zeytinyağı İhracatı (kg)	96
Ek Tablo 37- Türkiye'nin Ülkelere Göre Farklı Kalitelerde Zeytinyağı İthalatı (kg)	97
Ek Tablo 38- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (kg)	98
Ek Tablo 39- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (\$)	99
Ek Tablo 40- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (kg)	100
Ek Tablo 41- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (\$)	100
Ek Tablo 42- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (kg)	101
Ek Tablo 43- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (\$)	102
Ek Tablo 44- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (kg)	103
Ek Tablo 45- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (\$)	103
Ek Tablo 46- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)	104
Ek Tablo 47- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$)	105
Ek Tablo 48- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)	106
Ek Tablo 49- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$)	106
Ek Tablo 50- Türkiyenin Sofralık Zeytin İhracatı (kg/\$)	107
Ek Tablo 51- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah ve Yeşil Sofralık Zeytin İthalatı (TL/kg)	108
Ek Tablo 52- Türkiye'de İllere Göre Çiftçi Eline Geçen Yağlık Zeytin Fiyatları (TL/kg)	109
Ek Tablo 53- Türkiye'de İllere Göre Çiftçi Eline Geçen Sofralık Zeytin Fiyatları (TL/kg)	110
Ek Tablo 54- Türkiye'de İllere Göre Riviera Zeytinyağı Perakende Fiyatları (TL/kg)	111
Ek Tablo 55- Türkiye'de İllere Göre Siyah Zeytin Perakende Fiyatları (TL/kg)	112
Ek Tablo 56- Türkiye'de İllere Göre Yeşil Zeytin Perakende Fiyatları (TL/kg)	113
Ek Tablo 57- Zeytin ve Zeytin Mamülleri İmalatı	114

ÖNSÖZ

İnsanın yaşaması ve neslinin devamı için bir zorunluluk olan beslenme, geçmişten bugüne değin yaşamak için verilen mücadelelerde her zaman önemli ve vazgeçilmez olmuştur. Bu nedenle de beslenmenin en önemli unsuru tarım ürünleri, tüm dünya ülkelerinde stratejik bir önemin yanısıra, bu önemin güncelliğini de devam ettirmektedirler.

Tarımın sahip olduğu stratejik önemin ise, geleceğe yönelik bilgi envanterleri “Durum - Tahmin ve Öngörü Çalışması” ile güçlendirilmektedir. Konu, günümüzde sadece durum-tahmin ve öngörü değil “Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) adı altında da değerlendirilerek, Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikasının temel çalışmaları arasında bulunmaktadır.

Türkiye’de ise durum ve tahmin çalışmaları; bir yandan onları gerçekleştiren Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü (TEAE) tarafından bütün çalışmalara temel teşkil edecek bilgi ve veri tabanı oluşturulmasını sağlarken, diğer yandan sektördeki gelişmeleri yakından izleyecek ilgili kişi, grup ve kuruluşları bu gelişmelerden zamanında ve doğruya yakın olarak haberdar edip bilgilendirmeyi sağlamaktadır.

Bu çalışmalarda, bitkisel üretim gruplarında hasat periyodu (varsa buna paralel işleme periyodu) göz önüne alınarak bir önceki yıla ait üretim, kullanım (tüketim), ihracat, ithalat, fiyatlar ve yıl sonu stoklarında ortaya çıkan gerçekleştirmeler “ Durum ”, içinde bulunulan yıla ait gerçekleşen fakat tam netleşmeyen gelişmeler “Tahmin”, bir sonraki yıla ait muhtemel gelişmeler ise “ Öngörü ” adı altında sistematik olarak incelenmektedir. Bu incelemeler dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak yapıldığından, ürün grubu ile ilgili olarak dünya ülkelerindeki durum da gündeme getirilmektedir.

“Zeytinyağı Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum ve Tahmin Raporu” zeytinyağı ve sofralık zeytin üreticileri, ilgili kurum ve kuruluşlar, birlikler, sanayiciler, tüccarlar, üniversiteler ve konuyla ilgilenen tüm kesimlerin bilgileri dahilinde, ortak ve güvenilir bir bilgi kaynağı olma özelliğine sahip olarak hazırlanmaktadır. Ayrıca zeytin ürün gruplarını içeren bu raporla, konu ile ilgili temel politikalar oluşturulması aşamasında önemli katkılar sağlanabilmesine çalışılmaktadır.

Bu çalışmadaki gayret ve emekleri nedeniyle, Proje ekibinde yer alan Sayın Dr. Renan TUNALIOĞLU ve Sayın Pervin KARAHOCAĞIL’e, Tartışma Kurulu’nda yer alan temsilcilere ve katkı sağlayan sektörün tüm değerli uzmanlarına teşekkür ederim. Çalışmanın dünya ve ülkemizdeki durum ve gelişmeler hakkında sistematik ve güvenilir bilgi kaynağı olma niteliği sağlayacağını ve böylelikle sektörle ilgili kararlar verirken kullanılabilir bir kaynak olacağını umuyorum.

Hüsnü EGE
Enstitü Müdür V.

Proje Ekibi'nin Önsözü

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından 2003 ve 2004 yıllarında “Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin” olarak yayınlanan rapor, 2005 yılından bu yana pirina yağının da ilavesi ile “Zeytinyağı-Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum Tahmin” raporu olarak hazırlanmaktadır.

Bu raporun hazırlanması sırasında Proje Ekibinden katkılarını esirgemeyen ve Tartışma Kurulu'nda yer alan tüm temsilcilere; Sayın Aynur DANACI'ya, Sayın Erdoğan OKTAY'a, Sayın Mustafa TAN'a, Sayın Mehmet GÜLER'e, Sayın Günnur BİNİCİ'ye, Sayın Mehmet BALCI'ya, Sayın Hatice ÇAKIR'a, Sayın Ertuğrul DOĞANALP'e, Sayın Fatma ÖZTÜRK'e, Sayın İlhan UNCU'ya, Sayın Figen KUTKAN'a, Sayın Nesrin AKTEPE TANGU'ya, Sayın Elmas ÖZEKER'e, Sayın Murat İSFENDİYAROĞLU'na; Sayın İsmnaz ÖZDEMİR'e ve bu yıla ait Tartışma Kurulu'na ev sahipliği yapan Ege İhracatçı Birlikleri - Zeytin ve Zeytinyağı Bölümüne teşekkür eder, çalışmanın ülkemiz zeytinciliğine faydalı olmasını temenni eder, saygılarımızı sunarız.

Mart / 2006 / ANKARA

PROJE EKİBİ

**Dr. Renan TUNALIOĞLU
Pervin KARAHOCAGİL**

ZEYTİNYAĞI

&

SOFRALIK ZEYTİN

&

PİRİNA YAĞI

ÖZET

BASLICA GELISMELER ZEYTINYAGI

2003 /2004

- Dünyada bu kampanya döneminde 3.175 bin ton zeytinyağı üretimi, 663 bin ton ithalatı, 2883 bin ton tüketimi ve 657.5 bin ton ihracat yapılmıştır. Bir önceki kampanya dönemine göre daha düşük bir stokla kampanyaya başlanıldığı fakat dönem sonu stokların daha yüksek olarak bittiği görülmektedir.
- Dünya zeytinyağı üretimi, tüketimi, ihracatı ve ithalatında yine AB Ülkelerinin söz sahibi olacağı , AB içerisinde de en yüksek üretimin 1.412 bin ton ile İspanya'da olduğu yine diğer iki büyük üretici ülke İtalya ve Yunanistan'da bu kampanya döneminde üretimin bir önceki yıla göre düşük olacağı ve üretim miktarının 685 ile 308 bin ton arasında olacağı ifade edilmektedir. Diğer yandan AB dışındaki önemli ülke Tunus'ta bu kampanya 280 bin ton zeytinyağı üretilmiştir. Tunus AB tarafından tanınan kota nedeniyle her yıl olduğu gibi bu yıl da 55 bin ton zeytinyağını doğrudan AB'ye ihraç etmektedir. Ayrıca AB tarafından bu kampanya itibarı ile Suriye'ye 10 bin tonluk bir kota tanınacağı belirtilmektedir.
- Türkiye'de bu kampanya dönemi tipik yok yılı yaşanmıştır. Türkiye'de zeytinyağı kampanyasına 21 bin ton dönem başı stok ile başlanılmış, 83 bin ton üretim, 48 bin tüketim, 46 bin ton ihracat ve 10 bin ton dönem sonu stokla kapatılmıştır. Türkiye'de bu kampanya döneminde hasat öncesinde ve sonrasında yaşanan olumsuz ve sıra dışı iklim değişiklikleri nedeniyle sofralık kalitesi düşmüş, bu da mevcut ürünün yağlıya ayrılması zorunluluğuna neden olmuştur.

2004 /2005

- Dünyada bu kampanya döneminde 3001 bin ton zeytinyağı üretimi, 634,0 bin ton ithalat, 2886 bin ton tüketim ve 607,5 bin ton ihracat olmuştur. Bir önceki kampanya dönemine göre daha yüksek bir stok ile başlayan kampanyanın 1151 bin ton stokla kapanacağı beklenmektedir.
- Bu kampanya döneminde, dünya zeytinyağı üretiminde söz sahibi önemli ülkelerden İspanya'da 980,3 bin ton, İtalya'da 879.0 bin ton, Yunanistan'da 435 bin ton, Tunus'da 130 bin ton, Türkiye'de 145 bin ton, Suriye'de ise 175 bin ton üretim olmuştur. Bu kampanya döneminde 3.3 asit zeytinyağı için ortalama dünya fiyatının ise 2.200 Euro/ton olarak gerçekleşmiştir.
- Türkiye'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı prim sistemi kapsamında 5 asit ham zeytinyağı için verilecek prim miktarını 250.000 TL/kg=25 YKrş/kg olarak belirlemiştir. TARİŞ Zeytin ve Zeytinyağı Birliği bu kampanya döneminde üreticisini dünya fiyatları açısından korumak amacıyla 5 asit ham zeytinyağı fiyatlarını açıklamamıştır.

2005 /2006

- Bu kampanya döneminde dünyada 2585 bin ton zeytinyağı üretimi, 682,5 bin ton ithalat, 2769 bin ton tüketim ve 654 bin ton ihracat öngörülmektedir.
- Bu kampanya döneminde, dünya zeytinyağı üretiminde söz sahibi önemli ülkelerden İspanya'da 880 bin ton, İtalya'da 600 bin ton, Yunanistan'da 424 bin ton, Tunus'da 200 bin ton, Türkiye'de 115 bin ton, Suriye'de ise 100 bin ton üretim beklenmektedir.
- Türkiye'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı prim sistemi kapsamında 5 asit ham zeytinyağı için verilecek prim miktarının 100.000 TL/kg=10 YKrş/kg olacağı belirlenmiş fakat henüz kesinleşmemiştir. TARİŞ Zeytin ve Zeytinyağı Birliği bu kampanya döneminde 5 asit ham zeytinyağı fiyatlarını 5 YTL olarak açıklamıştır.

SOFRALIK ZEYTIN

2003 /2004

- Dünya sofralık zeytin üretiminde, tüketiminde ve dönem sonu stoklarında kayda değer bir düşme yaşanmıştır. Genelde olduğu gibi dünya iklimindeki olumsuz değişimler sofralık kalitesini olumsuz etkilemekte ve bu nedenle de yağa ayrılan miktar artmaktadır.
- Türkiye'de dünyadaki beklentilere paralel olarak sofralık zeytin üretiminin düşmüştür. Bu kampanya döneminde Türkiye zeytininde yok yılını yaşadığı için bu son derece normal bir durumdur.

Üretim, bir önceki yok yılı verilerine göre oldukça iyimser bir tablo çizmektedir. Bu yıl Türkiye'nin 125 bin ton sofralık zeytin üreterek, 51 bin ton ihraç etmiştir.

- Türkiye'de iç piyasada sıkıntı yaratan sofralık zeytinde KDV oranı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31.12.2003 tarih 25333 sayılı resmi gazeteye göre %8'den %1'e indirilmiştir. Bu sorunun çözümlenmesinde üretici yöre milletvekillerinin katkısı olmuştur.
- Bursa'da yoğun kar nedeniyle çok sayıda zeytin ağacının kırıldığı ya da don zararına maruz kaldığı belirtilmektedir. Yetkililer -7 dereceye kadar düşen sıcaklığın 4 saatten uzun sürmesi ile don zararının başladığını belirtmişlerdir. Bazı ağaçlarda bu zarar dal kırılması bazılarında ise ağaç ölümü şeklinde gerçekleşmiştir. Bu durumda bölgede yetiştirilen Türkiye'nin en önemli sofralık siyah zeytin çeşidi olan "Gemlik" oldukça olumsuz etkilenmiştir.
- Marmarabirlik bu kampanya döneminde üreticiye Gemlik tipi siyah zeytine avans barem fiyatı olarak 2.300.000 TL/kg ödemiştir.

2004 /2005

- Bu kampanya döneminde üretim dünya sofralık zeytin üretimi 1.709 bin ton, ithalatı 440 bin ton, tüketimin 1.678 bin ton ve ihracatın 450 bin ton olmuştur.
- Türkiye bu kampanya'ya 10 bin ton başlangıç stoğu ile başlamış ve 17 bin ton ile bitirmiştir. Üretim ise 240 bin ton olmuştur.
- Marmarabirlik bu kampanya döneminde üreticiye Gemlik tipi siyah zeytine olarak kalite farkına göre 1.450.000 TL/kg ile 3.650.000 TL/kg avans barem fiyatı ödemiştir.

2005 /2006

- Bu kampanya döneminde üretimin 1.730 bin ton, ithalatın 471,5 bin ton, tüketimin 1.778 bin ton ve ihracatın 484 bin ton olması beklenmektedir. Türkiye'nin bu kampanya döneminde 280 bin ton üretimi olacağı beklenmektedir.
- Marmarabirlik bu kampanya döneminde üreticiye Gemlik tipi siyah zeytine olarak kalite farkına göre 2 YTL/kg ile 4.5 YTL/kg avans barem fiyat ödemiştir.

PİRİNA YAĞI**2004/2005**

- Dünya pirina yağı üretiminin 214,5 bin ton, ithalatının 58 bin ton, tüketiminin 209 bin ton ve ihracatının 63 bin ton olmuştur. Türkiye'nin ise dünya üretiminin ancak %5-6 sı kadar pirina yağı ürettiği görülmektedir.

2005 /2006

- Bu kampanya döneminde zeytinyağı üretimine paralel pirina yağı üretiminde ve dolayısı ile dengenin diğer unsurlarında da bir azalma öngörülmektedir.

ABSTRACT

MAIN DEVELOPMENTS

OLIVE OIL

2003/2004

- 3.175 tons olive oil was produced in this period, 663.500 tons were imported, the olive oil consumption was reached to 2883 thousand tons and 657.500 tons were exported.
- EU countries were again main producer, exporter, consumer and importer countries of World olive oil. Spain was the first country with 1.412.000 tons in EU. Other two biggest producers; Italy and Greece have produced less than previous year, the production amount was between 685-308.000 tons. On the other hand Tunisia, which is an important country outside EU, produced 280.000 tons of olive oil in this period. Tunisia exported 55.000 tons directly to EU countries in line with the quota put by EU Commission. EU also implemented 10.000 tons quota for Syria during this campaign period.
- This campaign period was off production (typically alternate bearing) year for Turkey. Turkey started the campaign with 21.000 tons of beginning stocks, produced 83.000 tons, consumed 48.000 tons and closed the period with 10.000 tons endings stocks.
- During the campaign period negative and unexpected climate changes before and after the harvest, have caused the loss of table olive quality, as a result high percentage of production is directed to olive oil production.

2004/2005

- 3.001 thousand tons olive oil was produced, 634 thousand tons were imported, the olive oil consumption was 2.886 thousand tons and 607.500 tons were exported. Campaign started with 1.009 thousand tons stock amount and finished with 1151 thousand tons.
- EU countries were again main producer, exporter, consumer and importer countries of World olive oil. This campaign; Spain was the first country with 980,3 thousand tons in EU. Other two biggest producers; Italy and Greece produced 879.0 thousands tons and 435 thousand tons respectively. On the other hand Tunisia, which is an important country outside EU, produced 130 .000 thousand tons, Turkey and Syria produced 145 thousand tons and 175 thousand tons of olive oil respectively in this period. Tunisia exported 55.000 tons directly to EU countries in line with the quota put by EU Commission. EU also implemented 10.000 tons quota for Syria last campaign period.
- TARİŞ Olive and Olive Oil Cooperation announced the price of 5⁰ acid crude olive for protect their producer against the World price. On the other hand; Ministry of Agriculture paid 250.000 TL/kg=25Krş/kg as a premium price (as support).

2005 /2006

- It is projected that 2585 housand tons olive oil will be produced, 682,5 thousand tons will be imported, the olive oil consumption will be 2.769 thousand tons and 654 thousand tons will be exported.
- EU countries will be again main producer, exporter, consumer and importer countries of World olive oil. This campaign; Spain will be the first country with 880 thousand tons in EU. Other two biggest producers; Italy 600 thousand tons and Greece will produce 424 thousand tons. On the other hand Tunisia, which is an important country outside EU, is expected to produce 200.000 thousand tons, Turkiye 115 housand tons and Syria 100 thousand tons of olive oil in this period. Tunisia will export 55.000 tons directly to EU countries in line with the quota put by EU Commission. EU will also implement quota for Syria.
- TARİŞ Olive and Olive Oil Cooperation are announced the price of 5⁰ acid crude olive oil as 5 YTL this year. On the other hand; Ministry of Agriculture are announced as an premium price (as support), which as 100.000 TL/kg=10Krş/kg

TABLE OLIVE**2003/2004**

- World table olive production and consumption considerably decreased. Negative changes in world climate caused table olive quality badly and as a result olive reserved for oil increased permanently.
- Table olive production in Turkey decreased as it is in the world. It is very normal for Turkey since it is alternate bearing years. Actually production, consumption, stock and export numbers are better than the last off production (typically alternate bearing) years data. Turkey produced 125.000 tons and exported 51.000 tons of table olive in this year.
- Value added tax (VAT) on table olive is decreased from 8% to 1% by a Council of Ministers decision. This important decision has been adopted by the efforts of olive producer regions' Member of Parliaments.
- It is informed that heavy snow and frost caused considerable loses in Bursa where the finest table olive type "Gemlik" is produced.

2004/2005

- Table olive production was 1.709 thousand tons, import was 440 thousand tons, consumption was 1.678 thousand tons and export was 450 thousand tons in this campaign. Turkey started the period with 10 thousand tons beginning stocks and finished with 17 thousand tons ending stocks. 240 thousand tons of table olive was produced.

2005 /2006

- It is estimated that table olive production 1730 thousand tons, import 471,5 thousand tons, consumption 1.778 thousand tons and export 484 thousand tons in this campaign. This campaign was projected that Turkey table olive production 297 thousand tons.
- Marmarabirlik paid to producers between 2 YTL/kg and 4,5 YTL/kg in advance Gemlik type black olive black olive.

OLIVE POMACE OIL**2004/2005**

- During this campaign period, world olive pomace oil production was 214,5 thousand tons, import was 58 thousand tons, consumption was 209 thousand tons and export was 63 thousand tons. Turkey have only realised 5-6% of the world olive pomace production.

2005 /2006

- It is projected that world olive pomace production will decrease as same as olive oil production.

RESMÎ GAZETEDE ZEYTİN**(1985- 2006)**

Kanun Karar No	Konusu	R. G. Tarihi	R. G. Sayısı
	Gaziantep, Ankara, Nusaybin, Tarsus İhracat Kontrol Memurluklarında Çilek, Elma, Armut, Şeftali, Mahlep, Yerkıstığı, Sofralık Üzüm, Bakliyat, Yemeklik Zeytinyağı, Kuru Soğan, Yumurta, Turunçgiller, Pırasa, Domates, Taze Biber, Taze Fasulye Ürünlerinin İhracat Kontrollerinin Yapılacağına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Sirküsü. No:85/5	<u>19.11.1985</u>	18933
	Marmara Birlik-Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği İşyerinde Yapılan İşlerin Gıda Sanayii İşkoluna Girdiğine Dair İşkolu Tespit Kararı. No: 1987/4	<u>27.02.1987</u>	19385
	Zeytinyağı İhracatın İlk 10 Bin Tonuna Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığından Ön Müsaade Alınması Kaydıyla Ödeme Yapılmasına Dair Tebliğ. Sıra No: 88/4	<u>26.01.1988</u>	19706
1988/12833	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması	<u>02.05.1988</u>	19802
1988/12833	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması	<u>02.05.1988</u>	19802
	İç Piyasada Zorunlu Olarak Uygulanmakta Olan TS/341 Yemeklik Zeytinyağı Standardının Tse Tadili Sonucu, Standardın 7. Sahifesindeki Çizelge-5 Teneke Kutu Ambalajları ve İşaretleme Büyüklüklerine Dair Dış Ticarete Standardizasyon No: 90/3	<u>02.07.1990</u>	20566
	Sovyetler Birliğine 31 Aralık 1990 Tarihine Kadar İhracı Öngörülen Domates Salçası'na Ait Kontejanın 800.000 Abd Dolarlık Kısmının İptali ve İptal Edilen Bu Meblağın Zeytinyağı Kontejanına İlave Edilmesine Dair Sirküler (Andaışmalar 90/4)	<u>29.11.1990</u>	20710
	Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ile Türkiye Arasında Bazı Sinaî Tesislerinin Kurulması ve Kuru Meyvelere Ait Kontejanın Bir Kısmının İptali ve İptal Edilen Bu Meblağın Zeytinyağı Kontejanına İlave Edilmesine Dair Karar. Anlaşmalar: 90/5	<u>25.12.1990</u>	20736
91/1998	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması'nın 17'nci Maddesinin Yedinci Fıkrasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasına Dair Karar	30.07.1991	20945
	Yemeklik Zeytinyağı TS 341 Standardında Değişiklik Yapılması Hakkında Sirküler. Dış Ticarete Standardizasyon: 91/5	25.09.1991	21002
	Zeytinyağı Destekleme Fiyatları ve Alımlarla İlgili Diğer Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:91/3)	04.11.1991	21041
	Sofralık Zeytinin (1991 Yılı Ürünü) Destekleme Alım Fiyatı ve Alımlarla İlgili Diğer Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:92/1)	07.03.1992	21164
	Sofralık Zeytin (1992 Yılı Ürünü) Destekleme Alım Fiyatları ve Alımlarla İlgili Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:93/2)	25.01.1993	21476
	Zeytinyağı (1992 Yılı Ürünü) Destekleme Alım Fiyatları ve Alımlarla İlgili Esaslar Hakkında Tebliğ (Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü:93/3)	25.01.1993	21476
93/4439	Zeytinoğlu Eğitim,Bilim ve Kültür Vakfına Vergi Muafiyeti Tanınmasına Dair Karar	06.06.1993	21599
94/5221	Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşmasını (1986 Tarihli) Bazı Değişiklerle Uzatan 1993 Tarihli Protokolün Onaylanması	23.02.1994	21858

	Hakkında Karar		
	Sofralık Zeytin Standardının İhracatta Zorunlu Uygulamaya Konulmasına Dair Tebliğ (Dışticarete Standardizasyon: 94/2)	26.05.1994	21941
	Sofralık Zeytin Standarının(Ts/774) Zorunlu Uygulamaya Giriş Tarihinin2 Yıl Uzatılması Hakkında Tebliğ (No: 94/4)	31.08.1994	22037
	Sofralık Zeytinlerin Nitelikleri ile Zeytin Salamurahanelerinin ve Yarı Mamul Zeytin Muhafaza Ünitelerinin Teknik Şartları, Teknolojik Kontrol ve Muayeneleri ile İlgili Yönetmelik	25.11.1994	22122
4086	Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında 3573 Sayılı Kanunun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun	08.03.1995	22221
	Kümaş, Kütahya Manyezit İşletmeleri A.Ş. Hisselerinin % 99.74`ünün Zeytinoğlu Holding A.Ş.ne Satılması Hakkında Karar	05.09.1995	22395
95/7482	Zeytin Üretiminin Desteklenmesi ve Geliştirilmesi Amacıyla Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Ziraat Bankasına Kaynak Aktarılmasına İlişkin Karar	31.10.1995	22449
	Yemeklik Zeytinyağlarının Sınıf Özelliklerine Dair Tebliğ. Dış Ticarete Standardizasyon: 95/9	01.12.1995	22480
	Tütün ve Tütün Mamulleri Kontenjanının, Bitkisel Yağlar (Zeytinyağı Dahil) Kontenjanına Aktarılmak Suretiyle Kullanılmasına Dair Dış Ticaret İşlerine Dair Sirküler (Anlaşmalar 95/2)	19.12.1995	22498
	Zeytin Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Birliklerinin Kuruluş ve Çalışma Esaslarına Dair Yönetmelik	31.03.1996	22597
	Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılmasına Dair Yönetmelik	03.04.1996	22600
	Yemeklik Zeytinyağı ile İlgili Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği. No: 96/12	16.06.1996	22668
	Sofralık Zeytin TS 774 Standardının Yürürlük Tarihinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ. Dış Ticarete Standardizasyon No: 96/18	05.10.1996	22778
	Sofralık Zeytin TS 774 Standardına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği. No: 97/12	27.10.1997	23153
	Yemeklik Zeytinyağı, Ayçiçek ve Mısırozü Yağları İhracatında Teknik Düzenlemelere İlişkin Dış Ticarete Sandardizasyon Tebliği. No: 98/8	05.03.1998	23277
	Türk Gıda Kodeksi-yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Hakkında Tebliğ No: 98/7	25.04.1998	23323
	Türk Gıda Kodeksi-Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Hakkında Tebliğ No: 98/7	25.04.1998	23323
98/10956	Taraf Olduğumuz "1993 Tarihinde Değiştirilen ve Uzatılan 1986 Tarihli Uluslararası Zeytin Yağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması"ndan Ülkemizin Çekilmesi Hakkında Karar	22.05.1998	23349
	Vakıflar Genel Müdürlüğü Aydın ve Ayvalık Vakıf Zeytinlikleri İşletme Müdürlükleri Bayilik Yönetmeliği	08.06.1998	23366
	Mustafa Kemal Üniversitesi Zeytincilik Araştırma Merkezi Yönetmeliği	09.12.1998	23548
98/12122	Zeytinyağı Üreticilerinin Desteklenmesine İlişkin Karar	15.12.1998	23554
	Zeytinyağının Tarım Satış Kooperatifleri (1998 Yılı Ürünü) Ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesi Ne İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği Seri No: 1	02.02.1999	23599
	Zeytinyağının Tarım Satış Kooperatifleri (1998 Yılı Ürünü) Ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesi Ne İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği Seri No: 1	02.02.1999	23599
	Türk Gıda Kodeksi Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2000/45	01.12.2000	24247

	Türk Gıda Kodeksi Yemelik Zeytinyağı ve Yemelik Pirina Yağı Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2000/45	<u>01.12.2000</u>	24247
2000/1561	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>05.12.2000</u>	24251
	Zeytinyağının (2000 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2001/1	<u>02.02.2001</u>	24306
	Zeytinyağının (2000 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2001/1	<u>02.02.2001</u>	24306
	Zeytinyağının (2000 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2001/1	<u>02.02.2001</u>	24306
2001/2400	Doğu Akdeniz Zeytin Hastalık ve Zararları ile Mücadele Birliğinin (Merkezi Adanada Bulunan) Adının "doğu Akdeniz Zeytin Birliği" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar	<u>01.06.2001</u>	24419
2001/3172	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>06.11.2001</u>	24575
2001/3271	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağına Destekleme Primi Ödenmesine Dair 2000/1561 Sayılı Kararname ile Ziraat Bankası A.Ş., Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin Görev Zararı Alacaklarının Tasfiye Edilmesi Hakkında 2001/2312 Sayılı Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Karar	<u>20.12.2001</u>	24616
2002/3588	Antalya İli, Merkez İlçesi, Zeytinköy (Yeşildere) Mahallesinde Bulunan Mülkiyeti Hazineye Ait Taşınmaz Malların 4706 Sayılı Kanununun 5 inci Maddesi Çerçevesinde Kullanılmak Üzere Tespiti Hakkında Karar	<u>06.02.2002</u>	24663
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2001/3172 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2002/47	<u>15.03.2002</u>	24696
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2001/3172 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2002/47	<u>15.03.2002</u>	24696
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2001/3172 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2002/47	<u>15.03.2002</u>	24696
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (No: 2002/47)'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2002/50	<u>11.05.2002</u>	24752
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (No: 2002/47)'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2002/50	<u>11.05.2002</u>	24752
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (No: 2002/47)'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. No: 2002/50	<u>11.05.2002</u>	24752
2002/4067	Antalya İli Merkez İlçe, Zeytinköy (Yeşildere) Mahallesinde Bulunan	<u>28.05.2002</u>	24768

	Mülkiyeti Hazineye Ait Taşınmaz Malların 4706 Sayılı Kanun Gereğince Kullanılmak Üzere Tesbiti Hakkında Karar		
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2002/47 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. Tebliğ No: 2002/54	<u>24.07.2002</u>	24825
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2002/47 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. Tebliğ No: 2002/54	<u>24.07.2002</u>	24825
	Zeytinyağı (2001 Yılı Ürünü)'nin Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin 2002/47 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ. Tebliğ No: 2002/54	<u>24.07.2002</u>	24825
2002/4842	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>25.10.2002</u>	24917
	Zeytinyağının (2002 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. Tebliğ No: 2003/12 (08.05.2003 Gün ve 25102 Sayılı Resmî Gazete' de düzeltmesi vardır)	<u>30.04.2003</u>	25094
	Zeytinyağının (2002 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. Tebliğ No: 2003/12 (08.05.2003 Gün ve 25102 Sayılı Resmî Gazete' de Düzeltmesi Vardır)	<u>30.04.2003</u>	25094
	Zeytinyağının (2002 Yılı Ürünü) Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleriyle Diğer Alıcılara Satışında Üreticilere Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. Tebliğ No: 2003/12 (08.05.2003 Gün ve 25102 Sayılı Resmî Gazete' de Düzeltmesi Vardır)	<u>30.04.2003</u>	25094
2003/6197	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>01.10.2003</u>	25246
2003/6679	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar	<u>03.01.2004</u>	25335
	Yemeklik Zeytinyağı (REVİZE Edilen) TS 341 Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ. No: 2004/21	<u>09.03.2004</u>	25397
2004/6945	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar	<u>12.03.2004</u>	25400
2004/6946	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>12.03.2004</u>	25400
	Yemeklik Zeytinyağı (REVİZE Edilen TS 341) ve TS 342 Yemeklik Zeytinyağı (TS 342) Muayene ve Deney Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ. No: 2004/30	<u>03.06.2004</u>	25481
2004/7828	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır ve Zeytinyağı Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine Dair Karar	<u>11.09.2004</u>	25580
	Kütlü Pamuk, Yağlık Ayçiçeği, Soya Fasulyesi, Kanola, Dane Mısır ve Zeytinyağı (2004 Yılı Ürünü) Üreticilerine Destekleme Primi Ödenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği. No: 2004/36	<u>22.09.2004</u>	25591

BASINDA ZEYTİN

(Ocak 2003-Mart 2006)

- Türkiye’de zeytinyağı ithalatında ödenen %37 gümrük vergi oranının devamına karar verildi. Bu durum ithalat yoluyla ihracat olasılığını olumsuz etkiledi.
- TARİŞ “Zeytinyağında AB’ye uyum çalışmalarına” ilişkin olarak 3 kitap yayınladı.
- Üreticinin fiyatların yükselmesi beklentisi ile elindeki zeytinyağını stoklayarak yavaş yavaş piyasaya sürmesi kalite bozulmasını beraberinde getirme endişesi yarattı (Dünya Gazetesi).
- Zeytinyağında yüksek fiyat beklentisi bağlamında yaşanan fiyat istikrarsızlığı ve stok ihracata darbe vurdu (Dünya Gazetesi).
- TARİŞ dünyadaki yeni denilebilecek bir uygulamayı ülkemize taşımaya karar verdi. Zeytinyağının şarap gibi üretildiği bölgeye göre farklı tat ve aroma içerdiği, “damak tadının zevk işi olduğu” olgusu ile Çanakkale-Muğla arasında yer alan yöresel aromalı yağların üretimine başlanılacağı belirtildi
- 2002/2003 kampanya dönemi için zeytinyağında ödeneceği açıklanan prim (kg başına 175 bin TL) üretici tarafından yetersiz bulundu
- Sofralık zeytinde modernleşme anlamında yatırımlarına hız veren ve tamamlayan özel sektör bu yıldan itibaren yarı mamul zeytin ihracatından vazgeçerek, işlenmiş zeytin ihracatına başladı.
- Son bir kaç yıldır görülen verticillum (solgunluk hastalığı), kolay bulaşması ve hızlı yayılabilirliği sayesinde “ölmez ağaç” zeytini bu aylarda tehdit etti. Özellikle Aydın, Akhisar ve Manisa zarar gördü.
- “Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Tebliğ” kapsamında 2003 yılında ihracat iadesinden yararlanacak GTIP numaraları 15.09-15.16.20.91.00.14-15.16.20.98.11 olan zeytinyağları ihracat iadesinden yararlandılar.
- Fındıktan sonra Türk zeytinyağları da Çin pazarına yerleşiyor. Geçen yıl bir özel sektör firması tarafından başlatılan girişim bu yıl da markalı ve kutulu olarak devam ettirildi.
- Haziran ayında ilk kez Adatepe’de bir araya gelen ve yaklaşık bir yıldır bilgisayar ortamında zeytinyağı sektörünün sorunlarını tartışan bir grubun öncülüğünde “Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi” kuruluş çalışmaları taslak raporla birlikte çalışmalarına hız veriyor.
- İzmir’in Urla ilçesindeki 2 bin 600 yıl öncesine dayanan dünyanın ilk zeytinyağı işliği olan Klazomenai’deki kazılar KOMİLİ’nin sponsorluğunda tamamlanmıştır. Firma yetkilileri bu kazıların ardından o zamanın yöntemleri ile “Antik Üretim” yapılacağını belirtmişlerdir.
- Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları 2003/2004 sezonu öncesi rakip ülkelere: İspanya, İtalya, Tunus, Mısır ve Fas’a bu ülkelerin rekolte miktarları ve üretim politikalarını yakından öğrenmek üzere gezi düzenledi.
- İzmir-Çiğli’de 2-3 Ekim 2003’de Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından TARİŞ’in ana sponsorluğunda yapılan “Türkiye I. Zeytinyağı Ve Sofralık Zeytin Sempozyumu” basında özellikle de yerel basında bir hafta boyunca olumlu haberlerle yer aldı.
- Türkiye zeytinyağlarına İspanya, İtalya, Yunanistan ve Tunus’tan sonra Suriye’nin de yeni rakip olarak geldiği dikkat çekildi
- “İhraç etmek kaydıyla sofralık zeytin ithalatı yapılması” fikri basında yer aldı ve bu söylem ihracatçıların tepkisini çekti.
- TARİŞ yetkilileri “Zeytinyağı ihracatında yeni hedeflerinin Uzakdoğu ülkeleri” olduğunu belirttiler. Zeytinyağının da konu olduğu “yağda hilenin bini bin para” yazısı ile tağsiş bir kez daha gündeme getirildi.
- TARİŞ 5 asit baz ön avans zeytinyağı fiyatlarını 3.200.000 TL olarak açıkladı (2003/2004).
- Dış Ticaret Müsteşarlığı ham sofralık zeytin (fermantasyonu tamamlanmamış) ihracatını yasaklandı. Bu karar ihracatçıları tarafından memnuniyetle karşılandı
- “Zeytin yerken Alzheimer oluyoruz” haberi gündemi sarstı. Tüketici organizasyonları harekete geçtiler

- TARIŞ Türk zeytinyağı imajı ile Japonya'da İtalya'nın tahtını salladı. "Ege'nin Sıvı Altını" Japonya'daki 600 İtalyan restoranına girmeyi başardı.
- Zeytin üreticilerine 2002/2003 prim ödemelerine başlandı. Ödemelerin 7 Ocak tarihine kadar devam edeceği belirtiliyor.
- "Ece Zeytin" Rusya, Romanya ve Çekoslovakya'dan sonra Macaristan ve Polonya pazarını hedef olarak seçti.
- Romanya salamura zeytinde Türkiye'ye uyguladığı %18,8'lik gümrük vergisini 2004 yılında kaldırmayı taahhüt etti. 3.5 ton olan kotanın da 5 bin tona çıkarıldığı belirtildi. Yılda Romanya'ya 17 bin ton salamura zeytin ihraç eden Türkiye böylece AB'ye karşı da önemli avantajlar elde etmiş oldu.
- EÜ. Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü ile Yıldız Teknik Üniversitesi'nin ortaklaşa yürüttükleri bir proje çerçevesinde CIS kapsamında Türkiye'nin zeytin haritası çıkarılacak.
- **Uzun süredir gündemde olan ve iç piyasada sıkıntı yaratan zeytinde KDV oranı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31.12.2003 tarih 25333 sayılı resmi gazeteye göre ; Zeytinde KDV oranı %8'den %1'e indirilmiştir.**

(Ocak 2004-Ocak 2005)

- Ayrıca Bakanlar Kurulu'nca 23.12.2003 tarihinde kararlaştırılan ve 03.01.2004 tarih ve 25335 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak değiştirilen kütlü pamuk, yağlık ayçiçek, soya fasulyesi, kanola ve zeytinyağında üreticilere destekleme primi ödemeleri bundan böyle çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olma zorunluluğu getirilmiştir.
- 2004 Ocak ayının ilk haftasında toplanan TİM, 2003 yılının Türkiye ihracatında rekor bir yıl olduğunu ifade etti. Zeytin ve zeytinyağı da bu rekor artıştan payını alarak listenin sonunda da olsa 169.911 bin ton ile toplam ihracat içerisinde %0.35 pay ve yaklaşık 170 milyon dolar değerle yerini alarak "gizli kahraman" unvanına layık görüldü Bu orandaki ihracat miktarı geçen yıla göre %244.9 oranında bir artı değişim getirmiştir.
- İGEME tarafından hazırlanan " Türkiye'de ve AB'de Zeytinyağı Sektörü Raporuna" göre 2003/2004 döneminde zeytinyağı arzının 60-70 bin ton olması beklenmektedir.
- 2004 yılında Marmarabirlik gelen teklif üzerine Çin'e "Gemlik Tipi" sofralık zeytin numunesi gönderecek.
- **Bursa'da yoğun kar nedeniyle çok sayıda zeytin ağacının kırıldığı ya da don zararına maruz kaldığı belirtilmektedir. Yetkililer - 7 dereceye kadar düşen sıcaklığın 4 saatten uzun sürmesi ile don zararının başladığını belirtmişlerdir. Bazı ağaçlarda bu zarar dal kırılması, bazılarının da ise ağaç ölümü şeklinde gerçekleşmiştir (Dünya Gazetesi).**
- Gemlik yöresinde sofralık kalitedeki ürünün ağaçlarda donarak yağlığa gitmesinin, iç piyasada fiyatlar anlamında sıkıntı yaratacağını ifade eden Ege İhracatçı Birlikleri Yönetimi; ihracatta yaşanılacak sıkıntıların geçen yıldan kalan stoklarla çözülebileceğini vurgulamışlardır (Dünya Gazetesi).
- Kar ve -15 dereceye kadar düşen soğuk hava, Çanakkale'de 91 dekar zeytinliğin %70'ini yerle bir etti (Dünya Gazetesi).
- Uludağ Üniversitesi Bahçe Bitkileri Bölümü tarafından zeytin ağaçlarının dona karşı dayanıklı olmaları amacıyla iki yıl önce başlatılan çalışmanın gelecek yıl tamamlanacağı bildirildi. Özellikle bu yıl ocak ve şubat aylarında yörede yaşanan don bu çalışmanın önemini bir kez daha gündeme taşıdı
- İZFAŞ tarafından 2004 Mart ayında düzenlenen Vinolive Fuarı ile zeytin, zeytinyağı, şarap ve peynir ürünleri tüketicileri ve üreticilerinin bir araya getirilmesi hedeflendi. Fuarı çok sayıda yerli zeytin ve zeytinyağı üreticisi ve ihracatçısı firma katıldı. Düzenlenen "Zeytin ve Zeytinyağı" konulu panelde Uluslar arası Zeytinyağı Konseyine yeniden girilmesi konusunda görüş birliğine varıldı.
- TARIŞ Zeytin ve Zeytinyağı Yönetim Kurulu Başkanı Cahit ÇETİN; Dünya Ekonomi - Politika dergisine verdiği demeçte "2000 yılında çıkan özerklik yasası, çiftçinin gerçek yüzünü göstermemize vesile oldu" şeklinde açıklama yapmıştır.

- Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçı Birlikleri 2004/2005 sezonu öncesi rakip ülkelere: İspanya, Tunus, Yunanistan ve Fas'a bu ülkelerin rekolte miktarları ve üretim politikalarını yakından öğrenmek üzere gezi düzenledi.
- Mayıs 2004'de TARIŞ ABD'de TA-ZE adı ile açtığı mağazada Türk zeytinyağlarını tanıtmaya başladı.
- Eylül- Ekim 2004 tarihleri arasında 2004/2005 zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tesbit için İzmir Ticaret Borsası tarafından son on yıldan bu yana yapılan zeytin ve zeytinyağı rekolte gezisi yenilendi.
- **“5. Uluslararası Zeytincilik Sempozyum”u Ekim 2004'de İzmir'de yapıldı. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü sempozyuma “Panel” Organizasyonu ile destek verdi.**
- Kasım-2004'de Laleli zeytinyağlarına bir ödülde ABD'den geldi.
- **Türkiye Uluslararası Zeytinyağı Konseyine (UZK) katılım için Aralık 2004'de toplanan UZK Genel Kuruluna başvurdu. UZK Genel Kurulu tavsiye kararı aldı.**
- **8-10 Aralık 2004 tarihleri arasında İzmir'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan “Zeytin Danışma Kurulu ve Çalıştayı”nın ardından “Zeytin Zirvesi” yapıldı.**
- İZFAŞ tarafından 2005 Mart ayında düzenlenen Vinolive Fuarı ile zeytin, zeytinyağı ve şarap ürünleri tüketicileri ve üreticilerinin bir araya getirilmesi hedeflendi. Fuarı çok sayıda yerli zeytin ve zeytinyağı üreticisi ve ihracatçısı firma katıldı. “Zeytin ve Zeytinyağı” konulu panel düzenlendi.

(Ocak 2005-Mart 2006)

- **1 Ocak 2005'den geçerli olmak üzere 15 Mart'ta Resmi gazetede yayımlanan tebliğe göre; “Made in Turkey=Türk Malı” ambalajlı zeytinyağı ihracatına %100 destek verilecektir. 5 kg'a kadar ambalajlı zeytinyağına ton başına 150 dolar, tescilli bir Türk markası olursa 1 kg'a kadar ambalajda yapılacak ihracatta ton başına 300 dolar ihracat iadesi verilecektir.**
- 7.6. 2005 te, Balıkesir'in Edremit, Güre, Kadıköy, Zeytinli, Akçay Belediyeleri'nden oluşan Edremit Körfezi Belediyeler Birliği ile Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Biyomühendis tarafından yapılan ortak çalışma ile zeytinin karasuyu arıtılarak dünyada bir ilke imza atıldı.(www.yahoo.com)
- 28.07.2005 Zeytin ve zeytinyağı ihracatı bu yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 122.1 artışla ihracatın en fazla arttığı sektör olurken, meyve ve sebze mamulleri ihracatında yüzde 10.7'lik gerileme yaşanmıştır.İhracatçı Birlikleri kayıtlarına göre yılın ilk 6 ayında 192 milyon 123 bin dolar zeytin ve zeytinyağı ihracatı gerçekleştirilirken, bu sektörü yüzde 73 artışla fındık ve fındık mamulleri ihracatı izledi. Fındık ve mamulleri ihracatının tutarı 663 milyon 460 bin dolar oldu.
- 26.07.2005 Türkiye, zeytinde ihracatını artırarak büyük başarıya imza atarken sektörün en eski markalarından Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği de (Marmarabirlik) tanıtım atağına kalktı. Marmarabirlik Yönetim Kurulu Başkanı Refi Taviloğlu, Birliğin “Gemlik” zeytinindeki markasını güçlendirmeyi amaçladıklarını belirterek, “Sadece zeytin değil, Marmarabirlik markasını satmalıyız. Karlılığımızı sürdürmemiz buna bağlı” dedi.
- Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Marmarabirlik) Yönetim Kurulu Başkanı Refi Taviloğlu 16.09.2005 te yaptığı açıklamayla, 2005-2006 sezonunda birliğin dünya zeytin pazarındaki payını artırmayı hedeflediklerini, bu kapsamda ürün kalitesini artırmak için 2004-2005 sezonunda toplam 360 bin Euro yatırım yaptıklarını söyledi. Yeni sezonda, toplam 360 bin Euro yatırım yaptıklarını söyledi.Yeni sezonda, toplam 35 bin ton zeytin almayı hedeflediklerini açıklayan Taviloğlu, ürünün, 20 bin tonunun iç pazarda tüketileceğini, 5 bin tonunun ihraç edilebileceğini, kalan 10 bin tonluk bölümünün de stoklanacağını belirtti.
- Zeytinyağına kilogram başına verilen 10 YKr primin hayal kırıklığına yol açtığını belirten TARIŞ Zeytin ve Zeytinyağı Birliği Başkanı Cahit Çetin, geçen yıl 25YKr olan kilogram başına primin yüzde 60 düşüş yaşadığını belirtti.

- EBSO Yönetim Kurulu ve Zeytinyağı Sanayi Meslek Komitesi'nin ortak çalışmalarıyla, Maliye Bakanlığının da gayretleri ile 15.12.2005 tarihinde zeytinyağı üreticilerinin çok uzun yıllardır süren hak yağ ve pirina teslimlerinde gelir vergisi kalkmıştır.
- Ayvalık bölgesinde üretilen zeytinyağının farkını coğrafi işaretlerle tescil ettirmek için 2004'te Türk Patent Enstitüsü'ne başvurulan Ayvalık Ticaret Odası, tescil belgesini aldı. Odanın başvuru talebi ilanı 19 Mart Cumartesi günü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Kaynak : Dünya Gazetesi (Çeşitli Yıllar)

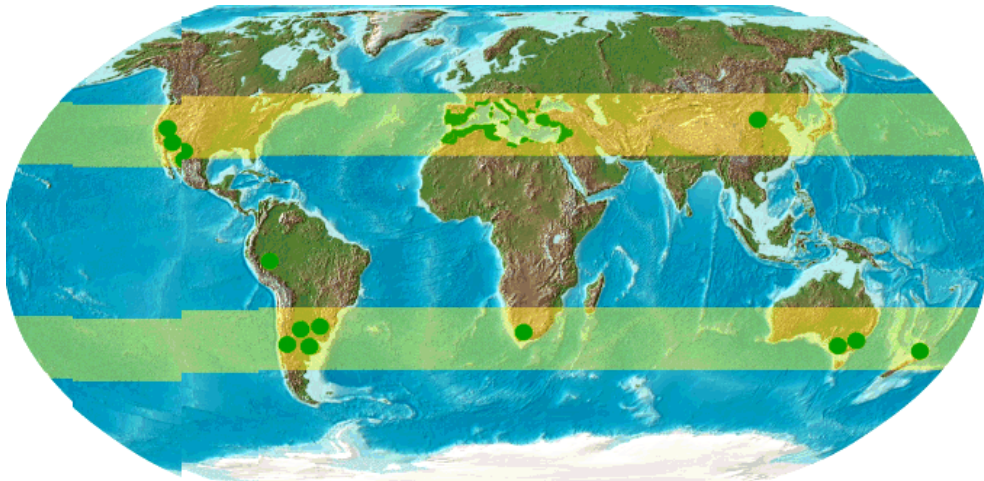
DÜNYADA ZEYTİN

Dünyada ve Akdeniz Bölgesinde Zeytincilik

Dünyada yaklaşık 10 milyon hektar alan üzerinde, 890 milyon zeytin ağacı yetiştirilmekte olup, tarımı ekonomik olarak genellikle Türkiye'nin de içerisinde olduğu Akdeniz havzası ülkelerinde yapılmaktadır. Ağaç varlığının %97'sine sahip ülkeler; İspanya, İtalya, Yunanistan, Türkiye, Tunus, Suriye, Fas, Portekiz, Fransa ve Cezayir önemli üretici ülkeler olarak tanımlanmaktadır. Bu ülkelerin çoğu AB üyesidir. Bunların yanı sıra son yıllarda Avustralya, Japonya ve Arjantin gibi ülkelerde de zeytin üretimine başlanılmıştır. Zeytin, genetik özelliğinin yanı sıra kültürel işlemlerin tam olarak uygulanamayışı nedeniyle periyodisite (bir yıl ürün verme-diğer yıl az verme veya hiç vermeme olayı) gösterir. Ürünün periyodisite eğilimi, üretici ülkelerin yetiştirme politikalarında yer aldığı öneme göre değişen unsurlardan biridir

Dünya Coğrafyasında Zeytin Üretimi Yapılan Ülkeler

Zeytin, uluslararası platformda **Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)** başta olmak üzere AB, FAO vb. kurumların işbirliği ile kurumsallaşmıştır. Türkiye UZK'ya 1963 yılında üye olmuş, fakat 1998 yılında hükümetin aldığı bir kararla üyelikten ayrılmıştır. Bu tarihten sonra Türkiye UZK tarafından yürütülen teknik ve ekonomik işbirliğinden yararlanamamış, kendisini de ilgilendiren kararlarda etkili olamamıştır. UZK'nın AB Mevzuatında da referans bularak özellikle, UZK-Kodeks standartlarının oluşmasında, promosyon faaliyetlerinde koordinatörlüğü üstlenmede ve teknik işbirliği programları ile üretimden tüketime kadar dünya zeytinciliğine yön vermedeki etkinliği düşünüldüğünde, bu platformda yer almayan Türkiye'nin uğrayabileceği fırsat kayıplarının neler olacağı gelecek yıllarda daha net görülebilecektir. Halihazırda Türkiye ile UZK ilişkilerinin yeniden başlatılması çabalarında bulunan TARIŞ ve Marmarabirliğin özerk kurumsal yapıları -16 Haziran 2000 tarihinden itibaren ise 4572 sayılı yasa ile birlikler mali ve idari yönden özerkleşmiştir- nedeniyle UZK'ya Gözlemci Üyelikleri bulunmaktadır. Diğer yandan TARIŞ'in UZK'nın promosyon faaliyetlerini sürdürdüğü ülkelerde pazarlanan zeytinyağlarının kalite kontrol anlaşmasına dahil olan ve kalite kontrol listesine dahil edilen ülkemizin tek kuruluşu olduğu da bilinmektedir. Bu anlamda Türkiye'nin AB müktesebatına uyum sürecinde olduğu da düşünülerek böylesi uluslar arası platformlarda yeniden yer alması ve alınacak kararlarda oy hakkının olması önemli görülmektedir.

BİLGİ NOTU 1- TÜRKİYE'NİN UZK'YA TEKRAR ÜYELİĞİ VE UZK ZEYTİNYAĞI VE SOFRALIK ZEYTİN ANLAŞMASININ İMZALANMASI

Türkiye 1998 yılında üyelikten ayrıldığı UZK'ya, tekrar üyelik için, Aralık 2004 tarihinde başvuru yapmıştır. UZK Genel Kurulu bu başvuruyu tavsiye kararı olarak alarak, Türkiye'nin taahhüdlerini 2005 Haziran ayına kadar yerine getirmesi istemi ile kabul etmiştir. Türkiye'nin UZK'ya tekrar üyeliği özellikle AB sürecinin yaşandığı bu günlerde çok büyük önem taşımaktadır. Böylece Türkiye zeytin ve zeytinyağı sektörü AB-OTP'ye uyum çalışmaları kapsamında AB ile sürekli uyumlu çalışan UZK'nun kriterlerine de uyum sağlamış olacaktır. Dolayısı ile zeytincilik açısından AB'ye uyum sağlamak konusunda fazla sıkıntı yaşanmayacaktır.

Uluslararası Zeytinyağı Konseyine (UZK) ülkemizin yeniden üyeliğine ilişkin T.C Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın yazılı talebi dikkate alınarak, Konseyin 02.12.2004 tarihinde yapılan Genel Kurulunda yeniden üyeliğimiz kabul edilmiştir. Ancak, 29 Nisan 2005 tarihinde Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansında(UNCTAD) 1986 yılında imzalanmış olan Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması'na ardıl bir uluslararası anlaşma kabul edilmiştir.

Söz konusu Anlaşma 15 Haziran-31 Aralık 2005 tarihleri arasında imzaya açılmış olup, 1 Ocak 2006'da yürürlüğe girmiştir. Diğer taraftan, UZK'nun 91.Dönem Toplantısında alınan bir kararla ülkemize, bildirimde bulunabilmesi için 31 Aralık 2005 tarihine kadar süre tanındığı Dışişleri Bakanlığı'ndan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na iletilmiştir. Bundan sonra gelişen süreçte; Anlaşmaya taraf olmamızı teminen gerekli Uygun Bulma Kanunu'nun çıkarılması ve bunu müteakip Anlaşmanın Bakanlar Kurulumuzca onaylanması amacıyla, Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlık çalışmalarında kullanılmak üzere Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması'nın Türkçe çevirisi ve Anlaşmanın kabulüne ilişkin gerekçe Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan istenmiştir. Söz konusu dokümanlar hazırlanarak anılan Bakanlığa gönderilmiştir. Anlaşmanın kabulüne ilişkin Uygun Bulma Kanunu'nun çıkarılması amacıyla söz konusu Anlaşma ve dokümanlar Dışişleri Bakanlığınca, T.B.M.M. sunulmak üzere 17.10.2005 tarihinde Başbakanlığa gönderilmiştir. Dışişleri Bakanlığı'ndan alınan 14.11.2005 tarihli yazıda; 15 Haziran-31 Aralık 2005 tarihleri arasında imzaya açık tutulan Yeni Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşmasının imzalanması için gerekli yetki istihali yazısının Başbakanlığa sevk edildiği, öte yandan bir katılma bildiriminde bulunulması ve söz konusu Yeni Anlaşmanın 41. maddesine atfen belirtilen "parlamento onayından evvel yapılacak bir bildirim ile UZK'ya şartlı üye olunabileceği" konusunda iç hukuk açısından imkan bulunmadığı hususunun şifahi olarak anılan Bakanlığın Hukuk Müşavirliğinden öğrenildiği ve yazılı olarak da sorulduğu belirtilmiştir. Yine Dışişleri Bakanlığının 28.11.2005 tarihli yazısında; Başbakanlıkça 1986 tarihli Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisine sevkine ilişkin yazılarının, Bakanlıklarının talepleri üzerine işleme konulmadığı ve dokümanların yazı ekinde iade edildiği bildirilmiştir. Öte yandan, Yeni Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması'nın Türkiye Hükümeti adına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü'nün imzalamasına ilişkin 12/12/2005 tarih ve 2005/9830 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Snayi ve Ticaret Bakanlığı'na ulaştığı ve gereğinin yapılması için Avrupa Birliği Koordinasyon Genel Müdürlüğümüze gönderilmiştir., Dışişleri Bakanlığı'ndan alınan 20.01.2006 tarih ve 23280 sayılı yazıda, Yeni Anlaşmanın 2005 yılı Aralık ayı itibarıyla tüm UZK üyeleri tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiş olduğunun belirtildiği, temas edilen UZK yetkililerinin, yeni UZK Anlaşmasının müzakere sürecine iştirak eden Türkiye'nin yeni Anlaşmayı imzalayabilmek için gerekli hukuki süreci zamanında tamamlayamadığının, bu aşamadan sonra, söz konusu anlaşmaya imza koyamayacağı, Türkiye'nin yeniden UZK üyeliğinin gerçekleşebilmesi için anılan Yeni Anlaşmaya katılma yönteminin uygulanabileceğinin bildirildiği ifade edilmektedir.

Ayrıca Anlaşma uyarınca, UZK'ya yeni üye kabulüne karar verecek olan UZK'nun en üst karar mercii UZK toplantılarının her yıl Sonbahar döneminde yılda bir defa yapılmasının öngörüldüğü, ancak Türkiye'nin yeniden UZK üyeliğine kabul edilmesi için 2006 Sonbahar döneminin beklenmeyeceği, bu amaçla Türkiye'nin Ankara'daki İspanya Büyükelçiliği veya Madrid Büyükelçiliğimiz aracılığıyla, depoziter ülke olan İspanya Dışişleri Bakanlığına yapacağı resmi üyelik başvurusunun UZK üyelerine UZK Sekreteryası tarafından yazılı olarak bildirileceği ve bu bildirim tarihinden itibaren 15 gün içerisinde herhangi bir üyeden itiraz gelmediği takdirde Türkiye'nin UZK üyeliğinin yolunun açılacağı bildirilmektedir.

Bu kapsamda, Türkiye'nin UZK'ya üye olması için İspanya Dışişleri Bakanlığımıza resmi üyelik başvurusu için gerekli işlemlerin yapılması hususunda Avrupa Birliği Koordinasyon Genel Müdürlüğüne yazı yazılmıştır.

Kaynak: T.C Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (31.01.2006)

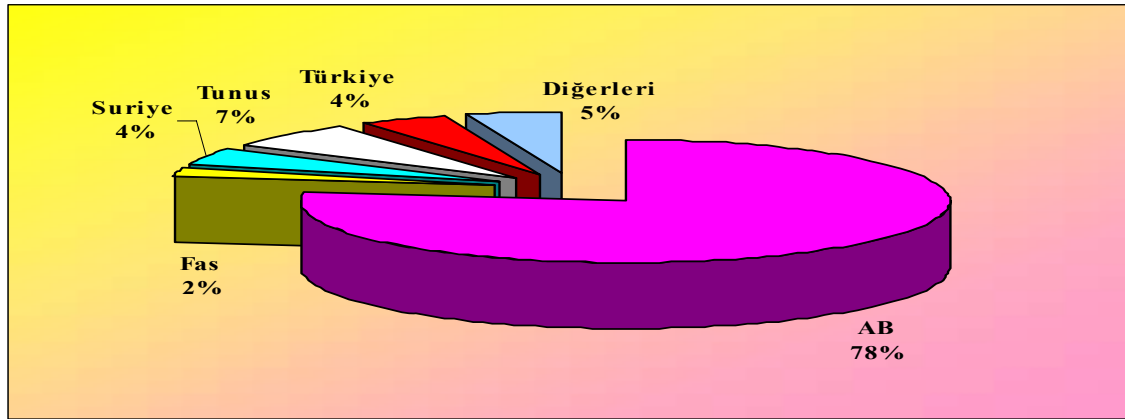
DÜNYADA ZEYTİNYAĞI

Zeytinyağı; zeytinin preslenmesiyle elde edilen, herhangi bir kimyasal işleme tabi tutulmadan doğrudan tüketilebilen tek yağdır. Zeytinyağı bu haliyle meyve suyuna benzetilir. Bitkisel yağlar içerisinde **fiziksel metotlarla üretilebilen tek yağ** olması **zeytinyağının sahip olduğu** bir ayrıcalıktır. Son yıllarda bu özelliği nedeniyle zeytinyağı sadece üretimi yapılan ülkelerde değil, sağlıklı yaşam idealini ilke edinen ülkelerde de tüketilmeye başlanmıştır.

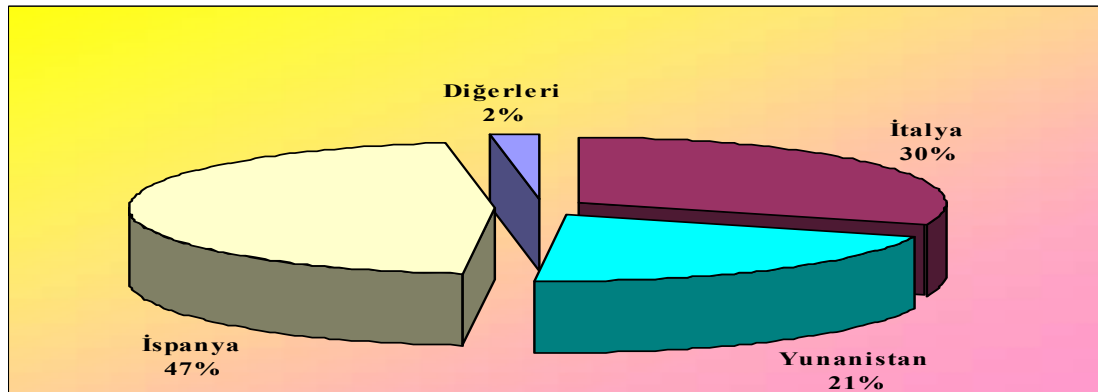
Yağlık zeytinin işlenmesi ile elde edilen bitkisel yağa **zeytinyağı** denir. Zeytin ağacının meyvelerinin (her zeytin meyvesi yaklaşık ağırlığının %20-30'u kadar yağ içerir) normal iriliğini aldığı ve yağ teşekkülünün en yüksek seviyeye ulaştığı dönemde hasat edilerek çeşitli metotlarla yağının çıkarılması ile **zeytinyağı** elde edilir. Dünyada ve AB'de zeytinyağı üretiminde önemli üretici ülkeler Grafik 1-2'de görülmektedir.

Grafik 1- Dünyada Zeytinyağı Üretimi (1990/1991 - 2005/2006)

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 2- AB'de Zeytinyağı Üretimi (1990/1991 - 2005/2006)

Kaynak :Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

DÜNYADA ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006)

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	
	Durum	Durum	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	1000 ton						SUPPLY
Başlangıç Stokları (1 Kasım)	639	629	891	719	1009	1151	Beginning Stocks (November 1)
Üretim	2.566	2.826	2.496	3.175	3.001	2.585	Production
İthalat	517	437	492,5	663,5	634	682,5	Import
Toplam Arz	3.722	3.892	3.879	4.557	4.644	4.418	Total Supply
KULLANIM	1000 tons						DISAPPEARANCE
Tüketim	2.591	2.606	2.677	2.883	2.886	2.769	Consumption
İhracat	502	394,5	483	657,5	607,5	654	Export
Bitiş Stokları (31 Ekim)	629,00	891	719	1009	1151	995	Ending Stocks (October 31)
Toplam Kullanım	3.722	3.892	3.879	4.557	4.644	4.418	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	17	23	19	22	25	23	Stocks/Disappearance(%)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi verilerinden yararlanılarak TEAE tarafından hazırlanmıştır

Dünya zeytinyağı fiyatlarında sızma zeytinyağı için referans olarak kullanılan üç pazar; **Bari-İTALYA**, **Heraklion/Messinia-YUNANİSTAN** ve **Jean-İSPANYA**'dır. **Rafine** zeytinyağı için ise Bari-İTALYA ve Cordoba/Sevilla-İSPANYA'dır. Bu bölgelerdeki fiyat gelişmeleri, AB'nin başka bölgelerinde ve başka üretici ülkelerde uygulanan fiyatları özellikle de ihracat fiyatlarını etkilemektedir.

DÜNYADA DURUM: 2003/2004

Üretim ve İthalatın Arttı

Bu kampanya döneminde üretimin önceki yıl üretimine göre %27 artarak, 3.175 bin ton olmuştur. Dünya rekoltesi ile ilgili tahminler kampanya başında olumsuz olmasına rağmen önemli üretici ülkelere alınan son bilgiler ve gerçekleşme oldukça iyi olmuştur.

2003/2004 kampanya döneminde başlangıç stokları bir önceki yıla göre %19 oranında azalarak, kampanyaya 719 bin ton stok ile başlanılmıştır. Stok her ne kadar az ise de 663,5 bin ton ithalat ve artan üretimin katkısı ile toplam arz 4.557 bin ton ile son 5 yılın en yüksek miktarına ulaşmıştır.

Dünya zeytinyağı üretimi, tüketimi, ihracatı ve ithalatında yine AB Ülkelerinin söz sahibi olacağı, AB içerisinde de en yüksek üretimin 1.412 bin ton ile İspanya'da olduğu yine diğer iki büyük üretici ülke İtalya ve Yunanistan'da bu kampanya döneminde üretimin bir önceki yıla göre düşük olacağı ve üretim miktarının 685 ile 308 bin ton arasında olacağı ifade edilmektedir. Diğer yandan AB dışındaki önemli ülke Tunus'ta bu kampanya 280 bin ton zeytinyağı üretilmiştir. Tunus AB tarafından tanınan kota nedeniyle her yıl olduğu gibi bu yıl da 55 bin ton zeytinyağını doğrudan AB'ye ihraç etmektedir. Ayrıca AB tarafından bu kampanya itibarı ile Suriye'ye 10 bin tonluk bir kota tanınacağı belirtilmektedir.

Tüketim ve İhracat Arttı

Bu kampanyada tüketimin geçen kampanyaya göre %15 artarak 2.833 bin ton, ihracatın ise 657,5 bin ton olduğu görülmektedir. Bitiş stoklarının ise bir önceki var yılına göre arttığı görülmektedir.

DÜNYADA TAHMİN :2004/2005

Üretim, İhracat ve İthalatın Azalacağı, Tüketimin Artacağı Tahmin Ediliyor.

Toplam arz artışı tüketime olumlu olarak yansımakta, bitiş stoklarının geçen kampanyaya göre artması beklenmektedir. Dünya tüketiminin istikrarlı bir şekilde artması ile stoklardaki artış dengelenebilecektir. Dünya zeytinyağı kampanyasına son dört yılın en büyük başlangıç stoğu ile girileceği tahmin edilmektedir. Başlangıç stoklarında bir önceki kampanyaya göre %39 artış beklenirken, bitiş stoklarında %1,09 düşüş tahmin edilmektedir. Üretimdeki bir önceki yılın göre artış beklentisi ve stoklardaki artış, ithalat artışını gündeme getirecektir.

DÜNYADA ÖNGÖRÜ : 2005/2006

Üretim ve Tüketime Azalacağı, İthalat ve İhracatın Artacağı Öngörülüyor

Bu kampanya döneminde İspanyada'da kuraklık nedeni ile üretim düşüklüğü yaşanmaktadır. Bu durumun Avrupa Birliği üretimi ve dolayısı ile dünyadaki üretimi olumsuz etkileyeceği öngörülmektedir. Diğer yandan bu kampanya döneminde başlangıç stoklarının bir önceki kampanya dönemine göre %14 artış ile başlanması nedeni ile üretimdeki olumsuzluklardan fazla etkilenilmeyeceği beklenilmektedir.

BİLGİ NOTU 2- AB ORTAK PİYASA DÜZENİNDE ZEYTİNYAĞI

Zeytinyağında Avrupa Birliği ülkeleri dünyanın en büyük üreticisi ve tüketicisi konumundadır. AB'ne üye üretici ülkeler içerisinde Akdeniz ülkeleri olan İspanya, İtalya, Yunanistan, Portekiz ve Fransa önemli üreticilerdir. Üretimde olduğu gibi AB'nin tüketici ülkeleri de aynı ülkelerdir. AB ülkeleri Roma Antlaşması uyarınca oluşturdukları Ortak Tarım Politikası (OTP) çerçevesinde zeytinyağının da içinde bulunduğu bir çok tarım ürünü için Ortak Piyasa Düzeni uygulamaktadırlar. Zeytinyağı rejiminde amaç; arzın devamlılığını sağlamak, üreticilere daha iyi bir yaşam seviyesi yaratmak, fiyat dalgalanmalarını önlemek ve ticaretin düzenlenmesi için politika oluşturmaktır. EEC 136/66 işaretli Konsey Yönetmeliği'nde zeytinyağı pazar düzenlemeleri ve ithalat korumalarına yer veren AB, reform amaçlı olarak Haziran 1998 tarihinde değişiklikler yapmıştır. Kısa bir geçiş döneminden sonra 1 Kasım 2001 tarihi itibarıyla 136/66/EEC işaretli Konsey Yönetmeliği ile ilgili çalışmalara tekrar hız verilmiştir. Bu reformun amacı, sektörün rekabetinin ve ürünün kalitesinin artırılması ile arz-talep arasındaki dengenin korunması yanında kurallarda sadeleştirmenin yapılmasıdır.

1987/88 kampanya döneminden itibaren AB'de üretilen toplam zeytinyağının yardım kapsamına alınacak miktarının belirlenmesi için Garanti Edilmiş Azami Miktar (MGQ) sistemi uygulanmaya başlanılmıştır. Buna göre garanti kapsamına alınacak azami üretim miktarı MGQ ile belirlenerek, kampanya sonunda bu miktarın aşılması halinde üretim yardımında aşılacak miktarla orantılı olarak kesinti yapılması öngörülmüştür. Geçiş dönemi ile birlikte MGQ sisteminde değişiklik yapılarak, daha önce 1.350,0 bin ton olan MGQ %31,6 oranında artırılarak, 1.777,2 bin tona çıkarılmıştır. Buna göre AB'nin üretici ülkeleri farklı paylar almışlardır. Bunun sonucunda, zeytinyağı üretiminde MGQ'nun aşılması halinde, ulusal kotasını aşmış olan bir ülke üretim yardımında yapılacak kesintiden muaf olacak ve ulusal kotasını aşan diğer bir ülkenin sorumluluğunu paylaşmamış olacaktır.

Ortak Piyasa Düzeni içerisinde yer alan Hedef Fiyat, Müdahale Fiyatı, Temsili Piyasa Fiyatı diğer tarım ürünlerine uygulandığı gibidir. **Hedef Fiyat;** Üreticiler için adil bir gelir düzeyi sağlanması ve topluluğun üretim hacminin korunması amacıyla belirlenmiş fiyattır. **Müdahale Fiyatı;** pazarlama yılının son dört ayı boyunca müdahale kuruluşları tarafından alınacak olan standart kalitedeki zeytinyağı için belirlenmiş fiyattır. Bu fiyat, kampanya döneminden önce belirlenmektedir. Müdahale kuruluşları kendilerine teklif edilmiş olan zeytinyağını bu fiyattan almak zorundadırlar. **Temsili Piyasa Fiyatı;** bu fiyat üretim fazlasını elden çıkarmaya imkan verecek ölçüde ve her pazarlama döneminin başlangıcından önce bitkisel yağlar pazarındaki gelişmeler de dikkate alınarak belirlenmiş olan, zeytinyağının normal olarak elden çıkartılabileceği fiyattır.

Bunun dışında AB zeytinyağında, Dünya Ticaret Örgütü taahhütleri çerçevesinde sınırlandırılan **İhracat İadesi**, üretimi 500 kg.dan daha az olan üreticilere adil bir gelir düzeyi sağlamak amacıyla verilen **Üretim Yardımı** - bu sistem geçiş döneminde değişikliğe uğramıştır- ve geçiş döneminde kaldırılan **Tüketim Yardımı ki;** bu yardım zeytinyağı tüketimine özendirilmesi amacıyla taşıırken suüstümale açık olması sebebiyle kaldırılmıştır. Bunların dışında **Özel Depolama Şeklinde Müdahale, Konserve Endüstrisi için Yardım ve Sofralık Zeytin Tüketime Artırılması İçin Yardımlar** vardır. AB 2002/2003 kampanya dönemi itibarıyla Zeytinyağı için Üretim Hedef Fiyatı olarak 3.837,7 ECU/Ton, Üretim Yardımı olarak 1.322,5 ECU/Ton, Temsili Piyasa Fiyatı 2.515,2 ECU/Ton ve Stoklama Yardımı olarak 1.664,0 ECU/Ton olarak zeytinyağı üreticisine destek sağlamaktadır. **Garanti Edilmiş Azami Miktar (MGQ) sisteminde yapılan değişikliklerle Müdahale Fiyatı ve Tüketim Yardımı uygulamadan kaldırılmıştır.**

AB'nin büyük zeytinyağı üretici ülkeleri AB'nin desteklerinden yararlanmanın yanı sıra her biri kendi içerisinde kurumsal yapılarına önem vermişlerdir. Kurumsal yapı içerisinde yer alan üretici, sanayici ve ihracatçılar bazen bireysel olarak birlikler bazen de bir dernek altında büyük yapılanmalar oluşturmuşlardır. Böylece bu ülkeler üretimden - stoklara , tüketimden - dış ticarete dek dünya zeytinyağı ekonomisinde söz sahibi olmaktadır. Bunun yanında **Tunus** örneğinde olduğu gibi bazı ülkeler AB üyesi olmamalarına rağmen özellikle ihracatta bazı ayrıcalıklara sahiptirler. AB, Tunus'a her yıl 55 bin ton zeytinyağı alma garantisi vermiştir. Bu uygulama 1994 yılından bu yana devam etmektedir. Aynı ayrıcalığın Suriye'ye tanınacağı belirtilmektedir. Suriye bu ayrıcalığı "AB Akdeniz Anlaşması" çerçevesinde istemektedir. Özetlemek ve özellikle belirtmek gerekirse; zeytinyağında büyük üretici ülkeler -Türkiye dışında- Avrupa Birliği (AB) ve Birleşmiş Milletler (BM) çatısı altında yer alan Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK) 'nin ekonomik, teknik ve tanıtım konularındaki koruyuculuğu altındadırlar.

* **Türkiye 2004 yılı Aralık ayı itibarı ile UZK'ya tekrar üyelik için resmi başvuruda bulunmuştur (Ayrıntılı bilgi için Bilgi Notu 1'e bakınız).**

Tablo 2- AB'nin Zeytinyağı İle İlgili Geçiş Döneminde Değişen Fiyat Uygulamaları

	1997/1998 (ECU/ Ton)	1998/2003/2004(ECU/ Ton)
Üretici Hedef Fiyat	3.837,7	3.837,7
Temsili Piyasa Fiyatı	2.295	2.515,2
Üretim Yardımı	1.422 (Küçük üreticiler için 1.514)	1.322,5
Müdahale Fiyatı	1.805,8(AGM aşımı halinde 1.751,6)	Uygulamadan kaldırıldı
Tüketim yardımı	120,7	Uygulamadan kaldırıldı

Kaynak: Göksu,Ç., a.g.e

2005/06 sezonunda ise AB;

AB'de kayıtlı zeytinyağı üreticilerinin toplam sayısı 2,800,000'dir. Bunlardan her yıl 2,200,000'ü üretim yardımı almaktadır. AB'deki zeytinyağı üreticilerinin %40'ı küçük üreticidir. Yani sahip oldukları zeytin ağaçlarının sayısı 100'den küçüktür. AB zeytinyağı üretimine büyük bir destek vermektedir. Her yıl zeytinyağı için AB bütçesinden 2.250.000.000 ile 2.500.000.000 Avro ayrılmaktadır. Bu tutarın yaklaşık %90'ı üretim yardımlarına ayrılmaktadır. AB, zeytinyağının tonuna 1320 Avro üretim yardımı vermektedir. Ancak yardıma hak kazanan yağ miktarı ulusal garantilenmiş miktarlar ile kısıtlanmıştır.

Tablo 3- AB Üyelerinin Ulusal Garantilenmiş Miktarları Ve Bunlara Göre Verilen Toplam Azami Yardım

Üye Devlet	Ulusal Garantilenmiş Miktar (ton)	Azami Toplam Yardım (avro)
İspanya	760,027	1 005 135 708
Fransa	3,297	4 360 283
Yunanistan	419,529	554 827 103
İtalya	543,164	718 334 390
Portekiz	51,244	67 770 190
Toplam	1,777,261	2 350 427 673

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri-Meclis Komisyon Raporu-2006 Nisan

- AB üretim yardımı sistemiyle bağlantılı olarak başka yardımlar da vermektedir:
- Stok müesseselerine özel stoklama yardımı: Piyasada fiyatlar düşünce verilmektedir
- Zeytinyağı fabrikalarına üretim iadesi: Hali hazırda tutarı ton başına 440 Avro'dur.
- Zeytinyağı ihracatı için ihracat iadesi, dünya ve AB zeytinyağı fiyatları arasındaki farka eşit tutarda, son dönemlerde verilmemektedir.

Önemli üretim potansiyeline sahip ülkeler olan İspanya, İtalya ve Yunanistan; AB üretiminin % 97'sini dünya üretiminin ise % 94'ünü elinde bulundurmaktadır.

Üretici AB ülkeleri tek tek incelendiğinde AB'de uygulanan destekleme politikalarının sonucu ülkelerin üretim ve tüketimlerinin arttığı görülmektedir. Nitekim Yunanistan ve İspanya'nın AB'ye ilk üye oldukları dönemle son 10 yıllık üretim sezonu ortalamasına göre üretimlerinin, sırasıyla % 30 ve % 36 oranında daha fazla gerçekleştiği görülür. Yunanistan'ın ihracatı AB üyesi olduktan sonra tam 5 kat artmıştır. İhracattaki artışın ana sebebi üye ülke olma yanı sıra bu ülkelerde üretilen zeytinyağının AB içinde serbest dolaşıma tabi olmasından dolayı ihracatlarının başta İtalya olmak üzere diğer AB ülkelerine yönelmesidir.

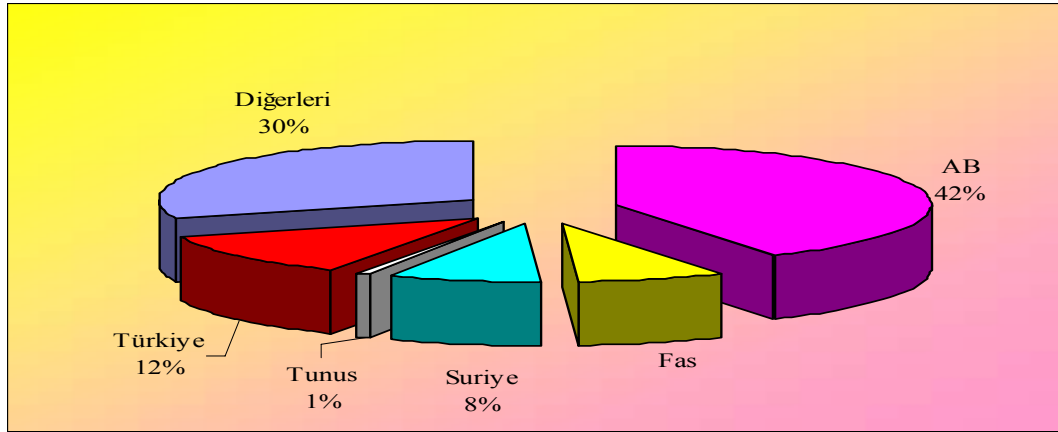
DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN

Sofralık zeytin; uluslararası standartta kültüre alınmış zeytin çeşitlerinin işlenebilecek olgunlukta hasat edilen temiz, sağlam meyvelerinin belirli teknik usullerle acılığı giderilmiş, –sofralık zeytin olarak değerlendirilebilmesi için içindeki “oleuropein” denilen acılık maddesinin bünyeden uzaklaştırılması gerekir– kullanımına izin verilen katkı maddeleri ile birlikte veya sade olarak ambalajlanmış, yeme olgunluğu kazanan zeytin daneleri olarak tanımlanmakta ve siyah, yeşil, rengi dönük olarak sınıflandırılmaktadır.

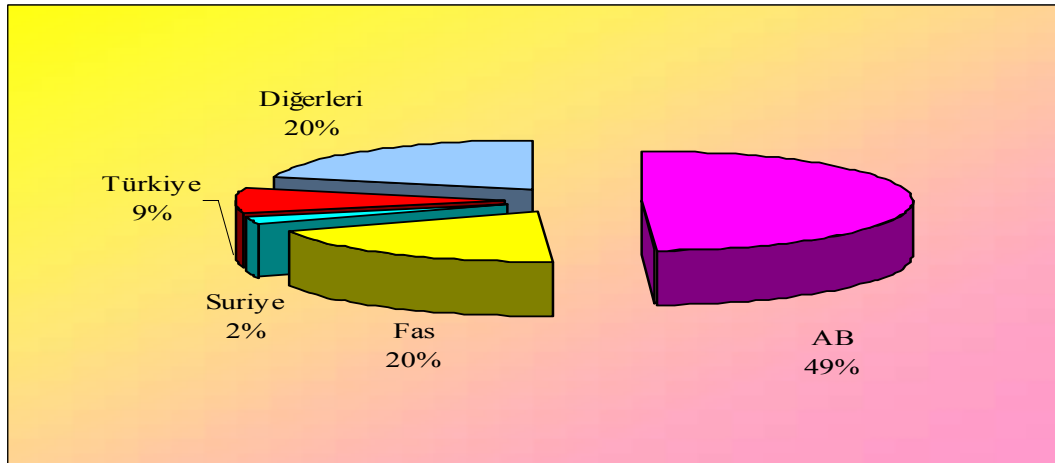
Dünyada sofralık zeytin üreten önemli ülkeler İspanya, Türkiye, ABD, Fas, Yunanistan ve İtalya’dır. **Türkiye dünya sofralık zeytin üretiminde ikinci, dünya siyah zeytin üretiminde birinci sıradadır.** Dünya ihracatında İspanya ve Fas lider konumda bulunmakta, bu ülkeleri Türkiye ve Yunanistan izlemektedir.

Grafik 3- Dünyada Ülkeler Bazında Sofralık Zeytin Üretimi (1990/1991 - 2005/2006)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 4- Dünya Sofralık Zeytin İhracatı (1990/91 - 2005/06)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

DÜNYADA SOFRALIK ZEYTİN DURUM – TAHMİN - ÖNGÖRÜ

Tablo 4- Dünya Sofralık Zeytin Arzı Ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/ 2006)

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	
	Durum	Durum	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	1000 ton						SUPPLY
Başlangıç Stokları (1 Kas.)	294	327,5	397	431,5	342,5	363,5	Beginning Stocks (Nov.1)
Üretim	1.343	1.474	1.774	1.602	1.709	1.730	Production
İthalat	358	400	449,5	441	440	471,5	Import
Toplam Arz	1.995	2.201	2.620	2.475	2.491	2.565	Total Supply
KULLANIM	1000 ton						DISAPPEARANCE
Tüketim	1.304	1.383	1.728	1.670	1.678	1.778	Consumption
İhracat	364	421,5	460,5	462	450	484	Export
Bitiş Stokları (31 Ekim)	327,50	397	431,5	342,5	363,5	303	Ending Stocks (October 31)
Toplam Kullanım	1.995	2.201	2.620	2.475	2.491	2.565	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	16	18	16	14	15	12	Stock/Disappearance (%)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi verilerinden yararlanılarak TEAE tarafından hazırlanmıştır

DÜNYADA DURUM: 2003/2004

Üretimde Azalış İthalat ve Başlangıç Stoklarında Artış

Bu kampanya döneminde üretimin önceki yılın üretimine ve bir önceki yılın varlığına göre ise artarak 1.602 bin ton olmuştur. Dünya sofralık zeytin üretimi ve ithalatındaki azalışın, dane zeytinden yağlıya ayrılma oranındaki artışa, dolayısı ile zeytinyağı üretim artışı ile olan ilgisine bağlanması söz konusudur. İthalatın ise bir önceki kampanya dönemine göre azalarak 441 bin ton olduğu ve dönem başı stoklarında bir önceki kampanyaya göre artarak 431 bin ton stok ile kampanyaya başlanıldığı görülmektedir.

Tüketim ve Dönem Sonu Stoklarında Azalış

Bu kampanyada tüketimin geçen kampanyaya göre azalarak 1.670 bin ton olduğu, ihracatın ise artarak 462 bin ton olduğu ve dönem sonu stoklarının dönem başı stok miktarına göre azalışla 342.5 bin tona düştüğü görülmektedir.

DÜNYADA TAHMİN: 2004/2005

Üretim ve Tüketimde Artış, İthalat ve İhracatta Azalma

Bu kampanya döneminde dünya sofralık zeytin üretiminde hem bir önceki kampanya dönemine göre hem de bir önceki yıla göre artış olmuştur. Tüketim ve ihracat ise azalma tahmin edilmektedir. Dünya sofralık zeytin arz-talep denge tablosundaki bu değişikliklerin son yıllardaki zeytinyağı üretim ve tüketimi ile yakından ilişkilendirildiğini ifade etmek mümkündür.

DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2005/2006

Üretim - İthalat - Tüketim ve İhracatta Artış Öngörülüyor

Bu kampanya döneminde uzun yıllar ortalamasına göre en fazla artışın ithalat – ihracat ve tüketimde olacağı öngörülmektedir. Üretim ise uzun yıllar ortalamasına göre yüksek beklenilmektedir.

DÜNYADA PİRİNA YAĞI

Zeytin meyvesi, doğasından gelen özellikleri nedeniyle doğrudan tüketilememektedir. Bu nedenle, öncelikle sofralığa ve yağa işlenerek **gıda sanayine** ve zeytinyağı üretim aşamasında, pirina - pirina yağı ve karasu gibi yan ürünler elde edilmesiyle diğer sanayi dallarına hammadde kaynağı oluşturmaktadır.

Yan ürünler arasında yer alan yağlı pirina, ya da diğer bir adı ile yağlı zeytin küspesi önemli bir zeytin yan ürünüdür.

Teknik tanımı ile zeytinyağı fabrikalarında zeytinlerin sıkılmasından sonra arta kalan zeytin küspesine **Pirina** (Yağlı Pirina); pirinadan organik çözücülerle ekstraksiyon sonucu elde edilen yağa **Pirina Yağı**, bu yağın elde edilmesiyle ilgili fabrikaların çalışma şekilleri, kapasiteleri ve faaliyet sonuçlarının tümüne ise **Pirina Sanayi** denilmektedir. Pirina sanayinin temeli, pirinanın bünyesindeki yağı elde etmek için önce pirinayı kurutmak, sonrada yağ çözücü bir solventle ekstraksiyona tabi tutmak esasına dayanmaktadır. Pirina yağının üretim tekniği dünyada ülkelere farklılık göstermemekle birlikte, Türkiye’de üretilen pirina yağı; hammadde ve teknolojiye kaynaklanan nedenlerle yemeklik kalitede olamamaktadır.

Pirina yağı üretim miktarı, zeytinyağı eldesinden sonra elde edilen ikincil bir yağ olduğu için, zeytinyağı üretimi ile doğrudan ilişkilidir. Zeytinden elde edilecek pirina ve pirina yağı miktarları her ne kadar zeytinin yetiştirme tekniğine, iklim, toprak, çeşit özelliğine zeytinin işleyiş şekillerine ve uygulanan teknolojik işlemlere bağlı ise de genellikle zeytinyağı fabrikalarında üretilen **zeytinyağı miktarının iki katı ağırlıkta pirina** elde edilmektedir. Pirina, içerisinde yağ dahil olmak üzere; su, çekirdek ve pulp kısımlarından oluşmaktadır.

Zeytinyağı fabrikalarının tipi ve işleyiş biçimleri, her ne kadar pirinanın içeriğini değiştiriyorsa da **yağlı pirina ortalama %5-8 yağ ve %20-30 rutubet** içermektedir. Böylece **100 kg pirinadan ortalama 6-8 kg pirina yağı, 60-70 kg yağsız kuru pirina elde edilmektedir**. Elde edilen pirina yağı, pirinanın hemen işlenmesi ve çıkan yağın rafine edilmesi şartıyla ancak yemeklik olarak kullanılabilir. Pirina yağı kendine has kokusu olan koyu yeşil renkli bir yağdır. Kimyasal olarak, asit bileşimi bakımından zeytinyağına oldukça benzemektedir fakat daha fazla miktarda sabunlaşan maddelere ve serbest yağ asitlerine sahip olmaktadır.

Dünya zeytinyağı üretiminde söz sahibi ülkeler olan AB’nin büyük üretici ülkeleri, pirina yağı üretiminde de söz sahibidirler. İspanya dünya yemeklik pirina yağı üretiminde %70, İtalya %15, Yunanistan %11, Portekiz %3 ve Tunus ise %1 pay almaktadırlar. Türkiye’nin yemeklik pirina yağı üretimi ise istatistiklere yansiyacak düzeyde değildir.

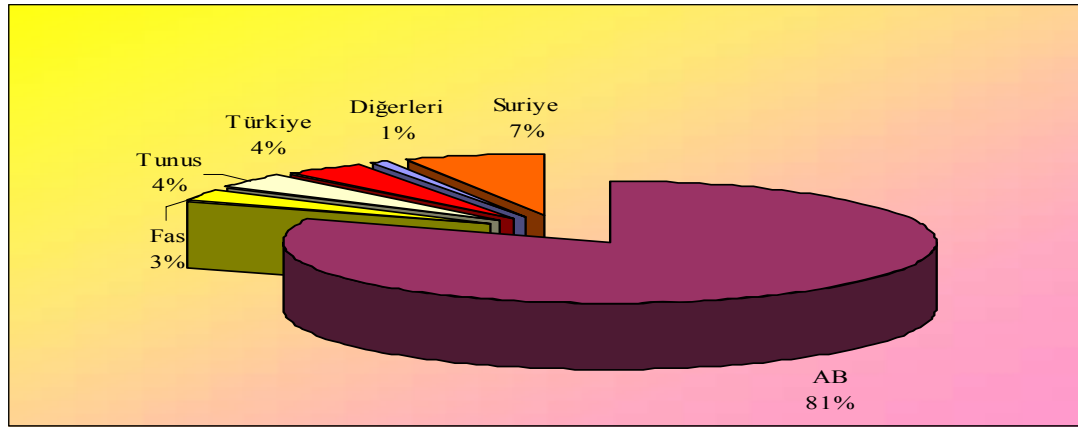
Dünya’nın ve AB’nin büyük zeytin üreticisi ülkeleri İspanya, İtalya ve Yunanistan’da üretilen pirina yağının sadece yemeklik kalitede olması ve bu ülkelerde endüstriyel pirina yağının üretilmemesi dikkat çekmektedir. Bunun nedeni, söz konusu bu ülkelerde zeytinyağı teknolojisi yanında, pirina yağı teknolojisinin de oldukça iyi olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 5- Dünyada ve Türkiye’de Zeytinyağı - Yemeklik Pirina Yağı - Endüstriyel Pirina Yağı Üretimi

ÜRETİM (Bin Ton)						
ÜLKELER/Yıllar	ZEYTİNYAĞI		YEMEKLİK PİRİNA YAĞI		ENDÜSTRİYEL PİRİNA YAĞI	
	2003-2004	2004-2005	2003-2004	2004-2005	2003-2004	2004-2005
İspanya	1412	980,3	113,3	74,6	0	0
Fransa	4,6	4,7	0	0	0	0
Yunanistan	308	435	24	33	0	0
İtalya	685	879	40,6	45	0	0
Portekiz	31,2	46,4	5	4,7	0	0
AB Toplam	2448	2353,5	182,5	157,3	0,0	0,0
Tunus	280	130	8	3,5	8	4,5
Türkiye	79	145	0	0	5	12
Suriye	110	175	0	0	11,5	20
Diğerleri	251	197,5	8	3,7	3,5	1,5
Dünya Toplamı	3168,0	3001,0	198,5	164,5	28,0	38

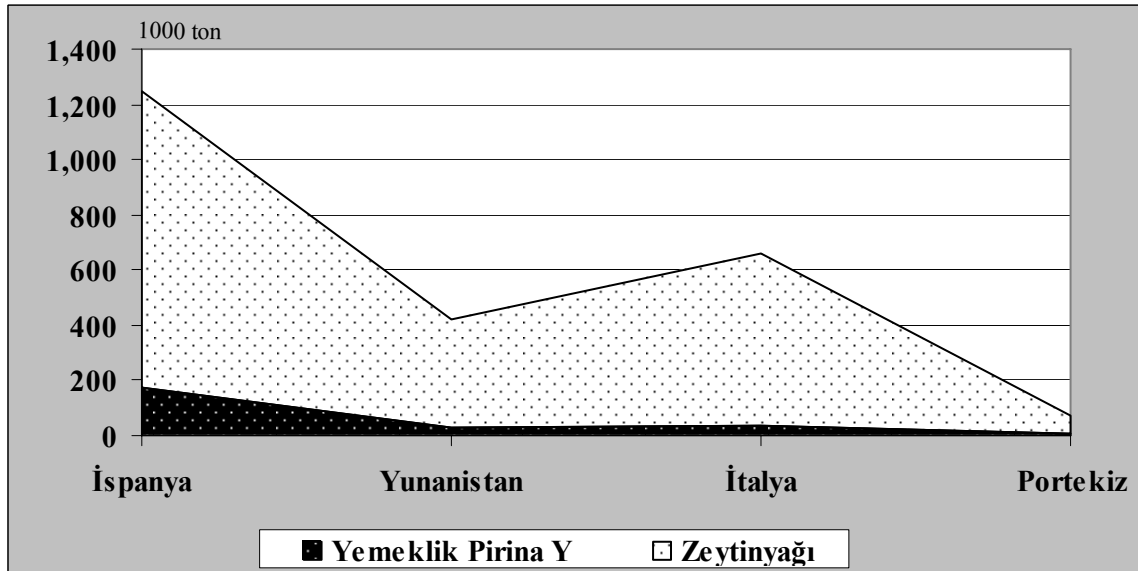
Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 5- Dünya Pirina Yağı Üretimi (1990/91 - 2004/05)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 6- AB'de Zeytinyağı ve Pirina Yağı Üretimi (2002/2005)

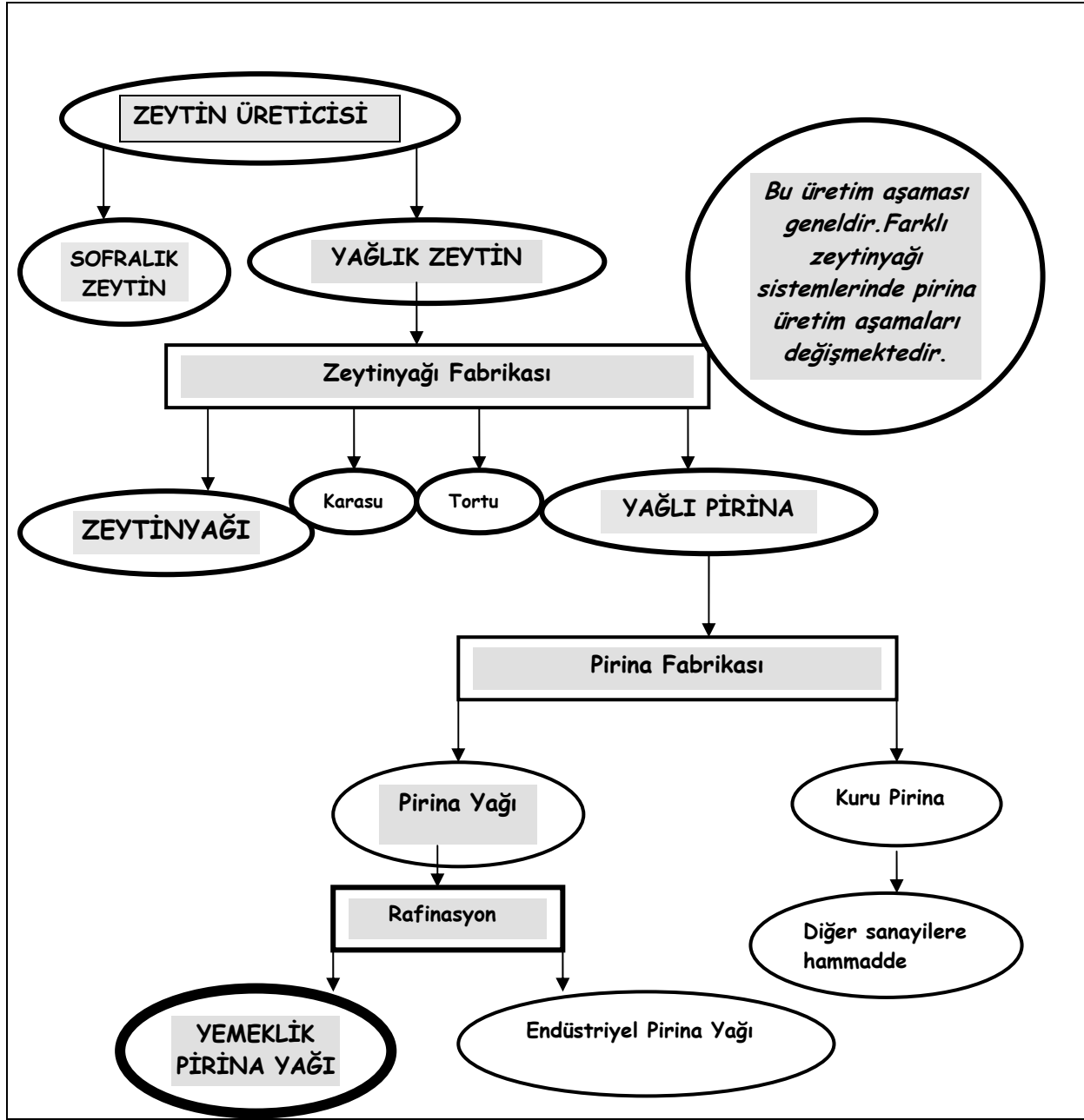
Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Pirina yağı, Türkiye dahil, üretilen tüm ülkelerde aşağıdaki aşamalardan geçirilerek üretilmektedir. İşte bu üretim aşamalarındaki süreçte, hammadde ve uygulanan teknoloji, pirina yağının yemeklik yada endüstriyel vasıfta olup olmasına neden olmaktadır. **Kaliteli yada bir başka ifade ile yemeklik vasıftaki pirina yağ eldesi için hammadde ve teknoloji birbirinden ayrılmaz bir bütündür.**

Dünyada yemeklik vasıfta pirina yağı üreten ülkelerde, pirina fabrikaları zeytinyağı fabrikaları genellikle yan yanadır. Zeytinyağı fabrikaları modern (Kontinu sistem) olduğu gibi, pirina fabrikaları da modern sistemdir. Bir yandan zeytinyağı fabrikalarına sağlıklı zeytin (bekletilmemiş ve fermente olmamış hammadde) girişi yapılmakta iken, bir yandan pirina fabrikalarına da sağlıklı pirina (bekletilmemiş ve fermente olmamış hammadde) girişi olabilmektedir.

Sonuçta üretilen pirina yağı **yemeklik kalitede** olabilmektedir. Önemli zeytinyağı üreticisi AB ülkeleri, ABD gibi bazı dış pazarlara zeytinyağından önce yemeklik pirina yağı ile girmektedirler. Çünkü yemeklik pirina yağının tadı hafif, fiyatı ucuz ve dahası zeytinyağı tüketim alışkanlığı açısından zeytinyağı türevi olan bir yağdır.

Şekil 1- Pirina Yağı Üretim Aşamaları

Kaynak: Tunalıoğlu;R. (2004) "Pirina ve Pirina Yağı" TEAE, Bakış, Sayı:5, Nüsha:12, Ankara

DÜNYADA PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 6- Dünya Pirina Yağı Arzı Ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik) (2001/2002 - 2005/ 2006)

	2001/2002	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	
	Durum	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	1000 tons					SUPPLY
Başlangıç Stokları (1 Kasım)	74	101	81	57	57,5	Beginning Stocks (Nov.1)
Üretim	215	184	187	214,5	185,2	Production
İthalat	53,5	46	58	58	56	Import
Toplam Arz	342,5	331	326	329,5	298,7	Total Supply
KULLANIM	1000 ton					DISAPPEARANCE
Tüketim	185	204,5	210	209	200	Consumption
İhracat	55,5	45,5	59	63	60	Export
Bitiş Stokları (31 Ekim)	101	81	57	57,5	38,7	Ending Stocks (Oct. 31)
Toplam Kullanım	341,5	331	326	329,5	298,7	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı(%)	29,5	24,4	17,4	17,4	12,9	Stock/Disappearance (%)

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi verilerinden yararlanılarak TEAE tarafından hazırlanmıştır

DÜNYADA TAHMİN: 2004/2005

Üretim- Tüketim ve İhracatın Artacağı İthalatın Değişmeyeceği Tahmin Edilmektedir.

Pirina yağı üretimi zeytinyağı üretimi ile doğrudan bağlantılı olduğu için zeytinyağı arz-talep denge tablosundaki değişimde zeytinyağı arz talep denge tablosu ile doğrudan bağlantılı olmaktadır. Pirina yağında bu kampanya dönemine 57 bin ton başlangıç stoğu ile başlanılacağı ve üretimin 214,5 bin ton olacağı öngörülmektedir. İthalatın fazla değişmeyeceği, tüketimin aynı kalacağı, ihracatın ise artacağı beklentisi mevcuttur.

DÜNYADA ÖNGÖRÜ: 2005/2006

Dengeler Azalma Eğiliminde

Bu kampanya döneminde zeytinyağı üretimine paralel pirina yağı üretiminde ve dolayısı ile dengenin diğer unsurlarında da bir azalma öngörülmektedir.

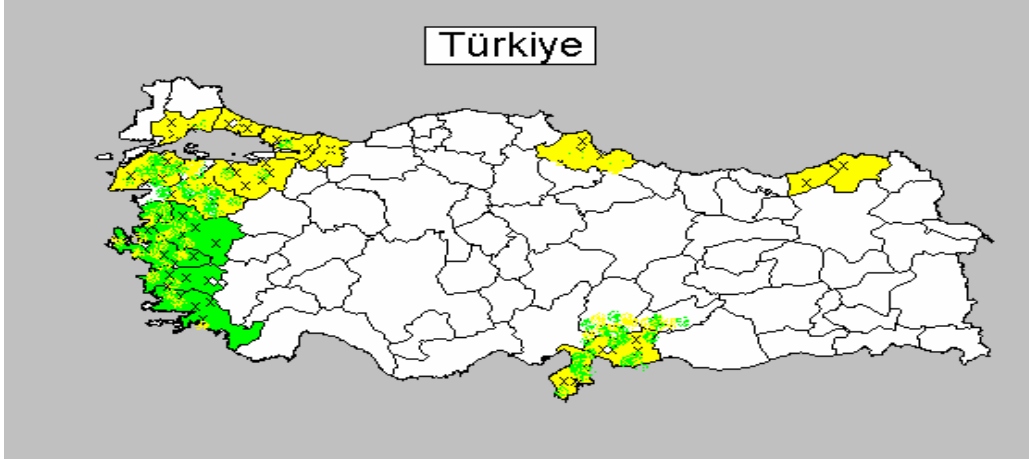
TÜRKİYE'DE ZEYTİN

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de üretilen dane zeytinin yaklaşık %65-70'i yağlığa, %30-35'i sofralığa işlenir. Genelde tüketim zeytinyağı ağırlıklı olduğu için yağlık zeytin üretimi fazla olmaktadır. Türkiye'nin zeytin üretiminde periyodisitenin -bir yıl az, bir yıl- etkisi çok fazladır. Türkiye koşullarında kültürel işlemlerin yetersizliğinden kaynaklanan nedenlerle periyodisiteye eğilim maalesef artmaktadır. Türkiye'de DİE'nin 2002/2003 verilerine göre 101.600 bin zeytin ağacı bulunmakta, bu ağaçlardan var-yok yılı ortalaması olarak 196 361 işletme tarafından 1.200 bin ton dane zeytin, 130 bin ton zeytinyağı, 365 bin ton sofralık zeytin üretilmektedir. Türkiye'de Aydın, İzmir, Muğla, Balıkesir, Bursa, Manisa, Çanakkale, Hatay, Antalya, G.Antep ve İçel önemli zeytinci illerdir. Ege, Marmara, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ise önemli zeytin üreten bölgelerdir.

Türkiye'de zeytincilik seferberliği Cumhuriyet döneminde ilk kez **Atatürk'ün** direktifleri doğrultusunda Tarım Bakanlığı'nın "Tarımda Tedrisatı İslah Kanunu" ile başlatılmıştır. Zeytincilik, günümüzde T.C. Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları, Tarım Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Tarım Satış Kooperatifleri gibi üretici birliklerinin (TARİŞ, Marmarabirlik ve Güneydoğu Anadolu Birlik) yanı sıra özel sektörün ve üniversitelerin de yer aldığı kurumsal yapının içerisinde geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Şekil 2- Türkiye'de Zeytin Üreten Bölgeler

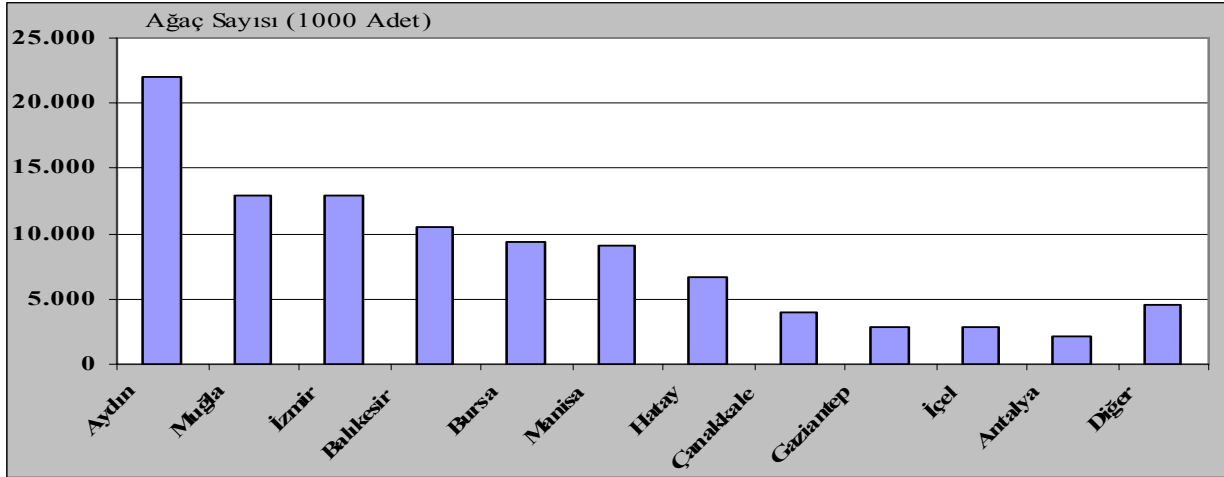

Tablo 7- Çiftçi Kayıt Sistemine Dahil Edilen Zeytin Alanı (da)

	İl Adı	(%)	Alanı (da)
1	AYDIN	27,02	997.914
2	İZMİR	12,57	464.429
3	MUĞLA	11,64	429.946
4	MANİSA	11,59	428.136
5	BALIKESİR	9,40	347.061
6	BURSA	5,95	219.916
7	HATAY	5,53	204.170
8	ÇANAKKALE	5,05	186.580
9	GAZİANTEP	3,64	134.436
10	KİLİS	3,21	118.485
11	MERSİN	1,61	59.590
12	ANTALYA	0,73	26.962
13	DENİZLİ	0,55	20.251
14	BİLECİK	0,27	9.946
15	KARAMAN	0,22	8.297
16	TEKİRDAĞ	0,21	7.687
7	SAKARYA	0,12	4.418
18	KAHRAMANMARAŞ	0,12	4.407
19	YALOVA	0,11	3.978
20	ADANA	0,10	3.792
21	ŞANLIURFA	0,09	3.229
22	OSMANİYE	0,08	2.981
23	ARTVİN	0,07	2.566
24	MARDİN	0,04	1.332
25	KOCAELİ	0,03	1.010
26	ISPARTA	0,01	437
27	BURDUR	0,01	271
28	ESKİŞEHİR	0,01	265
29	SİNOP	0,01	263
30	ADİYAMAN	0,01	199
31	KASTAMONU	0,00	138
32	TRABZON	0,00	85
33	İSTANBUL	0,00	56
34	SAMSUN	0,00	42
35	ZONGULDAK	0,00	26
36	ANKARA	0,00	23
37	BARTIN	0,00	11
38	Toplam Alan	100	3.693.335

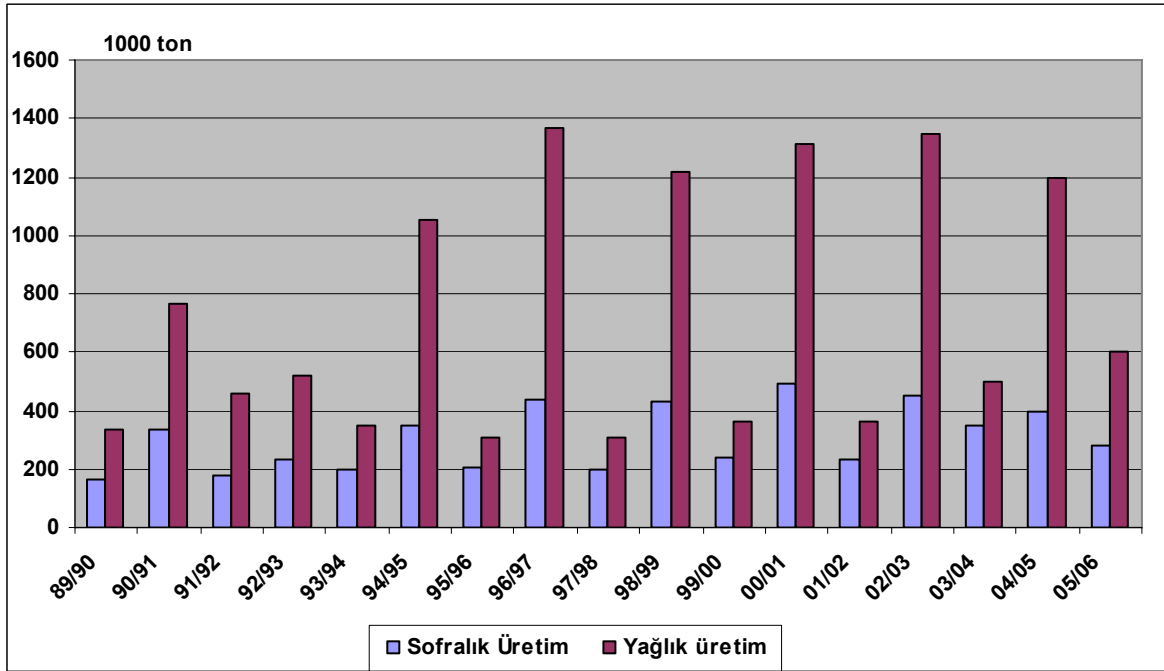
Kaynak: TKB-TÜGEM(Çiftçi Kayıt Sistemi Veri Tabanı)

Grafik 7- Türkiye’de Önemli Zeytinci İllerin Ağaç Sayıları (2003)

Kaynak: TUIK

Grafik 8- Türkiye’de Yağlık ve Sofralık Zeytin Üretimi

Kaynak: TUIK

Tablo 8-Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayısı, Zeytin, Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Üretimi

Yıllar	Alan (Ha)	Toplam Ağaç Sayısı (1000 Adet)	Meyve Veren Ağaç Sayısı (1000 Adet)	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı (1000 Adet)	Zeytin Dane Üretimi (1000 Ton)	Sofralığa Ayrılan Dane (1000 Ton)	Yağlığa Ayrılan Dane (1000 Ton)	Zeytinyağı Üretimi (*) (1000 Ton)
1989-90	855.000	85.710	79.460	6.250	500	162	338	35
1990-91	855.000	85.560	79.600	5.950	1.100	337	763	80
1991-92	877 000	87.705	81.520	6.185	640	181	459	60
1992-93	871 000	87 088	81.260	5.828	750	231	519	56
1993-94	872 000	87 163	81.703	5.460	550	200	350	48
1994-95	881 000	88 147	82.192	5.955	1.400	350	1.050	160
1995-96	556 209	87 581	81.437	6.144	515	206	309	40
1996-97	568 405	89 740	83.200	6.540	1.800	435	1.365	200
1997-98	657 647	95 730	85.700	10.000	510	200	310	40
1998-99	600 000	93 450	85.850	7.600	1.650	430	1.220	170
1999-00	595 000	95 500	87.130	8.370	600	240	360	70
2000-01	600 000	97 770	89.200	8.570	1.800	490	1.310	190
2001-02	600 000	99 000	90.000	9.000	600	235	365	65
2002-03	620 000	101 600	91.700	9.900	1.800	450	1.350	140
2003-04	625 000	102 750	92.250	10 500	850	350	500	79
2004-05	644 000	107 100	94 950	12 150	1 600	400	1 200	145
2005-06 (**)	660.000	109.000	95.000	14.000	880	280	600	115

Kaynak: TÜİK - Tarım İstatistikleri Özeti,

(*) Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (**) Tahminidir

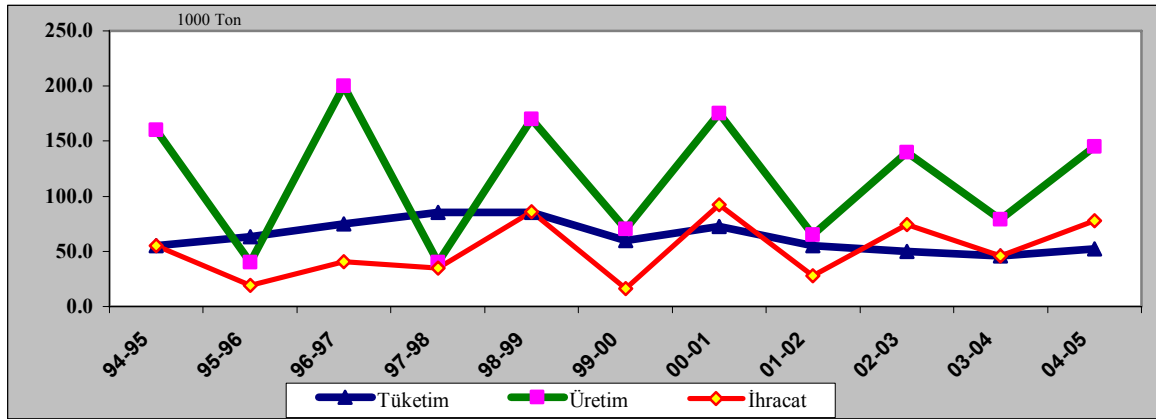
TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI

Türkiye'de var - yok yılı ortalamasına göre 130 bin ton zeytinyağı üretilmektedir. Bu miktar ile Türkiye, zeytinyağı üretiminde İspanya, İtalya, Yunanistan ve Tunus'tan sonra beşinci sırada yer almakta ve dünya üretiminin %5'ini, ihracatının ise %9,5'ini sağlamaktadır.

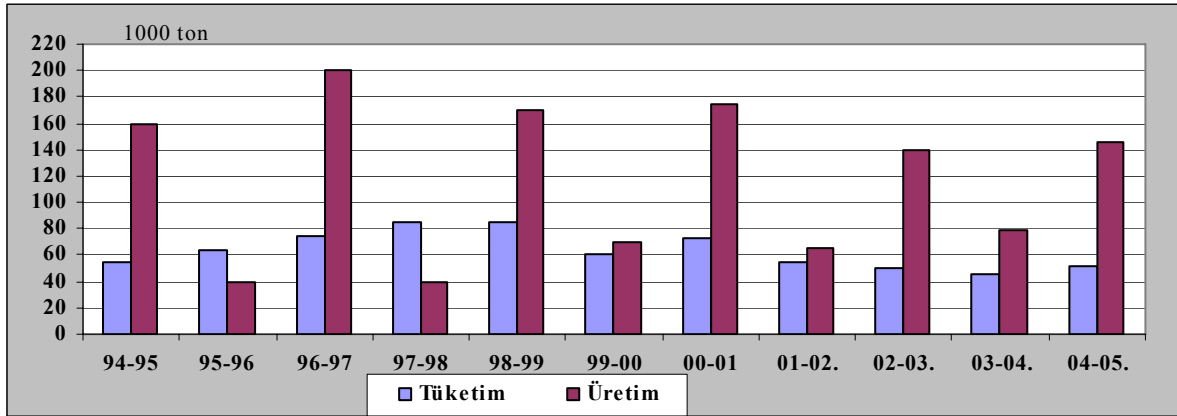
Türkiye'de zeytinyağı tüketimi Türk halkının gerek fiyat, gerekse alışkanlıkları nedeniyle istenilen düzeyde olamamaktadır. Tüketim adeta üretim bölgeleriyle sınırlı kalmaktadır. Zeytinyağında kişi başına tüketim diğer önemli üretici ülkelerde 10 kg ile 20 kg arasında değişirken, Türkiye'de yıllara göre 800 gr ile 1 kg arasında değişmektedir.

Grafik 9- Türkiye'de Zeytinyağı Üretim, Tüketim ve İhracatı

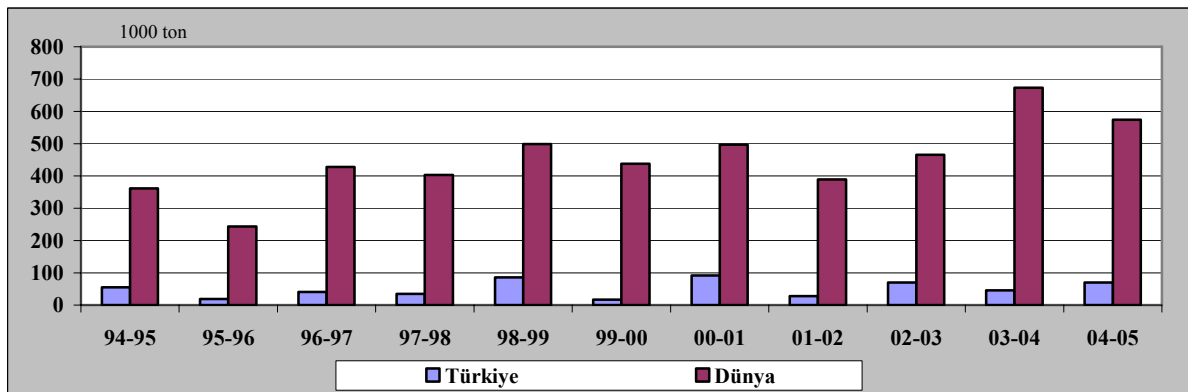
Kaynak:Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 10- Türkiye'de Zeytinyağı Üretimi ve Tüketiminin Karşılaştırılması

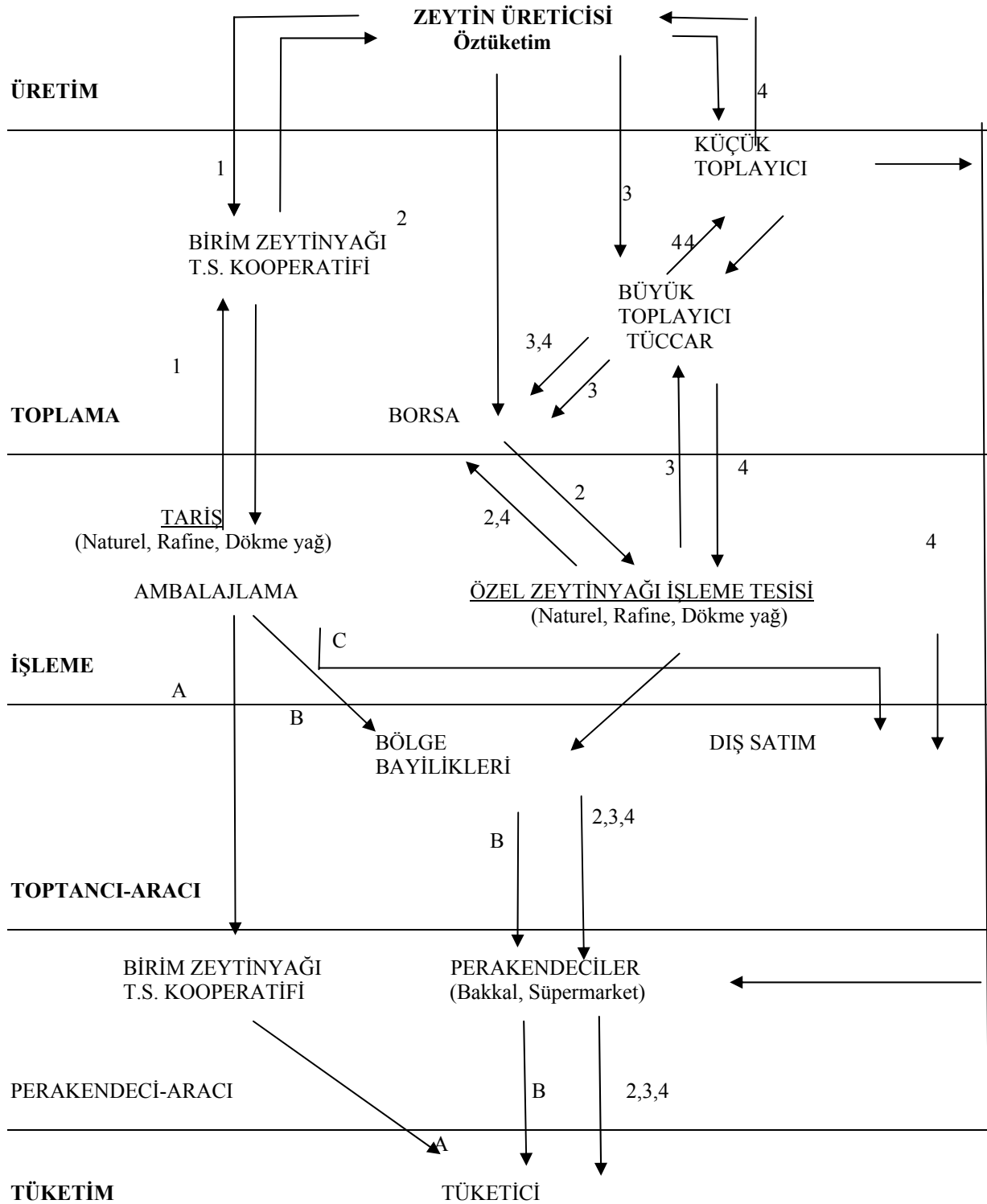
Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Grafik 11- Türkiye Zeytinyağı İhracatının Dünya İhracatındaki Payı (%)

Kaynak:Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Şekil 3- Türkiye’de Zeytinyağı Pazarlama Organizasyonu

Kaynak: : R. TUNALIOĞLU, (1995) “ Önemli Zeytin Üreticisi Ülkelerin Zeytinciliği ile Türkiye Zeytinciliğinin Bazı Yönlerden Karşılaştırılması” ,Basılmış Doktora Tezi, TC Başbakanlık.DTM-EİBGS Yayın No-1

TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 9- Türkiye Zeytinyağı Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006)

	2000/2001	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	
	Durum	Durum	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
Alan (ha)	600.000	600.000	620.000	625.000	644.000	660.000	Area(ha)
Toplam Ağaç Sayısı (1000 adet)	97.770	99.000	101.600	102.750	107.100	109.000	Total Olive Trees Number (1000 Unit)
Toplam Dane Üretimi (1000 ton)	1.800	600	1.800	850	1.600	880	Total Olive (1000 tons)
Verim (kg/ha)	3.000	1.000	2.903	1.360	2.484	1.333	
Yağlık Dane Üretimi (1000 ton)	1.310	425,5	1.350	500	1.290	600	Olive for Olive Oil Production (1000 tons)
ARZ	1000 ton						SUPPLY
Başlangıç Stokları (1Kasım)	14,5	25	7	21	10	8	Beginning Stocks (November 1)
Üretim	175	65	140	83	145	115	Production
İthalat	0	0	0	0	0	0	Import
Toplam Arz	189,5	90	147	104	155	123	Total Supply
KULLANIM	1000 ton						DISAPPEARANCE
Tüketim	72,5	55	52	48	55	50	Consumption
İhracat	92	28	74	46	92	73	Export
Bitiş Stokları (31 Ekim)	25	7	21	10	8	0	Ending Stocks (October 31)
Toplam Kullanım	189,5	90	147	104	155	123	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	13,19	7,78	14,29	9,62	5,16	0,00	Stocks/Total Disappearance(%)

Kaynak: Tartışma Kurulu sonrası TEAE tarafından kesinleştirilmiştir.

Not: Son yıllarda Türkiye'de dikim aralıkları ortalama dekarda 6*6 veya 10*10'dur.

TÜRKİYE'DE DURUM : 2003/2004

Üretim ve İhracat Azaldı

Yok yılı yaşandığı için Üretim azaldı. Üretimdeki azalmaya bağlı olarak ihracat da azalmıştır.

Tüketim, İhracat ve Dönem Sonu Stokları Azaldı

Üretimdeki azalma nedeni ile tüketimde ve ihracatta da azalma yaşanmış ve 20 bin ton stok ile başlayan kampanya, 10 bin ton stok ile bitirilmiştir.

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2004/2005

Üretimin Bir Önceki Var Yılına Göre Artacağı Beklenmektedir.

Bir önceki var yılında 140 bin ton olan zeytinyağı üretiminin 145 bin tona yükseleceği beklenmektedir.

İhracatta ve Tüketimde Artış

İhracatın yükselerek 2000 yılındaki düzeye geleceği, tüketimin ise 2001 yılı seviyesinde gerçekleşeceği beklenmektedir.

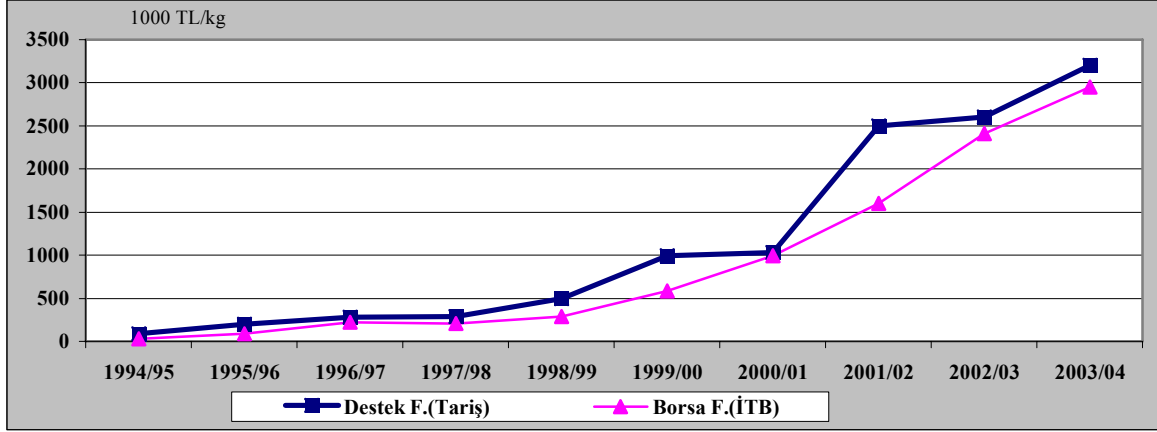
TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2005/2006

Üretimde Bir önceki Yok Yılına Göre Artış

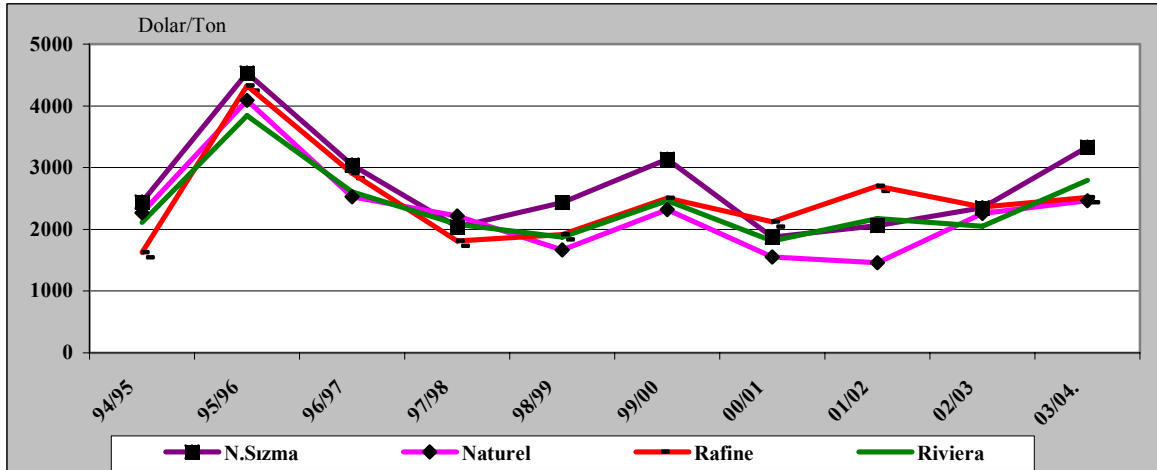
Üretimin yok yılları ortalamasının daha üzerinde (115 bin ton) olacağı öngörülmektedir.

Tüketimde azalma İhracatta Artış

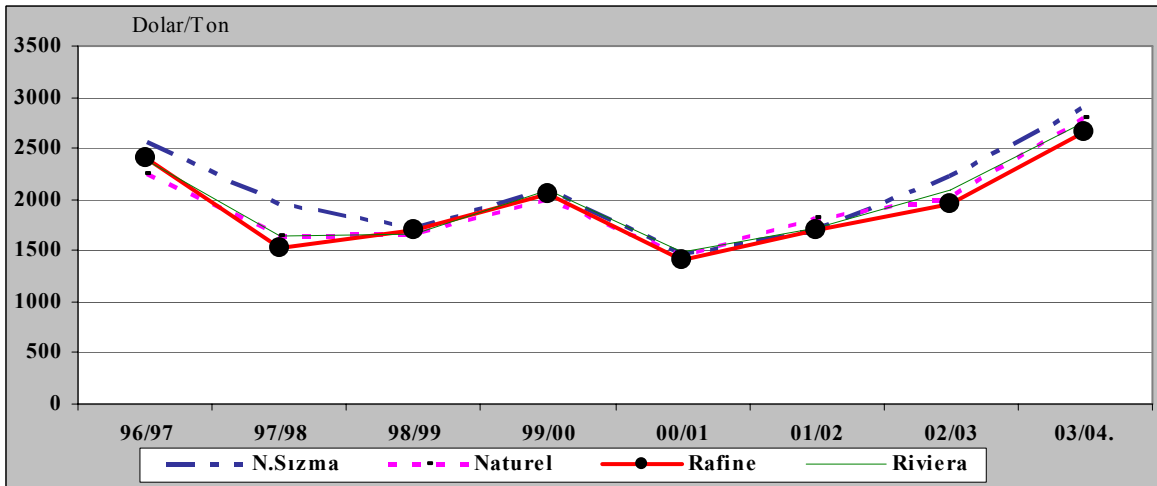
Üretim yok yıllarına kıyasla artarken, tüketimde bir önceki yok yılına göre azalma olacağı, üretim artışının ihracat ile dengeleneceği, stokların bu dönemde tükeneceği öngörülmektedir.

Grafik 12- Türkiye'de 5° Asit Zeytinyağı Destekleme ve Serbest Piyasa (Borsa) Fiyatları

Kaynak: TARİŞ, İTB İktisadi Raporlar (2003) dan hazırlanmıştır.- İzmir

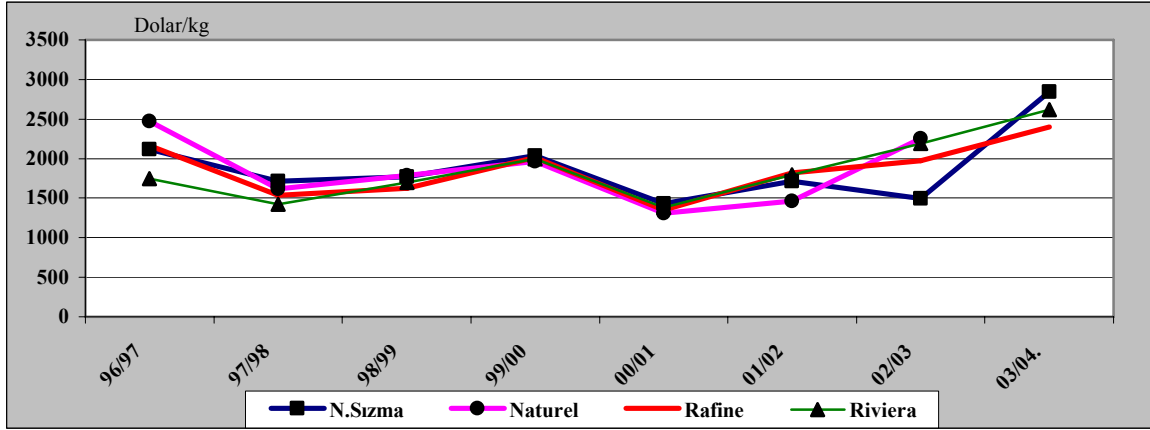
Grafik 13- Türkiye'de Kutulu Zeytinyağı İhraç Fiyatları

Kaynak: EİB Kayıtları., İzmir

Grafik 14- Türkiye'de Varilli Zeytinyağı İhraç Fiyatları

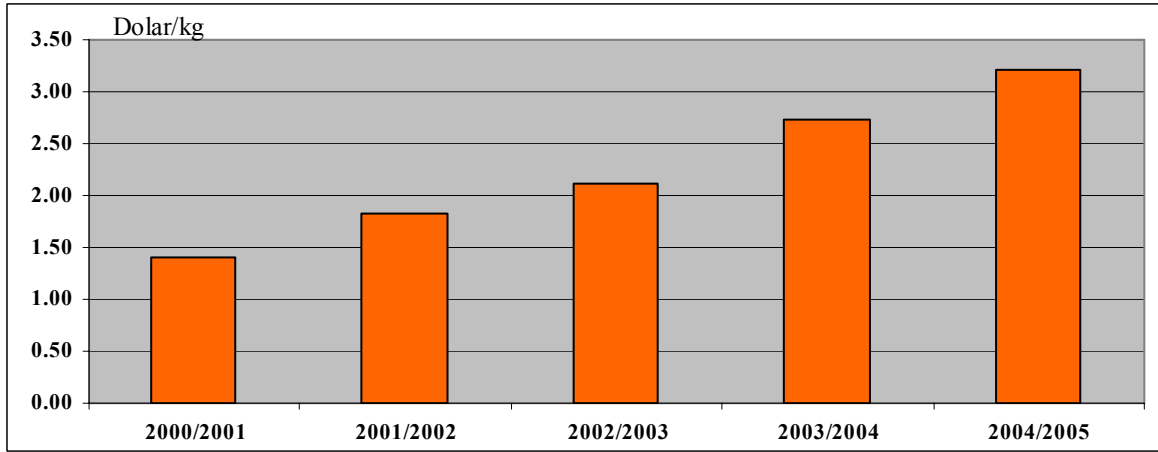
Kaynak: EİB Kayıtları., İzmir

Grafik 15- Türkiye'de Dökme Zeytinyağı İhraç Fiyatları (Dolar/Ton)

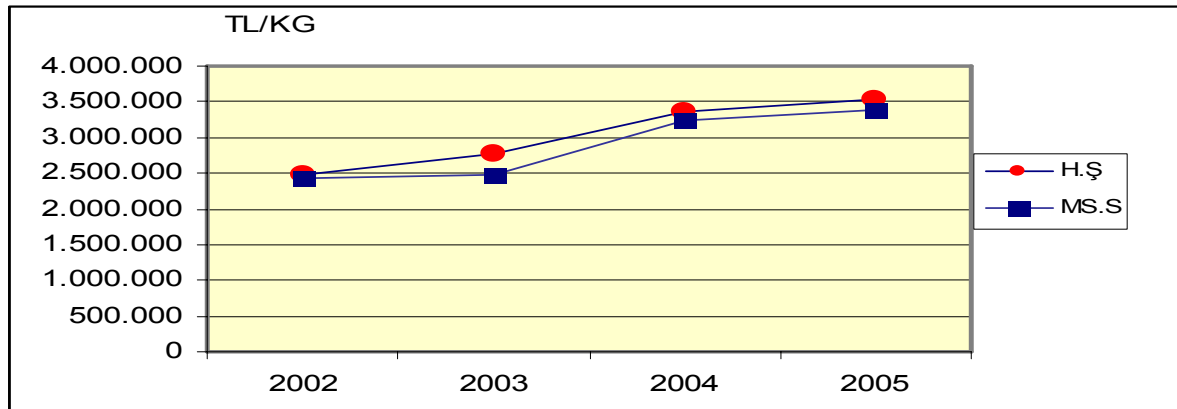
Kaynak: EİB Kayıtları, İzmir

Grafik 16- Türkiye'de Zeytinyağı İhraç Fiyatları

Kaynak: EİB Kayıtları, İzmir

Grafik 17- Türkiye'de Hususi Şartlı ve Müstahsil Satış Ham Muhtelif Zeytinyağı Borsa Satış Fiyatları

Kaynak: İTO -İTB Ar-Ge raporlarından hazırlanmıştır.- İzmir

HŞ: Hususi Şartlı işlemi ifade eder. Alışverişte alıcının veya satıcının koyduğu özel bir şarttır.

MS S: Üreticiden tüccara satışı ifade eder.

Tablo 10- Türkiye'deki Mevcut Zeytinyağı Fabrikaları ve İllere Göre Dağılımı (1995)

	Fabrika Sayısı (Adet)	%	Hidrolik Pres (Adet)	Süper Pres (Adet)	Kontinü (Adet)	Kurulu Kapasite (1000 Ton)	%
İzmir	213	18,67	202	118	19	52	19,55
Aydın	173	15,16	175	61	28	46	17,29
Gaziantep	140	12,27	127	46	2	25	9,40
Balıkesir	135	11,83	116	60	26	36	13,53
Muğla	133	11,66	117	44	11	27	10,15
Çanakkale	95	8,33	81	41	7	20	7,52
Manisa	85	7,45	82	37	7	20	7,52
Hatay	67	5,87	51	17	24	21	7,89
Bursa	55	4,82	50	11	4	10	3,76
İçel	13	1,14	11	2	1	2	0,75
Antalya	8	0,70	5	7	1	2	0,75
Adana	7	0,61	2	4	1	1	0,38
Kocaeli	7	0,61	3	3	0	1	0,38
Kahramanmaraş	5	0,44	4	2	0	1	0,38
Tekirdağ	2	0,18	2	2	1	1	0,38
Diğerleri	3	0,26	2	2	0	1	0,38
Toplam	1141	100,00	1030	457	132	266	100,00

Kaynak: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Bornova-İzmir.

Tablo 11- Türkiye Zeytinyağı Fabrika Sayısı ve Kapasite Kullanım Oranı

Yıl	Üretim UZK'ya göre (1.000 ton)	*Kurulu Kapasite (1.000 ton)	Kapasite Kullanım Oranı (%)	Klasik sistemler (pres sayısı)		Modern Sistem Kontinü (Santrifüj)	Fabrika Sayısı (Adet)
				Hidrolik Pres (Sulu)	Süper Pres (Kuru)		
1982/83	160	204,7	78,2	1.235	220	1	1.000
1992/93	56	225,6	24,8	900	200	150	935
1993/94	48	231,6	20,7	875	180	175	920
1994/95	160	243,0	65,8	825	155	220	900
1995/96	45	251,3	17,9	820	150	240	925
1996/97	200	292,8	68,3	675	130	375	940
1997/98	40	300,0	13,3	650	120	400	945
1998/99	170	303,6	56,0	600	110	425	950
1999/00	70	304,0	23,0	590	105	430	950
2000/01	201	317,6	63,3	585	105	460	960
2001/02	65	331,5	19,6	583	103	490	980
2002/03	175	343,0	51,0	580	102	515	1.005
Ort.	116	279,2	41,8				

Kaynak : Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Bornova-İzmir.

Zeytinyağında AB ortak piyasa düzeninin pazarlama standartları gereği özellikle kalite sınıflandırması, paketleme ve etiketleme ile ilgili 1 Kasım 2003 tarihine kadar yürürlükte olan sınıflandırma ile yeni sınıflandırma aşağıda görülmektedir.

Tablo 12- Dünyada ve Türkiye’de Farklı Kalitede Zeytinyağlarının Sınıflandırılması

Kalite Sınıfı: Naturel Zeytinyağları	Yürürlükteki Oleik Asit Değeri (gr/100gr)	Yürürlüğe Girecek Olan Oleik Asit Değeri (gr/100gr)
Sızma	≤ 1	≤ 0,8
Naturel Birinci	> 1 - ≤ 2	> 0,8 - ≤ 2
Naturel İkinci	> 2 - ≤ 3,3	Türkiye’de bu tip yürürlükten kaldırılmıştır. UZK standartlarında kaldırılmamıştır.
Lampant	> 3,3	> 2 - UZK standartlarında 3.3
Rafine	≤ 0,5	≤ 0,3
Riviera	≤ 1,5	≤ 1
Rafine Pirina	≤ 0,5	≤ 0,3
Karma Pirina	≤ 1,5	≤ 1

Kaynak:TARİŞ

BİLGİ NOTU 3- TÜRKİYE’DE ZEYTİNYAĞINDA FİYAT POLİTİKALARI

Zeytinyağı 1990’lı yılların başına dek Türkiye’de tüketim alışkanlıkları ve yüksek fiyat inedeniyle - diğer bitkisel yağlarla olan fiyat makas nedeniyle - üretildiği bölgelerde tüketilen bir yağ olmuştur. 1970’li yıllarda margarinle olan savaşını kaybeden zeytinyağı, 1990’lı yılların ortasına doğru üretimdeki müthiş artışla tekrar bitkisel yağlar içerisinde olması gereken konuma kavuşmuştur. Son yıllardaki üretim artışı ile başlayan bu başarısına ve sektörün kendini yenilemesine karşın; düzenli ve kararlı işleyen bir politika içerisinde yer alamadığından üretimden dış ticarete, dış ticareten tüketime ve fiyatlarla ilgili her konuda sorunları vardır. Üretim ve üretici aşamasında AB’de olduğu gibi üreticiyi – sanayiciyi, ihracatçıyı ve tüketicini destekleyen bir organizasyondan yoksun olduğu için ekonomisi ile ilgili verilmesi gereken kararlar kampanya dönemlerine göre hatta aynı kampanya döneminde bile farklılık göstermektedir. Bu durum sektörün her halkasını olumsuz etkilemektedir. **Cok yıllık bir bitki olması nedeniyle** de bu yıl olan yanlış ya da eksik politikaların devamında bu ürünü seneye yetiştirmeme gibi bir olasılıkta bulunmamaktadır. **Diğer ürünlerde olduğu gibi asıl olan üreticinin desteklenerek üretimin artırılması yanında üreticinin istikrarlı bir üretime teşvik edilmesidir. Çünkü organizasyon içerisinde yer alan tüm halkalar özellikle de ihracatçı için üretimdeki istikrarın önemi çok büyüktür.** Tüm bu olumsuzluklara rağmen umut verici olan; sektör kendi içerisinde Üretici Birlikleri başta olmak üzere (TARİŞ-Marmara Birlik-Güneydoğu Anadolu Birlik) Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Borsa İhracatçı Birlikleri, Tarım Bakanlığı ve Üniversiteler bireysel gayretleriyle zeytinyağının dinamiğini korumaya devam etmektedirler.

Zeytinyağı ilk kez 1966 yılında **Destekleme Alım** kapsamına alınan 24 üründen biri olarak, 1986 yılına dek aralıksız olarak desteklenmiştir. 1987-1990 yılları arasında Devlet Destekleme kapsamından çıkarılmıştır. 1991 yılında yeniden destekleme kapsamına alınan zeytinyağı, bu kez 5 Nisan 1994 kararlarıyla birlikte tekrar destekleme kapsamı dışı bırakılmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve AB Ortak Tarım Politikalarına uyum sağlamak, ekonomiyi kayıt içine alarak vergi gelirlerini arttırmak, tarımsal kayıt ve envanter tutulmasını sağlamak, üretici ve sanayiciyi aynı zamanda koruyup üretimi teşvik etmek, sanayiye dünya fiyatlarından hammadde sağlamak ve devlet hazinesine en az yük getirecek olan prim sistemine aşamalı olarak geçmek amaçlanarak zeytinyağında aşağıdaki ödemeler yapılmıştır.

5° asit zeytinyağı için prim ödemeleri;

*26. 11. 1998 tarih ve 98/12122 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 15.12.1998 tarih ve 23554 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Karara ilişkin Uygulama Tebliği ise 2.02.1999 tarih ve 23599 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve 1998/1999 kampanya döneminde 1 kg zeytinyağı için 40 cent prim tutarı ile ortalama 500 bin TL/kg destekleme alım fiyatı ödenmiştir.

*1999/2000 kampanya döneminde zeytinyağına prim ödemesi yapılmamıştır.

*2000/2001 kampanya döneminde 27.10.2000 tarih ve 2000/1561 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’na ve 2.02.2001 tarih ve 24306 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Uygulama Tebliği’ne ile 1 kg zeytinyağı için 28 cent prim tutarı belirlenmiştir.

*2001/2002 kampanya döneminde 6.11.2001 tarih ve 24575 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ve 15.03.2002 tarih ve 24696 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Uygulama Tebliğine göre 1 kg zeytinyağı için 150 bin TL prim tutarı belirlenmiştir.

*2002/2003 kampanya dönemi için ise Bakanlar Kurulu Kararı 25.10.2002 tarih ve 24917 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış olup henüz Uygulama Tebliği ile ilgili çalışmalar devam etmektedir Destekleme prim ödemelerine 175 bin TL/kg olarak Aralık ayında başlanılmıştır.

*2003/2004 kampanya ürünü zeytinyağı üreticisine destekleme primi ödenmesi ile ilgili olarak 2003/6197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 01 Ekim 2003 tarih ve 25246 sayılı Resmi gazetede yayınlanmış olup, Uygulama Tebliğinin yayınlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

*2004/2005 kampanya ürünü zeytinyağı üreticilerine destekleme primi ödenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği(2004/36 no.lu) ise 22 Eylül 2004 tarih ve 25591 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir

* 2005/2006 kampanya ürünü zeytinyağı üreticisine prim verilmesi ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı (2005/8670) 16/04/2005 tarih ve 25788 sayılı R.G.'de yayınlandı, sonra 19/12/2005 te 2005/9829 sayılı değişiklik kararı çıktı, buna bağlı olarak 12/02/2006 tarih ve 26078 sayılı R.G.'de (2006/7) nolu tebliğ olarak yayınlandı, 23/03/2006 tarihinde de artı değişiklik de 2006/13 numaralı tebliğ değişikliği yapıldı.

Tablo 13- Türkiye'de Zeytinyağında Üretici Destekleri

1.Doğrudan Gelir Desteği Ödemeleri (DGD)			
YILLAR	Arazi Büyüklüğü	Kayıtlı Ürt. Sayısı (Adet)	Miktar (TL)
2000/2001	İlk pilot uygulamada zeytinyağı yer almamıştır.		
2001/2002	≥5 – 200 dekar		10.000.000
2002/2003	=1 – 200 dekar		13.500.000
2003/2004	100m ² –500 dekar	174 700	16.000.000
2004/2005	100m ² –500 dekar	174 946	16.000.000
2005/2006		182 454	Henüz belirlenmedi.*

*Uygulama belirli bir ürüne yada belirli bir alana değil, modern üretim teknikleri kullanan üreticilere (toprak analizi, organik tarım, sertifikalı tarım vs) dikkate alınarak verilecektir.

Türkiye'de Zeytinyağı Destekleme Fiyat Uygulamasına ilk kez 1966 yılında başlanılmıştır. Uygulama zaman zaman yerini Birlik alım fiyatlarına bırakmış, 1998 yılından itibaren de IMF taahhütleri çerçevesinde Destekleme Ödemeleri Prim ödemelerine dönüştürülmüştür.

2. Mazot Desteği (MD) ve Gübre (Kimyevi) Desteği (GD) Ödemeleri*			
	ALAN	GÜBRE DESTEK (YTL/da)	MAZOT DESTEK (YTL/da)
2003/2004	Azami 500 dekara	—	3.900.000
2004/2005	Azami 500 dekara	—	Verilmedi
2005/ 2006	Azami 500 dekara	1,0	1,5

Türkiye'de Zeytinyağı Üreticilerinin Yararlanacakları Mazot Desteği ve Gübre Desteği (GD) Ödemeleri 3 ayda bir yapılmaktadır.

3. Pirim Desteği Ödemeleri (TL/kg) (5 Asit Zeytinyağı)	
1998/1999	40 Cent
1999/2000	-----
2000/2001	28 Cent
2001/2002	150.000 TL/kg = 15YKrş
2002/2003	175.000 TL/kg = 17.5 YKrş
2003/2004	200.000TL/kg = 20 YKrş
2004/2005	250.000TL/kg = 25 YKrş
2005/2006*	100.000TL/kg = 10 YKrş *

Kaynak: TKB-TÜGEM verilerinden yararlanılarak TEAE tarafından hazırlanmıştır.
(*) Raporun basımı itibari ile kesinleşmemiştir.

Şekil 4- Türkiye'de Zeytinyağı Destekleme Uygulamaları

1960

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
						DD	DD	DD	DD
1970									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
DA	DA	DA	BF	DA	DA	DA	DA	DA	BF
1980									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	BF	BF	BF
1990									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
BF	DA	DA	DA	BF	BF	BF	BF	DA	BF
2000									
0	1	2	3	4	5				
PÖ	PÖ	PÖ	PÖ	PÖ	PÖ				

Destekleme Alım Fiyatları(DA); Üretici Birlikleri =Barem (BF); Pirim Ödemeleri (PÖ)

Kaynak: TUNALIOĞLU R., GÖKSU,Ç « Avrupa Birliği Ve Türkiye’de Zeytinyağında Değişen Fiyat Ve Dış Ticaret Politikaları » Türkiye I. Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Sempozyumu-22-23 Mayıs 2003-İstanbul’dan yararlanılmıştır.

Tablo 14- Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Zeytinyağı Üreticilerine Ödenen Toplam Pirim Miktarları ve Üretici Sayıları

2000/01 (2000 Ürünü için)			2001/02 (2001 Ürünü için)			2002/03 (2002 Ürünü için)		
Üretici sayısı (Adet)	Pirime esas üretim miktarı (ton)	Pirim	Üretici Sayısı (Adet)	Pirime esas üretim miktarı (ton)	Pirim	Üretici sayısı (Adet)	Pirime esas üretim miktarı (ton)	Pirim
		Cent /kg			(000) YKrş/kg			(000) YKrş/kg
51 600	115 000	28	7 738	12 000	15	40 604	97 000	17,5
2003/04 (2003 Ürünü için)			2004/05 (2004 Ürünü için)			2005/2006 (2005 Ürünü için)		
Üretici sayısı (Adet)	Pirime esas üretim miktarı (ton)	Pirim	Üretici Sayısı (Adet)	Pirime esas üretim miktarı (ton)	Pirim	Üretici Sayısı (Adet)	Pirime esas üretim miktarı (ton)	Pirim (*)
		(000) YKrş/kg			(000) YKrş/kg			YKrş/kg
10 819	15 000	20	37.652	94.264.	25			10

Kaynak: TKB-TÜGEM verilerinden yararlanılarak TEAE tarafından hazırlanmıştır. *Raporun yayım tarihi itibari ile kesinleşmemiştir.

Tablo 15- Zeytinyağında Uygulanan Gümrük Tarifeleri

Yıllar	İthalattan Alınan Vergi (%)	İhracat Verilen Destek (\$ U.S. Ton)	İhracat Desteğinin Geçerli Olduğu Süre
1997	37.0	110	1-1-1997 / 31-12-1997
1998	37.0	96	1-1-1998 / 31-12-1998
1999	35.6	200 (%10)	1-1-1999 / 31-12-1999
2000	34.7	200 (%10)	1-1-2000 / 31-12-2000
2001	33.8	200 (%10)*	1-1-2001 / 31-12-2001
2002	32.9	180 (%10)*	1-1-2002 / 31-12-2002
2003	32.0	180 (%10)*	1-1-2003 / 31-12-2003
2004	31.2	180 (%10)*	1-1-2004 / 31-12-2004
2005	31.2	150 (%10)	1-1-2005 / 31-12-2005
2006	31.2	100(%10)	1-1-2006 / 31-12-2006

Kaynak : DTM Kayıtları

Tablo 16- Türkiye’de Tiplerine ve Ambalajlarına Göre Zeytinyağı İhracat Mevzuatı (2005/2006)

ZEYTİNYAĞI	Kutulu İhracat	Varilli İhracat	Dökme İhracat
Naturel Sızma	Serbest	Serbest	Serbest
Naturel Birinci	Serbest	Serbest	Serbest
Naturel İkinci	Serbest	Serbest	İhracatı Yasak
Rafine	Serbest	Serbest	Serbest
Riviera	Serbest	Serbest	Serbest
Lampant	DTM iznine tabidir.	DTM iznine tabidir.	DTM iznine tabidir.

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri (İhracat Mevzuatı 2004/2005 mevzuatının aynısıdır)

BİLGİ NOTU 4- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞI İHRACATI

Türkiye ilk kez 1966/67 kampanya döneminde zeytinyağı ihraç etmeyi başarabilmiştir. Diğer yandan Türkiye'de zeytinyağı ihracatında ilk kez 1972/1973 kampanya döneminde, rafinasyon ve ambalaj sanayindeki gelişmeler dikkate alınarak, varilli ve dökme zeytinyağı ihracatına son verilmiştir.

1994/1995 kampanya döneminde, ilk uygulamadan 22 yıl sonra rafine dökme ve naturel (sızma) dökme zeytinyağı ihracatı serbest bırakılmıştır. Bu uygulamanın Türkiye'nin rafine dökme zeytinyağı ihracatı için olumlu olduğu ifade edilebilirse de naturel zeytinyağı için durum farklıdır. Çünkü Naturel – dökme ihracatı AB üyesi büyük zeytinyağı üreticisi ülkeler İspanya, İtalya ve Yunanistan'a yapılmaktadır. AB ile Türkiye arasında Gümrük Birliği esaslarını belirleyen Ankara Antlaşması çerçevesinde hazırlanan 05.11.1984 tarih ve 18566 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Tarımsal Ürünlerin İhracatının Geliştirilmesi ve Tarımsal Yapının Bu Amaçla Düzenlenmesi Fonu Yönetmeliği" gereği AB'ye yapılacak dökme lampant ve dökme naturel zeytinyağı ihracatlarından, ihracatçı sorumlu tutulmak kaydı ile, ihraç bedelinin yaklaşık %10'u kadar prelevman kesilmesi zorunluluğu bulunduğundan, bu tutar da ürünün satış bedeline yansıdığından, naturel zeytinyağı ihracatında gelişme sağlanmamıştır (100 kg için 122 EURO ile 135 EURO arasında yağ çeşitlerine göre).

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 19.03.1997 tarih ve 1484 sayılı yazısı uyarınca AB dışındaki ülkelere yapılacak dökme zeytinyağı ihracatından prelevman alınmaması talimatlandırılmıştır. Buna rağmen AB dışındaki ülkelere kayda değer ihracat yapılamamıştır.

Diğer yandan, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 18.12.1997 tarih ve 6736 sayılı yazısı ile dökme lampant zeytinyağı ihracatı önce belirli koşullarla serbest bırakılmış, bilahare 02.03.1998 tarih ve 1023 sayılı yazı ile lampant zeytinyağı ihracatının 1 Kasım 1998 tarihine kadar herhangi bir ön koşul aranmaksızın serbest bırakıldığı bildirilmiştir. Ancak 138,6 ECU/Ton tutarındaki prelevman benzeri vergi kaldırılmadığı için dökme lampant zeytinyağı ihracatı istenilen düzeyde olmamıştır. Nihayet Dış Ticaret Müsteşarlığının girişimleri ile bu vergi yürürlükten kaldırılmış ve 2 Eylül 1998 tarih ve 23451 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Zeytinyağı ihracatında 31.12.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Para Kredi Kurulu Kararı ile (PKKK) ton başına 200 ABD Doları ihracat iadesi verilmiştir. 29 Haziran 2002 tarih ve 24800 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan PKKK kararıyla 5 ve 6 kutulu olarak ihraç edilen zeytinyağına ise ton başına 180 ABD Doları ihracat iadesi uygulanmaktadır.

2000/2001 kampanya dönemlerinde ise dış ticaret mevzuatında tam anlamıyla bir karmaşa yaşanmış ve zeytinyağı ihracat ve ithalatında kararsızlıklar yılı olmuştur. 25 Aralık 2001 tarihinde, yani kampanya ortasında dökme zeytinyağı ihracatı tamamen yasaklandı.

10 Ocak 2002 tarihinde dökme zeytinyağı ihracatındaki yasak kısmi olarak kaldırılmış ve sadece 1-2 asit dökme naturel zeytinyağı ihracatı yasaklanmıştır. 18 Ocak 2002 tarihinde ihraç kaydıyla 10 bin ton zeytinyağı ithalatına izin verilmiştir. İhracatçılar bu kararlarla yurtdışındaki imajlarının büyük ölçüde zedelendiğini belirtmişlerdir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı(DTM) 2000/2001 kampanya döneminde yaşanan olumsuzluklar nedeni ile 2002/2003 kampanya dönemi başlamadan 23.10.2002 tarih ve 120005682 sayılı yazı ile naturel 1. yemeklik (2-3,3 asit arası) zeytinyağının varilli halde ihracatının bütün ülkeler için serbest bırakılması, dökme halde ihraç yasağının devam etmesinin uygun görüldüğü bildirilmiştir. Özetlemek gerekirse Sızma, Naturel (1-2 asit) ve (2-3,3 asit), Rafine, Riviera zeytinyağlarının kutulu, varilli ve dökme ihracatı serbest bırakılmıştır. Sadece Naturel 2-3,3 asit yağın dökme ihracatı yasaktır. Ve Lampant (ham) zeytinyağının varilli ve dökme izni DTM'nin izni ile yapılması karara bağlanmıştır.

2002/2003 Ocak ayı sonunda zeytinyağı üreticileri, naturel 2-3,3 asit zeytinyağının dökme ve ham zeytinyağı ihracatının DTM'nin iznine tabi olmadan serbest bırakılması için Sanayi Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve İlgili Devlet Bakanlığına başvuruda bulunmuşlardır. Ege İhracatçı Birlikleri ise geçen yıl yaşanan olumsuzluklar dikkate alınarak, sezon ortasında verilen karardan dönülmemesi gerektiğini belirtmektedir.

2004/2005 Kampanya döneminde zeytinyağı ihracatı için DTM tarafından uygulanacak mevzuat Tablo 17'de belirtilmiştir. Bu mevzuat 2003/2004 Kampanya dönemi mevzuatının aynısıdır.

2005/2006 Kampanya döneminde zeytinyağı ihracatı için DTM tarafından uygulanacak mevzuat Tablo 17'de belirtilmiştir. Bu mevzuat 2004/2005 Kampanya dönemi mevzuatının aynısıdır.

Tablo 17- Zeytinyağında 2006 yılı itibari ile GTİP Değişiklikleri

ESKİ			YENİ		
15 09 10 90 00 11	001	Sızma (Ekstra Naturel) Zeytinyağı Kutulu	1509.10 90 00 11	1	Naturel Sızma zeytinyağı, Net ağırlığı 1 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
			1509.10 90 00 12	1	Naturel Sızma zeytinyağı, Net ağırlığı 1-2 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
			1509.10 90 00 13	1	Naturel Sızma zeytinyağı, Net ağırlığı 2-5 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
	002	Sızma (Ekstra Naturel) Zeytinyağı Varilli	1509.10 90 00 14	1	Naturel Sızma zeytinyağı, Varilli
	003	Sızma (Ekstra Naturel) Zeytinyağı Dökme	1509.10 90 00 14	2	Naturel Sızma zeytinyağı, Dökme
15 09 10 90 00 12	001	1.Yemeklik Naturel Zeytinyağı Kutulu	1509.10 90 00 11	2	Naturel Birinci zeytinyağı, Net ağırlığı 1 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
			1509.10 90 00 12	2	Naturel Birinci zeytinyağı, Net ağırlığı 1 -2 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
			1509.10 90 00 13	2	Naturel Birinci zeytinyağı, Net ağırlığı 2-5 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
	002	1.Yemeklik Naturel Zeytinyağı Varilli	1509 10 90 00 14	3	Naturel Birinci zeytinyağı, Varilli
	003	1.Yemeklik Zeytinyağı Dökme	1509 10 90 00 14	4	Naturel Birinci zeytinyağı, Dökme
15 09 10 90 00 19	001	2.Yemeklik Naturel Zeytinyağı Kutulu	1509 10 90 00 11	3	Naturel İkinci zeytinyağı, Net ağırlığı 1 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
			1509.10 90 00 12	3	Naturel İkinci zeytinyağı, Net ağırlığı 1-2 kg.'a kadar olan hazır ambalaj
			1509.10 90 00 13	3	Naturel İkinci zeytinyağı, Net ağırlığı 2-5 kg.'a kadar olan hazır
	002	2.Yemeklik Naturel Zeytinyağı Varilli	1509 10 90 00 14	5	Naturel İkinci zeytinyağı, Varilli
	003	2.Yemeklik Naturel Zeytinyağı Dökme	1509 10 90 00 14	6	Naturel İkinci zeytinyağı, Dökme
15 09 90 00 00 13	001	Rafine Zeytinyağı Kutulu	1509.90 00 00 14	1	Rafine zeytinyağı, Net ağırlığı 1 kg.'a kadar olan hazır ambalajda olanlar
			1509.90 00 00 15	1	Rafine zeytinyağı, Net ağırlığı 1-2 kg.'a kadar olan hazır ambalajda olanlar
			1509.90 00 00 16	1	Rafine zeytinyağı, Net ağırlığı 2-5 kg.'a kadar olan hazır ambalajda olanlar
	002	Rafine Zeytinyağı Varilli	1509.90 00 00 18	1	Rafine zeytinyağı, Varilli
	003	Rafine Zeytinyağı Dökme	1509.90 00 00 18	2	Rafine zeytinyağı, Dökme
15 09 90 00 00 19	001	Riviera Zeytinyağı Kutulu	1509.90 00 00 14	2	Riviera zeytinyağı, Net ağırlığı 1 kg.'a kadar olan hazır ambalajda olanlar
			1509.90 00 00 15	2	Riviera zeytinyağı, Net ağırlığı 1-2 kg.'a kadar olan hazır ambalajda olanlar
			1509.90 00 00 16	2	Riviera zeytinyağı, Net ağırlığı 2-5 kg.'a kadar olan hazır ambalajda olanlar
	002	Riviera Zeytinyağı Varilli	1509.90 00 00 18	3	Riviera zeytinyağı, Varilli
15 09 90 00 00 19	003	Riviera Zeytinyağı Dökme	1509.90 00 00 18	4	Riviera zeytinyağı, Dökme
15 10 00 90 00 11	001	Ham Prina Yağı Kutulu	1510.00 90 00 11	1	Ham Prina Yağı Kutulu
	002	Ham Prina Yağı Varilli		2	Ham Prina Yağı Varilli
	003	Ham Prina Yağı Dökme		3	Ham Prina Yağı Dökme
	001	Rafine Prina Yağı Kutulu	1510.00 90 00 11	4	Rafine Prina Yağı Kutulu
	002	Rafine Prina Yağı Varilli		5	Rafine Prina Yağı Varilli
	003	Rafine Prina Yağı Dökme		6	Rafine Prina Yağı Dökme
15 10 00 90 00 19	001	Karma Prina Yağı Kutulu	1510.00 90 00 19	1	Karma Prina Yağı Kutulu
	002	Karma Prina Yağı Varilli		2	Karma Prina Yağı Varilli
	003	Karma Prina Yağı Dökme		3	Karma Prina Yağı Dökme

Türkiye’de 2006 yılı itibari ile zeytinyağı ve ürünlerinde Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları Tablo 8’deki gibi değiştirilmiştir.

BİLGİ NOTU 5- ZEYTİNYAĞI DIŞ TİCARETİNDE MEVZUAT (2006/1)**Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Tebliği (No: 2006/1) (15.02.2006 t. 26081 s. R.G)**

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulundan:

Bu Tebliğ, Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması çerçevesinde, Bakanlar Kurulu'nun 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 07/02/2006 tarih ve 2006/3 sayılı Kararı'na istinaden hazırlanmıştır.

Amaç

Madde 1 — Bu Tebliğ, ülkemiz tarımsal ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün ve ihracat potansiyelinin artırılması amacıyla hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 2 — Bu Tebliğ'de geçen;

- a) **İhracat İade Miktarı** : Fiziki birim başına yapılacak ödeme miktarıdır.
- b) **Miktar Barajı** : Ürün bazında ihracat iadesi yardımlarına esas olacak kısmı belirten orandır.
- c) **Azami Ödeme Oranı** : Mamulün ihracat bedeli dikkate alınarak yapılacak azami ödemeyi belirleyen orandır.
- d) **İhracat Bağlantılı Tarımsal Üretim Sözleşmesi** : İhraç edilecek olan ürünlerin bünyesinde kullanılan tarım ürünlerinin üretimi ve ihracatçıya teslimi ile ilgili olarak, ihracatçı ile üretici arasında, ürünün idrak tarihinden asgari üç ay önce yapılan ve ilgili ihracatçı birliğine teslim edilen sözleşmedir.

İhracat iadesi yardımlarının verilmesinde uygulanacak yöntem

Madde 3 — İhracat iadesi ödemelerinde, Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşmasında öngörülen limitler içinde kalır.

İhracat iadesi yardımlarından yararlanacak ürünler

Madde 4 — Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ödenekleri çerçevesinde karşılanmak üzere, aşağıda belirtilen tarım ürünlerinin ihracatını müteakip finansmanı amacıyla, bu Tebliğ'in 6 ncı maddesinde belirtilen giderler, tabloda gösterilen ihracat iade miktarı ve azami ödeme oranı dikkate alınarak ABD Doları karşılığı Türk Lirası üzerinden, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ihracatçı adına açılacak hesaptan, anılan Banka kanalıyla mahsup yoluyla karşılanır. İmalatçı firmalar, kendi dış ticaret şirketleri ya da şirketlerinin de yer aldığı aynı kuruluş bünyesindeki bir dış ticaret firması kanalıyla ihracatı gerçekleştirmesi ve dış ticaret firmalarının hakedişlerini imalatçı firmalarına devretmesi durumunda teşvikten faydalanabilir. İhracatçı firmalar hakedişlerini ürünü satın aldıkları imalatçı firmalara devredebilir.

Madde 5 — 4 üncü maddenin 1,2,3,4,5 ve 6 ncı sıra numaralarında yer alan ürünlerin, İhracat Bağlantılı Tarımsal Üretim Sözleşmesi kapsamında temin edilerek ihraç edilmeleri halinde, 4 üncü maddede belirtilen ihracat iade miktarları ve azami ödeme oranları % 40 oranında artırılır. Bu suretle hesaplanacak % 40'lık artış tutarının % 80'i üreticiye nakit ödenir, % 20'si ise, 4 üncü madde uyarınca ihracatçı adına açılmış olan mahsup hesabına alacak kaydedilir.

İhracat Bağlantılı Tarımsal Üretim Sözleşmesi kapsamında yukarıda belirtilen artırımlı iadelerden faydalanabilmek için, sözleşme ile birlikte ilgili ihracatçı birliğine, ürünün idrak tarihinden asgari üç ay önce ön müracaatta bulunulması zorunludur.

Bu kapsamda iadede faydalanılabilmesi için sözleşmeye konu ürünlerin, sözleşmeli üreticiler tarafından istihsal edilmesi esastır. İhracatçı, aynı zamanda tarımsal üretim faaliyetinde bulunması halinde, artırımlı iade miktarının sadece % 20'lik kısmından faydalandırılır. Artırımlı iadenin hesaplanmasında, ihraç ürününün bünyesinde yer alan sözleşmeli ürünlerin miktarları baz alınır.

İhracat Bağlantılı Tarımsal Üretim Sözleşmesinin şekil ve şartları Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit edilir.

Diğer hususlar

Madde 6 — Bu Tebliğ kapsamında; vergiler, vergi cezaları, SSK primleri, haberleşme giderleri (sabit telefon, telefaks vb.), enerji giderleri (elektrik ve doğalgaz), Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ve ilgili tasfiye halindeki Bankalara olan borçlar ve bunların gecikme zammı ve faizlerine ilişkin giderlerin tamamı mahsup edilir.

Bu Tebliğ kapsamı mahsup işlemlerinde, hesapların kullanımı sırasında imalatçı/ihracatçı veya ihracatçılara hiçbir şekilde nakit olarak doğrudan ihracat iadesi ödemesi yapılmaz.

Madde 7 — Bu Tebliğ kapsamındaki mahsup işlemlerinden yararlanabilmek için, fiili ihrac tarihinden (ihrac ürünü, buna ilişkin gümrük beyannamesinin tescili sırasında bulunduğu durum ve niteliğini gümrük denetiminden çıktığı sırada da aynen muhafaza etmesi ve bu haliyle Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesi, Serbest Bölgelere yapılan satışların ise buradan başka bir ülkeye ihrac edildiğinin tevsiki kaydıyla fiilen ihrac edilmiş sayılır) itibaren en geç bir yıl içerisinde, ibrazı zorunlu belgelerle birlikte, doğrudan bağlı bulunulan ya da kanuni merkez veya şubelerin bulunduğu yerdeki ihracatçı birliğine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Madde 8 — Adına hesap açılacak imalatçı/ihracatçı veya ihracatçılardan, ihracatçı birliklerine başvuruları sırasında, Maliye Bakanlığı'na hitaben bir örneği ekte yer alan taahhütname alınır.

Ihracatçı birlikleri tarafından ABD Doları olarak belirlenerek Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirilen her hakediş tutarı, hakediş belgesinin düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilerek sabitleştirilir.

Ihracat Bağlantılı Tarımsal Üretim Sözleşmesi kapsamında artırımı olarak iadeden faydalandırıldığı ilgili ihracatçı birliği tarafından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirilen hakediş tutarı içinde üretici payına tekabül eden miktar, üretici tarafından beyan edilmiş olan banka hesabına aktarılır.

Madde 9 — Mahsup işlemleri, imalatçı/ihracatçı veya ihracatçılara Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından verilen hakediş belgeleri üzerinde bu Banka şubeleri tarafından yapılır. Bu işlemler tahsil hükmündedir. Ancak vergilerin ödenmesinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri doğrultusunda Maliye Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında düzenlenecek protokollerle belirlenir.

Şubeler, mahsubu istenen meblağı ihracatçıların hesabından düşerek ilgili kurumca belirlenen hesaba aktarır. Bu Tebliğ kapsamında imalatçı/ihracatçı veya ihracatçıların giderleri ile ilgili mahsuplar sonucu DFİF'den Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kanalıyla ilgili kurumlara yapılacak ödemelerin uygulama usul ve esasları protokollerle belirlenir.

Madde 10 — Bu Tebliğ'de yer alan tarım ürünleri ihracatında ihracatçı müteakip imalatçı/ihracatçı veya ihracatçı adına açılacak mahsup hesabına alacak kaydedilecek meblağ, mamulün FOB ihrac bedeli üzerinden, ilgili mamulün karşısında gösterilen azami ödeme oranını aşamaz. Aştığı takdirde azami ödeme oranı uygulanır. İmalatçı/ihracatçı veya ihracatçı adına açılacak mahsup hesabına esas teşkil edecek ihracat iadesinin belirlenmesinde, beher sevkiyat için miktar barajı dikkate alınır.

Madde 11 — Mahsup hesabına 4 üncü maddede yer alan mamullerin;

- İthalat rejimi çerçevesinde ithal edilmiş bulunan yabancı malların ihracatı,
- Transit ticareti,
- Sınır ve kıyı ticareti,
- Sınır Ticaret Merkezleri kapsamında yapılan ihracatı,
- Bedelsiz ihracatı,
- Bağlı muamele ve takası,
- 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128 ila 134 üncü maddeleri hükümleri çerçevesinde ithal edilerek işlenmesi sonucunda ihracı,
- 12/07/2000 tarihli ve 24107 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hariçte İşleme Rejimi Tebliği (İhracat 2000/8) hükümleri çerçevesinde ihracatı,
- İhracat sayılan yurt içi satış ve teslimleri,
- Gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına yapılan ihracatı, dahil edilmez.

Tebliğ kapsamındaki ürünlerin bünyelerine giren hammaddelerin 27/1/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dahilde İşleme Rejimi Tebliği (İhracat 2005/1) hükümleri çerçevesinde ithal edilmesi halinde, sözkonusu ürünlere ilişkin ihracat iadesi hesaplamalarında net döviz girdisi esas alınır.

1 inci maddede belirtilen ürünün ihrac edilmesini müteakip Türkiye'ye geri getirilmesi durumunda (serbest bölgeler dahil), daha önce yararlanılan ihracat iadesi geri ödenir.

Madde 12 — Bu Tebliğ kapsamında yapılan konsinye ihracat kapsamında kesin satış faturasında belirtilen FOB birim ihrac fiyatının gümrük beyannamesinde belirtilen FOB birim ihrac fiyatının %50'sinin altında olması halinde mahsup işlemlerinden yararlandırılmaz.

Madde 13 — Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 5 inci sıra numarasında bulunan ürünlerden 20.01, 20.03, 20.05, 20.06, 20.08 G.T.İ.P. altında yer alan maddeler (zeytin için Madde 14 dikkate alınır), 10 kg'ın (net ağırlık) üzerinde ambalajlarda ihrac edilmeleri halinde, geçici konserve olarak mütalaa edilir ve mahsup hesabına dahil edilmez. 20.08 pozisyonundaki fındık mamulleri için ambalaj sınırı uygulanmaz.

Madde 14 — Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 5 inci sıra numarasında bulunan ürünlerden 20.01, 20.05 G.T.İ.P. altında yer alan zeytinler 18 kg'ın (net ağırlık) üzerinde ambalajlarda ihrac edilmeleri halinde mahsup hesabına dahil edilmez.

2001.90.65.00.15,25; 2004.90.30.00.17,27 ve 2005.70.10.00.15,25 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 2-5 kg arasında (5 kg dahil) olan ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinler için ihracat iadesi miktarı 100 \$/ton, miktar barajı % 51, azami ödeme oranı % 20 olarak uygulanır.

2001.90.65.00.14,24; 2004.90.30.00.16,26 ve 2005.70.10.00.14,24 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 1-2 kg arasında (2 kg dahil) olan ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinler için ihracat iadesi miktarı 125 \$/ton, miktar barajı % 51, azami ödeme oranı % 20 olarak uygulanır.

2001.90.65.00.13,23; 2004.90.30.00.15,25 ve 2005.70.10.00.13,23 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 1 kg'a kadar (1 kg dahil) olan ambalajlarda "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinler için ihracat iadesi miktarı 150 \$/ton, miktar barajı % 51, azami ödeme oranı % 20 olarak uygulanır.

Madde 15 — Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 9 uncu sıra numarasında bulunan zeytinyağı azami net ağırlığı 5 kg'a kadar (5 kg dahil) ambalajlarda ihraç edilmesi halinde mahsup hesabına dahil edilir.

1509.10.10.00.13 ve 1509.10.90.00.13 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 2-5 kg arasında (5 kg dahil) olan ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinyağları için ihracat iadesi miktarı 150 \$/ton, miktar barajı % 100, azami ödeme oranı % 15 olarak uygulanır.

1509.10.10.00.12 ve 1509.10.90.00.12 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 1-2 kg arasında (2 kg dahil) olan ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinyağları için ihracat iadesi miktarı 200 \$/ton, miktar barajı % 100, azami ödeme oranı % 15 olarak uygulanır.

1509.10.10.00.11; 1509.10.90.00.11 ve 1516.20.91.00.14 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 1 kg'a kadar (1 kg dahil) ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinyağları için ihracat iadesi miktarı 350 \$/ton, miktar barajı % 100, azami ödeme oranı % 15 olarak uygulanır.

Madde 24 — Bu Tebliğ 1/1/2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BİLGİ NOTU 6- ZEYTİNYAĞI DIŞ TİCARETİNDE MEVZUAT DEĞİŞİKLİĞİ (2006/2)

2006/1 Sayılı Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi Ve Koordinasyon Kurulu Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2006/2)

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 13/4/2006 tarihli ve 2006/5 sayılı Kararı'na istinaden;

MADDE 1 – Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 7/2/2006 tarihli ve 2006/3 sayılı Kararı'na istinaden 15/2/2006 tarihli ve 26081 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin 2006/1 sayılı Tebliğ'in 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 15 –

- (1) Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesinin 9 uncu sıra numarasında bulunan zeytinyağı azami net ağırlığı 5 kg'a kadar (5 kg dahil) ambalajlarda ihraç edilmesi halinde mahsup hesabına dahil edilir.
- (2) 1509.90.00.00.16 ve 1509.10.90.00.13 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 2-5 kg arasında (5 kg dahil) olan ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinyağları için ihracat iadesi miktarı 150 \$/ton, miktar barajı % 100, azami ödeme oranı % 15 olarak uygulanır.
- (3) 1509.90.00.00.15 ve 1509.10.90.00.12 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 1-2 kg arasında (2 kg dahil) olan ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinyağları için ihracat iadesi miktarı 200 \$/ton, miktar barajı % 100, azami ödeme oranı % 15 olarak uygulanır.
- (4) 1509.90.00.00.14; 1509.10.90.00.11 ve 1516.20.91.00.14 G.T.İ.P.'lerinde yer alan ve net ağırlığı 1 kg'a kadar (1 kg dahil) ambalajlarda, "tescilli Türk Markaları" ve "Made in Turkey" ibaresi ile ihraç edilen zeytinyağları için ihracat iadesi miktarı 350 \$/ton, miktar barajı % 100, azami ödeme oranı % 15 olarak uygulanır."

MADDE 2 – Bu Tebliğ 1/1/2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BİLGİ NOTU 7- TÜRKİYE'DE DÖKME ZEYTİNYAĞI

Kısa vadede üreticinin lehine gibi görünen **dökme ihracat serbestinin** orta ve uzun vadede üretici aleyhine olduğunu bilinmektedir. Eğer bu konuda olumlu yaklaşımlar söz konusu ise **kutulu zeytinyağına teşvik Türkiye zeytinyağı sektörünün geleceğine yatırım olacaktır.** Türk sanayicisi ve ihracatçısı kutulu üretime teşvik primi verilmesi halinde, üretimdeki istikrarsızlığa ve kutulu ihracat için yüksek bir yatırım maliyeti gerektirmesine karşın kutulu ihracat yapmayı tercih edecektir. Çünkü dökme olarak yapıldığında ihracat, miktar olarak artmakta fakat katma değer kaybına neden olduğu için elde edilen gelir düşük olmaktadır. Bunun yanı sıra ithalatın kolaylaştırılmasını isteyen ve ithalat baskısı ile üreticiye istediği fiyatı kabul ettirmeye çalışan baskı gruplarının çabaları, kutulu ihracata prim verilerek önenebilecektir. Sonuçta hem üretici hem ihracatçı hem de Türkiye zeytinyağı sektörü kazanacaktır.

Diğer yandan zeytinyağı dış ticaretindeki ve özellikle ihracatındaki mevzuat değişiklikleri ise Avrupalı alıcılar karşısında Türk zeytinyağlarının var olan potansiyelinin kullanılmasına neden olmakta ve pazarlık şansını yeterince iyi değerlendirememektedir. (Yıllar itibarıyla yapılan toplam ihracatımızın 1992/1993 - 2001/2002 yılları ortalaması olarak %21,52'si Ekstra Naturel, % 11,20'si İnce Naturel, %26,00'ü Riviera, %39,68'i ise Rafine %1,60'ı ise diğer zeytinyağlarıdır. Yine dökme zeytinyağı ihracatının serbest bırakıldığı yıldan itibaren 1994/1995 - 2001/2002 yılları ortalaması olarak zeytinyağı ihracatımızın % 65,92'si dökme, %18,13'ü varilli, %15,95'i kutulu olmuştur) 2002/2003 kampanya döneminde Türkiye zeytinyağı ihracatının %70'i dökme, %13'ü varilli, %17'si kutulu olarak yapılmıştır.

Türkiye'de 2005/2006 kampanya döneminde ambalajlı zeytinyağına verilen ihracat iadesinin artırılması nedeniyle yukarıdaki oranlarda kutulu lehine gelişmeler beklenmektedir.

BİLGİ NOTU 8- TÜRKİYE ZEYTİNYAĞI VE DÜNYA TİCARET ÖRGÜTÜ

Zeytinyağı prim desteği olarak DTÖ'nün kırmızı kutusunda, aynı zamanda DGD ve Mazot desteklerinden de yararlanarak yeşil kutuda da yer alan bir üründür. Üründe periyodosite eğilimi olması nedeniyle üreticiye yapılan bu desteklere devam edilmelidir. Fakat ihracat desteğinde DTÖ taahhütleri aşılmamalı, bunun yerine ambalajlı zeytinyağına sınırsız ihracat desteği yapılmalıdır.

Ihracat desteğinde Türkiye'nin DTÖ taahhütü **100 \$/ton**, Türkiye'nin verdiği ihracat desteği Ocak 2006'den geçerli olmak üzere **100 \$/ton**'dur (5 kg'lık kutu için).

Zeytinyağı dünyada ve Türkiye'de doğal olarak üretilen tek yağdır ve periyodisite gösteren bir hammaddeye bağlı olduğu için her zaman **desteklenmek zorundadır.** Sadece üretim ve ihracata yönelik değil tüketime yönelik olarak da desteklemelerin yapılması zorunludur. Özellikle AB'ye üyelik aşamasında konu çok önemlidir, Tablo 14'te görüldüğü gibi AB zeytinyağını sürekli desteklemektedir ve desteklemeye de devam edecektir.

BİLGİ NOTU 9- TÜRKİYE'DE ZEYTİNYAĞINDA STANDART

Zeytinyağında halen **TSE 341 Yemeklik Zeytinyağı standardı kullanılmaktadır.** Revize için 2002/2003 kampanya döneminde Ege İhracatçı Birlikleri tarafından başvuru yapılmıştır. **Doğal olarak üretilen ve tüketilen tek bitkisel yağ olan zeytinyağı,** Avrupa Birliği ülkelerinde Ortak Tarım Politikası çerçevesinde – üretici, sanayici, ihracatçı ve tüketici – korunmaktadır. Türkiye'de ise **Zeytinyağı,** üretimden tüketime her aşamada ne **Tarım Politikası** içerisinde ne de **Ulusal Yağ Politikası** içerisinde değerlendirilme şansına sahiptir. Ancak devamlılığı ve kararlılığı olmayan fiyat ve dış ticaret mevzuatı ile her kampanya döneminde günün değişen kararlarına uyum sağlamakla mücadele etmektedir

TS 341 Zeytinyağı Standardı Revizyon Çalışmaları

Revize edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve TS 342 Yemeklik Zeytinyağı – Muayene ve Deney Yöntemleri Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004/30) 3 Haziran 2004 tarih ve 25481 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Tablo 18- Ham Zeytin Ve Zeytinyağı Üretim Maliyeti (YTL)(2005/2006)

MALİYET UNSURLARI	TOPLAM (çekigücü +işgücü +materyal)
Budama ve artıklarının toplanması	22.50
Sürüm (pulluk)	10.89
Diskaro çekme	
Ara çapa (kültivatör, kaz ayağı vb.)	1.70
Dip çapa ve temizliği	4.11
Gübreleme	
İlaçlama	0.12
Hasat ve nakliye	39.91
a. Bakım masrafları toplamı	80.07
b. Diğer masraflar (koruma vb.)	1.60
c. Genel idare masrafları (a x %3)	2.40
d. Sermayenin faizi* ((a+b+c) x TEFE/3)	2.27
e. Yan ürün net geliri**	4.00
A- İŞLETME MASRAFLARI TOPLAMI (bu yıl), (a+b+c+d-e)	82.34
B- Önceki yıl işletme masrafları toplamı	132.70
C- Önceki yıl işletme masraflarının bu yılki değeri, ((B+(B xTEFE))	143.45
D- ORTALAMA İŞLETME MASRAFLARI, (A+C) / 2	112.89
a. Çıplak arazi değerinin %5 faiz karşılığı	75.00
b. Arazi vergisi, (Arazi Değeri x %0,1)	1,50
E- ARAZİ KİRASİ (a+b)	76,50
F- TESİSİN YILLIK AMORTİSMAN PAYI	15.00
G- ORTALAMA ÜRETİM MASRAFLARI, (D+E+F)	204,39
Ortalama Verim	
a. Dane verimi-bu yıl, (Kg/da)	132.43
b. Dane verimi-önceki yıl, (Kg/da)	225.13
H. ORTALAMA DANE VERİMİ (Kg/da), (a+b) / 2	178.78
J - ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G/H)	1,14
ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G-E)/H (Arazi kirası hariç)	0,72
Zeytinyağı Üretim Maliyeti	
K- BU YIL HAM DANE ÜRETİM MASRAFLARI (Dane verimi-bu yıl x J)	151,40
Zeytinyağına İşleme Masrafları	
a. Dane ve yağ nakli vd.	0.08
b. Zeytinin yağa işleme masrafı	5.30
c. Sermayenin faizi, ((a+b) x (TEFE/12))	0.04
L- ZEYTİNYAĞINA İŞLEME MASRAFLARI, (a+b+c)	5.41
M- ZEYTİNYAĞI ÜRETİM MASRAFLARI (TL/da), (K+L)	156,81
N-ZEYTİNYAĞI VERİMİ (Kg/da)	25.97
P- ZEYTİNYAĞI KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (M/N)	6,04
ZEYTİNYAĞI KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (Arazi Kirası hariç)	3,86
Masraf-Gelir Tablosu	
Zeytinyağı Geliri	
a. Zeytinyağı verimi (Kg/da), (=N)	25.97
b. Zeytinyağı ort. satış fiyatı, (TL/Kg)	5.00
R- BRÜT GELİR (TL/da), (a x b)	129.85
S- ÜRETİM MASRAFLARI (TL/da), (=M)	156,81
T- NET GELİR (TL/da), (R-S)	-26,96
V- NET KARLILIK ORANI %, (T/ S x 100)	-17,20
NET KARLILIK ORANI %, (Arazi Kirası hariç)	-29,32

Not: 17 ağaç/da, kır, kır-taban arazi ve kuru şartlarda

Verilerin, belli bir arazinin kıymet takdirinde doğrudan kullanılması bilimsel açıdan uygun değildir.

(*) TEFE = 0,081 önceki yılın ekim ayına göre değişim

(**) Budama artığı ve/veya sofralık satışından elde edilen net gelir.

Kaynak : ZAE-Izmir

BİLGİ NOTU 10- TÜRK GIDA KODEKSİ**(Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Hakkında Tebliğ)****Resmî Gazete 25 Nisan 1998 - Sayı: 23323****Tarım ve Köyşleri Bakanlığında****Tebliğ No : 98/****Amaç****Madde 1** - Bu Tebliğin amacı ; gıda olarak tüketime uygun olan yemeklik zeytinyağı ve yemeklik prina yağlarının tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, hazırlama, işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve pazarlanmasını sağlamak üzere özelliklerini belirlemektir.**Kapsam****Madde 2** - Bu Tebliğ gıda olarak tüketime uygun olan yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarını kapsar.**Hukuki Dayanak****Madde 3** - Bu Tebliğ, 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesine göre hazırlanmıştır.**Tanımlar****Madde 4** - Bu Tebliğde adı geçen ürünlerin tanımları aşağıda verilmiştir :**a) Zeytinyağı** : Sadece zeytin ağacı (*Olea europaea sativa* Hoffm. et Link) meyvelerinden elde edilen yağlardır. Solvent kullanılarak ekstrakte edilen veya reesterifikasyon işlemi görmüş (naturel trigliserid yapısı değiştirilmiş) yağlar ve diğer cins yağlarla karışımı bu tanımın dışındadır.**b) Çeşnili Zeytinyağı** : Naturel yemeklik zeytinyağlarına değişik baharatlar, meyve ve sebzeler veya bunların doğal aroma maddeleri katılarak çeşnilendirilmesi ile elde edilen , tat ve koku dışındaki diğer özellikleri naturel zeytinyağı için verilen özellikleri taşıyan yağlardır**c) Pirina Yağı** : Prinanın (zeytin küspesi) solventlerle ekstraksiyonu sonucu elde edilen, reesterifikasyon işleminden geçmemiş, diğer yağlar ve karışımları ile karıştırılmamış yağlardır. Prina yağı hiçbir koşulda zeytinyağı olarak adlandırılmaz.**Ürün Özellikleri****Madde 5**- Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıda verilmiştir:**a) Naturel Zeytinyağları** : Zeytin ağacı meyvesinden doğal niteliklerinde değişikliğe neden olmayacak bir ısılt ortamda, sadece yıkama, sızdırma, santrifüj ve filtrasyon işlemleri gibi mekanik veya fiziksel işlemler uygulanarak elde edilen, berrak, yeşilden sarıya değişebilen renkte, kendine özgü tat ve kokuda olan doğal halinde gıda olarak tüketilebilen yağlardır.**Ekstra Naturel Sızma Zeytinyağı** : Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1.0 gramdan fazla olmayan yağlardır.**Naturel Birinci Zeytinyağı** : Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 2.0 gramdan fazla olmayan yağlardır.**Naturel İkinci Zeytinyağı** : Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 3.3 gramdan fazla olmayan yağlardır.**b) Rafine Zeytinyağı** : Zeytin ham yağının doğal trigliserid yapısında değişikliğe yol açmayan metodlarla rafine edilmeleri sonucu elde edilen, sarının değişik tonlarında rengi olan, kendine özgü tat ve kokuda bir yağdır. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0.3 gramdan fazla olmamalıdır.**c) Riviera Zeytinyağı** : Rafine zeytinyağı ile gıda olarak doğrudan tüketilebilecek naturel zeytinyağları karışımından oluşan, yeşilden sarıya değişen renkte, kendine özgü tat ve kokuda bir yağdır. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1.5 gramdan fazla olmamalıdır.**d) Rafine Prina Yağı** : Ham prina yağının doğal trigliserid yapısında değişikliğe yol açmayan metodlarla rafine edilmeleri sonucu elde edilen, rengi açık sarıdan kahverengi sarıya kadar değişebilen bir yağdır. Rafine prina yağı olduğu gibi veya naturel zeytinyağları ile karıştırılarak tüketime sunulabilir. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0.3 gramdan fazla olmamalıdır.**e) Karma Prina Yağı** : Doğrudan gıda olarak tüketilebilecek naturel zeytinyağları ile yemeklik rafine prina yağı karışımından oluşan bir yağdır. Bu yağların duysal özellikleri karışımda kullanılan yağların duysal özellikleri arasında değişir. Serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1.5 gramdan fazla olmamalıdır.**f) Kalite ve Saflık Kriterleri** : Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarının kalite ve saflık kriterleri EK- 1 'de verilmektedir.**Katkı Maddeleri****Madde 6** - Karma prina yağları da dahil olmak üzere diğer tüm zeytinyağlarında kullanılan katkı maddelerine ait değerler Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin "Katkı Maddeleri" Bölümünde rafine zeytinyağları için verilen değerlere uygun olmalıdır.

Naturel zeytinyağlarına hiç bir gıda katkı maddesi ilave edilemez.

Bulaşanlar

Madde 7 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarında bulaşanların miktarı Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Bulaşanlar” Bölümünde belirtilen limitlere uygun olmalıdır.

Pestisit Kalıntıları

Madde 8 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağları için pestisit kalıntı limitleri, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Pestisit Kalıntıları” Bölümünde belirtilen limitlere uygun ol

Hijyen

Madde 9 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağları Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Hijyen” Bölümünde yer alan genel kurallara uygun olarak işlenmelidir.

Ambalajlama,Etiketleme-İşaretleme

Madde 10 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarının ambalajlanmasında Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin “Ambalajlama,Etiketleme-İşaretleme” Bölümüne uygun ambalaj materyalleri kullanılmalı ve etiketleme işlemi bu bölüme uygun yapılmalıdır. Bu bölüme ilave olarak aşağıdaki işaretleme bilgileri de etiket üzerinde yer almalıdır:

Ürünün oleik asit cinsinden serbest yağ asitliği,

Çeşnili zeytinyağlarında bu amaçla kullanılan ürünün adı,

4 üncü maddede yer alan tanımlar ve 5 inci maddede belirtilen ürün özellikleri ile uyumlu ürün adı

Taşıma ve Depolama

Madde 11 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarının taşınması ve depolanması sırasında Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Taşıma ve Depolama” Bölümünde belirtilen kurallara uyulmalıdır.

Numune Alma ve Analiz Yöntemleri

Madde 12 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarından Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin “Numune Alma ve Analiz Yöntemleri” Bölümünde belirtilen kurallara uygun numune alınmalı ve uluslararası kabul görmüş analiz yöntemleri uygulanmalıdır.

Tescil ve Denetim

Madde 13 - Yemeklik zeytinyağları ve yemeklik prina yağlarını üreten ve satan işyerleri ; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır.Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan 3/11/1995 tarihli ve 4128 sayılı Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Uygulama ve Denetim

Madde 14 - Bu Tebliğe ait hükümler ; 3/11/1995 tarihli ve 4128 Sayılı Kanun ve 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca uygulanır.

İhracatta alıcı ülke isteklerine göre işlem yapılır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 15 - Bu Tebliğle ;

a) TS 341 Yemeklik Zeytinyağı,

b) TS 5269 Yemeklik Rafine Prina Yağı standartları mecburi uygulamadan kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - Halen faaliyet gösteren,bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır.Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan işyerleri ve satış yerlerinin faaliyetine izin verilmez.Bu işyerleri hakkında 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan 3/11/1995 tarihli ve 4128 sayılı Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 16 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme

Madde 17 - Bu Tebliği Tarım ve Köyişleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

**BİLGİ NOTU 11- TÜRK GIDA KODEKSİ YEMEKLIK ZEYTİNYAĞI VE YEMEKLIK PİRİNA YAĞI
TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ****(Tebliğ No:2000/45)**

Madde 1 - 25 Nisan 1998 tarihli ve 23323 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi – Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Tebliğinin 4 üncü maddesinde yer alan “Çeşnili zeytinyağı” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Çeşnili zeytinyağı: Naturel yemeklik zeytinyağlarına değişik baharat, meyve ve sebzeler veya bunların doğal aroma maddeleri katılarak çeşnilendirilmesi ile elde edilen, yağlardır.”

Madde 2- Aynı Tebliğin 5 inci maddesi a bendinde yer alan naturel zeytinyağlarının isimleri tebliğdeki sırası ile “Naturel Sızma Zeytinyağı”, “Naturel Birinci Zeytinyağı” ve “Naturel İkinci Zeytinyağı” olarak değiştirilmiştir.

Madde 3- Aynı Tebliğin 1 no’lu Ek’inde Rafine Zeytinyağı ve Riviera Zeytinyağı için yer alan Ultraviyole Işığında Özgül Soğurma değerleri aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

270nm.de delta E

Rafine Zeytinyağı	<=1.20	<=0.16
Riviera Zeytinyağı	<=1.10	<=0.15 ”

Madde 4-Tebliğin 1 no’lu Ek’inde yer alan Sterol Kompozisyonu bölümü aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

“ 2.7. Sterol Kompozisyonu**2.7.1. Sterol Toplamındaki % ler**

Kolesterol	<=0.5
Brassikasterol	<=0.1**
Kampesterol	<=4.0
Stigmasterol	Yemeklik zeytinyağlarındaki kampesterolden Daha az
Delta - 7- stigmastenol	<=0.5***
Beta-sitosterol+)
delta-5-avenasterol+)
delta-5,23-stigmastadienol) >=93.0
+ klerosterol)
+ sitostanol +)
delta-5,24-stigmastadienol)

** Bu değer karma prina yağlarında <=0,2 olarak alınmalıdır.

*** Zeytin üretiminin kısıtlı ve belirli bölgelerde gerçekleştiği yıllarda bu değerle yaşanabilecek sapmalar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca mutabakat halinde değerlendirilir. ”

Madde 5- Tebliğin 1 no’lu Ek’inde Rafine Zeytinyağı ve Riviera Zeytinyağı için yer alan Toplam Sterol İçeriği değerleri aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Minimum (mg/kg)

Rafine Zeytinyağı	900
Riviera Zeytinyağı	900 ”

Geçici Madde 1- Bu tebliğin 3 üncü ve 5 inci maddelerinde yer alan değerler, altı yıl içerisinde 25 Nisan 1998 tarihli ve 23323 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi – Yemeklik Zeytinyağı ve Yemeklik Pirina Yağı Tebliğinde yer alan değerlerle aynı olacak şekilde değiştirilecektir.

Geçici Madde 2- Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri, bu Tebliğin yayımından itibaren 1 yıl içerisinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadırlar.

Yürürlük

Madde 3 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 4- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı ile Sağlık Bakanı yürütür.

BİLGİ NOTU 12- YEMEKLİK ZEYTİNYAĞLARI VE YEMEKLİK PİRİNA YAĞLARININ KALİTE VE SAFLIK KRİTERLERİ**EK: 1****1- Kalite Kriterleri:**

<u>1.1. Nem ve Uçucu Madde</u>	<u>Maksimum (%)</u>
Naturel Zeytinyağları	0.2
Rafine Zeytinyağı	0.1
Riviera Zeytinyağı	0.1
Rafine Prina Yağı	0.1
Karma Prina Yağı	0.1
<u>1.2. Çözünmeyen Safsızlıklar</u>	<u>Maksimum (% m/m)</u>
Naturel Zeytinyağları	0.10
Rafine Zeytinyağı	0.05
Riviera Zeytinyağı	0.05
Rafine Prina Yağı	0.05
Karma Prina Yağı	0.05
<u>1.3. Peroksit Değeri</u>	<u>Maksimum</u> <u>(meq aktif oksijen / kg yağ)</u>
Naturel Zeytinyağları	20
Rafine Zeytinyağı	5
Riviera Zeytinyağı	15
Rafine Prina Yağı	5
Karma Prina Yağı	15
<u>1.4. Ultraviyole Işığında Özgül Soğurma</u>	<u>270 nm.de</u> <u>delta E</u>
Ekstra Naturel Sızma Zeytinyağı	<= 0,25 <= 0.01
Naturel Birinci Zeytinyağı	<= 0,25 <= 0.01
Naturel İkinci Zeytinyağı	<= 0,30* <= 0.01
Rafine Zeytinyağı	<= 1.10 <= 0.16
Riviera Zeytinyağı	<= 0.90 <= 0.15
Rafine Prina Yağı	<= 2.00 <= 0.20
Karma Prina Yağı	<= 1.70 <= 0.18

* Aktif alüminyum oksitten geçirildikten sonra, örneğin 270 nm dalga boyunda ölçülen özgül soğurması 0.11'e eşit veya daha az olmalıdır.

<u>1.5. Sabunlaşmayan Madde (Petrol Eteri)</u>	<u>Maksimum (g/kg)</u>
Naturel Zeytinyağları	15
Rafine Zeytinyağı	15
Riviera Zeytinyağı	15
Karma Prina Yağları	30

<u>1.6. Mumsu Maddeler</u> (C40+C42+C44+C46)	<u>mg/kg</u>
Naturel Zeytinyağları	<=250
Rafine Zeytinyağı	<=350
Riviera Zeytinyağı	<=350
Karma Prina Yağı	>350

1.7. Halojene Solventler

Her bir halojene solventin maksimum konsantrasyonu 0.1 mg/kg'ı,
Halojene solventlerin toplamının maksimum konsantrasyonu 0.2 mg/kg'ı geçmemelidir.

2. Saflık Kriterleri:

<u>2.1. Yoğunluk</u>	0.910- 0.916 (20 ⁰ C/ 20 ⁰ Csu)
<u>2.2. Kırılma İndisi</u>	
Naturel Zeytinyağları	
Rafine Zeytinyağı	(1.4677- 1.4700 (nD 20 ⁰ C)
Riviera Zeytinyağı	
Karma Prina Yağları	1.4680- 1.4707 (nD 20 ⁰ C)

2.3. Sabunlaşma Sayısı

Naturel Zeytinyağları	
Rafine Zeytinyağı	184-196 mg KOH/kg.
Riviera Zeytinyağı	
Karma Prina Yağları	182-193 mg KOH/kg
<u>İyot Sayısı (Wijs)</u>	
Naturel Zeytinyağları	
Rafine Zeytinyağı	78-88
Riviera Zeytinyağı	
Karma Prina Yağları	75-92

2.5.Yemeklik Zeytinyağları ve Yemeklik Prina Yağlarının Gaz-Likit Kromatografide Belirlenen Yağ Asitleri Kompozisyonu (% m/m Metil Esterleri)

Miristik asit	<= 0.05
Palmitik asit	7.5-20
Palmitoleik asit	0.3-3.5
Heptadekanoik asit	<= 0.3
Heptadesenoik asit	<= 0.3
Stearik asit	0.5-5.0
Oleik asit	55.0-83.0
Linoleik asit	3.5-21.0
Linolenik asit	<= 0.9
Araşidik asit	<= 0.6
Gadoleik asit	<= 0.4
Behenik asit	<= 0.2*
Lignoserik asit	<= 0.2

* Karma prina yağlarında bu değer <= 0.3 olmalıdır.

2.6. Trigliseritlerin 2 - Pozisyonundaki Palmitik ve Stearik Asit Toplamı

	<u>Maksimum (%)</u>
Naturel Zeytinyağları	1.5
Rafine Zeytinyağı	1.8
Riviera Zeytinyağı	1.8
Rafine Prina Yağı	2.2
Karma Prina Yağı	2.2

2.7. Sterol Kompozisyonu2.7.1. Sterol Toplamındaki % ler

Kolesterol	<= 0.5
Brassikasterol	<= 0.1
Kampesterol	<= 4.0
Stigmasterol	Yemeklik zeytinyağlarındaki kampesterolden daha az
Delta-7-stigmastenol	<= 0.5
Beta-sitosterol +)
delta-5-avenasterol +)
delta-5,23-stigmastadienol) >= 93.0
+ klerosterol)
+ sitostanol +)
delta-5,24-stigmastadienol)

2.7.2. Toplam Sterol İçeriği2.7.3. Minimum (mg/kg)

Naturel Zeytinyağları	1000
Rafine Zeytinyağı	1000
Riviera Zeytinyağı	1000
Rafine Prina Yağı	1800
Karma Prina Yağı	1600

2.8. Eritrodiol ve Uvaol İçeriği

(Toplam Steroller İçinde)	(%)
Naturel Zeytinyağları	<=4.5
Rafine Zeytinyağı	<=4.5
Riviera Zeytinyağı	<=4.5
Rafine Prina Yağı	>=12.0
Karma Prina Yağı	> 4.5

2.9. Trans Yağ Asitleri

	C 18:1T	C 18:2 T C 18:3 T
	%	%
Naturel Zeytinyağları	<0.05	<0.05
Rafine Zeytinyağı	=<0.20	=<0.30
Riviera Zeytinyağı	=<0.20	=<0.30
Rafine Prina Yağı	=<0.40	=<0.35
Karma Prina Yağı	=<0.40	=<0.35

2.10. Tohum Yağlarının Tesbiti

Gerçek ve teorik ECN 42 trigliserid içeriği arasındaki maksimum fark :

Maksimum

Naturel Zeytinyağları	0.3
Rafine Zeytinyağı	0.4
Riviera Zeytinyağı	0.3
Rafine Prina Yağı	0.5
Karma Prina Yağı	0.5

2.11. Rafine Bitkisel Yağların Tesbiti

	ppm	R1
Stigmastadienler		
Naturel Zeytinyağları	=<0.15	
Rafine Zeytinyağı	=<50	>=12
Riviera Zeytinyağı	=<50	>=12
Rafine Prina Yağı	=<120	>=10
Karma Prina Yağı	=<120	>=10
Stigmasta -3,5- dien		

R1= ----- oranı stigmastadien içeriği 4 ppm'den fazla olan yağlara uygulanır.

Kaynak: TKB-KKGM

Yukarıdaki sözkonusu tebliğ ile ilgili revizyon çalışmalarına başlanılmıştır. Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonu altında Katı Sıvı Yağlar İhtisas Alt Komisyonu kurulmuş, bu komisyonun Zeytinyağı Çalışma grubu oluşturulmuş ve çalışmalar devam etmektedir.

BİLGİ NOTU 13- REVİZE EDİLEN TS 341 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI STANDARDI VE TS 342 YEMEKLİK ZEYTİNYAĞI-MUAYENE VE DENEY YÖNTEMLERİ STANDARDININ DIŞ TİCARETTE ZORUNLU UYGULAMAYA KONULMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ

(Tebliğler 03.06.2004 PerşembeSayı: 25481 (Asıl) Son Güncelleme: 03.06.2004)

(Tebliğ No: 2004/30) Dış Ticaret Müsteşarlığından:

MADDE 1- 9/3/2004 tarihli ve 25397 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Revize Edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004/21) ile dış icarete zorunlu uygulamaya konulan TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve 11/4/1967 tarihli ve 12570 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2/2/1967 tarihli ve 6/7658 sayılı Kararname ile zorunlu uygulamaya konulan TS 342 Yemeklik Zeytinyağı-Muayene ve Deney Yöntemleri Standardı Türk Standartları Enstitüsü tarafından revize edilmiştir. İlişkide yer alan revize edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ve TS 342 Yemeklik Zeytinyağı- Muayene ve Deney Yöntemleri Standardı dış ticarete zorunlu uygulamaya konulmuştur.

MADDE 2- 9/3/2004 tarihli ve 25397 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Revize Edilen TS 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardının Dış Ticarete Zorunlu Uygulamaya Konulmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004/21) yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Yemeklik Zeytinyağı Standardı kapsamı dışında kalan zeytinyağlar ile diğer bitkisel sıvı yağlar, ihracatları sırasında yemeklik zeytinyağı olup olmadıklarının tesbiti bakımından denetime tabi tutulacaktır.

MADDE 4- Bu Tebliğ 9/6/2004 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

ICS 67.200.10 TÜRK STANDARDI TS 341/Nisan 2004

Yemeklik zeytinyağı

0 Konu, tarif, kapsam

0.1 Konu

Bu standard, yemeklik zeytinyağının tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma, muayene ve deneyleriyle piyasaya arz şekline dairdir.

0.2 Tarifler

0.2.1 Zeytinyağı

Zeytin ağacı (*Olea europaea sativa* Hoffm. et Link) meyvelerinden TS 9591(1)'e uygun yerlerde üretilen yağ.

0.2.1.1 Naturel zeytinyağı

Zeytin ağacı meyvesinden doğal niteliklerinde değişikliğe neden olmayacak bir sıcaklıkta, çeşitli mekanik veya fiziksel işlemler uygulanarak üretilen vedoğal halde gıda olarak tüketilebilen yağ.

0.2.1.1.1 Naturel sızma zeytinyağı

Serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 gramda 1,0 gramdan fazla olmayan yağ.

0.2.1.1.2 Naturel birinci zeytinyağı

Serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 gramda 1,0 g'dan az, 2,0 g'dan fazla olmayan yağ.

0.2.1.1.3 Naturel ikinci zeytinyağı

Serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 gramda 2,0 g'dan az, 3,3 g'dan fazla olmayan yağ.

0.2.1.2 Rafine zeytinyağı

Naturel halinde gıda olarak tüketilemeyen ham zeytinyağının, doğal trigliserit yapısında değişikliğe yol açmayan yöntemlerle rafine edilmeleri sonucu elde edilen, rafinasyon artığı madde ihtiva etmeyen ve serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 g'da 0,3 g'dan fazla olmayan yağ.

0.2.1.3 Riviera zeytinyağı

Naturel zeytinyağı ile rafine zeytinyağı karışımından meydana gelen ve özellikleri naturel zeytinyağı ile rafine zeytinyağı arasında değişen ve serbest yağ asitliği, oleik asit cinsinden her 100 g'da 1,5 g'dan fazla olmayan yağ.

0.3 Kapsam

Bu standard, yemeklik zeytinyağını kapsar.

Not- Bu standard metninde bundan sonra "yemeklik zeytinyağı" terimi yerine "zeytinyağı" ifadesi kullanılmıştır.

1 Sınıflandırma ve özellikler

1.1 Sınıflandırma

1.1.1 Sınıflar

Zeytinyağı elde ediliş şekillerine ve üretimde uygulanan yöntemlere göre;

- Naturel zeytinyağı,
- Rafine zeytinyağı,
- Riviera zeytinyağı, olmak üzere üç sınıfa ayrılır.

(1) Bu standard metninde atf yapılan standardların numaraları, yayım tarihleri, Türkçe ve İngilizce isimleri metnin başında verilmiştir.

1.1.2 Türler

1.1.2.1 Naturel zeytinyağı, ihtiva ettiği serbest yağ asitleri oranına ve duyuşsal, fiziksel ve kimyasal özelliklerine göre:

- Naturel sızma zeytinyağı,
- Naturel birinci zeytinyağı,
- Naturel ikinci zeytinyağı olmak üzere üç türe ayrılır.

1.1.2.2 Rafine zeytinyağı bir türdür.

1.1.2.3 Riviera zeytinyağı bir türdür.

1.2 Özellikler

1.2.1 Duyusal Özellikler

1.2.1.1 Naturel zeytinyağının duyuşsal özellikleri

Naturel zeytinyağı, yeşilden sarıya değişebilen renklerde, kendine özgü tat ve kokuda olmalı, gözle görülebilir yabancı madde içermemelidir.

1.2.1.2 Rafine zeytinyağının duyuşsal özellikleri

Rafine zeytinyağı, berrak tortusuz; sarıdan, sarının en açık rengine kadar değişebilen tonda, şeffaf görünümde ve kendine özgü tat ve kokuda olmalı, gözle görülebilir yabancı madde içermemelidir.

1.2.1.3 Riviera zeytinyağının duyuşsal özellikleri

Riviera zeytinyağı, yeşilden sarıya değişebilen renklerde ve kendine özgü tat ve kokuda olmalı, gözle görülebilir yabancı madde içermemelidir.

1.2.2 Diğer fiziksel ve kimyasal özellikler

Zeytinyağının diğer fiziksel ve kimyasal özellikleri Çizelge 1'de verilen değerlere uygun olmalıdır.

3.1.2 Şişeler

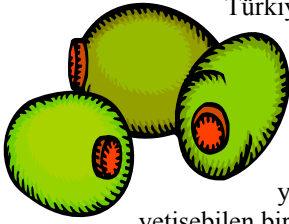
Cam ve plastik ambalajlarına ait bilgiler Çizelge 4'te gösterilmiştir.

Şişeler doldurulmadan önce dikkatle temizlenmeli ve ağızları hava sızdırmayacak ve kapak bozulmadan açılmayacak şekilde kapatılmış olmalıdır. Vidalı metal kapakların kullanılması durumunda yağ ile temas eden iç yüzeyimantar veya alüminyum folyo ile kaplanmış olmalıdır. Ambalajın kontrolünde, TS 11359'daki temel ilkeler dikkate alınarak aşağıdaki esaslara uyulmalıdır. Ambalajların içinde bulunan yağ miktarı kontrolü net kütle üzerinden yapılır. Bazı ambalajlarda noksanlık görülmesi halinde gelişigüzel ayrılan 10adet ambalajın net kütlelerinin ortalamasına göre işlem yapılır.

Not: Bu standartta belirtilmeyen hususlarda Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

Kaynak:TKB-KKGM: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi ve Codex Alimentarius Komitesi tarafından kabul edilen muayene ve deney yöntemleri esas alınarak hazırlanmıştır.

TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN

Türkiye'de siyah sofralık olarak değerlendirilen başlıca sofralık zeytin çeşitleri; Gemlik, Uslu, Edincik-Su, Kan, Halhalı, Tavşan Yüreği ve Çelebi'dir. Domat ve Yamalak Sarısı çeşitleri; yeşil ve genellikle kostikli, dolgulu olarak değerlendirilen çeşitlerdir. Ayvalık (Edremit) ve Memecik çeşitleri ise yeşil, pembe çizik, siyah ve yağlık olarak değerlendirilebilen en önemli karma çeşitlerimizdendir. Fakat tüm bilinenlerin aksine çok özel bir sofralık zeytin çeşidi **Hurma Zeytin** vardır ki; dalından koparılıp yenilen bir çeşittir. Hurma zeytin Türkiye'de özel alanlarda (mikro iklimlerde) yetişebilen bir çeşittir.

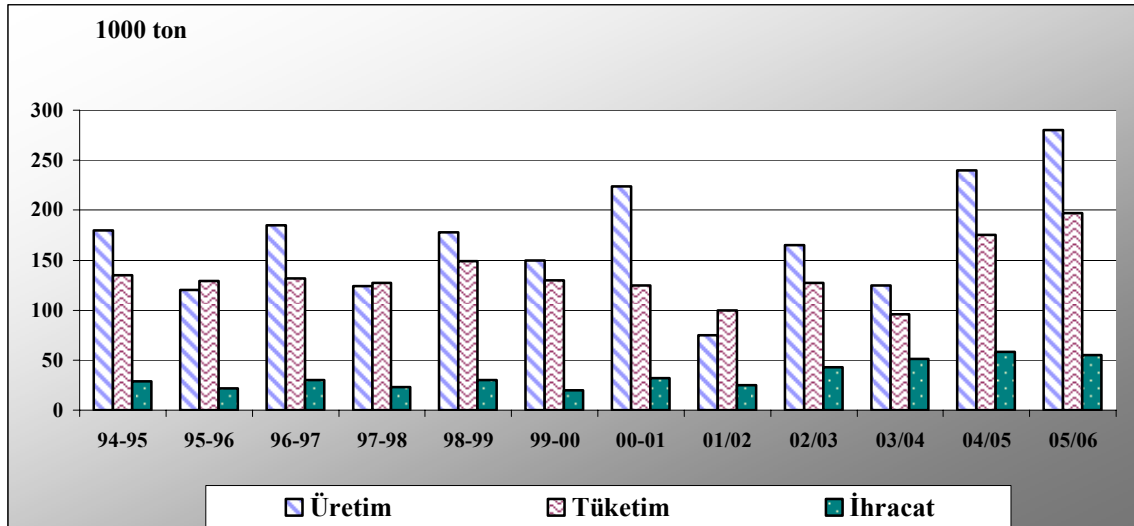
Türkiye'nin sofralık zeytin üretiminde Marmara Bölgesi'nin ayrıcalıklı bir yeri vardır. Çünkü bu bölgede üretilen zeytinin %80'ninden fazlası siyah sofralık olarak işlenmekte ve çeşit olarak da Gemlik çeşidi ilk sırayı almaktadır.

Türkiye'de var-yok yılları ortalamasına göre **-zeytinde bir yıl var, bir yıl yok yıldır-** üretilen toplam zeytinin yaklaşık %30'u sofralık işlenmek üzere ayrılmaktadır. Dolayısı ile sofralığa ayrılan miktar o yılın dane üretimi ile doğrudan ilişkilidir. Türkiye'de üretilen sofralık zeytinin %85'i siyah, %15'i yeşil ve rengi dönük olarak işlenmektedir.

Türkiye'de -var yok yılları ortalaması olarak- 150 bin ton sofralık zeytin üretilmektedir. Bu miktar yok yıllarında 75 bin tona düşebildiği gibi, var yıllarında 225 bin tona da çıkabilmektedir. Tüketimin de üretimdeki bu dalgalanmaya bağlı olarak değiştiği fakat ihracatın üretimdeki değişmeden etkilenmediği görülmektedir.

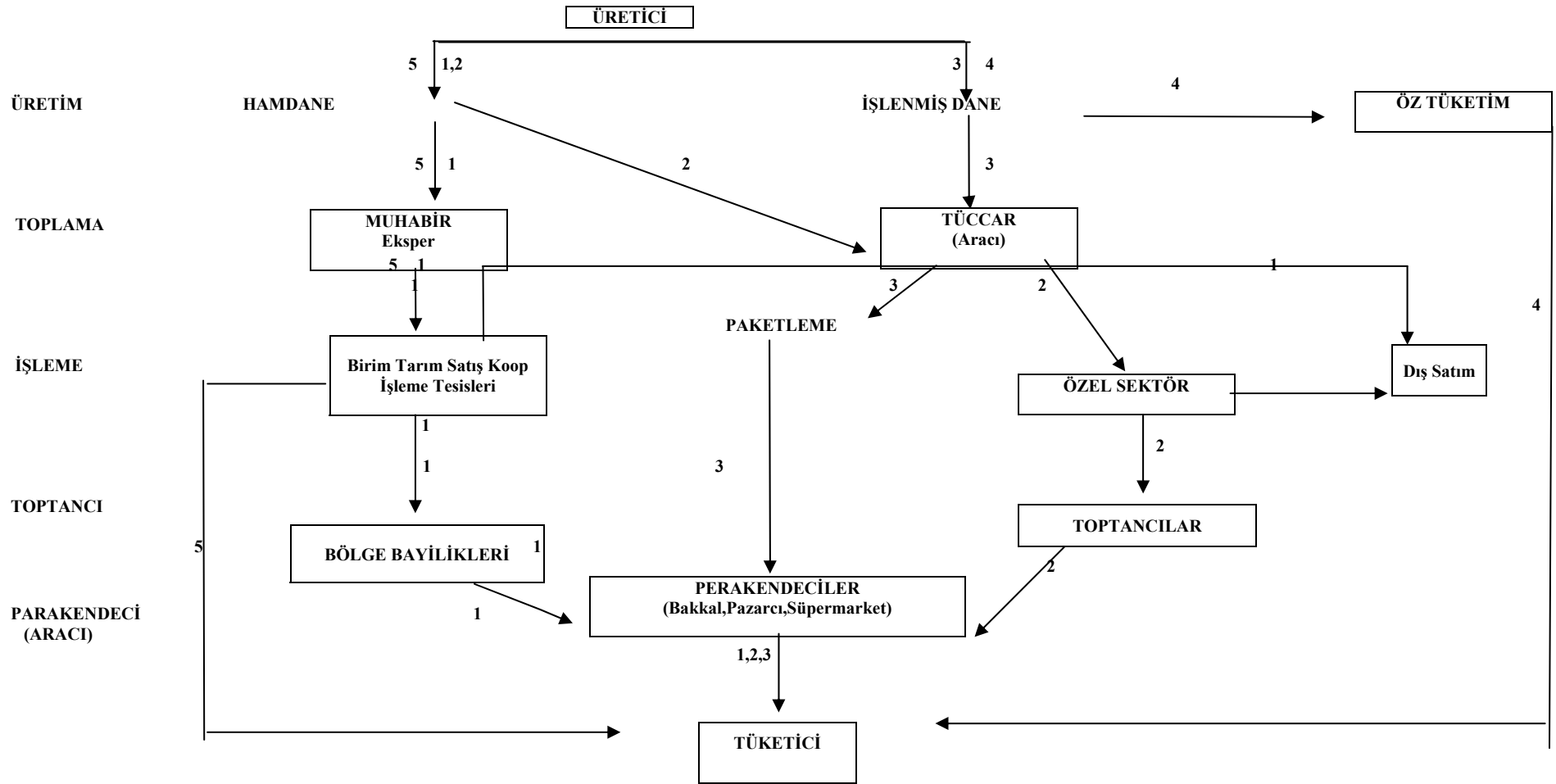
Türkiye, üretiminin büyük bir miktarını tüketime yönlendirmekte, işleme tekniğindeki farklılıktan dolayı ihracatta aynı başarıyı gösterememektedir. Genellikle yüksek tuz konsantrasyonu içeren işleme tekniği ile başta AB ülkelerinin büyük tüketici ve ithalatçısı konumunda bulunan İtalya ve İspanya'nın da içerisinde yer aldığı birçok tüketici ülkenin damak zevkine hitap edilememektedir. Adı geçen ülke insanların damak zevkine uygun üretilmediği veya Türk damak zevkine alıştırılmadıkları sürece, Türkiye'nin sofralık zeytin ihracatının artması mümkün olmayacaktır. Bu nedenle Türkiye siyah sofralık ağırlıklı olmak üzere yılda 25 ile 35 bin ton olan ihracatını, genellikle Romanya, Bulgaristan, Rusya, Almanya vb. ülkelere yapmaktadır.

Grafik 18- Türkiye'de Sofralık Zeytin Üretim, Tüketim ve İhracatı

Kaynak : Uluslararası Zeytinyağı Konseyi (UZK)

Şekil 5- Türkiye’de Sofralık Zeytin Pazarlama Organizasyonu

Kaynak : R. TUNALIOĞLU,(1995) “ Önemli Zeytin Üreticisi Ülkelerin Zeytinciliği ile Türkiye Zeytinciliğinin Bazı Yönlerden Karşılaştırılması” ,Basılmış Doktora Tezi, TC Başbakanlık.DTM-EİBGS Yayın No-1

TÜRKİYE'DE SOFRALIK ZEYTİN DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 19- Türkiye Sofralık Zeytin Arzı ve Kullanımı (2000/2001 - 2005/2006)

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	
ARZ	Durum	Durum	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	SUPPLY
	1000 ton						
Başlangıç Stokları (1 Kasım)	20	87	16	32	10	17	Beginning Stocks (November 1)
Üretim	224	85	165	125	240	280	Production
İthalat	0	0	0	0	0	0	Import
Toplam Arz	244	172	181	157	250	297	Total Supply
KULLANIM	1000 ton						DISAPPEARANCE
Tüketim	125	100	114	96	175	197	Consumption
İhracat	32	56	35	51	58	55	Export
Bitiş Stokları (31 Ekim)	87	16	32	10	17	45	Ending Stocks (Oct. 31)
Toplam Kullanım	244	172	181	157	250	297	Total Disappearance
Stok/Kullanım Oranı (%)	36	9	18	6,3	16,6	16,6	Stocks/Disappearance(%)

Kaynak: Tartışma Kurulu sonrası TEAE tarafından kesinleştirilmiştir.

TÜRKİYE'DE DURUM: 2003/2004**Üretim Arttı**

Bu kampanya dönemi yok yılı olmasına rağmen sofralık zeytinde normal yok yılı ortalamasının üzerinde üretim gerçekleşmiştir. Bir önceki yok yılında 85 bin ton olarak gerçekleşen üretim bu kampanya döneminde %40 oranında artarak 125 bin tona çıkmıştır.

Tüketim ve İhracatta da Artış

Yok yılı olmasına rağmen bir önceki var yılına göre ihracatta artış, tüketimde düşüş beklenmektedir. Tüketimin bir önceki yok yılına göre %4 azalarak 96 bin ton, ihracatın ise bir önceki yok yılına göre %9 oranında azalarak 51 bin ton olması beklenmektedir.

Fiyatlar

Bu kampanyada Marmarabirlik Gemlik tipi sofralık zeytin için avans barem fiyatını 2.300.000 TL olarak belirlemiştir. Avans ödeme olarak yapılan fiyat açıklaması bir yandan Marmarabirlik tarafından üstlenilen bir risk ve ortaklara karşı bir taahhüt olmakta, bir yandan da piyasadaki fiyat oluşumunu düzenlemekte rol oynayıcı olmaktadır.

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2004/2005**Üretim, İhracat ve Tüketimde Artış**

Bu kampanya dönemi üretim, ihracat ve tüketimin bir önceki var yılına göre artacağı beklenmektedir. Üretimin 240 bin tona ihracatın ise 58 bin tona, tüketimin ise 175 bin tona ulaşması beklenmektedir.

Fiyatlar

Bu kampanyada Marmarabirlik Gemlik tipi sofralık zeytin için üreticiye avans barem fiyatı olarak kalite farkına göre 1.450.000 TL/kg ile 3.650.000 TL/kg ödemiştir. Her zaman olduğu gibi Marmarabirlik tarafından üstlenilen avans barem fiyat uygulaması, bir yandan bir risk ve ortaklara karşı bir taahhüt olmakta, bir yandan da piyasadaki fiyat oluşumunu düzenlemekte rol oynayıcı olmaktadır.

TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2005/2006**Üretim ve Tüketimde Artış, İhracatta Azalış**

Üretimde yok yılı olmasına karşılık bir önceki var yılından daha fazla üretim gerçekleştirileceği öngörülmektedir. İhracatta azalma öngörülürken, üretimdeki artışın tüketimle dengeleneceği ve yüksek bir stokla (45 bin ton) kampanyanın kapatılacağı öngörülmektedir.

Tablo 20- Marmarabirlik 2004/2005 Ürün Alım Kampanyasında Uygulanan Dane Sayıları ve Avans Barem Fiyatları (TL/ Kg)

Havuzlama Grubu Dane/Kg		SİYAH ZEYTİN			KIZIL ZEYTİN	
		GEMLİK TİPİ	SU TİPİ	KAYISI TİPİ	GEMLİK TİPİ	SU TİPİ
200-210	200	3.650.000	2.550.000	2.120.000	2.400.000	1.660.000
	210	3.500.000	2.450.000	2.030.000	2.300.000	1.600.000
220-230	220	3.375.000	2.360.000	1.960.000	2.200.000	1.540.000
	230	3.250.000	2.275.000	1.885.000	2.100.000	1.475.000
240-260	240	3.125.000	2.190.000	1.815.000	2.000.000	1.425.000
	250	3.025.000	2.120.000	1.755.000	1.950.000	1.380.000
	260	2.925.000	2.050.000	1.700.000	1.900.000	1.330.000
270-290	270	2.825.000	1.975.000	1.640.000	1.850.000	1.285.000
	280	2.750.000	1.925.000	1.595.000	1.800.000	1.250.000
	290	2.675.000	1.870.000	1.550.000	1.780.000	1.220.000
300-320	300	2.600.000	1.820.000	1.510.000	1.740.000	1.180.000
	310	2.525.000	1.770.000	1.465.000	1.700.000	1.150.000
	320	2.450.000	1.715.000	1.420.000	1.650.000	1.115.000
330-350	330	2.375.000	1.660.000	1.375.000	1.600.000	1.080.000
	340	2.300.000	1.600.000	1.330.000	1.550.000	1.050.000
	350	2.225.000	1.550.000	1.300.000	1.500.000	1.010.000
360-380	360	2.150.000	1.500.000		1.450.000	980.000
	370	2.075.000	1.450.000		1.400.000	945.000
	380	2.000.000	1.400.000		1.350.000	910.000
390-410	390	1.930.000	1.350.000		1.300.000	880.000
	400	1.860.000	1.300.000		1.250.000	850.000
	410	1.790.000	1.250.000		1.200.000	815.000
420-460	420	1.720.000	1.200.000			
	430	1.650.000	1.150.000			
	440	1.580.000	1.100.000			
	450	1.515.000	1.060.000			
	460	1.450.000	1.015.000			
Yağlık Barem Dışı (47 ve yukarı)		1.000.000	600.000			
Yağlık Dip Zeytini		700.000	400.000			

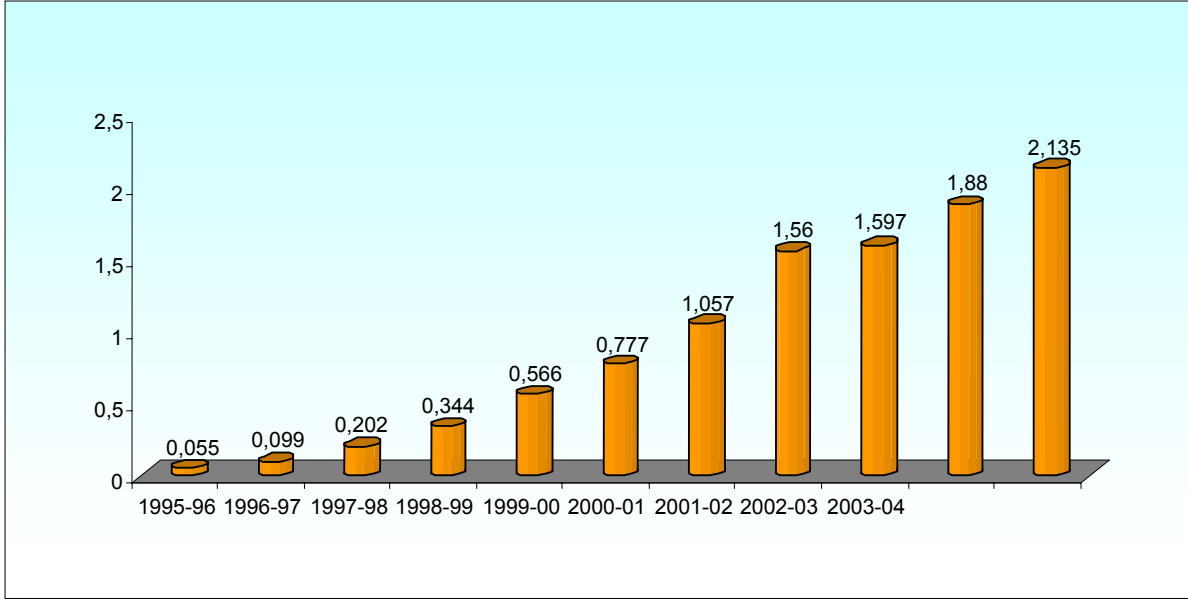
Kaynak : Marmarabirlik

Tablo 21- Marmarabirlik 2005/2006 Ürün Alım Kampanyasında Uygulanan Tane Sayıları ve Avans Barem Fiyatları (YTL/ Kg)

Havuzlama Grubu Dane/Kg		SİYAH ZEYTİN			KIZIL ZEYTİN	
		GEMLİK ÇEŞİDİ	SU ÇEŞİDİ	KAYISI ÇEŞİDİ	GEMLİK ÇEŞİDİ	SU ÇEŞİDİ
..- 200	200	4,050	2,835	2,320	2,650	1,855
210-230	210	3,800	2,660	2,195	2,500	1,750
	220	3,600	2,520	2,070	2,375	1,660
	230	3,425	2,400	1,945	2,250	1,575
240-260	240	3,275	2,300	1,845	2,125	1,485
	250	3,125	2,190	1,770	2,000	1,400
	260	2,975	2,080	1,700	1,900	1,335
270-290	270	2,825	1,975	1,640	1,850	1,285
	280	2,750	1,925	1,595	1,800	1,250
	290	2,675	1,870	1,550	1,780	1,220
300-320	300	2,600	1,820	1,510	1,740	1,180
	310	2,525	1,770	1,465	1,700	1,150
	320	2,450	1,715	1,420	1,650	1,115
330-360	330	2,375	1,660	1,375	1,600	1,080
	340	2,300	1,600	1,330	1,550	1,050
	350	2,225	1,550	1,300	1,500	1,010
	360	2,150	1,500			
370-410	370	2,075	1,450			
	380	2,000	1,400			
	390	1,930	1,350			
	400	1,860	1,300			
	410	1,800	1,260			
Ezmelik	Ezmelik (42-46)	1,500	0,900			
Yağlık Barem Dışı (47 ve yukarı)		1,250	0,625			
Yağlık Dip Zeytini		1,000	0,600			

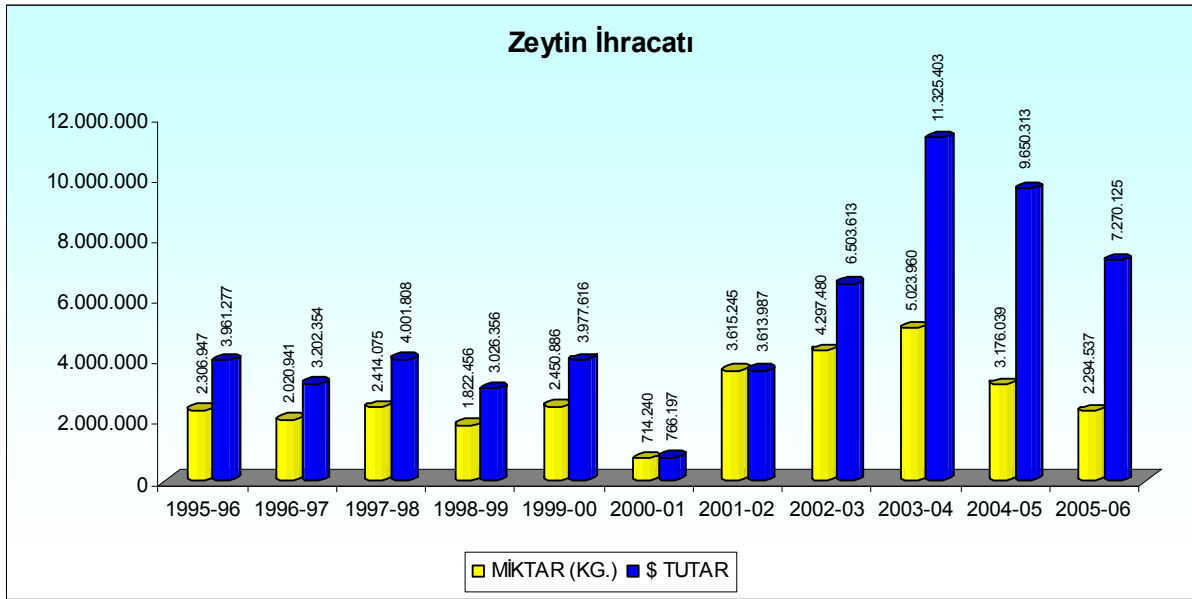
Kaynak : Marmarabirlik

Grafik 19- Türkiye’de Sofralık Zeytin Üretimi Birim Maliyet Fiyatları (Marmarabirlik))YTLAKg

Kaynak: MARMARABİRLİK, Bursa

Grafik 20- Türkiye Siyah Zeytin İhracat Fiyatları - (\$/Ton)

Kaynak: MARMARABİRLİK - Bursa

Tablo 22- Türkiye’de İller Bazında Sofralık Zeytin İşletmeleri

İller	İşletme (Adet)	%	Toplam Kapasite (Ton)	Yeşil Zeytin Üretimi (Ton)	Siyah Zeytin Üretimi (Ton)	Toplam Üretim (Ton)	Kapasite Kullanımı (%)
Antalya	115	24,95	2.802	0	442	442	16
Aydın	68	14,75	76.969	14.125	52.284	66.409	86
İzmir	58	12,58	15.462	6.031	6.691	12.722	82
Çanakkale	57	12,36	1.380	0	560	560	41
Balıkesir	48	10,41	17.256	0	0	0	0
Manisa	43	9,33	15.436	7.460	7.916	15.376	100
Bursa	24	5,21	8.449	1.891	5.893	7.784	92
Muğla	24	5,21	1.129	10	498	508	45
Denizli	13	2,82	332	42	44	86	26
İçel	11	2,39	4.004	396	975	1.371	34
Toplam	461	100,00	143.219	29.955	75.303	105.258	73

Kaynak : Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Bornova-İzmir.

BİLGİ NOTU 14- TÜRKİYE’DE SOFRALIK ZEYTİNDE İHRACAT VE FİYAT

Sofralık zeytin pazar hacmi son yıllarda istikrarlı olarak büyümektedir. Bu artış, üretici birlikleri ve özel sektörün katkılarıyla daha da güçlenmektedir. Türkiye’de ürünün kalite ve standardı (Sofralık zeytinde TSE 771 Sofralık Zeytin Standardı kullanılmaktadır. Fakat bu standart gerek iç tüketimde gerekse ihracatta ihtiyaca cevap verememektedir), imalat sanayinin durumu vb nedenlerle gerek yeşil gerekse siyah zeytin işlenerek ihraç edildiği gibi hasattan hemen sonra ham olarak da ihraç edilmektedir. Aynen dökme zeytinyağında olduğu gibi sofralık zeytinde de bu durum katma değer kayıplarına neden olmaktadır. Türkiye geçmiş yıllardan bu yana sofralık zeytini özellikle siyah sofralık olarak işlemektedir. Siyah sofralık zeytin de tuzlu olarak işlendiği için ihracat ancak etnik pazarlara yapılabilmektedir. Bu tip zeytin tüketen ve damak tatları buna uygun ülkeler; Rusya, Bulgaristan, Romanya, AB ülkeleri – Türklerin yoğun yaşadığı ülkeler olması sebebiyle Almanya, Hollanda– ve son yıllarda ABD, Danimarka, Avustralya ile Kıbrıs olarak sınırlı kalmaktadır. AB genişleme sürecindeki ülkelerin Gümrük Birliği ile OTP uygulamasına geçeceği düşünülürse bu ülkelere yapılan ihracatta daha sonraki yıllar problemler yaşanabilecektir. Bu ülkelerle olan Ticari Anlaşmaların gözden geçirilmesinde ve Türkiye aleyhine olabilecek gelişmeler için tedbir düşünülmesinde yarar olacaktır. Sofralık zeytinde üreticiye herhangi bir prim ödemesi yapılmamakta ya da destekleme alımı uygulanmadığı için sofralık zeytinde üretici eline geçen fiyatlarda Marmara Birliğin ve TARİŞ’in üreticiye verdiği fiyatlar esas alınmakta ve piyasa bu fiyatlara göre oluşmaktadır.

Türkiye’de sofralık zeytin fiyatlarının belirlenmesinde oluşturulan politika ile 1991 yılından itibaren sofralık zeytinin Marmara Birlik aracılığı ile devlet adına üreticiden satın alınmasına karar verilmiş ve Marmarabirlik görevlendirilmiştir. Bu nedenle özellikle ham sofralık dane zeytin piyasasında Marmara Birlik düzenleyici rol oynamaktadır. Böylece daha önce Marmara Bölgesindeki fiyatlarda etkili olan Marmara Birlik etkisini ülkesel boyuta taşımıştır. Üreticinin garantiye alınması, ihracatçıların da dış piyasalarda rekabet edebilmesi için 2002/2003 kampanya döneminde sofralık zeytinde 1 kg için 10 cent prim ödenmesi önerilmiş fakat uygulamaya geçirilememiştir.

Marmarabirlik 2003/2004 kampanyasında Gemlik tipi sofralık zeytine 2 300 000 TL avans barem fiyatı uygulamıştır.

Marmarabirlik 2004/2005 kampanyasında Gemlik tipi sofralık zeytine 1450 000 ile 3 650 000 olmak üzere ortalama 2 4200 000 TL avans barem fiyatı uygulamıştır.

Marmarabirlik 2005/2006 kampanyasında Gemlik tipi sofralık zeytine 2 YTL ile 4 YTL olmak üzere avans barem fiyatı uygulamıştır.

BİLGİ NOTU 15- TÜRKİYE’DE SOFRALIK ZEYTİNDE STANDART

Sofralık Zeytin ile ilgili olarak da 10 Aralık 2004-İzmir “Zeytincilik Zirvesi”n sonuç raporunda yer alan “Sofralık Zeytin Tebliğinin hazırlanması kararı Ulusal Gıda Kodeks Komisyonuna götürülmüş, İşlenmiş Meyve Sebze İhtisas Altı Komisyonu altında oluşturulacak olan bir çalışma grubu ile hazırlıklarına başlayacaktır.

Tablo 23- Sofralık Ham Zeytin Üretim Maliyeti 2005/06 YTL

UNSURLAR	TOPLAM (çekigücü +işgücü +materyal)
Budama ve artıklarının toplanması	22,50
Sürüm (pulluk)	34,16
Diskaro çekme	2,16
Ara çapa (kültivatör, kaz ayağı vb.)	11,04
Dip çapa ve temizliği	11,16
Gübreleme	30,05
Sulama	25,36
İlaçlama	28,46
Hasat ve nakliye	74,04
Boylama	2,16
a. Bakım masrafları toplamı	241,09
b. Diğer masraflar (koruma vb.)	4,82
c. Genel idare masrafları (a x %3)	7,23
d. Sermayenin faizi* ((a+b+c) x TEFE/2)	10,25
e. Yan ürün net geliri**	12,05
A- İŞLETME MASRAFLARI TOPLAMI (bu yıl), (a+b+c+d-e)	251,34
B- Önceki yıl işletme masrafları toplamı	243,00
C- Önceki yıl işletme masraflarının bu yılki değeri, (B+(B x TEFE))	262,68
D- ORTALAMA İŞLETME MASRAFLARI, (A+C) / 2	257,01
a. Çıplak arazi değerinin %5 faiz karşılığı	125,00
b. Arazi vergisi, (Arazi Değeri x %0,1)	2,50
E- ARAZİ KİRASİ (a+b)	127,50
F- TESİSİN YILLIK AMORTİSMAN PAYI	60,00
G- ORTALAMA ÜRETİM MASRAFLARI, (D+E+F)	444,51
Ortalama Verim	
a. Dane verimi-bu yıl, (Kg/da)	312,00
b. Dane verimi-önceki yıl, (Kg/da)	446,00
H. ORTALAMA DANE VERİMİ (Kg/da), (a+b) / 2	379,00
J - ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G/H)	1,17
ORT. HAM DANE KG ÜRETİM MALİYETİ (TL/kg), (G-E)/H (Arazi kirası hariç)	0,84
Ham Dane Üretim Masrafları	
K- BU YIL HAM DANE ÜRETİM MASRAFLARI (Dane verimi-bu yıl x J)	366
Masraf-Gelir Tablosu	
a. Ham dane verimi (Kg/da)	312,0
b. Ortalama satış fiyatı, (TL/Kg)	1,500
L- BRÜT GELİR (TL/da), (a x b)	468
M- ÜRETİM MASRAFLARI (TL/da), (=K)	302
N- NET GELİR (TL/da), (L - M))	166
P- NET KARLILIK ORANI %, (N/M x 100)	55,0
NET KARLILIK ORANI %, (Arazi Kirası hariç)	79,3

(*) TEFE = 0,081 önceki yılın ekim ayına göre değişim

(**) Budama artığı ve/veya yağlık satışından elde edilen net gelir.

Not: 20 ağaç/da, kır-taban ve taban arazi, sulanabilir şartlarda

Verilerin, belli bir arazinin kıymet takdirinde doğrudan kullanılması bilimsel açıdan uygun değildir.

Kaynak: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü

TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI

Türkiye'de yıllara göre değişmekle birlikte üretilen zeytinyağının 1/9'u kadar pirina yağı üretilmektedir. Bu oran diğer gelişmiş ülkelerden farklılık göstermemekle birlikte asıl olan üretilen yağın kalitesindeki sorunlardır. Halen Türkiye'de pirina yağı iki farklı fabrika sisteminde üretilmektedir. Bu sistemlerden Klasik Sistemde (Kaffesi Bach=Patlamalı), Modern Sisteme (Kontinü) göre yağlı pirina açıkta alevde kurutulmuş yağ elde edildiğinden, üretilen pirina yağın is kokusunu bünyesine çekmektedir. Sonuçta yemeklik vasıfta üretilebilme ancak %1-1,5 oranında olabilmek, bu miktar ise resmi istatistiklere yansımamaktadır. Halen Türkiye'de kapasiteleri ortalamasının üzerinde olmasına rağmen var olan 18 pirina fabrikasının sadece dört tanesi Modern Sistemle çalışmaktadır (Tablo 2). Bu nedenle de üretilen endüstriyel pirina yağı daha çok sabun bir miktarda diğer sanayi dallarında kullanılmaktadır.

Tablo 24- Türkiye'de Mevcut Pirina Yağ Fabrikaları (1999)

İller	İlçe	Fabrika Sayısı	Modern(M) Klasik(K)	Kapasite (Ton/Gün)
Antakya	Merkez	1	K	70
Aydın	Köşk	1	K	120
Aydın	Söke	1	K	90
Balıkesir	Ayvalık	1	M	200
Balıkesir	Gömeç	1	M	150
Balıkesir	Havran	1	K	100
Balıkesir	Edremit	1	K	300
Gaziantep	Nizip	1	K	70
Gaziantep	Nizip	1	K	30
Gaziantep	Nizip	1	K	70
Gaziantep	Nizip	1	K	70
Hatay	Merkez	1	K	70
İzmir	Tire	1	M	140
İzmir	Merkez	1	M	150
İzmir	Ödemiş	1	K	200
İzmir	Bergama	1	K	300
Muğla	Milas	1	K	60
Muğla	Milas	1	K	60

Kaynak: Zeytincilik Araştırma Enstitüsü (1999)

Türkiye'de pirina yağının yemeklik olarak üretilmesi için dikkate alınması gereken birkaç konu vardır:

1. Pirina yağının yemeklik olarak üretilmesini dolayısı ile tüketilmesini sağlamak amacı ile pirinanın taze olarak işlenmesi, buna imkan yok ise, daha zeytinyağı fabrikasında iken kurutulması amacı ile zeytinyağı fabrikalarına yeterli ve modern kurutma tesislerinin eklenmesi,
2. Pirina fabrikaları ile zeytinyağı fabrikalarının karşılıklı anlaşmaya giderek, pirinanın günlük olarak işleme olanaklarının sağlanması böylece pirina fabrikalarında, pirinanın işleninceye kadar geçireceği bekleme döneminin en aza indirilmesi
3. Pirina fabrikalarında mevcut kurutma sistemlerinin de tekniğine uygun şekilde iyileştirilmesi.
4. Pirina fabrikalarının çalışma sistemlerinin modernize edilerek sürekli sisteme dönüştürülmesi ve faaliyetlerini tam kapasite kullanım ile devamlarının sağlanması.

Türkiye artan nüfusu ile bitkisel yağ açığının karşılamak üzere her yıl yaklaşık 700 bin ton bitkisel yağ ithal etmektedir. Pirina yağı da bitkisel kökenli bir yağdır ve ithal edilen diğer bitkisel yağlardan teknolojik açıdan farkı yoktur. Türkiye pirina yağını üretebilecek potansiyele ve dahası bilgi düzeyine sahiptir. Sorun sadece bu konuda gerekli yatırımların yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Üstelik son yıllarda Türkiye'de pirina yağı sektörüne hammadde sağlayan zeytinyağı sektörü de oldukça gelişmiştir ve pirina sanayine bu yönlü fazla bir sorun taşınmamaktadır. Türkiye'nin şimdiki hali ile pirina yağının yemeklik vasıfta üretimi hiçbir zaman zeytinyağı tüketimini olumsuz etkileyemeyecektir. **Nitekim Türkiye'de yemeklik pirina yağının yüksek oranlarda üretiminde rakibi zeytinyağı** (naturel olarak üretilen tek bitkisel yağ) **değil diğer bitkisel yağlar olacaktır.** Oysa günümüz Türkiye'sinde ancak endüstriyel vasıfta üretilebilen pirina yağı, en çok kullanıldığı sabun sanayinde oldukça ciddi rekabet yaşamaktadır.

TÜRKİYE'DE PİRİNA YAĞI DURUM-TAHMİN-ÖNGÖRÜ

Tablo 25- Türkiye'de Pirina Yağı Arzı ve Kullanımı (Endüstriyel+Yemeklik)

	2001/02	2003/04	2004/05	2005/06	
	Durum	Durum	Tahmin	Öngörü	
ARZ	1000 ton				DISAPPEARANCE
Başlangıç Stokları (1Kasım)	5	1	0	0	Beginning Stocks (Nov.1)
Üretim	6	5	12	7	Production
İthalat	0	0	0	0	Import
Toplam Arz	11	6	12	7	Total Supply
KULLANIM	1000 ton				DISAPPEARANCE
Tüketim	10	5	12	6	Consumption
İhracat	1	1	0	1	Export
Bitiş Stokları (31 Ekim)	0	0	0	0	Ending Stocks (Oct. 31)
Toplam Kullanım	11	6	12	7	Total Disappearance

Kaynak: Uluslararası Zeytinyağı Konseyi verilerinden yararlanılmıştır.

TÜRKİYE'DE TAHMİN: 2004/2005

Üretim Artışı Tahmin ediliyor.

Türkiye'de pirina yağına bu kampanya döneminde bir önceki kampanya dönemine göre başlangıç stokları olmaksızın başlanılacağı, beklenen üretim ve tüketimin 12 bin ton olacağı, ithalat ve ihracatın olmayacağı tahmin edilmektedir. Bu kampanya var yılı olmasına karşın pirina yağında Türkiye üretiminin oldukça düşük olma beklentisi söz konusudur.

TÜRKİYE'DE ÖNGÖRÜ: 2005/2006

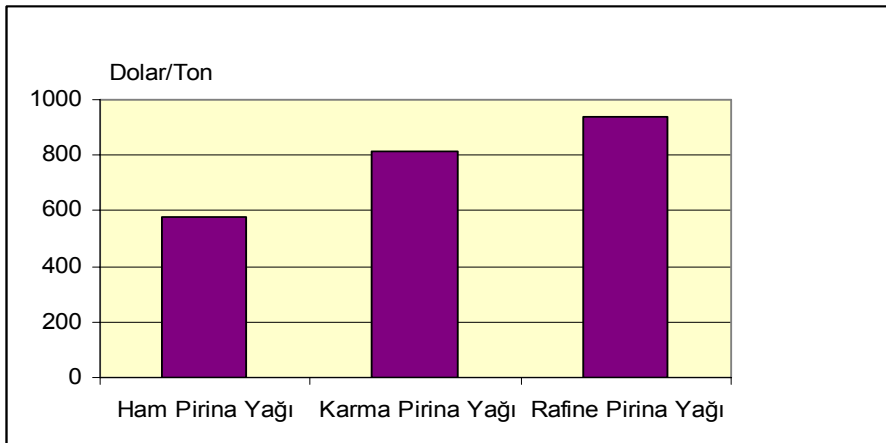
Üretimin Azalması Öngörülüyor

Zeytinyağı üretimine paralel olarak üretim ve tüketimde artış öngörülüyor. Tüketimin 6, Üretimin 7 < ihracatın bin ton olacağı bekleniyor.

BİLGİ NOTU 16- TS 5269 RAFİNE YEMEKLİK PİRİNA YAĞI STANDARDI REVİZYON ÇALIŞMALARI

2004/2005 kampanya dönemi itibari ile Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği girişimleri ile Türk Standartları Enstitüsü'nce gündeme alınan ve hazırlanan TS 5269 Rafine Yemeklik Pirina Yağı Standardı revizyon tasarısı Zeytinyağı Kimyası Alt Komitesi'nce incelenmiş ve yapılması gereken değişiklikler ilgili kuruluşa arz edilmiştir.

Grafik 21- Türkiye Pirina Yağı İhracat Fiyatları (2000/2001) -\$/Ton

Kaynak: EİB Kayıtları, İzmir

EK TABLOLAR

Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanan Zeytinyağı – Sofralık Zeytin ve Pirina yağı Durum ve Tahmin 2005/2006 raporu yoğun bir çalışma sonucu hazırlanmıştır. Rapor ile ilgili bizlere yn verebilecek fikirlerinizi iletmenizi bekliyoruz.
Proje Ekibi

Ek Tablo 1- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2005/06
Appendix Table 1- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2005/06

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	8,5	47,5	0,0	56	44,0	0,0	12	Algeria
Arjantin	2,5	25,0	0,0	27,5	5,5	15,0	7	Argentina
Kıbrıs	1	0,0	0,0	1	0,0	0,0	1	Cyprus
AB/15	1052	1.947,5	258,0	3257,5	1.982,5	346,5	928,5	EC/15
Hırvatistan	0,5	5,5	0,5	6,5	5,0	0,5	1	Croatia
İran	0,5	4,0	1,0	5,5	5,5	0,0	0	Iran
İsrail	0,5	4,0	12,0	16,5	16,5	0,0	0	Israel
Ürdün	-1	20,0	0,0	19	18,5	3,0	-2,5	Jordan
Lübnan	1	5,5	0,0	6,5	5,0	1,0	0,5	Lebanon
Fas	3	75,0	0,0	78	60,0	15,0	3	Morocco
Filistin	20,5	10,0	0,0	30,5	10,0	10,0	10,5	Palestine
Suriye	40	100,0	0,0	140	95,0	20,0	25	Syria
Tunus	5	200,0	0,0	205	50,0	150,0	5	Tunisia
Türkiye	13	112,0	0,0	125	50,0	75,0	0	Turkey
Ara Toplam	1047	2.556,0	271,5	3874,5	2.347,0	636,0	891,5	S/Total
Avustralya	1	5,0	29,0	35	32,5	1,5	1	Australia
Brezilya	0,5	0,0	28,0	28,5	28,5	0,0	0	Brazil
Şili	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	Chile
Mısır	0	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	0	Egypt
ABD	2	1,0	233,0	236	219,5	15,0	1,5	USA
Libya	0	9,0	0,0	9	9,5	0,0	-0,5	Libya
Meksika	0,5	2,5	9,0	12	11,5	0,5	0	Mexico
Sırbistan	0,5	0,5	0,0	1	0,5	0,0	0,5	Serbia
Diğerleri	0,5	8,0	5,0	13,5	12,0	1,0	0,5	Others
Ara Toplam	3	28,5	304,0	335,5	315,0	18,0	2,5	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	4,5	4,5	4,5	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0,0	26,0	26	26,5	0,0	-0,5	Canada
Japonya	0,5	0,0	32,5	33	32,5	0,0	0,5	Japan
Rusya	0,5	0,0	6,0	6,5	6,0	0,0	0,5	Russia
İsviçre	0	0,0	10,5	10,5	10,5	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0	0,0	4,0	4	4,0	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	107,0	107,5	107,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	1.150,0	2.584,5	682,5	4.417	2.769,0	654,0	994	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 2- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05
Appendix Table 2- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2004/05

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	10	33,5	0,0	43,5	35,0	0,0	8,5	Algeria
Arjantin	2,5	10,0	0,0	12,5	5,0	5,0	2,5	Argentina
Kıbrıs	1	0,0	0,0	1	0,0	0,0	1	Cyprus
AB/15	892	2.353,5	214,5	3460	2.066,0	342,0	1052	EC/15
Hırvatistan	0	5,0	0,5	5,5	4,5	0,5	0,5	Croatia
İran	0,5	4,0	2,0	6,5	6,0	0,0	0,5	Iran
İsrail	0	9,5	8,0	17,5	17,0	0,0	0,5	Israel
Ürdün	0	29,0	0,0	29	25,0	5,0	-1	Jordan
Lübnan	0,5	6,0	0,0	6,5	5,0	0,5	1	Lebanon
Fas	13	50,0	0,0	63	50,0	10,0	3	Morocco
Filistin	20,5	20,0	0,0	40,5	10,0	10,0	20,5	Palestine
Suriye	35	175,0	0,0	210	135,0	35,0	40	Syria
Tunus	17	130,0	0,0	147	42,0	100,0	5	Tunisia
Türkiye	10	145,0	0,0	155	60,0	82,0	13	Turkey
Ara Toplam	902	2.970,5	225,0	4097,5	2.460,5	590,0	1047	S/Total
Avustralya	1	4,5	28,5	34	32,0	1,0	1	Australia
Brezilya	0	0,0	25,5	25,5	25,0	0,0	0,5	Brazil
Şili	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	Chile
Mısır	0	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	0	Egypt
ABD	5	1,0	228,0	234	217,0	15,0	2	USA
Libya	0	12,5	0,0	12,5	12,0	0,5	0	Libya
Meksika	0,5	2,5	10,0	13	12,0	0,5	0,5	Mexico
Sırbistan	0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,5	Serbia
Diğerleri	0	7,0	5,0	12	11,0	0,5	0,5	Others
Ara Toplam	6	30,5	297,0	333,5	313,0	17,5	3	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	5,0	5	5,0	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0,0	26,0	26	26,0	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	32,5	32,5	32,0	0,0	0,5	Japan
Rusya	0	0,0	7,5	7,5	7,0	0,0	0,5	Russia
İsviçre	0	0,0	11,0	11	11,0	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0	0,0	4,5	4,5	4,5	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0,5	0,0	26,0	26,5	26,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	112,0	112,5	112,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	1008	3.001,0	634,0	4.643,0	2.885,5	607,5	1.150,0	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 3- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04
Appendix Table 3- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2003/04

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	0,5	69,5	0,0	70	60,0	0,0	10	Algeria
Arjantin	0	13,5	0,0	13,5	5,0	6,0	2,5	Argentina
Kıbrıs	1	0,0	0,0	1	0,0	0,0	1	Cyprus
AB/15	564,5	2.448,0	209,5	3222	1.982,0	348,0	892	EC/15
Hırvatistan	0,5	3,0	0,5	4	4,0	0,0	0	Croatia
İran	0	4,0	0,0	4	3,5	0,0	0,5	Iran
İsrail	0	3,0	10,5	13,5	13,5	0,0	0	Israel
Ürdün	5	20,0	0,0	25	24,0	1,0	0	Jordan
Lübnan	0	7,5	0,0	7,5	5,0	2,0	0,5	Lebanon
Fas	8	100,0	0,0	108	70,0	25,0	13	Morocco
Filistin	27,5	5,0	0,0	32,5	12,0	0,0	20,5	Palestine
Suriye	80	110,0	0,0	190	120,0	35,0	35	Syria
Tunus	2	280,0	0,0	282	55,0	210,0	17	Tunisia
Türkiye	27	79,0	0,0	106	50,0	46,0	10	Turkey
Ara Toplam	716	3142,5	120,5	3979	2404,0	673,0	902	S/Total
Avustralya	2	2,5	31,0	35,5	34,0	0,5	1	Australia
Brezilya	0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Brazil
Şili	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	Chile
Mısır	0	2,0	0,5	2,5	2,5	0,0	0	Egypt
ABD	3,5	1,0	221,0	225,5	213,0	7,5	5	USA
Libya	0	6,5	2,0	8,5	8,5	0,0	0	Libya
Meksika	0,5	2,5	10,0	13	12,0	0,5	0,5	Mexico
Sırbistan	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Serbia
Diğerleri	0	7,0	7,0	14	13,5	0,5	0	Others
Ara Toplam	5,5	22,0	295,0	322,5	307,5	9,0	6	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	7,5	7,5	7,5	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0,0	26,0	26	26,0	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	33,0	33	33,0	0,0	0	Japan
Rusya	0	0,0	7,0	7	7,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	11,0	11	11,0	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0	0,0	4,5	4,5	4,5	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0,5	0,0	31,0	31,5	31,0	0,0	0,5	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	120,0	120,5	120,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	721,5	3164,5	635,5	4521,5	2.831,5	682,0	1008	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 4- Dünya Zeytinyağı Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2002/03
Appendix Table 4- World Olive Oil Supply and Use (1000 tons) 2002/03

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	6,5	15,0	0,0	21,5	21,0	0,0	0,5	Algeria
Arjantin	0	11,0	0,0	11,0	5,5	5,5	0	Argentina
Kıbrıs	1	7,0	0,0	8,0	6,0	1,0	1	Cyprus
AB	760,5	1.942,5	93,5	2.796,5	1.918,5	313,5	564,5	EC
Hırvatistan	0	7,0	0,5	7,5	6,5	0,5	0,5	Croatia
İran	0,5	1,5	0,0	2,0	2,0	0,0	0	Iran
İsrail	0	9,0	6,0	15,0	15,0	0,0	0	Israel
Ürdün	3,5	28,0	0,0	31,5	25,0	1,5	5	Jordan
Lübnan	0	6,0	0,0	6,0	4,5	1,5	0	Lebanon
Fas	15,5	45,0	10,5	71,0	60,0	3,0	8	Morocco
Filistin	18	21,5	0,0	39,5	12,0	0,0	27,5	Palestine
Suriye	74	165,0	0,0	239,0	128,5	30,5	80	Syria
Tunus	0	70,0	0,0	70,0	29,5	38,5	2	Tunisia
Türkiye	7	140,0	0,0	147,0	50,0	70,0	27	Turkey
Ara Toplam	886,5	2.468,5	110,5	3.465,5	2.284,0	465,5	716	S/Total
Avustralya	0	2,0	31,5	33,5	31,5	0,0	2	Australia
Brezilya	0	0,0	21,0	21,0	21,0	0,0	0	Brazil
Şili	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	Chile
Mısır	0	5,0	0,5	5,5	3,5	2,0	0	Egypt
ABD	4,5	1,0	191,5	197,0	184,0	9,5	3,5	USA
Libya	0	6,5	2,0	8,5	8,5	0,0	0	Libya
Meksika	0	2,5	10,0	12,5	12,0	0,0	0,5	Mexico
Sırbistan	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	0	7,5	7,5	15,0	14,5	0,5	0	Others
Ara Toplam	4	25,0	264,0	293,0	275,5	12,0	5,5	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	7,0	7,0	7,0	0,0	0	Saudi Arabia
Kanada	0	0,0	25,0	25,0	25,0	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	30,5	30,5	30,5	0,0	0	Japan
Rusya	0	0,0	6,0	6,0	6,0	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0	Switzerland
Tayvan	0	0,0	5,5	5,5	5,5	0,0	0	Taiwan
Diğerleri	0,50	0,0	34,0	34,5	34,0	0,0	0,5	Others
Ara Toplam	0,5	0,0	118,0	118,5	118,0	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	890,5	2.493,5	492,5	3.876,5	2.677,5	477,5	721,5	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 5- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2005/06
Appendix Table 5- World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2005/06

	Arz Supply			Kullanım Use				
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports	Bitiş Stokları Ending stocks	
Cezayir	27	80,5	0,0	107,5	96,0	0,0	11,5	Algeria
Arjantin	17,5	87,0	0,0	104,5	15,0	58,0	31,5	Argentina
AB/15	294	596,0	79,0	969	529,5	234,0	205,5	EC/15
Hırvatistan	0	1,0	0,0	1	1,0	0,0	0	Croatia
İran	1	14,0	0,0	15	14,0	0,0	1	Iran
İsrail	1	8,5	12,0	21,5	20,0	0,0	1,5	Israel
Ürdün	1,5	29,5	0,5	31,5	27,0	3,0	1,5	Jordan
Lübnan	1	6,0	0,5	7,5	5,5	1,0	1	Lebanon
Fas	6	100,0	0,0	106	30,0	68,0	8	Morocco
Filistin	0	6,0	0,0	6	6,0	0,0	0	Palestine
Suriye	9,5	120,0	0,0	129,5	102,0	25,5	2	Syria
Tunus	1,5	24,0	0,0	25,5	21,5	1,0	3	Tunisia
Türkiye	3	280,0	0,0	283	210,0	65,0	8	Turkey
Ara Toplam	358,5	1,352,5	92,0	1803	1,077,5	455,5	270	S/Total
Avustralya	0	4,0	13,5	17,5	17,0	0,5	0	Australia
Brezilya	0,5	0,5	60,0	61	60,0	0,0	1	Brazil
Şili	0	10,0	0,0	10	9,0	1,0	0	Chile
Mısır	75	200,0	0,5	275,5	170,0	7,0	98,5	Egypt
ABD	83,5	104,5	115,0	303	210,0	6,0	87	USA
Libya	0	3,0	4,5	7,5	7,5	0,0	0	Libya
Meksika	0	9,5	4,0	13,5	10,5	3,0	0	Meksika
Peru	2,5	30,0	0,0	32,5	19,0	11,0	2,5	Peru
Yugoslavya	0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,5	Yugoslavia
Diğerleri	2	15,0	15,0	32	30,0	0,0	2	Others
Ara Toplam	166,5	377,0	212,5	756	533,5	28,5	194	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	20,0	20	20,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0	0,0	7,0	7	6,5	0,0	0,5	Bulgaria
Kanada	0	0,0	25,0	25	25,0	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Japan
Romanya	0	0,0	17,5	17,5	17,5	0,0	0	Romania
İsviçre	36,5	0,0	45,0	81,5	5,0	0,0	76,5	Switzerland
Venezuela	0	0,0	3,0	3	3,0	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0	0,0	42,0	42	42,0	0,0	0	Others
Ara Toplam	0	0,0	167,0	167	166,5	0,0	0,5	S/Total
TOPLAM	524	1,729,0	471,5	2724,5	1,777,5	484,0	463	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 6- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2004/05
Appendix Table 6- World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2004/05

	Arz Supply			Kullanım Use			Bitiş Stokları Ending stocks	
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports		
Cezayir	14	77,0	0,0	91	64,0	0,0	27	Algeria
Arjantin	22,5	60,0	0,0	82,5	15,0	50,0	17,5	Argentina
AB/15	256	726,0	72,0	1054	533,5	226,5	294	EC/15
Hırvatistan	0	1,0	0,0	1	1,0	0,0	0	Croatia
İran		18,0	0,0	18	17,0	0,0	1	
İsrail	0,5	18,5	5,5	24,5	22,0	1,5	1	Israel
Ürdün	2	29,0	0,0	31	26,5	3,0	1,5	Jordan
Lübnan	0,5	6,0	3,0	9,5	7,5	1,0	1	Lebanon
Fas	10	80,0	0,0	90	29,0	55,0	6	Morocco
Filistin	0	7,0	0,0	7	7,0	0,0	0	Palestine
Suriye	2	200,0	0,0	202	159,5	33,0	9,5	Syria
Tunus	2	13,0	0,0	15	13,0	0,5	1,5	Tunisia
Türkiye	13	220,0	0,0	233	175,0	55,0	3	Turkey
Ara Toplam	317	1,455,5	81,0	1853,5	1,070,0	425,0	358,5	S/Total
Avustralya	0	4,0	13,0	17	16,5	0,5	0	Australia
Brezilya	1	0,5	56,0	57,5	57,0	0,0	0,5	Brazil
Şili	0	9,0	0,5	9,5	9,0	0,5	0	Chile
Mısır	88,5	95,0	0,5	184	104,0	5,0	75	Egypt
ABD	89	87,0	116,5	292,5	205,0	4,0	83,5	USA
Libya	0	4,5	3,5	8	8,0	0,0	0	Libya
Meksika	2	4,0	4,0	10	7,0	3,0	0	Meksika
Peru	3,5	29,0	0,0	32,5	18,5	11,5	2,5	Peru
Yugoslavya	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	2	15,0	10,0	27	25,0	0,0	2	Others
Ara Toplam	186	253,0	204,0	643	452,5	24,0	166,5	S/Total
S. Arabistan	0,0	0,0	20,0	20	20,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0,0	0,0	6,5	6,5	6,5	0,0	0	Bulgaria
Kanada	0,0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Canada
Japonya	0,0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Japan
Romanya	0,0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Romania
İsviçre	0,0	0,0	41,0	41	4,5	0,0	36,5	Switzerland
Venezuela	0,0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0,0	0,0	37,5	37,5	37,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0,0	0,0	155,0	155	155,0	0,0	0	S/Total
TOPLAM	503	1,708,5	440,0	2651,5	1677,5	450,0	524	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 7- Dünya Sofralık Zeytin Arz Kullanım ve Ticareti (1000 ton) 2003/04
Appendix Table 7- World Table Olive Supply and Use (1000 tons) 2003/04

	Arz Supply			Kullanım Use			Bitiş Stokları Ending stocks	
	Başlangıç Stokları Beginning Stocks	Üretim Production	İthalat Import	Toplam Arz Total Supply	Yurtiçi Domestic Toplam Total	İhracat Exports		
Cezayir	15	59,0	0,0	74	60,0	0,0	14	Algeria
Arjantin	12,5	70,0	0,0	82,5	20,0	40,0	22,5	Argentina
Kıbrıs	1,5	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	1,5	Cyprus
AB/15	151,5	767,5	84,0	1003	533,0	214,0	256	EC/15
Hırvatistan	0	1,0	0,0	1	1,0	0,0	0	Croatia
İsrail	4	7,0	10,5	21,5	21,0	0,0	0,5	Israel
Ürdün	2	30,0	0,5	32,5	23,5	7,0	2	Jordan
Lübnan	0,5	7,0	0,5	8	6,5	1,0	0,5	Lebanon
Fas	0	120,0	0,0	120	45,0	65,0	10	Morocco
Filistin	2,5	5,0	1,5	9	9,0	0,0	0	Palestine
Suriye	32	120,0	0,0	152	134,5	15,5	2	Syria
Tunus	0,5	25,0	0,0	25,5	23,0	0,5	2	Tunisia
Türkiye	35	93,0	0,0	128	64,0	51,0	13	Turkey
Ara Toplam	250,5	1304,5	97,0	1652	940,5	394,5	317	S/Total
Avustralya	0	4,5	14,5	19	19,0	0,0	0	Australia
Brezilya	0	0,5	51,0	51,5	50,5	0,0	1	Brazil
Şili	0,5	6,5	0,5	7,5	7,5	0,0	0	Chile
Mısır	176	95,0	0,5	271,5	138,0	45,0	88,5	Egypt
ABD	85,5	100,0	117,5	303	210,0	4,0	89	USA
Libya	0	3,5	6,0	9,5	9,5	0,0	0	Libya
Meksika	3	10,0	3,0	16	10,0	4,0	2	Meksika
Peru	4	31,0	0,0	35	24,0	7,5	3,5	Peru
Yugoslavya	0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0	Yugoslavia
Diğerleri	2	25,0	15,0	42	40,0	0,0	2	Others
Ara Toplam	271	276,5	208,0	755,5	509,0	60,5	186	S/Total
S. Arabistan	0	0,0	20,0	20	20,0	0,0	0	Saudi Arabia
Bulgaristan	0	0,0	6,5	6,5	6,5	0,0	0	Bulgaria
Kanada	0	0,0	23,5	23,5	23,5	0,0	0	Canada
Japonya	0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Japan
Romanya	0	0,0	17,0	17	17,0	0,0	0	Romania
Rusya	0	0,0	4,5	4,5	4,5	0,0	0	Russia
İsviçre	0	0,0	40,0	40	40,0	0,0	0	Switzerland
Venezuela	0	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0	0	Venezuela
Diğerleri	0	0,0	37,5	37,5	37,5	0,0	0	Others
Ara Toplam	0	0,0	154,0	154	154,0	0,0	0	S/Total
TOPLAM	521,5	1581,0	459,0	2561,5	1603,5	455,0	503	TOTAL

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 8- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000
Appendix Table 8- European Union Olive Oil and Table Oil Production, Use and Trade (1000

	Zeytinyağı		Sofralık Zeytin		
	2004-05		2005-06		
Üretim					Production
Fransa	4.7	2.0	5.0	2.0	France
İspanya	980.3	537.5	880.0	381.0	Spain
İtalya	879.0	65.0	600.0	70.0	Italy
Portekiz	46.4	10.7	30.0	10.0	Portugal
Yunanistan	435.0	101.0	424.0	123.0	Greece
Kıbrıs	7.5	10.1	8.0	10.1	Cyprus
AB 25	2,353.3	726.3	1,947.4	596.1	EU 25
Tüketim					Use
Almanya	43.4	39.2	40.0	40.5	Germany
Avusturya	5.9	3.4	5.9	3.9	Austria
Belçika	12.3	10.4	12.3	10.8	Belgium
Danimarka	2.7	2.8	1.9	3.2	Denmark
Finlandiya	1.2	2.8	1.2	2.4	Finland
Fransa	98.0	45.0	98.5	45.5	France
Hollanda	12.7	8.7	12.9	8.5	Netherlands
İngiltere	73.2	23.1	68.0	23.2	United King.
İrlanda	2.6	0.5	2.2	0.5	Ireland
İspanya	600.0	170.0	560.0	170.0	Spain
İsveç	5.3	7.7	5.3	7.9	Sweden
İtalya	837.1	147.2	837.1	139.0	Italy
Lüksemburg	0.8	3.9	0.8	3.0	Luxembourg
Portekiz	69.0	13.1	63.0	13.0	Portugal
Yunanistan	283.0	33.0	255.0	35.0	Greece
Kıbrıs	7.9	10.3	8.0	10.3	Cyprus
Estonya	0.1	0.1	0.1	0.1	Estonia
Macaristan	1.2	0.2	1.2	0.9	Hungary
Letonya	0.5	0.8	0.5	0.9	Latvia
Litvanya	0.2	0.9	0.2	1.0	Lithuania
Malta	0.5	1.0	0.5	1.0	Malta
Polonya	3.1	7.1	3.1	7.0	Poland
Çek Cum.	2.8	0.5	2.8	1.0	Czech. Rep.
Slovakya	0.8	1.1	0.8	0.6	Slovakia
AB 25	2,065.7	533.4	1,982.7	529.7	EU 25
İhracat					Export
Almanya	0.4	0.6	0.2	0.6	Germany
Danimarka	0.0	0.1	0.0	0.1	Denmark
Belçika	0.1	0.2	0.1	0.2	Belgium
Finlandiya	0.0	0.0	0.0	0.8	Finland
Fransa	1.3	1.4	1.3	1.5	France
Hollanda	0.0	0.2	0.0	0.2	Netherlands
İngiltere	0.6	0.1	0.5	0.0	United King.
İspanya	111.2	184.7	100.0	189.0	Spain
İtalya	200.0	2.1	215.0	1.5	Italy
Portekiz	18.2	4.0	19.0	4.0	Portugal
Macaristan	0.1	0.7	0.1	0.0	Hungary
Yunanistan	10.0	32.0	10.0	35.0	Greece
Estonya	0.0	0.1	0.0	0.9	Estonia
AB 25	342.2	226.3	346.4	234.0	EU 25
İthalat					Import
Almanya	0.2	12.7	0.1	13.0	Germany
Avusturya	0.0	0.5	0.0	0.7	Austria
Belçika	0.1	7.9	0.1	7.8	Belgium
Danimarka	0.0	0.3	0.0	0.3	Denmark
İspanya	45.0	3.5	45.0	5.0	Spain
Fransa	0.3	26.1	0.3	26.0	France
İtalya	168.0	7.7	207.0	7.0	Italy
Hollanda	0.4	3.9	0.4	3.7	Netherlands
İngiltere	0.1	5.1	0.1	5.5	United King.
Slovenya	0.1	0.1	0.1	0.1	Slovenia
Portekiz	0.4	0.1	5.0	0.1	Portugal
Yunanistan	0.0	3.5	0.0	9.0	Greece
AB 25	214.6	72.1	258.1	78.8	EU 25

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 9- Avrupa Birliği Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Üretim, Kullanım ve Ticareti (1000 ton)
Appendix Table 9- European Union Olive Oil and Table Oil Production, Use and Trade (1000 tons)

	Zeytinyağı		Sofralık Zeytin		
	2002-03	2003-04	2002-03	2003-04	
Üretim					Production
Fransa	4,7	2,0	2,9	2,0	France
İspanya	861,1	448,3	1412,0	579,4	Spain
İtalya	634,0	66,0	685,0	65,0	Italy
Portekiz	28,9	11,0	0,0	11,0	Portugal
Yunanistan	414,0	117,0	308,0	101,0	Greece
Kıbrıs			0,0	9,0	Cyprus
	1942,7	644,3	2441,1	767,4	
Tüketim					Use
Almanya	40,0	37,4	40,3	37,4	Germany
Avusturya	4,6	3,2	5,3	3,7	Austria
Belçika	11,8	8,6	12,7	8,6	Belgium
Danimarka	3,1	3,6	3,2	3,6	Denmark
Finlandiya	1,2	2,2	1,3	1,9	Finland
Fransa	97,0	62,0	98,0	71,5	France
Hollanda	9,3	5,9	11,5	5,0	Netherlands
İngiltere	47,0	18,1	67,9	19,9	United King.
İrlanda	2,4	0,3	2,2	0,3	Ireland
İspanya	591,3	192,7	610,0	155,6	Spain
İsveç	5,3	7,1	5,3	7,8	Sweden
İtalya	770,0	150,0	775,0	150,0	Italy
Lüksemburg	0,7	0,4	0,7	0,5	Luxembourg
Portekiz	64,9	13,8	64,3	13,0	Portugal
Yunanistan	270,0	33,0	270,0	30,0	Greece
Kıbrıs	-	-	0,0	9,9	Cyprus
Estonya	-	-	0,0	0,2	Estonia
Macaristan	-	-	0,0	0,8	Hungary
Letonya	-	-	0,0	0,4	Latvia
Litvanya	-	-	0,0	0,2	Lithuania
Malta	-	-	0,0	0,8	Malta
Polanya	-	-	0,0	7,9	Poland
Çek Cum.	-	-	0,0	2,5	Czech. Rep.
Slovakya	-	-	0,0	1,0	Slovakia
	1918,6	538,3	1967,7	533,0	
İhracat					Export
Almanya	0,2	0,4	0,2	0,6	Germany
Belçika	0,1	0,0	0,1	0,2	Belgium
Finlandiya	0,1	0,7	0,1	0,8	Finland
Fransa	1,3	2,3	1,5	2,0	France
Hollanda	0,0	0,4	1,0	0,3	Netherlands
İngiltere	0,5	0,0	0,6	0,0	United King.
İspanya	107,0	188,8	107,5	168,3	Spain
İsveç	0,2	0,1	0,2	0,1	Sweden
İtalya	176,1	1,9	211,0	2,0	Italy
Portekiz	13,1	4,1	19,0	5,1	Portugal
Yunanistan	15,0	30,0	7,5	33,3	Greece
Estonya			0,0	0,8	Estonia »
	313,6	228,8	348,7	213,5	
İthalat					Import
Almanya	0,1	12,3	0,2	13,0	Germany
Avusturya	0,0	0,4	0,1	0,7	Austria
Belçika	0,0	0,0	0,0	5,9	Belgium
Danimarka	0,0	0,3	0,0	0,3	Denmark
İspanya	18,2	2,1	55,0	2,0	Spain
Fransa	0,4	34,8	0,4	42,0	France
İtalya	74,3	5,6	152,0	10,0	Italy
Hollanda	0,1	3,5	0,1	3,2	Netherlands
İngiltere	0,0	4,6	0,0	3,6	United King.
İsveç	0,0	0,7	0,0	0,6	Sweden
Portekiz	0,2	0,0	1,7	0,1	Portugal
Yunanistan	0,0	2,0	0,0	3,0	Greece
	93,3	72,9	209,5	84,4	

Kaynak: Uluslararası Zeytin Konseyi-Aralık 2004

Source: International Olive Oil Council-December 2004

Ek Tablo 10- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2004)

Appendix Table 10- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2004)

		Dikim Alanı (ha)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	Toplam Ağaç Sayısı	Üretim(ton)
Adana	Zeytin	5.389	434.441	566.984	1.001.425	11.020
	Zeytin (sofralık)	2.463	201.261	179.715	380.976	5.183
	Zeytin (yağlık)	2.926	233.180	387.269	620.449	5.837
Adıyaman	Zeytin (sofralık)	681	29.950	195.126	225.076	243
Antalya	Zeytin	9.712	1.903.676	339.366	2.243.042	44.583
	Zeytin (sofralık)	2.875	538.581	149.266	687.847	15.119
	Zeytin (yağlık)	6.837	1.365.095	190.100	1.555.195	29.464
Artvin	Zeytin	368	143.450	20.905	164.355	1.417
	Zeytin (sofralık)	364	142.650	20.765	163.415	1.399
	Zeytin (yağlık)	4	800	140	940	18
Aydın	Zeytin	151.041	21.011.040	1.391.558	22.402.598	472.652
	Zeytin (sofralık)	33.877	5.415.827	422.004	5.837.831	105.980
	Zeytin (yağlık)	117.164	15.595.213	969.554	16.564.767	366.672
Balıkesir	Zeytin	82.151	10.420.075	409.124	10.829.199	157.100
	Zeytin (sofralık)	7.393	1.485.130	212.459	1.697.589	19.418
	Zeytin (yağlık)	74.758	8.934.945	196.665	9.131.610	137.682
Bilecik	Zeytin (sofralık)	1.019	203.414	111.385	314.799	3.839
Burdur	Zeytin	66	43.759	17.240	60.999	198
	Zeytin (sofralık)	45	37.274	13.570	50.844	171
	Zeytin (yağlık)	21	6.485	3.670	10.155	27
Bursa	Zeytin (sofralık)	36.974	8.718.200	785.150	9.503.350	48.847
	Zeytin	26.865	4.078.703	331.389	4.410.092	82.496
Çanakkale	Zeytin (sofralık)	1.382	233.681	65.701	299.382	5.246
	Zeytin (yağlık)	25.483	3.845.022	265.688	4.110.710	77.250
Denizli	Zeytin	2.641	412.847	335.014	747.861	8.708
	Zeytin (sofralık)	1.629	265.589	225.934	491.523	5.149
	Zeytin (yağlık)	1.012	147.258	109.080	256.338	3.559
Eskişehir	Zeytin (sofralık)	90	12.490	30.570	43.060	192
Gaziantep	Zeytin	23.697	2.381.939	449.777	2.831.716	37.028
	Zeytin (sofralık)	2.799	292.328	42.306	334.634	4.076
	Zeytin (yağlık)	20.898	2.089.611	407.471	2.497.082	32.952
Giresun	Zeytin (sofralık)	0	0	12	12	0
Hatay	Zeytin	42.243	5.612.000	1.842.314	7.454.314	123.465
	Zeytin (sofralık)	5.744	744.000	473.120	1.217.120	19.419
	Zeytin (yağlık)	36.499	4.868.000	1.369.194	6.237.194	104.046
İçel	Zeytin	8.586	2.275.144	729.249	3.004.393	67.786
	Zeytin (sofralık)	4.552	1.415.500	416.142	1.831.642	46.553
	Zeytin (yağlık)	4.034	859.644	313.107	1.172.751	21.233
Isparta	Zeytin	24	15.900	3.115	19.015	217
	Zeytin (sofralık)	20	12.650	2.665	15.315	169
	Zeytin (yağlık)	4	3.250	450	3.700	48
İstanbul	Zeytin (sofralık)	0	85	30	115	2
İzmir	Zeytin	87.545	12.825.470	995.200	13.820.670	232.830
	Zeytin (sofralık)	10.282	1.253.140	195.950	1.449.090	29.440
	Zeytin (yağlık)	77.263	11.572.330	799.250	12.371.580	203.390
K.Maras	Zeytin	4.448	506.930	350.950	857.880	2.517
	Zeytin (sofralık)	1.560	80.250	274.950	355.200	768
	Zeytin (yağlık)	2.888	426.680	76.000	502.680	1.749
Karaman	Zeytin (sofralık)	748	109.830	11.805	121.635	3.892
Kastamonu	Zeytin (sofralık)	28	10.270	2.215	12.485	51
Kilis	Zeytin (yağlık)	12.000	1.436.000	214.000	1.650.000	11.488

Ek Tablo 10- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2004) -
Appendix Table 10- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2004) - Con’ed

		Dikim Alanı (ha)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	Toplam Ağaç Sayısı	Üretim (ton)
Kocaeli	Zeytin	206	47.700	2.860	50.560	885
	Zeytin (sofralık)	181	44.150	2.410	46.560	831
	Zeytin (yağlık)	25	3.550	450	4.000	54
Manisa	Zeytin	57.414	7.995.820	1.925.571	9.921.391	104.750
	Zeytin (sofralık)	37.922	5.883.234	1.160.375	7.043.609	57.821
	Zeytin (yağlık)	19.492	2.112.586	765.196	2.877.782	46.929
Mardin	Zeytin (sofralık)	812	125.030	43.763	168.793	2.406
Muğla	Zeytin	80.793	12.474.679	538.003	13.012.682	157.450
	Zeytin (sofralık)	2.346	353.676	65.965	419.641	5.364
	Zeytin (yağlık)	78.447	12.121.003	472.038	12.593.041	152.086
Ordu	Zeytin (sofralık)	0	1.780	590	2.370	23
Osmaniye	Zeytin	3.052	257.001	391.255	648.256	7.718
	Zeytin (sofralık)	1.393	146.733	163.412	310.145	4.279
	Zeytin (yağlık)	1.659	110.268	227.843	338.111	3.439
Rize	Zeytin (sofralık)	0	100	100	200	1
Sakarya	Zeytin	195	63.000	7.650	70.650	3.210
	Zeytin (sofralık)	135	49.600	2.850	52.450	2.808
	Zeytin (yağlık)	60	13.400	4.800	18.200	402
Samsun	Zeytin (sofralık)	25	23.560	5.875	29.435	54
Şanlıurfa	Zeytin	335	50.920	36.934	87.854	679
	Zeytin (sofralık)	220	31.370	15.534	46.904	204
	Zeytin (yağlık)	115	19.550	21.400	40.950	475
Sinop	Zeytin (sofralık)	120	45.200	11.150	56.350	287
Tekirdağ	Zeytin	1.507	323.420	33.085	356.505	3.264
	Zeytin (sofralık)	1.207	258.915	26.830	285.745	2.458
	Zeytin (yağlık)	300	64.505	6.255	70.760	806
Trabzon	Zeytin (sofralık)	70	65.415	18.180	83.595	1.242
	Zeytin	3.153	888.912	1.992	890.904	7.455
Yalova	Zeytin (sofralık)	3.042	867.287	1.612	868.899	7.061
	Zeytin (yağlık)	111	21.625	380	22.005	394
Zonguldak	Zeytin (sofralık)	2	1.850	514	2.364	5
TÜRKİYE	Toplam zeytin	1.230.042	178.682.385	22.302.551	200.984.936	3.116.408

Kaynak:TÜİK

Ek Tablo 11- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2003)

Appendix Table 11- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2003)

		Toplam Ağaç Sayısı (Adet)	Meyve Veren Yaşta (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta (Adet)	Dikim Alanı (Ha)	Üretim (ton)
Adana	Zeytin	847.940	397.890	450.050	4.826	13.129
	Zeytin (sofralık)	329.441	179.790	149.651	2.202	5.236
	Zeytin (yağlık)	518.499	218.100	300.399	2.624	7.893
Adıyaman	Zeytin (sofralık)	183.090	23.895	159.195	472	217
Antalya	Zeytin	2.193.012	1.869.435	323.577	9.531	30.657
	Zeytin (sofralık)	660.692	520.569	140.123	2.774	8.913
	Zeytin (yağlık)	1.532.320	1.348.866	183.454	6.757	21.744
Artvin	Zeytin	164.220	143.380	20.840	368	1.431
	Zeytin (sofralık)	163.300	142.600	20.700	364	1.426
	Zeytin (yağlık)	920	780	140	4	5
Aydın	Zeytin	21.954.943	20.540.192	1.414.751	149.251	41.206
	Zeytin (sofralık)	5.538.278	5.051.242	487.036	32.722	13.689
	Zeytin (yağlık)	16.416.665	15.488.950	927.715	116.529	27.517
Balıkesir	Zeytin	10.503.575	10.182.580	320.995	78.149	122.859
	Zeytin (sofralık)	2.250.124	2.085.639	164.485	11.777	24.067
	Zeytin (yağlık)	8.253.451	8.096.941	156.510	66.372	98.792
Bilecik	Zeytin (sofralık)	320.584	210.018	110.566	1.006	967
Burdur	Zeytin	60.999	43.544	17.455	66	192
	Zeytin (sofralık)	50.844	37.164	13.680	45	164
	Zeytin (yağlık)	10.155	6.380	3.775	21	28
Bursa	Zeytin (sofralık)	9.439.950	8.697.750	742.200	37.600	105.991
Çanakkale	Zeytin	4.035.417	3.718.844	316.573	26.710	49.894
	Zeytin (sofralık)	322.931	248.587	74.344	1.328	3.277
	Zeytin (yağlık)	3.712.486	3.470.257	242.229	25.382	46.617
Denizli	Zeytin	640.151	371.872	268.279	1.989	7.757
	Zeytin (sofralık)	427.743	238.389	189.354	1.292	4.562
	Zeytin (yağlık)	212.408	133.483	78.925	697	3.195
Eskişehir	Zeytin (sofralık)	42.910	12.760	30.150	80	213
Gaziantep	Zeytin	2.818.066	2.370.278	447.788	23.697	53.590
	zeytin (sofralık)	334.934	292.328	42.606	2.799	5.969
	zeytin (yağlık)	2.483.132	2.077.950	405.182	20.898	47.621
Giresun	zeytin (sofralık)	12	12	0	0	0
Hatay	zeytin	6.706.932	5.200.540	1.506.392	37.381	82.277
	zeytin (sofralık)	1.078.820	675.240	403.580	5.124	15.426
	zeytin (yağlık)	5.628.112	4.525.300	1.102.812	32.257	66.851
Isparta	zeytin	19.445	16.300	3.145	29	220
	zeytin (sofralık)	15.745	13.050	2.695	25	172
	zeytin (yağlık)	3.700	3.250	450	4	48
İçel	zeytin	2.815.988	2.173.442	642.546	7.288	72.758
	zeytin (sofralık)	1.755.471	1.342.132	413.339	4.388	43.633
	zeytin (yağlık)	1.060.517	831.310	229.207	2.900	29.125
İstanbul	zeytin (sofralık)	115	85	30	0	2
İzmir	zeytin	12.960.200	12.302.020	658.180	81.936	41.199
	zeytin (sofralık)	985.690	866.860	118.830	7.025	4.402
	zeytin (yağlık)	11.974.510	11.435.160	539.350	74.911	36.797
K.maraş	zeytin	737.060	471.660	265.400	3.887	3.537
	zeytin (sofralık)	264.880	67.980	196.900	1.092	583
	zeytin (yağlık)	472.180	403.680	68.500	2.795	2.954
Karaman	zeytin (sofralık)	131.620	120.480	11.140	693	5.286
Kastamonu	zeytin	11.855	8.865	2.990	21	94
Kilis	zeytin (yağlık)	1.650.000	1.436.000	214.000	12.000	25.793
Kocaeli	zeytin	50.755	47.050	3.705	176	942
	zeytin (sofralık)	46.695	44.140	2.555	159	897
	zeytin (yağlık)	4.060	2.910	1.150	17	45
Manisa	zeytin	9.130.145	7.590.120	1.540.025	55.369	117.229
	zeytin (sofralık)	6.696.853	5.638.645	1.058.208	37.825	81.980
	zeytin (yağlık)	2.433.292	1.951.475	481.817	17.544	35.249

Ek Tablo 11- Türkiye’de Zeytin Ağaç Sayıları, Dikim Alanı ve Üretim (2003)

Appendix Table 11- Number of Olive Trees, Plant Area and Production in Türkiye (2003) - Con’ed

Mardin	zeytin (sofralık)	158.253	121.290	36.963	780	2.337
Muğla	zeytin	12.975.066	12.498.608	476.458	83.338	47.188
	zeytin (sofralık)	406.829	352.150	54.679	2.302	2.581
	zeytin (yağlık)	12.568.237	12.146.458	421.779	81.036	44.607
Ordu	zeytin (sofralık)	2.160	1.150	1.010	0	5
Osmaniye	zeytin	638.774	220.816	417.958	2.963	6.592
	zeytin (sofralık)	304.645	114.503	190.142	1.277	3.343
	zeytin (yağlık)	334.129	106.313	227.816	1.686	3.249
Rize	zeytin (sofralık)	235	125	110	0	1
Sakarya	zeytin	70.650	63.000	7.650	195	3.115
	zeytin (sofralık)	52.450	49.600	2.850	135	2.780
	zeytin (yağlık)	18.200	13.400	4.800	60	335
Samsun	zeytin (sofralık)	29.785	23.870	5.915	27	122
Sinop	zeytin (sofralık)	56.400	45.150	11.250	120	291
Şanlıurfa	zeytin	67.209	48.855	18.354	326	651
	zeytin (sofralık)	45.309	30.105	15.204	221	192
	zeytin (yağlık)	21.900	18.750	3.150	105	459
Tekirdağ	zeytin	354.995	322.715	32.280	1.502	3.708
	zeytin (sofralık)	284.275	258.235	26.040	1.202	2.966
	zeytin (yağlık)	70.720	64.480	6.240	300	742
Trabzon	zeytin (sofralık)	83.635	64.795	18.840	70	1.240
Yalova	zeytin	891.124	888.664	2.460	3.152	7.306
	zeytin (sofralık)	870.717	868.857	1.860	3.051	6.972
	zeytin (yağlık)	20.407	19.807	600	101	334
Zonguldak	zeytin (sofralık)	2.730	1.950	780	2	4
Türkiye	Zeytin	102.750.000	92.250.000	10.500.000	625.000	850.00

Kaynak:TÜİK

Source:SIS

Ek Tablo 12- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 12- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports by Countries (kg)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	327.414	2.221.432	2.687.993	3.326.756	1.195.883	5.479.622	2.030.817	3.850.202	3003069	6175671	U.S.A
AB	36.070	345.604	1.411.540	14.822.879	678.598	19.612.305	457.261	1.278.936	1.248.323	9.487.294	EU
Antalya S.B	0	0	0	0	185	0	0	0	6.677	844	Antalya FR
Arjantin	0	53	15.386	36.273	557.976	404.926	0	443.560	569.240	220.140	Argentina
Avustralya	0	51.105	31.332	187.654	35.979	189.130	92.859	289.359	282.414	248.772	Australia
Azerbaycan	0	0	233	0	1.960	1.922	14.843	3.158	4.890	6.953	Azerbaijan
B.A.E.	225.436	485.192	533.938	429.660	473.388	691.680	487.620	440.958	235.054	234.358	U.A.E
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	6.345	0	0	Barbados
Bona-Hersek	0	0	0	1.674	0	0	0	0	836	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	5.598	14.992	20.743	0	0	0	11.493	0	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	250	13.168	5.972	12.354	5.642	18.694	27.500	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	15.727	0	0	Bursa FR
Çin	0	0	0	0	0	16.627	1.769	4.961	19.787	21.765	China
Ege SB	0	15.200	0	260.113	0	91	2.065	1.007	96	0	Aegean FR
Endonezya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.511	Endonasia
Fas	0	0	0	0	0	109.600	0	116.100	0	0	Morocco
Filipinler	0	0	0	0	0	10.546	6.497	16.516	55.044	48.603	Philippines
G.Afrika	0	22.814	21.464	13.212	20	80.093	87.231	70.589	133.736	166.142	S.Africa
G.Kore	0	0	0	1.092	25.989	87.637	82.660	206.717	468.323	745.819	S. Korea
Gürcistan	0	0	0	0	182	0	0	0	0	9.104	Georgia
Hırvatistan	0	0	29.640	0	0	0	0	0	3.040	17.000	Croatia
Hindistan	0	0	2.000	0	0	0	0	1.147	546	874	India
Hong Kong	0	1.911	0	18.127	6.402	15.391	22.750	27.846	39.860	81.062	Hong Kong
İran	0	16.507	866	0	13.104	0	9.907	0	10.429	9.521	Iran
İsrail	0	49.216	348.922	975.957	520.357	1.498.835	175.698	8.000	34.316	0	Israel
İsviçre	0	46.117	46.000	901.317	326.220	998.804	273	7.378	5.817	6.174	Switzerland
Jamaika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15.200	Jamaica
Japonya	0	17.657	7.641	9.070	8.905	136.048	129.330	190.105	96.130	173.859	Japan
K.K.T.C	1.092	1.382	33.411	41.230	12.243	9.669	19.547	19.786	20.380	13.860	T.R.N.C
K.Kore	0	0	0	0	19.200	2.457	0	0	0	0	N.Korea
Kanada	1.080	66.491	188.296	289.569	147.891	439.665	318.878	1.348.618	2.236.439	2.198.710	Canada
Katar	27.076	42.591	51.461	51.644	120.293	75.881	72.678	57.170	42.858	26.163	Qatar
Kazakistan	1.710	1.457	0	0	17	29	0	293	6.950	7.316	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	0	906	8.000	33.253	50.000	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.070	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	0	0	0	0	45.600	0	0	0	380	Colombia
Kostarika	0	0	0	0	0	0	0	0	24.226	0	Costarica
Kuveyt	161.015	174.703	341.403	238.534	192.650	496.116	210.188	325.051	108.875	68.032	Kuwait
Libya	0	3.000	980	0	0	20	0	0	0	0	Libya
Lübnan	7.000	33.200	418.164	12.350	0	46.800	0	0	0	0	Lebanon
Maldivler	0	0	0	0	0	0	0	0	6.985	0	Maldivs
Malezya	0	0	0	0	6.251	12.057	4.393	1.769	6.744	59	Malaysia
Meksika	0	0	0	0	32	0	0	36.116	0	0	Mexico
Mısır	0	0	36.923	0	1.223	0	0	0	0	0	Egypt
Norveç	917	58.309	41.775	2.665	19.333	77.434	97.660	14.189	59.059	30.293	Norway
Özbekistan	120	321	100	0	0	1.923	2.602	0	6.645	1.212	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	14.610	2.490	0	23.820	18.664	Pakistan
Panama	0	0	0	0	0	0	0	0	9.500	0	Panama
Paraguay	0	9.961	0	0	0	0	4.750	5.214	0	0	Paraguay
Peru	0	0	0	0	0	0	0	0	17.697	0	Peru
Romanya	0	0	14.147	4.681	1.490	16.323	6.165	2.565	54.585	19.707	Romania
Ruanda	0	0	0	0	19.200	0	0	0	0	0	Rwanda
Rusya	846	340	4.595	1.596	5.617	0	73.221	90.229	83.796	105.690	Russia
S.Arabistan	339.741	859.976	1.446.590	942.601	642.739	1.157.163	269.737	204.861	153.598	572.730	Saudi Arabia
Singapur	0	0	0	0	243	163	3.527	202	2.859	5.721	Singapore
Suriye	20.640	99.840	54.186	0	0	0	0	0	0	0	Syria
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	30.400	0	Thailand
Tayvan	0	0	0	0	0	15.200	44	8.285	25.035	3.538	Taiwan
Trinidad & T	0	0	0	0	0	0	3.254	0	0	0	Trinidad & T
Tunus	0	0	79.140	0	23	0	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	350	427	0	1.000	0	0	0	0	0	0	Turkmenistan
Uruguay	0	0	0	0	0	0	0	0	40.260	19.780	Uruguai
Ürdün	0	36.100	1.806.308	24.000	0	144.162	0	0	0	0	Jordan
Y.Zelanda	0	253	455	2.366	1.033	9.711	0	19.984	4.759	5.261	New Zealand
Yemen	17.204	7.511	0	0	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yugoslavya	0	0	0	0	500	0	31	0	721	0	Yugoslavia
Zimbabve	0	15.074	0	12.012	0	7.862	15.724	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	1.167.711	4.683.744	9.660.487	22.629.640	5.081.496	31.945.545	4.768.823	9.118.585	9.592.441	20.808.437	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤1.0 ve ≤1.5** 2004 Verileri 10 Aylıktır

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 13- Türkiye'nin Ülkelere Göre Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)*)
Appendix Table 13- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports by Countries (\$)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	1.162.366	5.361.995	4.753.618	6.528.306	2.685.899	8.339.644	1.471.511	8.705.324	8.308.570	19.608.361	U.S.A
AB	167.321	726.961	2.370.024	26.771.611	1.140.975	28.195.493	834.243	3.415.622	3.258.293	32.053.116	EU
Antalya SB	0	0	0	0	621	0	0	0	8.610	11.901	Antalya FR
Arjantin	0	150	35.553	99.974	1.092.868	651.187	0	1.191.161	1.600.789	634.496	Argentina
Avustralya	0	104.947	64.284	409.529	76.017	306.326	114.542	690.325	851.670	886.330	Australia
Azerbaycan	0	0	511	0	5.029	3.020	9.297	8.848	15.511	32.744	Azerbaijan
B.A.E.	673.337	999.233	804.576	802.188	880.121	1.001.031	489.303	866.685	605.431	685.568	U.A.E
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	19.199	0	0	Barbados
Bona-Hersek	0	0	0	4.068	0	0	0	0	3.146	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	17.455	30.283	33.275	0	0	0	37.923	0	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	313	26.843	13.302	29.618	15.482	59.678	89.831	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	54.615	0	0	Bursa FR
Çin	0	0	0	0	0	27.308	0	16.916	65.339	90.998	China
Ege SB	0	27.360	0	494.006	0	167	13.988	3.296	463	0	Aegean FR
Endonezya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63.022	Endonasia
Fas	0	0	0	0	0	143.987	0	216.050	0	0	Morocco
Filipinler	0	0	0	0	0	26.212	20.544	53.538	190.407	179.593	Philippines
G.Afrika	0	70.656	52.378	29.871	50	130.254	65.851	228.392	487.996	662.810	S.Africa
G.Kore	0	0	0	3.120	54.795	230.823	118.337	611.956	1.574.770	2.746.143	S. Korea
Gürcistan	0	0	0	0	570	0	0	0	0	62.168	Georgia
Hırvatistan	0	0	59.872	0	0	0	0	0	8.939	51.369	Croatia
Hindistan	0	0	3.400	0	0	0	0	2.881	1.913	3.412	India
Hong Kong	0	5.262	0	47.776	13.296	31.767	20.645	60.029	118.668	299.937	Hong Kong
İran	0	38.000	3.952	0	10.983	0	29.466	0	43.282	40.816	Iran
İsrail	0	113.874	563.087	1.765.687	814.700	1.915.600	267.639	14.450	111.689	0	Israel
İsviçre	0	108.063	92.000	1.407.931	531.671	1.471.004	624	41.523	32.805	38.668	Switzerland
Jamaika	0	0	0	0	0	0	0	0	44.189	0	Jamaica
Japonya	0	39.552	19.200	25.367	20.620	312.460	95.421	450.933	307.567	690.030	Japan
K.K.T.C	5.289	2.392	71.237	99.650	36.017	19.744	34.116	52.681	77.670	40.825	T.R.N.C
K.Kore	0	0	0	0	38.400	5.436	0	0	0	0	N.Korea
Kanada	6.366	193.236	424.890	545.863	336.252	699.842	455.864	3.119.237	6.534.201	7.584.847	Canada
Katar	79.302	94.542	87.469	94.556	235.543	121.511	74.933	114.976	101.731	62.567	Qatar
Kazakistan	7.865	3.354	0	0	37	43	0	2.778	23.534	34.489	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	0	0	1.857	13.016	64.429	114.926	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.425	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	0	0	0	0	67.698	0	0	0	1.713	Colombia
Kostarika	0	0	0	0	0	0	0	0	78.283	0	Costarica
Kuveyt	465.710	351.934	485.946	460.703	341.944	658.118	99.946	675.641	252.784	179.663	Kuwait
Libya	0	7.720	2.468	0	0	78	0	0	0	0	Libya
Lübnan	18.750	67.165	553.267	16.055	0	65.520	0	0	0	0	Lebanon
Maldivler	0	0	0	0	0	0	0	0	25.139	0	Maldivs
Malezya	0	0	0	0	16.678	33.282	0	4.296	10.304	0	Malaysia
Maritus	0	0	0	0	0	480	0	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	0	0	0	36	0	0	83.952	0	0	Mexico
Mısır	0	0	117.168	0	3.017	0	0	0	0	0	Egypt
Norveç	5.844	152.110	100.728	7.195	49.546	165.392	207.110	44.484	213.330	0	Norway
Özbekistan	505	1.000	332	0	0	6.658	5.240	0	26.722	6.393	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	27.798	5.167	0	66.379	62.751	Pakistan
Panama	0	0	0	0	0	0	0	0	27.121	0	Panama
Paraguay	0	23.569	0	0	0	0	0	10.735	0	0	Paraguay
Peru	0	0	0	0	0	0	0	0	68.316	0	Peru
Romanya	0	0	42.708	9.667	4.651	36.715	15.501	12.216	159.900	62.508	Romania
Ruanda	0	0	0	0	33.600	0	0	0	0	0	Rwanda
Rusya	2.611	1.780	16.830	4.456	18.433	48.375	101.262	263.308	278.197	321.614	Russia
S.Arabistan	955.550	1.715.962	2.172.830	1.769.847	1.094.099	1.754.531	260.423	443.871	353.277	1.735.663	Saudi Arabia
Singapur	0	0	0	190	569	316	0	720	7.573	0	Singapore
Suriye	54.825	191.608	83.013	0	0	0	0	0	0	0	Syria
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	91.262	0	Thailand
Tayvan	0	0	0	0	0	28.672	102	21.536	83.867	17.312	Taiwan
Trinidad & T	0	0	0	0	0	0	6.931	0	0	0	Trinidad & T
Tunus	0	0	142.500	0	19	0	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	1.970	984	0	1.980	0	0	0	0	0	0	Turkmenistan
Uruguay	0	0	0	0	0	0	0	0	117.257	64.492	Uruguai
Ürdün	0	67.237	2.835.087	51.000	0	214.602	0	0	0	0	Jordan
Y.Zelanda	0	804	960	3.978	2.816	18.785	0	57.855	17.170	20.152	New Zealand
Yemen	55.950	17.290	0	0	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yugoslavya	0	0	0	0	1.026	0	0	0	2.849	0	Yugoslavia
Zimbabve	0	34.701	0	29.670	0	14.688	0	0	30.800	0	Zimbabwe
Toplam	3.663.561	10.523.441	15.977.343	41.528.085	9.626.528	46.852.298	4.962.550	21.575.511	27.381.633	68.464.048	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤ 1.0 ve ≤ 1.5** 2004 Verileri 10 Aylıktır

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source: State Institute of Statistics, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 14- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 14- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports to the EU (kg) *

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	1.980	45	6.130	2.751	1.678	14.328	3.800	23.748	52.153	26.693	Germany
Avusturya	0	0	1.800	0	982	0	0	6.594	1.183	0	Austria
Belçika-Lux	1.092	0	300	4.968	0	0	0	4.032	9.523	0	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	2	98	0	0	13.256	4.368	0	0	Czech Rep
Danimarka	0	1.365	0	0	0	4.918	0	10.993	0	3.400	Denmark
Fransa	0	0	40	291.820	0	0	0	390	3.483	3.323	France
Hollanda	436	2.620	0	66.880	2.216	2.620	1.718	0	5.226	0	Netherlands
İngiltere	0	7.298	180	4.576	0	20.492	13.093	18.315	19.961	5.623	G.Britain
İspanya	19.656	60.687	637.860	5.391.670	137.940	3.985.790	0	100.000	0	4.358.800	Spain
İsveç	2.871	0	2.347	0	3.458	7.960	2.854	0	0	0	Sweden
İtalya	0	250.000	742.560	8.336.922	505.568	15.226.277	394.043	1.074.350	1.497.655	4.973.180	Italy
Letonya	0	0	0	0	4.519	0	0	0	0	0	Latvia
Litvanya	0	0	0	0	455	0	0	0	2.850	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	2.805	7.140	14.349	0	0	Hungary
Polonya	0	0	0	0	0	23.127	0	3.505	9.533	12.165	Poland
Portekiz	0	0	0	691.700	0	21.911	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	2.744	0	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Slovenya	10.035	20.845	20.321	31.494	21.782	22.677	21.357	18.292	0	104.110	Slovenia
Yunanistan	0	0	0	0	0	279.400	0	0	0	0	Greece
Toplam	36.070	345.604	1.411.540	14.822.879	678.598	19.612.305	457.261	1.278.936	1.248.323	9.487.294	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤1.0 ve ≤1.5

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 15- Türkiye'nin AB Ülkelerine Ekstra Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)*
Appendix Table 15- Turkey's Extra Virgin Olive Oil Exports to the EU (\$) *

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	11.958	106	13.892	10.345	5.290	31.407	9.522	101.486	236.733	124.528	Germany
Avusturya	0	0	4.837	0	3.267	0	0	20.799	851.670	886.330	Austria
Belçika-Lux	6.334	0	688	12.078	0	0	0	16.114	50.207	0	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	6	0	0	0	55.880	16.153	0	0	Czech Rep
Danimarka	0	4.842	0	0	0	9.659	0	35.087	0	12.927	Denmark
Fransa	0	0	100	675.056	0	0	0	2.166	19.879	22.481	France
Hollanda	2.484	8.513	0	137.594	6.230	5.344	4.742	0	21.826	0	Netherlands
İngiltere	0	27.259	442	8.285	0	32.213	22.118	66.015	76.599	26.135	G.Britain
İspanya	68.006	108.858	1.032.820	10.097.322	231.143	5.736.090	0	186.600	0	15.242.382	Spain
İsveç	14.577	0	6.045	0	7.556	9.309	5.741	0	0	0	Sweden
İtalya	0	490.125	1.262.352	14.368.465	796.396	21.880.260	672.935	2.863.224	3.770.605	15.296.239	Italy
Letonya	0	0	0	0	11.295	0	0	0	0	0	Latvia
Litvanya	0	0	0	0	1.060	0	0	0	9.405	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	5.866	10.913	44.749	0	0	Hungary
Polonya	0	0	0	0	0	43.092	0	11.185	33.264	46.735	Poland
Portekiz	0	0	0	1.347.640	0	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	9.063	0	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Slovenya	63.962	78.195	48.842	114.826	78.738	64.404	52.392	52.044	0	395.359	Slovenia
Yunanistan	0	0	0	0	0	377.849	0	0	0	0	Greece
Toplam	167.321	726.961	2.370.024	26.771.611	1.140.975	28.195.493	834.243	3.415.622	3.258.293	32.053.116	Total

* Serbest Yağ Asit % ≤1.0 ve ≤1.5

** 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 16- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*
Appendix Table 16- Turkey's Semi- Fine Virgin Olive Oil Export by Countries (kg)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	729.651	1.610.521	1.808.914	1.321.584	72.578	916.700	213.200	1.285.824	1.210.938	779.673	U.S.A
AB	299.178	186.822	54.073	5.594.865	20.462	13.939.215	470.150	1.970.800	448.646	12.292.543	EU
AHL SB	0	0	0	0	0	0	0	30	0	564	AHL FR
Arjantin	0	0	39.212	0	103.500	0	0	0	41.060	0	Argentina
Arnavutluk	76.500	100.000	910	0	0	0	0	0	0	0	Albania
Avustralya	0	50.864	15.200	32.558	12.230	2.350	0	52.052	232.940	34.944	Australia
Azerbeycan	180	0	0	0	0	0	0	0	0	40	Azerbaijan
B.A.E.	111.132	127.859	129.531	217.062	209.990	236.860	233.212	245.925	495.236	345.767	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	19.204	0	0	0	Bahrain
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	5.264	7.948	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.229	China
Ege S B	0	0	0	21.621	0	0	0	60	0	0	Aegean F R
Fas	0	0	0	0	0	712.720	0	497.750	0	80.000	Morocco
Güney Afrika	0	0	15.200	0	0	0	0	0	24.461	0	S.Africa
Güney Kore	0	11.182	36.764	13.850	3.276	0	0	0	0	5.278	S.Korea
Hong Kong	0	0	0	0	0	0	0	1.365	157	0	Hong Kong
Hindistan	0	0	5.130	0	0	0	0	0	0	2.493	India
İran	0	0	0	0	0	0	0	149.906	0	115.760	Iran
İsrail	0	45.600	815.159	429.211	0	454.080	29.250	0	10.483	0	Israel
İsviçre	0	346.546	0	3.161.980	0	1.335.950	0	0	546	0	Switzerland
Japonya	0	0	910	5.077	0	0	0	7.426	16.131	1.638	Japon
K.K.T.C.	0	118.127	12.005	14.941	0	950	1.820	0	0	0	T.R.N.C
Kanada	0	0	20.900	0	0	3	0	7.600	0	167	Canada
Katar	0	0	24.150	0	1.911	0	0	7.626	44.130	11.271	Qatar
Kazakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	470	0	Kazakhstan
Kes ve Bil.	0	0	0	0	0	294	13.130	0	0	0	Undefined C
Kuveyt	6.700	153.945	59.847	158.464	102.261	118.238	81.335	74.024	192.258	72.774	Kuwait
Lübnan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Malta	0	1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0	Malta
Meksika	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	Meksiko
Mersin SB	0	0	0	0	0	0	0	2.189	0	50.159	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0	Egypt
Norveç	0	1.171	0	0	0	0	0	437	0	0	Norway
Özbekistan	0	0	0	0	19.049	0	0	0	0	0	Uzbekistan
Romanya	14.000	0	917	0	0	0	0	0	0	0	Romania
Singapur	0	0	0	122	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suriye	0	0	21.621	0	0	94.333	46.256	0	0	0	Syria
Suudi Ara.	64.855	605.890	449.852	841.307	942.923	1.542.132	1.352.293	2.061.811	2.183.364	192.824	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	0	200	0	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	15.200	0	Thailand
Tunus	0	0	110.000	0	0	0	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	0	786	0	0	0	0	0	0	0	0	Türkmenistan
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	915	5.120	Ukraine
Ürdün	0	0	131.185	0	0	116.398	0	0	0	0	Jordan
Venezuela	0	0	2.911	0	0	0	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	0	0	2.999	0	0	0	2.038	20.202	21.223	Yemen
Yeni Zelanda	0	0	0	3.822	0	0	0	17.472	52.416	17.568	New Zealand
Toplam	1.302.412	4.362.097	3.755.407	11.819.463	1.488.189	19.470.223	2.459.850	6.384.335	4.995.085	14.038.983	Total

*Serbest yağ asiti ≤3,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
 Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistes

Ek Tablo 17- Türkiye'nin İnce Naturel Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)*
Appendix Table17- Turkey's Semi- Fine Virgin Olive Oil Export by Countries (\$)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	2.578.579	3.301.888	2.940.627	2.180.765	160.418	1.213.810	93.163	2.694.068	3.135.371	2.306.625	U.S.A
AB	934.988	449.629	120.013	7.728.321	40.722	17.841.564	675.084	4.424.106	981.211	37.128.613	EU
AHL SB	0	0	0	0	0	0	0	156	0	1.378	AHL FR
Arjantin	0	0	95.490	0	265.995	0	0	0	114.952	0	Argentina
Arnavutluk	290.540	290.000	1.753	0	0	0	0	0	0	0	Albania
Avustralya	0	119.039	31.907	60.669	24.460	3.898	0	127.598	716.525	121.800	Australia
Azerbeycan	900	0	0	0	0	0	0	0	0	117	Azerbaijan
B.A.E.	341.045	220.938	171.494	342.705	323.486	303.492	286.930	457.487	1.245.572	1.049.217	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	31.454	0	0	0	Bahrain
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	21.050	43.498	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.626	China
Ege S B	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	Aegean F R
Fas	0	0	0	34.597	0	0	0	178	0	190.256	Morocco
Güney Afrika	0	0	0	0	0	914.174	0	1.111.530	81.536	0	S.Africa
Güney Kore	0	0	28.424	0	0	0	0	0	0	19.596	S.Korea
Hong Kong	0	24.487	75.240	24.759	6.596	0	0	0	842	0	Hong Kong
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	3.000	0	9.277	India
İran	0	0	7.527	0	0	0	0	0	0	329.263	Iran
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	305.589	32.256	0	Israel
İsviçre	0	91.200	1.193.719	539.203	0	535.993	0	0	1.901	0	Switzerland
Japonya	0	892.865	0	3.332.426	0	1.656.578	0	0	48.636	4.060	Japon
K.K.T.C.	0	0	2.210	18.985	0	0	0	17.726	0	0	T.R.N.C
Kanada	0	277.081	26.486	27.188	0	2.360	3.520	0	0	1.558	Canada
Katar	0	0	36.438	0	0	5	0	18.104	110.074	34.792	Qatar
Kazakistan	0	0	32.602	0	2.679	0	0	14.125	2.285	0	Kazakhstan
Kes ve Bil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Undefined C
Kuveyt	21.600	321.351	102.113	299.624	174.985	136.089	114.054	145.332	482.448	220.620	Kuwait
Lübnan	1.177	7.518	2.259	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Malta
Meksika	0	1.640.000	0	0	0	0	0	0	0	0	Meksiko
Mersin SB	0	0	0	0	18	0	0	0	0	160.096	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	4.255	113	0	Egypt
Norveç	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Norway
Özbekistan	0	2.605	0	0	0	0	0	3.747	0	0	Uzbekistan
Romanya	0	0	0	0	64.446	0	0	0	0	0	Romania
Singapur	37.500	0	1.923	0	0	0	0	0	0	00	Singapore
Suriye	0	0	0	326	0	0	0	0	0	0	Syria
Saudi Ara.	0	0	33.264	0	0	107.450	0	0	5.485.794	578.173	Saudi Arabia
Tacikistan	194.002	1.156.685	696.105	1.641.266	1.594.659	2.098.530	1.187.743	4.192.315	916	0	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	40.631	0	Thailand
Tunus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	0	0	154.000	0	0	0	0	0	0	0	Türkmenistan
Ukrayna	0	1.848	0	0	0	0	0	0	3.816	12.995	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Jordan
Venezuela	0	0	206.225	0	0	170.772	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	0	0	5.823	0	0	0	0	0	46.264	64.936	Yemen
Yeni Zelanda	0	0	0	4.499	0	0	0	3.669	148.260	59.813	New Zealand
Toplam	4.400.331	8.797.134	5.965.642	16.235.337	2.658.464	24.985.348	2.429.276	13.522.985	12.700.565	42.341.309	Total

*Serbest yağ asiti ≤3,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 18- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (kg)*

Appendix Table 18- Turkey's Semi- Fine Virgin Oil Export to the European Countries (kg)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	0	0	229	5.687	0	435	0	0	910	2.484	Germany
Avusturya	0	0	0	0	982	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	0	3.630	0	0	0	0	0	0	0	Belgium-Lux
Hollanda	7.640	0	5.130	0	0	0	0	0	0	0	Netherlands
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	0	194	0	France
İngiltere	0	1.801	1.119	0	0	0	0	0	0	259	Great Britain
İrlanda	0	0	1.778	0	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	291.538	90.137	0	2.966.378	19.480	4.084.660	0	817.500	792	972.490	Spain
İsveç	0	6.757	2.347	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	0	46.000	39.840	2.622.800	0	9.809.400	470.150	1.153.300	446.750	11.317.310	Italy
Polonya	0	18.127	0	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	24.000	0	0	0	44.720	0	0	0	0	Greece
Toplam	299.178	186.822	54.073	5.594.865	20.462	13.939.215	470.150	1.970.800	448.646	12.292.543	Total

* Serbest yağ asiti %≤3,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 19- Türkiye'nin AB Ülkelerine İnce Naturel Zeytinyağı İhracatı (\$)*

Appendix Table 19- Turkey's Semi- Fine Virgin Oil Export to the European Countries (\$)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	0	0	555	18.634	0	587	0	0	1456	8461	Germany
Avusturya	0	0	0	0	3.126	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	0	10.905	0	0	0	0	0	0	0	Belgium-Lux
Hollanda	24.985	0	17.231	0	0	0	0	0	0	0	Netherlands
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	0	1.319	0	France
İngiltere	0	4.976	2.831	0	0	0	0	0	0	1.326	Great Britain
İrlanda	0	0	3.912	0	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	910.003	203.949	0	4.058.483	37.596	5.219.830	0	1.890.586	7.531	2.689.585	Spain
İsveç	0	21.584	6.304	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	0	98.800	78.275	3.651.204	0	12.555.647	675.084	2.533.520	970.905	34.429.241	Italy
Polonya	0	56.720	0	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	63.600	0	0	0	65.500	0	0	0	0	Greece
Toplam	934.988	449.629	120.013	7.728.321	40.722	17.841.564	675.084	4.424.106	981.211	37.128.613	Total

* Serbest yağ asiti %≤3,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 22- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 22- Turkey's Riviera Olive Oil Export to the European Countries (kg)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	51.087	28.672	55.386	95.189	148.297	118.884	98.159	176.713	104.657	69.374	Germany
Avusturya	0	0	0	0	1.964	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	7.200	91.200	0	0	0	0	3.385	12.820	1.638	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	15.201	9.042	0	0	Czech Rep
Danimarka	0	1.365	0	0	0	0	0	5.108	6.056	0	Denmark
Fransa	0	20	0	1.267.920	0	0	0	0	68	0	France
Hollanda	3.600	0	76.000	182.200	1.746	1.638	0	0	9.391	0	Netherlands
İngiltere	0	1.365	49.467	0	4.095	5.928	15.713	7.604	12.811	10.651	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	3.364	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	0	0	7.389.784	11.892.675	1.514.700	6.684.030	0	10.482.530	2.202.133	6.789.870	Spain
İsveç	1.820	0	3.767	0	0	9.849	542	0	0	26.765	Sweden
İtalya	142.640	558.708	2.657.839	14.101.567	309.776	4.527.200	0	8.314.300	4.101.600	6.880.270	Italy
Letonya	0	0	0	0	6.278	0	0	0	0	0	Letonia
Litvanya	0	0	0	0	109	0	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	2.948	22.345	21.447	0	0	Hungary
Malta	18.054	0	0	0	5.678	0	0	0	0	0	Malta
Polonya	12.121	0	0	0	0	38.437	0	2.654	1.966	0	Poland
Yunanistan	0	0	0	25.360	0	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	211.268	597.330	10.323.443	27.564.911	1.990.329	11.388.914	151.960	19.022.783	6.451.502	13.778.568	Total

*Serbest Yağ Asiti ≤1,5 (Naturel+Rafine Zeytinyağı)

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Ek Tablo 23- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Riviera Zeytinyağı İhracatı (\$)*
Appendix Table 23- Turkey's Riviera Olive Oil Export to the European Countries (\$)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	227.663	107.338	135.062	227.108	429.716	264.801	256.435	524.823	423.050	306.428	Germany
Avusturya	0	0	0	0	8.372	0	0	662.514	0	0	Austria
Belçika-Lük	0	20.589	144.900	0	0	0	0	12.547	59.012	6.401	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	26.856	31.932	0	0	Czech Rep
Danimarka	0	3.856	0	0	0	0	0	18.787	25.794	0	Denmark
Fransa	0	45	0	2.651.214	0	0	0	0	138	0	France
Hollanda	21.059	0	121.805	338.627	4.144	3.227	0	0	41.692	0	Netherlands
İngiltere	0	4.159	138.165	0	12.886	15.103	25.847	24.352	48.780	53.985	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	5.915	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	0	0	10.376.433	20.245.706	2.719.467	9.057.613	0	22.198.293	5.687.685	21.221.333	Spain
İsveç	8.115	0	8.629	0	0	16.416	1.066	0	0	106.275	Sweden
İtalya	589.580	990.412	3.674.844	24.184.591	660.207	5.738.266	0	18.419.230	11.074.087	21.560.651	Italy
Letonya	0	0	0	0	10.327	0	0	0	0	0	Letonia
Litvanya	0	0	0	0	247	0	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	5.697	26.481	62.076	0	0	Hungary
Malta	23.735	0	0	0	14.531	0	0	0	0	0	Malta
Polonya	46.620	0	0	0	0	73.877	0	8.011	7.157	0	Poland
Yunanistan	0	0	0	50.720	0	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	893.037	1.126.399	14.599.838	47.697.966	3.851.281	15.175.000	336.685	41.962.565	17.367.395	43.255.073	Total

*Serbest Yağ Asiti ≤1,5 (Naturel+Rafine Zeytinyağı)

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Ek Tablo 24- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (kg)*
Appendix Table 24- Turkey's Refined Olive Oil Export by Countries (kg)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	2.917.970	2.518.150	1.784.195	2.394.303	729.664	1.381.659	581.400	3.841.370	1.210.541	3.828.585	U.S.A
AB	11.323.125	19.794.404	11.285.211	23.350.224	778.356	19.076.780	10.298.997	23.980.027	15.266.086	15.911.015	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	900	Afganistan
Arjantin	0	0	0	0	274.890	389.220	162.000	587.590	41.200	200.760	Argentina
Australya	55	35.045	0	22.614	0	0	0	376	30.400	30.400	Australia
Azerbeycan	0	0	0	1.557	500	2.382	244	0	0	0	Azerbaijan
B.A.E	0	1.261	0	0	0	4	0	0	0	0	U.A.E
Bosna Hersek	0	0	0	1.636	0	0	2.500	0	0	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	0	0	62.162	0	0	0	0	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	0	0	3.319	2.867	0	0	0	Bulgaria
Çin	0	0	0	1.820	0	0	0	547	0	0	China
Endonezya	0	0	0	2.184	0	0	0	0	0	1.387	Endonasia
Fas	0	0	0	0	0	290.020	272.800	927.120	0	60.000	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	121.600	471.200	0	0	79.520	0	0	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	216	0	0	Ghana
Güney Kore	0	16.744	1.520	0	0	0	0	66.500	159.556	136.800	S.Korea
Gürcistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	15.200	0	0	0	0	India
Irak	10.122	0	0	0	0	0	0	0	50	17.565	Iraq
İran	0	0	0	0	0	0	0	59.850	1.500	21.237	Iran
İsrail	0	0	28.336	35.910	15.200	30.800	0	0	20.966	0	Israel
İsviçre	0	700.218	955	1.474	2.402	72.990	3.438	0	0	0	Switzerland
İzlanda	0	1.740	0	0	0	0	0	0	0	0	Iceland
Japonya	1	14.181	9.424	653	0	78.761	937	0	0	0	Japan
K.K.T.C	13.067	18.053	14.320	2.403	0	0	0	0	0	0	R.T.N.C
Kanada	1.310	0	38.260	0	0	2	0	0	4.193	782	Canada
Kazakistan	0	1.260	1.078	0	3	0	290	1.004	5.114	0	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	10.920	0	246.000	36.002	36.972	55.557	0	0	0	Undefined
Kırgızistan	3.973	0	300	1.080	0	2.401	0	0	0	0	Kyrgyzstan
Kolombiya	45.600	212.295	0	0	0	0	45.600	0	0	280.040	Colombia
Kostarika	0	2.280	0	0	0	0	0	0	0	0	Costa Rica
Libya	1.148	1.443	3.514	0	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	7.800	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Madagaskar	0	45.600	0	0	0	0	0	0	0	0	Madagascar
Makedonya	0	0	0	0	0	1.490	0	0	0	0	Macedonia
Malezya	0	0	0	0	0	15.010	0	0	0	570	Malaysia
Maritus	0	15.200	0	0	0	0	0	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	1.525	58	0	0	0	0	MenemenF R
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Moldova
Moritanya	0	0	0	0	0	300	0	0	0	0	Moritania
Norveç	8.724	7.850	18.876	7.935	0	0	0	0	0	874	Norway
Özbekistan	0	504	594	2.933	0	782	1.638	91	309	0	Uzbekistan
Pakistan	0	0	252	0	18	0	1.802	0	0	0	Pakistan
Romanya	0	200	16.773	11.000	0	5.847	3.021	0	917	0	Romania
Rusya	6.718	8.608	162.980	18	273	0	0	120	1.009	115	Russia
Senegal	0	167.200	60.800	15.200	0	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	7	0	950	0	0	0	0	0	0	1.140	Singapore
Suriye	12.270	21.458	5.077	0	0	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara.	0	0	0	0	0	97.710	0	0	0	7.285	Saudi Arabia
Şeyseller	0	212.800	81.600	0	0	0	0	0	0	0	Seychelles
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	0	200	442	Tajikistan
Tayland	120.000	0	0	0	0	0	15.200	0	15.200	0	Tailand
Tayvan	11.182	25.290	21.936	11.182	0	11.182	0	11.182	25.805	0	Taiwan
Tunus	106.400	0	628.320	0	3	0	0	0	0	0	Tunisia
Türkmenistan	950	10.476	533	285	1.824	0	1.034	5.700	18.973	0	Turkmenistan
Uganda	0	0	91.200	0	0	0	0	0	0	0	Uganda
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ukrania
Ürdün	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Jordan
Venezuelle	0	15.200	0	0	0	0	0	0	0	0	Venezuela
Yeni Zelanda	0	0	0	1.000	0	76.820	0	0	0	0	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	2.147	2.947	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Zambia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Zambia
Toplam	14.582.622	23.979.980	14.751.204	26.143.958	1.843.619	21.731.391	11.449.325	29.481.693	16.747.538	20.499.897	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
Source: State Institute of Statistic, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 25- Türkiye'nin Rafine Zeytinyağında Ülkelere Göre İhracatı (\$)*)
Appendix Table 25- Turkey's Refined Olive Oil Export by Countries (\$)*)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	10.534.241	5.553.510	2.723.775	2.394.303	1.473.079	1.973.195	52.156	7.584.638	3.038.378	11.202.166	U.S.A
AB	41.896.408	38.713.609	16.735.577	39.007.086	1.580.221	25.960.985	7.062.812	48.721.255	39.075.136	47.612.060	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.912	Afghanistan
Arjantin	0	0	0	0	511.878	537.870	177.358	1.388.546	108.026	615.908	Argentina
Avustralya	365	79.087	0	39.846	0	0	0	1.671	81.391	99.201	Australia
Azerbeycan	0	0	0	3.898	1.648	8.488	831	0	0	0	Azerbaijan
B.A.E	0	2.620	0	0	0	5	0	0	0	0	U.A.E
Bosna Hersek	0	0	0	2.381	0	0	10.360	0	0	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	0	0	88.027	0	0	0	0	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	0	0	6.251	3.246	0	0	0	Bulgaria
Çin	0	0	0	4.321	0	0	0	1.432	0	0	China
Endonezya	0	0	27.011	65.101	0	0	0	0	0	5.432	Endonesia
Fas	0	0	0	5.172	0	0	0	0	0	142.692	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	0	0	0	464.867	0	1.655.318	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	239.312	823.236	0	0	122.174	0	0	0	0	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ghana
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	0	436	453.925	495.393	S.Korea
Gürcistan	0	43.056	3.040	0	0	0	0	173.038	448.807	0	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	India
Irak	0	0	0	0	0	25.654	0	0	260	74.205	Iraq
İran	37.000	0	0	0	0	0	0	0	1.719	114.353	Iran
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	133.865	0	0	Israel
İsviçre	0	0	53.012	82.460	34.914	38.400	0	0	59.904	0	Switzerland
İzlanda	0	1.139.862	2.365	4.154	6.531	95.282	9.125	0	0	0	Iceland
Japonya	0	3.671	0	0	0	0	0	0	0	0	Japan
K.K.T.C	6	45.612	31.808	2.580	0	182.977	1.159	0	0	0	R.T.N.C
Kanada	58.895	48.303	31.617	6.498	0	0	0	0	10.191	2.937	Canada
Kazakistan	4.924	0	65.649	0	0	4	0	0	22.154	0	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	3.220	2.383	0	8	0	0	3.383	0	0	Undefined
Kırgızistan	0	42.000	0	509.220	120.342	77.757	58.727	0	0	0	Kyrgyzstan
Kolombiya	19.486	0	992	1.793	0	5.338	0	0	0	794.229	Colombia
Kostarika	148.971	533.794	0	0	0	0	0	0	0	0	Costa Rica
Libya	0	5.271	0	0	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	7.874	3.229	10.300	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Madagaskar	0	0	11.973	0	0	0	0	0	0	0	Madagascar
Makedonya	0	101.192	0	0	0	0	0	0	0	0	Macedonia
Malezya	0	0	0	0	0	3.133	0	0	0	2.332	Malaysia
Maritus	0	0	0	0	0	16.661	0	0	0	0	Mauritius
Meksika	0	32.543	0	0	0	0	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	18	0	0	0	0	0	MenemenF R
Moldova	0	0	0	0	3.925	175	0	0	0	0	Moldova
Moritanya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Moritania
Norveç	0	0	0	0	0	840	0	0	0	3.525	Norway
Özbekistan	41.289	22.314	35.581	16.278	0	0	0	0	1.350	0	Uzbekistan
Pakistan	0	1.230	1.100	10.322	0	1.434	0	207	0	0	Pakistan
Romanya	0	0	695	0	42	0	3.174	0	0	0	Romania
Rusya	0	250	29.296	27.300	0	5.708	7.150	0	4.315	457	Russia
Senegal	29.409	21.266	300.813	31	850	0	0	271	4.315	0	Senegal
Singapur	0	358.151	100.429	22.040	0	0	0	0	0	3.827	Singapore
Suriye	30	0	1.540	0	0	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara	48.124	43.885	7.415	0	0	0	0	0	0	29.912	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	0	0	0	232.681	0	0	0	0	Seychelles
Tacikistan	0	424.017	131.846	0	0	0	0	0	0	1.851	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	1.054	0	Tailand
Tayvan	492.992	0	0	0	0	0	25.274	0	40.706	0	Taiwan
Tunus	50.380	81.081	50.268	27.648	0	22.118	0	25.805	0	0	Tunisia
Türkmenistan	385.700	0	1.080.000	0	4	0	0	0	0	0	Turkmenistan
Uganda	4.773	19.510	997	769	5.009	0	0	18.973	0	0	Uganda
Ukrayna	0	0	157.110	0	0	0	0	0	0	0	Ukrania
Ürdün	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Jordan
Venezuelle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Venezuela
Yeni Zelanda	0	30.622	0	0	0	0	0	0	0	0	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	1.884	0	117.230	0	0	0	0	Yugoslavia
Zambia	0	0	0	5.361	8.892	0	0	0	0	0	Zambia
Toplam	53.760.867	47.592.217	22.419.828	42.240.446	3.747.361	29.987.254	7.411.372	59.708.838	42.903.696	61.204.392	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 26- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (kg)*
Appendix Table 26- Turkey's Refined Olive Oil Export to the European Countries (kg)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	28.819	145.733	37.502	8.398	10.580	5.118	1.638	4.368	21.933	16.165	Germany
Avusturya	900	0	0	0	910	0	0	0	0	0	Austria
Beçika-Lux	9.062	4.351	202.514	5.696	4.600	8.192	6.519	0	0	0	Belgium-Lux
Danimarka	4.368	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Denmark
Hollanda	40.592	13.008	1.747	0	0	0	0	3.439	10.283	0	Netherlands
İngiltere	393	6.558	507	240	16	0	0	0	0	0	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	5.165.540	7.569.454	3.364.800	9.278.220	639.620	2.592.050	20.040	2.201.520	1.095.250	2.591.900	Spain
İsveç	7.964	9.558	3.767	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
Litvanya	0	12.112	0	0	0	0	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	14.400	0	0	0	0	Hungary
Polonya	0	0	22.494	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Portekiz	0	0	76.000	0	0	0	0	152.000	0	496.960	Portugal
Slovenya	0	0	0	11.970	0	0	0	0	0	0	Slovenia
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Greece
İtalya	6.065.487	12.033.630	7.575.880	14.045.700	122.630	16.457.020	10.270.800	21.618.700	14.138.620	12.805.990	Italy
Toplam	11.323.125	19.794.404	11.285.211	23.350.224	778.356	19.076.780	10.298.997	23.980.027	15.266.086	15.911.015	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 27- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Rafine Zeytinyağı İhracatı (\$)*
Appendix Table 27- Turkey's Refined Olive Oil Export to the European Countries (\$)*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	63.352	421.360	88.176	20.549	37.070	11.431	6.442	15.145	84.741	78.635	Germany
Avusturya	3.410	0	0	0	2.797	0	0	0	0	0	Austria
Beçika-Lux	47.197	15.895	366.540	11.884	12.699	20.410	0	0	0	0	Belgium-Lux
Danimarka	20.735	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Denmark
Hollanda	150.997	43.487	4.982	0	0	0	0	10.283	0	0	Netherlands
İngiltere	1.641	14.620	1.325	644	59	0	0	1.489	0	0	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ireland
İspanya	18.673.146	14.354.961	4.967.790	17.096.409	1.232.445	3.507.079	0	4.008.576	2.924.339	8.701.857	Spain
İsveç	19.127	27.760	8.629	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
Litvanya	0	35.298	0	0	0	0	0	0	0	0	Lithuania
Macaristan	0	0	0	0	0	23.244	0	0	0	0	Hungary
Polonya	0	0	53.560	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Portekiz	0	0	126.567	0	0	0	0	317.833	0	1.687.863	Portugal
Slovenya	0	0	0	22.144	0	0	0	0	0	0	Slovenia
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Greece
İtalya	22.916.803	23.800.228	11.118.008	21.855.456	295.151	22.398.821	7.056.370	44.367.929	36.066.056	37.143.705	Italy
Toplam	41.896.408	38.713.609	16.735.577	39.007.086	1.580.221	25.960.985	7.062.812	48.721.255	39.075.136	47.612.060	Total

* Serbest Yağ Asiti ≤0,3

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 28- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ükelere Göre İhracatı (kg)
Appendix Table 28- Turkey's Other Olive Oil Export by European Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	1.300	0	79.376	315.046	9.309	503.466	73.513	697.872	525.673	1.292.384	U.S.A
AB	95.112	16.707	8.385	154.165	42	451.236	12.774	808.759	832.663	2.362.684	EU
Arjantin	0	0	0	0	41.140	61.180	0	0	0	41.480	Argentina
Avustralya	0	0	0	0	0	6.093	33.153	39.290	11.051	45.758	Australia
Azerbaycan	8.700	4.801	5.794	5.100	15.160	5.415	0	0	124	8.582	Azerbaijan
B.A.E.	0	0	10	0	14.366	540	0	0	0	0	U.A.E
Beyaz Rusya	3.492	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	7.200	6.033	0	0	3.669	2.000	0	0	Bosnia & Her
Brezilya	0	0	0	0	0	103.120	41.200	0	0	0	Brazil
Bulgaristan	0	0	0	0	0	21.294	18.482	106.227	106.731	107.247	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	35.981	37.800	33.176	China
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	4.225	297	Aegean FR
El Salvador	0	0	0	0	61.740	0	0	0	0	0	El Salvador
Endonezya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16.132	Endonasia
Fas	0	0	0	0	0	148.100	0	0	0	220.000	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	0	0	0	0	0	996.300	107.680	123.080	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	55.488	85.156	89.781	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	45.600	0	0	Ghana
Güney Kore	0	0	0	0	0	16.077	0	0	35.411	31.668	S Kore
Gürcistan	0	41.160	459	0	2.275	0	0	0	0	0	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.472	India
Irak	0	0	0	0	0	0	0	3.210	104.958	1.495	Iraq
İran	0	18.570	0	0	0	982	36	0	34.944	21.558	Iran
İsrail	75.000	86	23.600	0	0	0	0	46.914	0	0	Israel
İsviçre	165.730	0	0	0	0	600	1.692	980	0	0	Switzerland
Japonya	0	0	0	0	0	0	0	75.508	33.729	73.548	Japan
K.K.T.C	1.490	32.511	14.217	18.612	44.142	4.902	9.233	30.343	13.870	4.700	T.R.N.C
Kanada	98	0	0	0	0	29.483	8.586	523.644	424.334	619.464	Canada
Katar	0	0	0	0	0	0	0	0	12.922	0	Qatar
Kazakistan	0	1.858	770	9.027	120.021	0	0	600	29.745	12.953	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	57.644	0	0	25.132	24.980	522	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	33	6.534	0	0	3.300	0	780	1.600	2.853	4.307	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	0	0	0	0	0	0	76.000	205.230	273	Colombia
Kuveyt	0	9.762	0	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Lübnan	0	23.328	9.360	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	0	0	0	0	0	950	8.332	1.499	0	24	Macedonia
Mardin SB	0	0	0	0	0	0	3.822	0	928	0	Mardin FR
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	17.450	0	0	Moldovia
Norveç	0	0	4.094	0	0	25.082	0	0	91.862	79.472	Norway
Özbekistan	2.140	2.119	5.489	17.857	33.915	0	0	2.335	1.248	437	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	28.501	80.995	Pakistan
Romanya	0	2	0	50	0	1.680	0	0	14.263	32.570	Romania
Rusya	12.012	19	4.295	0	0	0	0	0	0	2.359	Russia
Samoa	0	0	0	0	0	0	0	0	15.200	0	Samoa
Senegal	0	0	0	0	0	0	0	38.000	0	246	Senegal
Sırbistan-Kar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.750	Srbia-Kar
Suriye	0	90.220	587.39	374.680	0	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara	0	3.262	0	5.460	0	0	27	660	273	0	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	0	0	0	0	0	124.280	0	0	Seychelles
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22.549	Thailand
Tayvan	0	0	0	0	0	0	0	18.292	143.176	0	Taiwan
Türkmenistan	0	1.842	11.987	0	5.102	218	2.402	3.811	7.759	2.899	Turkmenistan
Ukrayna	86	0	0	0	0	0	0	0	746	42	Ukraine
Yeni Zelanda	0	3.650	2.275	0	0	0	0	19.223	85.577	123.967	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	5.460	0	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Toplam	365.205	315.779	764.705	911.490	375.684	1.406.075	218.727	3.772.474	2.998.672	6.190.382	Total

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri Source: State Institute of Statistic, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 29- Türkiye'nin Diğer Zeytinyağlarında Ülkelere Göre İhracatı (\$)
Appendix Table 29- Turkey's Other Olive Oil Export by European Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	5.605	0	88.928	352.068	12.952	455.746	80.008	1.194.148	940.489	3.924.958	U.S.A
AB	74.445	43.274	20.369	184.238	47	237.069	7.900	1.925.221	2.194.64	10.302.80	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	1.766	0	5.106	Afghanistan
Arjantin	0	0	0	0	72.669	40.026	0	0	0	68.187	Argentina
Avustralya	0	0	0	0	0	7.767	40.109	55.946	20.818	93.226	Australia
Azerbaycan	39.900	10.805	13.050	10.200	40.852	15.436	0	0	328	27.836	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	1.264	0	0	0	0	Bahrain
B.A.E.	0	0	7	0	5.652	0	0	0	0	0	U.A.E
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	350	0	Benin
Beyaz Rusya	17.430	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	12.378	11.242	0	0	6.501	9.044	0	0	Bosnia& Her
Brezilya	0	0	0	0	0	111.859	46.504	0	0	0	Brazil
Bulgaristan	0	0	63	0	0	27.203	10.091	159.754	220.837	244.993	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	0	63.925	104.865	115.995	China
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	16.152	1.214	Aegean FR
El Salvador	0	0	0	0	103.531	0	0	0	0	0	El Salvador
Endonezya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.027	Indonesia
Fas	0	0	0	0	0	85.062	0	0	0	235.796	Morocco
Fildişi Kıyısı	0	0	0	0	0	0	0	2.336.617	314.509	419.927	Ivory Coast
Filipinler	0	0	0	0	0	0	0	70.702	176.058	207.488	Philippines
Gana	0	0	0	0	0	0	0	91.017	0	0	Ghana
Güney Kore	0	0	0	0	0	20.223	0	0	76.122	76.563	S Korea
Gürcistan	0	35.672	1.520	0	1.650	0	0	0	0	0	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.853	India
Irak	0	0	0	0	0	0	0	10.512	76.765	10.178	Iraq
İran	0	44.521	0	0	0	1.944	0	0	131.844	91.372	Iran
İsrail	26.250	41	41.373	0	0	0	0	60.657	0	0	Israel
İsviçre	679.493	0	0	0	0	1.266	0	3.710	0	0	Switzerland
Japonya	0	0	0	0	0	0	0	118.418	81.200	226.925	Japan
K.K.T.C	7.892	49.035	38.977	43.676	80.784	12.617	9.886	78.591	50.022	19.059	T.R.N.C
Kanada	578	0	0	0	0	30.726	9.828	957.189	1.208.919	1.784.916	Canada
Katar	0	0	0	0	0	0	0	0	32.675	0	Qatar
Kazakistan	0	5.610	1.235	18.819	134.592	0	0	2.764	118.547	67.206	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	66.196	0	0	17.689	53.078	1.790	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	198	4.633	0	0	1.257	0	0	8.089	13.006	20.828	Kyrgyzstan
Kolombiya	0	0	0	0	0	0	0	134.758	552.101	1.386	Colombia
Kuveyt	0	8.345	0	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Libya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	28.508	10.296	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	0	0	0	0	0	1.354	384	4.120	0	182	Macedonia
Mardin SB	0	0	0	0	0	0	11.574	0	3.704	0	Mardin FR
Melezya	0	6.813	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	18.530	0	0	Moldovia
Norveç	0	0	9.711	0	0	24.242	0	0	321.622	330.418	Norway
Özbekistan	9.794	8.783	4.760	24.194	18.820	0	0	5.004	1.757	2.262	Uzbekistan
Pakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	36.812	167.672	Pakistan
Romanya	0	3	0	164	0	3.080	10.213	0	44.082	123.648	Romania
Rusya	21.437	82	4.982	0	0	0	0	0	0	8.815	Russia
Samoa	0	0	0	0	0	0	0	0	45.166	0	Samoa
Senegal	0	0	0	0	0	0	0	89.560	0	1.313	Senegal
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	433	0	0	Sudan
Suriye	0	36.088	493.647	208.470	0	0	0	0	0	0	Syria
Suudi Ara	0	6.540	0	11.469	0	0	100	682	1.222	0	Saudi Arabia
Şeyseller	0	0	0	0	0	0	0	387.141	0	0	Seychelles
Tayvan	0	0	0	0	0	0	0	27.234	266.252	0	Taiwan
Türkmenistan	0	6.265	13.569	0	3.765	414	6.101	10.334	27.183	14.870	Turkmenista
Ukrayna	102	0	0	0	0	0	0	0	1.845	145	Ukraine
Yeni Zelanda	0	8.040	5.275	0	0	0	0	23.021	129.099	217.115	New Zealand
Yugoslavya	0	0	0	7.800	0	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Toplam	883.124	369.254	760.140	872.340	494.260	1.130.376	240.989	7.848.887	7.212.460	18.996.223	Total

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 30- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (kg)
Appendix Table 30- Turkey's Other Olive Oil Export to the European Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	0	6.198	8.385	1.485	0	0	10.374	44.588	43.186	39.883	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.920	Austria
Belçika-Lük	13.924	3.276	0	0	0	0	0	1.776	4.823	0	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	0	0	82	0	Czech Rep
Danimarka	2.184	0	0	0	0	7.808	0	0	0	1.271	Denmark
Fransa	0	0	0	0	0	5	0	80.040	90	0	France
Hollanda	0	1.317	0	0	42	0	0	3.276	7.250	34.111	Netherlands
İngiltere	75.000	0	0	0	0	3.549	2.184	6.519	5.460	6.006	Great Britain
İspanya	0	0	0	76.000	0	0	0	652.560	100.000	2.316.890	Spain
İsveç	4.004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	0	0	0	76.680	0	439.816	0	20.000	661.070	680.000	Italy
Macaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	10.702	0	Hungary
Malta	0	0	0	0	0	58	0	0	0	0	Malta
Polonya	0	5.916	0	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	216	0	0	0	Greece
Toplam	95.112	16.707	8.385	154.165	42	451.236	12.774	808.759	832.663	2.362.684	Total

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 31- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer Zeytinyağları İhracatı (\$)
Appendix Table 31- Turkey's Other Olive Oil Export to the European Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	0	18.516	20.369	1.608	0	0	6.470	150.845	187.078	161.603	Germany
Avusturya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17.483	Austria
Belçika-Lük	16.820	9.863	0	0	0	0	0	7.772	19.096	0	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	0	0	0	0	0	0	432	0	Czech Rep
Danimarka	13.055	0	0	0	0	9.187	0	0	0	6.943	Denmark
Fransa	0	0	0	0	0	12	0	207.456	140	0	France
Hollanda	0	4.361	0	0	47	0	0	9.205	28.162	144.568	Netherlands
İngiltere	26.250	0	0	0	0	3.512	1.224	7.775	7.281	12.041	Great Britain
İspanya	0	0	0	105.695	0	0	0	1.502.290	263.091	7.652.478	Spain
İsveç	18.320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Sweden
İtalya	0	0	0	76.935	0	224.358	0	39.878	1.656.938	2.307.692	Italy
Macaristan	0	0	0	0	0	0	0	0	32.422	0	Hungary
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Malta
Polonya	0	10.534	0	0	0	0	0	0	0	0	Poland
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	206	0	0	0	Greece
Toplam	74.445	43.274	20.369	184.238	47	237.069	7.900	1.925.221	2.194.640	10.302.808	Total

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 32- Türkiye'nin Ülkelere Göre Pirina Yağı ve Sabun Hammeddeleri İhracatı (kg)

Appendix Table 32- Turkey's Olive Pamace Oil and Soap Raw Materials Exports to the Countries (kg)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Prina Yağı										Pomace Oil
ABD	1.238.938	267.310	675.376	318.201	52.810	0	132.022	0	525.920	U.S.A
Avustralya	0	0	0	0	2.067	0	18.301	0	0	Australia
B.A.E.	16.087	0	15.200	0	0	0	0	0	0	U.A.E
Brezilya	0	0	0	134.600	123.800	0	0	0	0	Brasil
Bulgaristan	0	0	0	0	0	0	10.647	0	0	Bulgaria
Çin	0	0	0	0	0	0	4.346	0	4.560	China
Endonezya	77.884	0	0	0	0	0	0	0	45.600	Endonasia
Filipinler	0	0	0	0	0	0	5.460	0	0	Philippines
G.Kore	0	0	0	0	10.592	0	0	0	0	S. Korea
İngiltere	0	0	0	0	0	0	2.730	0	0	Great Britain
İspanya	210.000	0	0	100.000	1.705.120	0	0	0	0	Spain
İsrail	0	0	0	0	0	0	28.774	20.780	0	Israel
İtalya	1.456.300	0	3.478.640	0	920.800	0	0	139.950	0	Italy
Kes ve Bil	0	0	0	133.980	52.190	0	0	0	0	Undefined C
Kuveyt	43.771	0	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Lübnan	0	0	0	121.250	0	0	0	0	0	Lebanon
Norveç	0	0	0	36.149	0	0	0	0	0	Norway
Romanya	0	0	0	0	0	4.302	0	0	5.165	Romania
Suriye	5.292.984	984.925	1.093.240	663.080	0	0	0	0	0	Syria
Şili	0	0	33.632	0	0	0	0	0	0	Chile
Y.Zelanda	0	0	1.033	37.412	17.156	0	0	6.676	10.773	N.Zealand
Toplam	8.335.964	1.252.235	5.297.121	1.544.672	2.884.535	4.302	202.280	167.406	592.018	Total
Sabun Ham Maddeleri										Soap Raw M
Arnavutluk	0	0	200	0	25	0	0	0	0	Albenia
İngiltere	0	0	0	0	0	0	1.782	9.942	0	G. Britain
Belçika	0	0	0	0	0	0	400	600	0	Belgium
Gürcistan	0	0	0	80	250	500	84.757	11.700	0	Georgia
Almanya	0	0	0	0	0	0	0	288	0	Germany
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	320	0	Bursa FR
Irak	0	0	0	0	0	0	122.710	2.250	0	Iraq
İran	6.276	0	0	0	0	0	900	0	0	Iran
Kuveyt	0	0	0	0	0	250	0	0	0	Kuwait
Özbekistan	14.580	0	0	4.500	0	0	0	0	0	Uzbekistan
Romanya	0	0	40687	0	0	0	0	0	0	Romania
Rusya	0	0	0	0	0	0	1.740	3.516	0	Russia
Yeni Zelanda	0	0	0	0	0	0	0	0	70	
Yugoslavya	38.000	0	0	0	0	0	0	0	0	Yugoslavia
Toplam	58856	0	40887	4580	275	750	0	0	70	Toplam

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri-Ege İhracatçı Birlikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistcs- Aegean Exporters Union

Ek Tablo 33- Lampant Zeytinyağının Ülkelere göre İhracatı (kg)

Appendix Table 33- Lampant Olive Oil Exports By Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	45.480	15.160	497.56	0	0	0	5.897	0	0	0	U.S.A
Azerbeycan	4.368	0	494	0	0	0	0	0	0	0	Azerbaijan
B.A.E.	0	3.640	0	0	0	0	0	0	0	0	U.A.E
Etyopya	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	Ethiophia
Filipinler	0	0	965	0	0	0	0	0	0	0	Philippines
Irak	4.732	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iraq
İsrail	0	0	192.28	0	0	0	0	786	0	0	Israel
İsviçre	0	0	33.684	0	0	0	0	0	0	0	Switzerland
K.K.T.C	0	0	6.808	60	0	0	0	0	0	0	T.R.N.C
Kazakistan	0	508	162	180	0	306	0	120	1.080	0	Kazakhstan
Libya	0	0	0	600	601	0	0	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	3.866	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Suudi Arabistan	0	7.600	0	0	0	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Türkmenistan	0	0	0	0	360	0	0	0	0	0	Turkmenistan
Toplam	54.580	26.908	735.81	840	964	331	5.897	906	1.080	0	Total

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 34- Türkiye'nin Kalite sınıflarına Göre Zeytinyağı İhracatı (1996-2005)

Appendix Table 34- Different Quality Olive Oil Export in Turkey (1996-2005)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Ortalama
EKSTRA NATUREL											
Değer (\$)	3.663.561	10.523.441	15.977.343	41.528.085	9.626.528	46.852.298	4.962.550	21.575.511	27.381.633	68.464.048	25.055.500
Miktar (kg)	1.167.711	4.683.744	9.660.487	22.629.640	5.081.496	31.945.545	4.768.823	9.118.585	9.592.441	20.808.437	11.945.691
Birim Fiyatı (\$/kg)	3,14	2,25	1,65	1,84	1,89	1,47	1,04	2,37	2,85	3,29	2,18
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	5,09	12,82	21,90	25,18	32,52	35,03	26,30	13,19	20,26	26,65	22,18
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	5,86	11,72	20,54	23,14	33,79	33,37	19,59	11,96	18,89	25,30	21,75
İNCE NATUREL											
Değer (\$)	4.400.331	8.797.134	5.965.642	16.235.337	2.658.464	24.985.348	2.429.276	13.522.985	12.700.565	42.341.309	13.403.639
Miktar (kg)	1.302.412	4.362.097	3.755.407	11.819.463	1.488.189	19.470.223	2.459.850	6.384.335	4.995.085	14.038.983	7.007.604
Birim Fiyatı (\$/kg)	3,38	2,02	1,59	1,37	1,79	1,28	0,99	2,12	2,54	3,02	2,01
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	6,11	10,72	8,18	9,84	8,98	18,68	12,87	8,27	9,40	16,48	11,86
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	6,53	10,91	7,99	12,09	9,90	20,34	10,11	8,37	9,83	17,07	12,76
RİVİERA ZEYTİNYAĞI											
Değer (\$)	9.338.164	14.774.669	27.845.332	64.066.092	13.077.447	30.809.973	3.824.023	60.887.611	44.923.281	65.912.677	33.545.927
Miktar (kg)	2.524.569	6.635.812	18.095.741	36.290.508	6.249.937	21.172.222	5.445.759	27.478.059	16.459.051	20.706.326	16.105.798
Birim Fiyatı (\$/kg)	3,70	2,23	1,54	1,77	2,09	1,46	0,70	2,22	2,73	3,18	2,16
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	12,96	18,01	38,16	38,84	44,17	23,03	20,27	37,23	33,25	25,66	29,69
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	12,66	16,60	38,48	37,11	41,56	22,12	22,37	36,04	32,40	25,18	29,33
RAFİNE ZEYTİNYAĞI											
Değer (\$)	53.760.867	47.592.217	22.419.828	42.240.446	3.747.361	29.987.254	7.411.372	59.708.838	42.903.696	61.204.392	37.097.627
Miktar (kg)	14.582.622	23.979.980	14.751.204	26.143.958	1.843.619	21.731.391	11.449.325	29.481.693	16.747.538	20.499.897	18.121.123
Birim Fiyatı (\$/kg)	3,69	1,98	1,52	1,62	2,03	1,38	0,65	2,03	2,56	2,99	2,04
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	74,62	58,00	30,73	25,61	12,66	22,42	39,28	36,51	31,75	23,82	32,83
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	73,12	59,98	31,37	26,73	12,26	22,70	47,03	38,67	32,97	24,93	33,00
DIĞER ZEYTİNYAĞLARI											
Değer (\$)	883.124	369.254	760.140	872.340	494.260	1.130.376	240.989	7.848.887	7.212.460	18.996.223	3.880.805
Miktar (kg)	365.205	315.779	764.705	911.490	375.684	1.406.075	218.727	3.772.474	2.998.672	6.190.382	1.731.919
Birim Fiyatı (\$/kg)	2,42	1,17	0,99	0,96	1,32	0,80	1,10	2,08	2,41	3,07	1,63
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı \$ (%)	1,23	0,45	1,04	0,53	1,67	0,85	1,28	4,80	5,34	7,39	3,43
Top.Z Yağ İhracatındaki Oranı kg (%)	1,83	0,79	1,63	0,93	2,50	1,47	0,90	4,95	5,90	7,53	3,15
Toplam Z Yağı İhracat Değeri (\$)	72.046.047	82.056.715	72.968.285	164.942.300	29.604.060	133.765.249	18.868.210	163.543.832	135.121.635	256.918.649	112.983.498
Toplam Z Yağı İhracat Miktarı (kg)	19.942.519,00	39.977.412,00	47.027.544,00	97.795.059,00	15.038.925,00	95.725.456,00	24.342.484,00	76.235.146,00	50.792.787,00	82.244.025,00	54.912.135,70
Ort Fiyat (\$/kg)	3,61	2,05	1,55	1,69	1,97	1,40	0,78	2,15	2,66	3,12	2,06

Kaynak:TÜİK
Source: SIS

Ek Tablo 35- Türkiye'nin Kalitelerine Göre Zeytinyağı İhracatı
Appendix Tablo 35- Turkey's Olive Oil Export for Quality

SEZON	TİP	Miktar (kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar payı %
2001/2002	Sızma	6.215.236	11.467.961	1,845	24,70
	Naturel 1.	3.545.138	5.943.506	1,677	14,09
	Naturel 2.	11.830	23.260	1,966	0,05
	Rafine	9.933.024	18.046.434	1,862	39,47
	Riviera	5.461.322	10.293.106	1,885	21,7
	TOPLAM	25.166.550	45.774.267	9,235	100,00
2002/2003	Sızma	7.712.582	18.355.357	2,38	10,9
	Naturel 1.	6.261.820	13.338.043	2,13	6,0
	Naturel 2.	431.618	923.506	2,14	0,5
	Rafine	28.253.290	56.108.101	1,99	44,6
	Riviera	31.596.196	68.602.013	2,17	37,9
	TOPLAM	74.255.506	157.327.020	2,12	100,00
2003/2004	Sızma	8.645.330	25.304.104	2,93	18,78
	Naturel 1.	4.175.129	10.846.289	2,60	9,07
	Naturel 2.	167.530	380.132	2,27	0,36
	Rafine	17.921.350	46.323.638	2,58	38,93
	Riviera	15.125.073	42.793.666	2,83	32,86
	TOPLAM	46.034.412	125.647.829	2,73	100,00
2004/2005	Sızma	22.568.728	76.867.758	3,43	24,50
	Naturel 1.	15.230.684	45.581.029	3,02	16,54
	Naturel 2.	3.100.579	10.817.767	3,52	3,37
	Rafine	23.759.582	73.143.837	3,10	25,79
	Riviera	27.449.301	87.482.022	3,21	29,80
	TOPLAM	92.108.874	293.892.413	3,19	100,00
2005/2006	Sızma	2.778.936	12.003.456	4,32	17,10
	Naturel 1.	2.544.093	9.745.552	3,83	15,66
	Naturel 2.	594.992	2.535.673	4,26	3,66
	Rafine	4.363.739	17.288.614	3,96	26,86
	Riviera	5.965.123	25.041.549	4,20	36,72
	TOPLAM	16.246.884	66.704.544	4,11	100,00

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Source: Aegean Export Union General Secretaria

Ek Tablo 36- Türkiye'nin Tiplerine Göre Zeytinyağı İhracatı (kg)
Appendix Table 36- Turkey's Olive Oil Export for Types (kg)

Sezon	Dökme	%	Varilli	%	Ambalajlı	%	Toplam
1994/95	32.089	58,07	11.126	20,13	12.043	21,79	55.258
1995/96	11.226	58,96	5.148	27,04	2.665	14,00	19.039
1996/97	23.029	56,73	11.054	27,23	6.508	38,062	40.591
1997/98	24.416	54,86	11.217	25,20	8.877	19,94	44.510
1998/99	82.768	77,84	13.442	12,64	10.124	19,238	106.334
1999/00	7.109	42,89	3.568	21,53	5.898	35,58	16.575
2000/01	69.177	75,89	10.901	11,96	11.078	12,15	91.156
2001/02	12.392	49,24	6.007	23,87	6.767	26,89	25.166
2002/03	52.227	70,33	9.672	13,03	12.357	16,64	74.256
2003/04	26.294	57,12	5.588	12,14	14.152	30,74	46.034
2004/05	61.192	66,43	9.348	10,14	21.569	23,41	92.109
2005/06	12.487	76,85	1.474	9,072	2.286	14,07	16.247

Kaynak: Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Source: Aegean Export Union General Secretaria

Ek Tablo 37- Türkiye'nin Ülkelere Göre Farklı Kalitelere Zeytinyağı İthalatı (kg)
Appendix Table 37- Turkey's Different Quality Olive Oil Exports to the Countries (kg)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Ekstra Naturel										Extra Naturel Olive Oil
Almanya	10	18	0	0	0	0	0	0	0	Germany
Fransa	21	61	0	21.867	0	0	0	0	0	France
Güney	0	0	0	0	0	0	0	6.238	0	South Korea
İspanya	0	0	0	22.867	0	0	0	0	0	Spain
İtalya	6.098	2.970	1.515	515	0	0	0	0	0	Italy
Kanada	0	0	58.695	0	0	0	0	0	0	Canada
Katar	0	0	8.372	0	0	2.400	0	0	0	Qatar
Kes ve Bil	12.883	704	0	0	1729	3.367	0	0	0	Undefined C
K.K.T.C	0	0	0	0	0	0	0	0	43.000	T.R.N.C
Kuveyt	0	0	0	0	0	13.577	0	0	0	Kuwait
Mısır	0	11.111	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Suudi	0	55.409	62.685	7.505	0	21.567	13.745	0	0	Saudi Arabia
Tunus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Tunisia
Yunanistan	0	0	0	26.000	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	19.012	70.273	131.267	78.754	1.729	40.911	13.745	6.238	43.000	Total
İnce Naturel										Light Natural Olive
A. B. D	0	0	0	3.037	0	0	0	0	0	U. S. A
Kes ve Bil	0	0	0	0	25.274	21.000	0	0	0	Undefined C
K.K.T.C	0	0	0	0	0	0	0	0	21.900	T.R.N.C
Suudi	0	9.682	28.173	8.736	0	15.110	0	20.703	0	Saudi Arabia
Toplam	0	9.682	28.173	11.773	25.274	36.110	0	20.703	21.900	Total
Lampant										Lampant Olive Oil
Antalya SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Antalya FR
İspanya	0	0	0	0	0	1.679.740	989.620	0	0	Spain
İsviçre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Switzerland
K. K. T. C	0	0	0	0	0	17.605	90.075	0	0	T. R. N. C
Suriye	0	0	0	0	0	298.770	0	0	0	Syria
Tunus	0	0	0	748.800	0	0	0	0	0	Tunisia
Toplam	0	0	0	748.800	0	1.996.115	1.079.695	0	0	Total
Rafine Zeytinyağı										Rafine Olive Oil
Almanya	10	0	0	0	0	0	0	0	0	Germany
İtalya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Italy
Litvanya	0	0	7.546	0	0	0	0	0	0	Lithuania
Riviera Zeytinyağı										Riviera Olive Oil
Almanya	0	5	0	0	0	0	0	0	0	Germany
B. A. E.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	U. A. E
İspanya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Spain
İtalya	0	1.000	41.780	0	0	0	3.961	0	0	Italy
Japonya	0	0	0	0	0	0	8.943	0	0	Japon
Kes ve Bil	0	0	20.250	0	1911	0	0	0	0	Undefined C
Toplam	0	1005	62.030	0	1911	0	0	0	0	Total
Diğer Zeytinyağları										Other Olive Oil
A. B. D.	0	10	0	0	509	100	0	0	0	U. S. A
Almanya	40	205	126	0	0	3.040	0	0	0	Germany
Hollanda	0	0	0	20.000	160.650	90.000	0	0	0	Netherlands
İngiltere	50	0	50	0	0	0	0	0	0	Great Britain
İspanya	0	0	0	600.000	0	0	0	0	0	Spain
İsveç	0	0	0	0	78.000	60.000	0	0	0	Sweden
İsviçre	0	0	0	0	5.510	0	0	0	0	Switzerland
İtalya	0	6.190	0	0	20	198.740	0	0	0	Italy
Malezya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Greece
Toplam	90	6.405	176	620.000	244.690	351.880	0	0	0	Total
Genel	19.112	97.047	257.365	1.471.100	298.878	2.461.126	1.106.344	47.644	64.900	Total

Kaynak:TÜİK Source:SIS

Ek Tablo 38- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (kg)

Appendix Table 38- Turkey's Black Table Olive Export to the Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	360.637	1.349.722	730.314	803.405	543.313	1.831.292	1.878.487	2.226.456	3.213.850	2.818.811	U.S.A
AB	6.283.306	7.731.455	6.471.224	7.197.139	6.984.842	11.366.798	8.756.291	12.016.851	12.268.691	9.756.637	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	2.226.456	25.326	11.049	Afghanistan
AHL SB	0	810	100	0	0	0	0	0	0	367	AHL FR
Arjantin	0	300	844	2.264	1.024	1.803	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	20	210	5.497	0	0	0	0	70	0	0	Albania
Avustralya	63.097	146.145	152.536	137.004	104.947	165.615	191.453	320.742	895.651	878993	Australia
Azerbaycan	3.454	7.675	35.873	10.033	8.532	7.406	7.264	11.113	6.813	11524	Azerbaijan
B.A.E.	21.300	6.968	38.900	39.635	21.738	60.713	22.265	36.390	47.004	31812	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	9.000	0	0	428	744	Bahrain
Bangladeş	0	0	0	18.900	0	0	0	0	0	0	Bangladesh
Beyaz Rusya	0	0	2.640	14.430	0	17.880	0	0	132	0	Belarus
Bosna Hersek	1.830	4.520	5.503	7.107	1.500	0	0	0	1.202	284	Bosnia Herz
Brezilya	47.940	0	0	24.840	137.556	90.627	16.800	0	0	0	Brazil
Bulgaristan	983.454	1.356.687	648.606	725.538	361.936	1.274.584	2.007.202	3.180.409	4.730.766	4121922	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	34.838	218.203	211471	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	540	0	0	Algeria
Ege S B	18.000	0	0	303.770	1.920	35.356	24.847	15.960	42.091	59094	Aegean F R
Filipinler	0	0	1.300	0	0	1.960	840	1.755	0	600	Philippines
G.Afrika	12.922	8.912	79.287	25.401	19.691	31.087	5.903	0	0	17400	S Africa
Gine	0	0	0	0	0	0	0	0	500	572	Gine
Gürcistan	7.920	32.505	50.322	52.434	38.570	40.226	0	400	32.319	49356	Georgia
Hırvatistan	9.200	39.900	7.000	14.300	0	12.580	0	0	16.460	0	Croatia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	400	893.705	1020367	Iraq
İran	347.955	351.300	145.800	229.830	74.700	64.800	32.547	7.776	20.949	78541	Iran
İsrail	0	15.942	0	11	8.380	193.232	254.819	108.138	93.817	99466	Israel
İst Der S B	0	0	0	0	0	960	0	0	0	0	İstanbul FR
İsviçre	39.189	36.409	47.596	88.090	103.262	48.424	146.784	151.560	135.499	92624	Switzerland
Japonya	0	0	240	0	106	4.498	3.118	5.153	5.736	2478	Japan
K.K.T.C	148.337	370.915	436.662	414.046	221.952	251.819	275.857	272.635	437.193	314859	T.R.N.C
Kanada	14.871	204.780	97.902	98.393	31.900	146.165	264.460	289.177	515.296	267471	Canada
Katar	1.394	0	4.662	1.400	2.400	500	0	0	0	5200	Qatar
Kazakistan	7.760	67.832	17.382	23.274	27.169	33.549	38.499	79.311	82.708	122.680	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	4.067	2.557	19.754	6.521	16.880	97.931	11.430	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	1.030	2.248	2.564	1.628	6.966	6.231	7.080	37.042	15.982	15721	Kyrgyzstan
Kuveyt	1.000	0	15.740	28.200	0	12.150	0	19.128	46.672	27070	Kuwait
Libya	31.177	34.844	14.397	8.121	5.367	12.514	54.223	0	0	0	Libya
Makedonya	17.562	25.693	140.540	17.340	18.005	216.177	353.381	164.173	208.028	259087	Macedonia
Malezya	360	176	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Mardin S.B	0	0	0	50	240	0	0	0	0	0	Mardin F R
Meksika	0	0	13.395	13.395	13.337	0	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	0	320	548	0	0	0	Menemen F R
Mersin S B	0	0	0	475	3.685	4.608	12.614	0	2.880	0	Mersin FR
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	750	712	Mongolia
Moldova	47	2.994	100	48	0	52.976	0	3.455	11.285	0	Moldova
Namibya	0	0	0	16.416	0	0	0	0	0	0	Namibia
Norveç	16.736	20.622	21.136	14.274	12.534	19.177	17.884	39.549	53.098	22822	Norway
Özbekistan	43.228	8.417	2.170	6.622	29.614	8.026	11.083	12.852	12.742	7.554	Uzbekistan
Panama	4.235	0	0	0	0	1.367	81	0	0	0	Panama
Romanya	8.616.329	9.254.404	10.951.581	10.860.234	12.651.975	15.179.276	14.511.825	14.381.883	22.689.584	18079129	Romania
Rusya	86.550	80.081	56.731	47.854	62.365	195.443	288.069	285.057	341.822	328588	Russia
Samsun S B	0	0	0	0	0	300	0	0	0	0	Samsun FR
Senegal	318	252	0	2.250	0	0	0	0	0	0	Senegal
Sırbistan	0	0	0	0	0	0	0	0	187.469	93.495	Sirbia
Singapur	0	0	0	2.625	0	1.435	212	0	0	200	Singapore
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	6.500	1.300	1000	Sudan
Suriye	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.480	Syria
Suudi Ara.	53.754	96.844	115.549	67.459	56.728	98.554	38.962	115.659	107.386	66134	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	15	0	700	5.400	592	Tajikistan
Tanzanya	0	0	345	0	0	0	0	0	0	0	Tanzania
Trabzon S B	4.570	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon FR
Türkmenistan	42.575	147.594	21.887	19.662	24.447	16.878	32.632	42.912	20.100	25514	Turkmenistan
Ukrayna	326.667	62.681	23.241	2.065	0	350	0	2.122	660	0	Ukraine
Ürdün	0	0	0	4.080	30.370	20.244	19.250	41.790	0	75010	Jordan
Venezuela	0	1.200	0	11.500	0	14.688	0	0	0	0	Venezuela
Vietnam	0	0	0	0	0	0	0	0	8.700	0	Vietnam
Yemen	0	2.400	0	1.000	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	2.926	11.003	2.692	4.215	4.515	2.294	702	7.038	7.348	1202	New Zealand
Yugoslavya	9.600	36.647	5.278	16.795	59.454	121.662	17.542	97.310	0	0	Yugoslavia
Toplam	17.631.250	21.525.018	20.364.806	21.402.803	21.681.796	31.692.781	29.391.567	36.254.944	47.405.805	38.987.898	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 39- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah Zeytin İhracatı (\$)
 Appendix Table 39- Turkey's Black Table Olive Export to the Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	511.368	1.924.481	1.068.369	982.566	613.645	1.431.059	1.572.455	3.041.068	5.332.492	4.749.449	U.S.A
AB	15.613.984	14.127.273	11.493.027	12.346.435	10.521.534	11.673.496	5.884.195	19.636.553	24.456.879	23.016.653	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	6.294	40.611	16.988	Afghanistan
AHL SB	0	1.700	285	0	0	0	0	0	0	646	AHL FR
Arjantin	0	960	1.689	7.960	2.555	3.544	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	20	0	900	3.909	0	0	0	572	0	0	Albania
Avustralya	188.971	356.768	343.654	275.674	148.494	115.484	119.141	0	1.649.993	1.594.638	Australia
Azerbaycan	7.736	13.599	60.124	22.218	16.630	11.463	4.576	17.221	19.958	40.091	Azerbaijan
B.A.E.	37.600	8.671	53.730	51.118	24.394	69.655	7.900	44.580	70.799	51.605	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	0	7.875	0	0	661	1.025	Bahrain
Beyaz Rusya	0	0	7.260	10.175	0	15.893	0	0	124	0	Belarus
Bosna Hersek	3.629	10.671	12.356	19.218	3.400	0	0	0	3.023	694	Bosnia Herz
Brezilya	69.426	0	0	24.342	119.057	58.205	8.990	0	0	0	Brazil
Bulgaristan	690.093	1.034.973	498.213	445.422	288.067	627.250	498.893	1.788.641	2.795.640	2.358.640	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	59.994	550.336	496.104	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	480	0	0	Algeria
Ege Ser Böl	19.800	0	0	429.711	1.482	29.623	11.630	34.670	90.019	78.651	Aegean F R
Filipinler	0	0	2.406	0	0	1.923	1.383	3.647	0	1.428	Philippines
G.Afrika	15.337	19.081	111.527	51.105	13.052	14.259	6.191	0	0	0	S Africa
Gürcistan	15.592	56.256	71.516	55.898	33.323	21.147	0	1.250	68.930	86.718	Georgia
Gine	0	0	0	0	0	0	0	0	1.722	1.248	Gine
Hırvatistan	11.166	44.496	7.568	15.596	0	8.932	0	0	19.471	0	Croatia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	527.655	1.273.523	1.433.549	Iraq
İran	232.548	335.584	121.011	204.389	51.500	42.070	0	4.278	15.153	104.382	Iran
İsrail	0	19.567	0	8	9.808	148.259	232.781	132.620	140.669	155.880	Israel
İst Der S B	0	0	0	0	0	1.603	0	0	0	0	İstanbul FR
İsviçre	85.570	79.802	98.502	130.695	185.348	72.178	114.803	292.151	358.834	274.217	Switzerland
Japonya	0	0	948	0	297	5.296	417	11.713	16.505	6.048	Japan
K.K.T.C	173.376	445.553	453.501	402.471	201.438	195.812	124.616	400.308	715.499	531.657	T.R.N.C
Kanada	40.456	290.435	144.228	117.413	50.760	140.638	190.655	452.320	882.656	486.389	Canada
Katar	1.299	0	4.785	1.000	1.200	350	0	0	0	6.750	Qatar
Kazakistan	20.202	133.405	37.224	34.179	63.503	42.622	22.874	122.018	166.505	247.629	Kazakhstan
Kes ve Bil	0	4.928	4.500	23.086	14.166	9.195	14.259	16.305	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	2.385	3.276	3.446	3.808	8.941	7.232	4.651	52.120	30.371	26.636	Kyrgyzstan
Kuveyt	3.200	0	19.192	28.949	0	10.692	0	16.713	47.196	29.995	Kuwait
Libya	95.236	92.585	45.390	20.081	15.118	10.536	55.690	0	0	0	Libya
Makedonya	15.910	24.668	169.092	23.394	18.671	140.912	112.009	200.193	318.095	365.441	Macedonia
Malezya	1.224	223	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Mardin Ser B	0	0	0	50	214	0	0	0	0	0	Mardin F R
Meksika	0	0	10.887	9.415	6.219	0	0	0	0	0	Mexico
Menemen D.S	0	0	0	0	0	269	816	0	0	0	Menemen F R
Mersin S B	0	0	0	850	9.862	7.910	17.579	0	4.211	0	Mersin FR
Möğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	2.420	1.781	Mongolia
Moldova	100	3.811	252	103	0	30.014	0	6.527	17.318	0	Moldova
Namibya	0	0	0	26.357	0	0	0	0	0	0	Namibia
Norveç	35.701	42.693	57.686	28.746	27.598	22.800	21.560	66.000	125.814	44.090	Norway
Özbekistan	96.070	13.573	4.367	12.287	57.447	8.414	5.163	20.324	36.842	21.149	Uzbekistan
Panama	8.125	0	0	0	0	2.131	276	0	0	0	Panama
Romanya	5.885.921	7.537.227	7.102.292	6.866.116	7.688.796	6.847.842	3.912.809	11.376.250	15.290.918	13.475.657	Romania
Rusya	185.264	113.231	66.921	57.356	79.189	168.189	185.144	316.401	470.474	451.611	Russia
Samsun S B	0	0	0	0	0	421	0	0	0	0	Samsun FR
Senegal	566	730	0	1.938	0	0	0	0	0	331	Senegal
Sırbistan-Kar.	0	0	0	0	0	0	0	0	232.607	96.430	Sirbia
Singapur	0	0	0	2.629	0	1.818	416	0	0	428	Singapore
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	13.324	2.145	2.970	Sudan
Suriye	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13.000	Syria
Suudi Arabi.	76.442	155.383	162.904	61.750	50.776	80.015	12.165	175.772	204.845	117.300	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	18	0	1.989	14.385	734	Tajikistan
Tanzanya	9.402	0	203	0	0	0	0	0	0	0	Tanzania
Trabzon S B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon FR
Türkmenistan	87.435	148.531	41.664	32.470	44.398	25.311	14.743	69.524	55.249	68.343	Turkmenistan
Ukrayna	767.937	141.599	29.798	680	0	255	0	3.137	2.925	0	Ukraine
Ürdün	0	0	0	5.956	32.435	20.207	0	48.405	0	103.050	Jordan
Venezuela	0	2.265	0	7.590	0	14.222	0	0	0	0	Venezuela
Vietnam	0	0	0	0	0	0	0	0	16.678	0	Vietnam
Yemen	0	3.000	0	1.000	0	0	0	0	0	0	Yemen
Yeni Zelanda	8.764	23.843	6.048	6.697	9.613	2.706	0	14.090	15.010	2.390	New Zealand
Yugoslavya	11.674	37.945	6.375	17.879	59.137	94.344	12.396	123.863	0	0	Yugoslavia
Toplam	25.029.529	27.252.786	22.323.840	22.883.541	20.472.067	22.244.494	13.171.277	39.099.759	55.558.440	50.579.968	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 40- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 40- Turkey's Black Olive Exports to the European Countries

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	2005	
Almanya	3.276.509	4.858.080	4.159.152	5.044.775	4.728.411	7.713.614	5.489.790	7.725.434	7.334.861	6.311.068	Germany
Avusturya	112.406	220.034	238.518	316.398	230.568	269.652	268.009	372.066	316.082	292.042	Austria
Belçika-Lük	123.033	203.235	150.483	192.575	191.109	176.899	98.301	203.368	112.850	117.311	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	1.793	0	0	0	13.440	25.959	1.343	1.278	Czech R
Danimarka	46.582	76.572	88.726	118.110	121.698	433.143	204.864	272.651	226.092	227.421	Denmark
Finlandiya	0	250	0	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	146.863	111.878	51.431	90.853	45.203	241.500	77.000	309.033	258.948	363.481	France
Hollanda	513.975	591.693	603.023	763.569	549.731	790.180	1.180.504	1.229.494	691.108	635.488	Netherlands
İngiltere	162.055	238.211	318.314	246.294	583.770	374.415	533.582	752.429	681.074	572.264	Great Britain
İrlanda	0	0	12.125	0	0	0	0	0	0	606	Ireland
İspanya	1.403.720	252.000	148.491	115.014	146.640	130.830	36.800	112.690	114.430	95.040	Spain
İsveç	62.131	66.953	40.204	116.947	145.984	161.622	81.347	84.832	168.279	220.355	Sweden
İtalya	212.150	476.050	33.600	101.700	189.790	1.049.541	557.850	674.495	1.384.567	506.603	İtaly
Letonya	0	0	0	0	0	0	10.204	0	0	0	Lethonia
Macaristan	55.500	0	604	16.324	19.000	4.532	6.870	8.020	7.982	7.885	Hungary
Polonya	612	5.004	0	0	0	0	2.100	20.762	11.447	0	Poland
Portekiz	13.300	320.065	576.080	0	14.318	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	0	0	18.620	0	0	20.500	0	0	Slovakia
Yunanistan	154.470	311.430	48.680	74.580	0	20.870	195.630	205.118	959.628	405.795	Greece
Toplam	6.283.306	7.731.455	6.471.224	7.197.139	6.984.842	11.366.798	8.756.291	12.016.851	12.268.691	9.756.637	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 41- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Siyah Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 41- Turkey's Black Olive Exports to the European Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	2005	
Almanya	6.406.557	8.920.116	7.679.647	8.464.739	7.589.095	8.338.892	3.974.015	12.190.991	15.795.060	15.334.628	Germany
Avusturya	270.577	459.295	487.346	528.188	453.141	373.636	198.825	1.344.822	816.148	886.792	Austria
Belçika-Lük	273.749	401.936	342.369	403.280	231.829	217.937	52.513	383.638	261.110	358.145	Belgium-Lux
Çek Cum	0	0	2.190	0	0	0	0	28.404	2.479	2.151	Czech R
Danimarka	87.572	143.713	144.380	167.081	148.818	315.379	126.525	412.805	459.771	570.495	Denmark
Finlandiya	0	382	0	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	294.878	221.027	110.273	178.279	82.811	261.966	60.785	546.876	617.559	900.481	France
Hollanda	1.074.609	1.247.274	1.144.599	1.285.710	717.299	884.862	686.073	1.811.662	1.369.381	1.749.207	Netherlands
İngiltere	392.556	548.836	727.236	532.028	824.811	545.793	451.917	1.346.352	1.762.301	1.550.273	Great Britain
İrlanda	0	0	21.610	380.613	0	0	0	0	0	1.679	Ireland
İspanya	6.207.341	897.149	120.905	102.073	114.827	104.150	7.202	139.563	122.450	103.590	Spain
İsveç	148.442	137.349	72.192	161.910	160.619	104.155	11.379	154.319	322.565	400.984	Sweden
İtalya	252.230	505.475	35.159	83.609	139.946	508.718	199.091	940.398	1.686.114	610.060	İtaly
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lethonia
Macaristan	44.083	0	1.370	13.637	12.920	5.669	6.029	13.140	15.760	17.343	Hungary
Polonya	1.522	4.653	0	0	0	0	0	32.678	24.933	0	Poland
Portekiz	14.364	326.204	559.862	0	34.619	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	0	0	0	10.799	0	0	10.763	0	0	Slovakia
Yunanistan	145.504	313.864	43.889	45.288	0	12.339	109.841	280.142	1.201.248	530.825	Greece
Toplam	15.613.984	14.127.273	11.493.027	12.346.435	10.521.534	11.673.496	5.884.195	19.636.553	24.456.879	23.016.653	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 42- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 42- Turkey's Green Table Olive Export to the Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	395.170	664.128	470.814	990.114	836.013	1.230.281	883.473	1.574.210	1.044.911	686.997	U.S.A
AB	3.171.786	3.815.112	1.994.517	3.644.190	3.143.140	5.172.745	1.605.958	5.496.434	4.006.613	3.165.381	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	429	1.403	1.550	Afganistan
Ahl Ser Böl	0	1.502	0	0	0	0	0	0	0	116	Ahl FR
Antalya SB	7.680	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Antalya FR
Arjantin	0	1.897	0	0	1.600	0	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	4.532	13.000	8.330	5.880	12.000	4.200	0	0	0	0	Albania
Avustralya	28.594	5.691	4.015	21.676	6540	12.153	24.073	59.439	68.467	27.233	Australia
Azerbaycan	123	2338	405	480	3.896	174	6.435	19.453	14.603	19.453	Azerbaijan
B.A.E.	201.396	418.088	315.375	181.409	354.240	335.604	76.633	191.986	198.935	134.853	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	164	7.200	164	1.092	964	1.572	Bahrain
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	16.694	0	Benin
Bezy Rusya	0	550	4.807	1.080	2.500	0	0	0	102	0	Belarus
Bosna-Hersek	0	0	0	0	0	0	0	0	12.571	213	Bonia&Her
Brezilya	12.400	11.400	0	40.000	96.000	1.794.121	135.684	0	0	131.200	Brasil
Bulgaristan	29.161	73.287	26.714	3826	11.010	32.460	11.421	37.306	101.922	56.177	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	181.815	165.227	108.388	Bursa FR
Cezayir	0	3.360	0	0	0	0	0	1.848	0	172	Algeria
Ege SB	4.370	0	0	1.728	1.164	4.512	17.661	51.156	1474	9388	Aegean F R
Fildişi Kıyısı	500	500	1.000	600	250	0	0	0	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	1.182	0	0	900	0	0	0	0	Philippines
Güney Afrika	48.328	46.526	56.252	18.000	21.528	12.240	868	9.504	0	0	S Africa
Gürcistan	0	0	0	4.200	0	0	0	0	2.686	3.185	Georgia
Hırvatistan	6.000	19.800	7.320	0	0	0	0	0	15.801	0	Croatia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	India
Hong Kong	0	1.248	0	3	0	0	0	0	0	0	Hong Kong
Irak	0	0	0	0	0	0	0	21.709	40.697	133.526	Iraq
İran	15.480	0	0	0	0	42	0	49.882	29.815	120.748	Iran
İsrail	27.714	12.890	33.008	313.614	268.029	1.344.879	568.806	770.305	326.120	239.997	Israel
İsviçre	7.349	4.090	7.321	14.564	39.503	6.156	34.704	18.122	55.254	29.410	Switzerland
Japonya	0	0	4	0	16	2535	9.533	2.429	992	4.992	Japan
K.K.T.C	48.352	17.235	71.947	83.366	19.262	46.144	16.587	64.894	26.997	23.824	T.R.N.C
Kamerun	0	0	0	0	0	0	0	0	252	0	Camerun
Kanada	18.537	33.160	1.700	40.100	0	107.446	91.097	13.463	47.056	24.740	Canada
Katar	50.639	16.713	41.205	46.870	20.266	7.350	17.574	8.800	5.432	1.400	Qatar
Kazakistan	1238	25.878	4.540	7.116	2.750	9453	6.136	5.940	26.239	34.171	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	150	0	0	100	0	0	Kenya
Kes ve Bil	0	0	0	973	165	3.856	1.241	240	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	865	700	0	240	2.276	1.591	2.546	2.782	7.089	8.258	Kyrgyzstan
Kuveyt	223.660	126.296	181.777	12.150	94.852	32.450	117.542	13.767	17.200	6.450	Kuwait
Libya	8.452	4.723	2.754	300	495	5.832	173.447	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	12.500	3.836	0	69.765	1011	23.548	71.570	58.864	69.582	99.173	Macedonia
Menemen D SB	0	0	0	220	4.280	0	0	0	0	0	Menemen D.F.R
Mersin SB	0	0	0	0	878	720	163	0	0	0	Mersin F.R
Mısır	0	2.159	0	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	588	Mongolia
Moldova	180	1.420	200	0	0	0	0	0	4.248	0	Moldova
Norveç	40.144	10.903	7.344	16.222	7.063	7.131	15.405	69.318	41.099	25.289	Norway
Özbekistan	2.631	2753	1.870	0	0	2.281	3.718	5.917	3.343	5.157	Uzbekistan
Pakistan	0	0	48	0	0	0	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	362.654	511.494	376.875	134.728	174.250	426.220	474.644	550.502	1.085.938	827.661	Romania
Rusya	30.298	9.675	1241	0	22.904	6.141	26.562	21.546	28.161	34.981	Russia
Senegal	1.291	5.681	1.300	600	2.890	1.140	0	2.760	1.560	2.008	Senegal
Sırbistan-Kara.	0	0	0	0	0	0	0	35.463	138.048	82.863	
Singapur	0	0	0	0	0	418	215	0	0	0	Singapore
Sudan	0	11.160	0	0	0	0	1.200	4.604	13265	130	Sudan
Suudi Ara.	245.416	252.944	354.211	222.828	345.381	164.184	422.500	259.686	317.233	137.803	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	60	208	0	Tajikistan
Trabzon SB	928	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon F.R
Türkmenistan	2064	2562	1882	3243	1364	4.154	7.396	17.965	12.196	7.432	Turkmenistan
Ukrayna	524	4.978	900	0	0	1.592	0	8.358	660	0	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	0	3.422	1.860	0	0	0	Jordan
Venezuela	0	2.400	12.189	0	16.380	0	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	7.020	480	0	1.750	0	0	0	0	1215	0	Yemen
Yeni Zelanda	922	0	0	1440	0	2.920	1.108	5.872	2.831	902	New Zealand
Yugoslavya	4.800	34.243	33.565	27.211	10.271	67.681	5.862	35.463	0	0	Yugoslavia
Zimbabve	1.555	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	5.025.253	6.174.620	4.028.545	5.910.466	5.521.065	10.890.148	4.827.525	9.625.102	7.955.103	6.197.526	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri
Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 43- Türkiye'nin Ülkelere Göre Yeşil Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 43- Turkey's Green Table Olive Export to the Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	577.857	979.259	538.025	1.052.604	791.052	1.136.124	452.899	1.562.931	1793309	1.298.970	U.S.A
AB	5.516.374	6.136.166	3.366.200	5.411.258	4.243.555	5.911.334	2.498.358	8.269.460	8.158.305	7.041.643	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	946	1923	2996	Afganistan
Ahl SB	0	2.540	0	0	0	0	0	0	0	1.080	Ahl FR
Antalya SB	22.400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Antalya FR
Arjantin	0	6.719	0	0	1.668	0	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	12.176	29.378	28.960	8.774	23.018	6.964	0	0	0	0	Albania
Avustralya	31.297	38.637	6.931	32.931	11.960	14.066	29.936	83.156	145514	64.592	Australia
Azerbaycan	262	0	5.806	1.100	952	6.322	296	12.394	30630	45.497	Azerbaijan
B.A.E.	209.742	381.803	271.033	68.055	142.309	147.948	25.654	95.001	107425	68.774	U.A.E
Bahreyn	0	0	0	0	316	9.300	276	1412	1801	3.253	Bahrain
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	28438	0	Benin
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	0	0	0	232	0	Belarus
Bosna-Hersek	0	1.011	12.857	2.828	6.712	0	0	0	30403	648	Bosnia&Her
Brezilya	12.400	23.284	0	51.285	68.440	1.007.920	49.919	0	0	70.162	Brasil
Bulgaristan	20.222	84.611	40.380	4.006	18.533	34.329	10.488	30.576	85221	64.226	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	362.665	348203	221.140	Bursa FR
Cezayir	0	7.980	0	0	0	0	0	4.942	0	303	Algeria
Ege SB	4.705	0	0	1.149	1.942	4.282	12.958	8.806	3200	16.371	Aegean F R
Fildişi Kıyısı	375	449	865	525	160	0	0	0	0	0	Ivory Coast
Filipinler	0	0	4.294	0	0	1.335	0	0	0	0	Philippines
Güney Afrika	101.200	65.462	77.331	27.597	27.413	10.268	131	17.484	0	0	S Africa
Gürcistan	0	0	0	3.441	0	0	0	0	7528	13.120	Georgia
Hindistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	159	India
Hırvatistan	7.873	23.018	8.522	0	0	0	0	0	15230	0	Croatia
Hong Kong	0	3.503	0	3	0	0	0	0	0	0	Hong Kong
Irak	0	0	0	0	0	0	0	36949	69229	238.665	Iraq
İran	21.918	0	0	0	0	70	0	51.683	66408	232.307	Iran
İsrail	60.601	13.360	30.144	158.736	207.024	515.561	164.464	571.564	333120	237.276	Israel
İst Der SB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Ist Der FR
İsviçre	18.966	8.800	15.022	27.477	42.002	10.633	15.459	39.785	111773	80.937	Switzerland
Japonya	0	0	6	0	8	2.393	6.618	3.687	3007	9.699	Japan
K.K.T.C	67.613	31.472	113.905	123.348	27.899	46.849	13.818	92.676	55699	47.013	T.R.N.C
Kamerun	0	0	0	0	0	0	0	0	1046	0	Camerun
Kanada	39.266	55.528	4.369	72.234	0	102.496	86.911	33.110	72672	55.093	Canada
Katar	46.804	11.915	23.517	18.565	8.461	3.400	2.035	6524	2799	3.500	Qatar
Kazakistan	4.306	61.494	8.627	10.224	7.060	16.554	8.489	14.259	44714	70.473	Kazakhstan
Kenya	0	0	0	0	300	0	0	250	0	0	Kenya
Kes ve Bil	0	0	0	1.351	323	5.231	1.000	530	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	1.739	0	0	1.584	4.385	2.704	4.869	3949	12128	13.088	Kyrgyzstan
Kuveyt	239.238	110.953	139.752	7.533	34.562	16.520	0	24.850	18209	7.366	Kuwait
Libya	28.331	12.445	9.476	140	917	4.505	165.102	0	0	0	Libya
Lübnan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Lebanon
Makedonya	33.797	3.791	0	16.618	2.285	32.186	45.143	74.753	98441	126.018	Macedonia
Malezya	0	223	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Menemen D SB	0	0	0	627	2.036	0	0	0	0	0	Menemen D. FR
Mersin SB	0	0	0	0	1.300	1.624	455	0	0	0	Mersin F.R
Mısır	0	2.412	0	0	0	0	0	0	0	0	Egypt
Mogolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.472	Mongolia
Moldova	252	3.444	655	0	0	0	0	0	6574	0	Moldova
Norveç	91.581	23.643	9.791	37.526	11.313	9.413	27.975	137.306	92608	56.462	Norway
Özbekistan	6.983	5.340	3.995	0	0	2.790	2.204	12.666	6984	12.509	Uzbekistan
Romanya	350.755	581.025	498.910	112.252	144.374	269.289	155.983	574.189	1065486	914.462	Romania
Rusya	54.849	20.564	2.642	0	32.430	6.441	5.102	15.062	37838	47.493	Russia
Samsun SB	0	0	0	0	0	76	0	0	0	0	Samsun F.R
Senegal	3.619	10.424	1.250	923	3.810	1.290	0	5719	3468	5.618	Senegal
Sırbistan	0	0	0	0	0	0	0	0	195.116	151.211	
Singapur	0	0	0	0	0	584	538	0	0	0	Singapore
Sudan	0	20.317	0	0	0	0	1.103	12101	19648	507	Sudan
Saudi Arabia	231.309	241.541	325.116	162.847	206.093	100.784	124.439	268.238	425808	230.228	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	0	0	0	0	0	161	483	0	Tajikistan
Trabzon SB	2.736	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Trabzon F.R
Türkmenistan	3.435	4.552	3.549	6.467	2.069	4.608	10.858	38.467	28693	17.904	Turkmenistan
Ukrayna	1.280	13.996	2.160	0	0	1.605	0	8.435	2925	0	Ukraine
Uruguay	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Uruguay
Ürdün	0	0	0	0	0	6.672	0	0	0	0	Jordan
Venezuela	0	4.673	10.710	0	5.265	0	0	0	0	0	Venezuela
Yemen	5.460	1.200	0	1.400	0	0	0	0	1215	0	Yemen
Yeni Zelanda	4.118	0	0	3.808	0	6.996	0	10.318	5018	1.522	New Zealand
Yugoslavya	7.328	33.110	24.104	27.249	12.856	71.464	5.772	45.820	0	0	Yugoslavia
Zimbabve	3.607	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	7.846.774	9.060.042	5.589.041	7.456.538	6.094.802	9.532.930	3.929.252	12.532.959	13.538.471	11.474.197	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source: State Institute of Statistics, Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 44- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 44- Turkey's Green Table Olive Export to the European Countries

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	1.404.265	2.121.447	1.157.619	1.988.051	1.548.809	2.405.825	1.159.754	2.769.567	2.497.705	1.993.502	Germany
Avusturya	21.767	15.851	14.742	61.369	45.618	68.141	28.068	66.347	57.445	73.207	Austria
Beçika-Lüx	196.573	148.374	50.177	170.674	109.006	94.385	16.077	255.924	2.101.69	118.454	Belçika-Lüx
Çek Cum	0	0	1.288	477	0	0	0	1.612	796	537	Czech Rep
Danimarka	27.813	43.631	35.715	20.741	12111	42.352	25.416	47.338	36.908	54.170	Denmark
Estonya	0	480	2.151	0	0	0	0	0	0	0	Estonia
Finlandiya	0	1.498	0	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	251.469	280.358	72.372	306.481	64.079	383.342	27.074	273.654	166.076	154.273	France
Hollanda	147.954	205.906	127.309	194.849	148.444	264.790	184.101	339.502	317.345	262.828	Netherlands
İngiltere	32.811	80.090	46.380	73.196	92.464	117.744	108.150	439.171	355.215	306.958	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	780	Ireland
İspanya	444.000	269.685	342.400	694.260	503.855	647.006	0	0	4101	0	Spain
İsveç	3.214	33.857	18.110	27.662	30.988	14.285	2.713	24.696	28.894	44.026	Sweden
İtalya	626.920	410.026	83.699	78810	545.153	881.234	29.709	1.210.292	303.186	137.654	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	0	12.847	13.767	0	0	Letonia
Macaristan	0	20	155	0	0	2.064	2.367	2.980	2.933	2.060	Hungary
Polonya	0	584	0	0	0	0	0	8135	9.295	0	Poland
Portekiz	0	0	37.600	12.000	2.993	0	0	0	0	0	Portugal
Yunanistan	15.000	203.305	4.800	15.620	39.620	251.577	9.682	43.449	16545	16932	Greece
Toplam	3.171.786	3.815.112	1.994.517	3.644.190	3.143.140	5.172.745	1.605.958	5.496.434	4.006.613	3.165.381	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 45- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Yeşil Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 45- Turkey's Green Table Olive Export to the European Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	2.810.253	3.676.931	2.051.498	3.054.530	2.440.517	3.219.646	1.847.109	4.926.508	5.324.353	4.377.883	Germany
Avusturya	54.680	31.120	32.020	135.771	112.414	118.661	57.267	132.269	135.910	166.986	Austria
Beçika-Lüx	441.152	269.550	101.344	240.171	129.289	115.130	33.339	399.944	341.045	245.419	Belçika-Lüx
Çek Cum	0	0	4.364	552	0	0	0	1.944	2.192	1.226	Czech Rep
Danimarka	62.639	75.219	42.654	28.272	13.131	49.024	32.881	69.559	71.497	131.429	Denmark
Estonya	0	582	2.526	0	0	0	0	0	0	0	Estonia
Finlandiya	0	2.243	0	0	0	0	0	0	0	0	Finland
Fransa	452.292	420.970	102.997	401.566	91.215	345.499	48.959	359.865	245.050	266.577	France
Hollanda	325.774	359.132	271.545	357.393	270.102	365.966	229.511	631.458	691.232	616.603	Netherlands
İngiltere	44.867	139.389	108.931	140.111	193.970	144.463	187.187	611.014	677.312	765.293	Great Britain
İrlanda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.229	Ireland
İspanya	602.613	312.989	380.476	801.603	540.980	615.191	0	0	8.686	0	Spain
İsveç	7.291	56.224	23.231	40.846	32.759	13.102	2.891	44.760	64.659	75.375	Sweden
İtalya	693.824	532.794	207.495	173.306	380.402	711.428	47.189	1.015.410	528.296	345.294	Italy
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	17.494	0	0	Letonia
Macaristan	0	26	378	0	0	2.676	2.251	5951	6.210	5.535	Hungary
Polonya	0	1.315	0	0	0	0	0	14.061	23.583	0	Poland
Portekiz	0	0	29.061	15.478	3.378	0	0	0	0	0	Portugal
Yunanistan	20.989	257.682	7.680	21.659	35.398	210.548	9.774	39.223	38.280	41.794	Greece
Toplam	5.516.374	6.136.166	3.366.200	5.411.258	4.243.555	5.911.334	2.498.358	8.269.460	8.158.305	7.041.643	Total

* 2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 46- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)

Appendix Table 46- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	145.473	27.120	2.355	10.357	450	6.562	15.072	2.844	6.730	365	U.S.A
AB	1.265.099	348.518	127.499	46.928	390.332	625.489	199.620	25.461	46.827	101.644	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	4.573	4.275	Afghanistan
Ahl Ser Böl	0	0	0	339	0	0	0	0	0	0	Ahl FR
Arjantin		610	0	2.010	0	0	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	20	20	1.805	0	2.264	0	0	0	0	522	Albania
Avustralya	3.366	18.086	2.746	1.336	3.295	6.530	2.850	864	3.400	4.427	Australia
Azerbeycan	2.349	8.517	255		1.198	325	0	0	0	370	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	170	0	0	0	Bahrain
B.A.E.	0	7.500	0	0	0	0	1.000	0	2.000	0	U.A.E
Bosna-Hersek	2.500	1.420	0	240	10.904	0	2.200	0	0	0	Bonia & Her
Bulgaristan	0	9.141	44.629	0	0	0	0	0	0	0	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	150	0	0	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	0	5.800	0	Algeria
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	3.600	0	Aegean FR
Güney Afrika	785	750	3.000	0	5	0	0	0	0	0	S Africa
Gürcistan	4.794	5.709	2.448	0	2.100	0	0	0	500	0	Georgia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	40	25.223	Iraq
İran	31.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iran
İsrail		1.658	0	0	0	0	0	0	0	0	Israel
İsviçre	1.258	136	0	24	5.978	24.442	3.546	272	630	3.000	Switzerland
Japonya	0	0	1.072		1.110	260	0	0	0	0	Japan
K.K.T.C	4.282	31.364	34.566	13.486	22.280	5.488	0	210	0	0	T.R.N.C
Kanada	333	588	615	0	0	0	408	0	0	305	Canada
Kazakistan	3.212	750	1.760	0	505	0	0	358	190	10.567	Kazakhstan
Kes.ve Bil	0	2		2.584	12.360	99.958	176	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	46	0	175	0	0	0	0	0	0	270	Kyrgyzstan
Libya	0	0	0	0	960	0	0	0	0	0	Libya
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	548	0	0	0	Mongolia
Makedonya	0		0	9.049	0	0	1.335	0	0	2.940	Macedonia
Malezya	0	167	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Maritus	0	0	0	0	0	15.856	0	0	0	0	Mauritius
Mersin SB	0	0	0	0	0	0	0	0	15.408	0	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	93	0	Egypt
Moldova	0	0	400	0	0	0	354	1.278	0	0	Moldova
Nepal	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	Nepal
Norveç	3.126	1.522	100	0	0	0	0	0	2.940	0	Norway
Özbekistan	0	450	4.675	5.028	0	0	15.050	0	566	70	Uzbekistan
Pakistan	0	0	990	0	3	0	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	313.188	299.308	23.517	31.044	0	39.800	20.500	11.362	0	400	Romania
Rusya	34.234	32.514	10.055	10.068	9.700	200	0	12627	23.250	43.010	Russia
Senegal	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	57		0	0	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suudi Arabia	0	1.648	0	7	0	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Tacikistan	0		29	0	0	0	212	425	150	600	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	80	0	Thailand
Türkmenistan	2.900	3.148	0	360	3.120	1.350	2.004	2.700	11.235	0	Turkmenistan
Ukrayna	1.000	7.057	33.937	0	0	0	0	0	30	0	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	jordan
Yeni Zelanda	0	0	4.590	0	0	0	0	0	60	0	New Zealand
Yugoslavia	0	5.012	0	0	0	0	0	0	3.035	0	Yugoslavia
Zimbabve	6.735	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	1.833.778	812.715	299.433	134.665	464.349	828.584	265.045	58.551	153.101	225.938	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistes

Ek Tablo 47- Türkiye'nin Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$)

Appendix Table 47- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
A.B.D.	241.930	29.980	6.053	18.891	540	8.235	8.124	6.644	20.185	1.350	U.S.A
AB	777.521	575.723	171.475	93.883	221.341	336.794	159.547	36.661	129.429	216.461	EU
Afganistan	0	0	0	0	0	0	0	0	11.755	18.825	Afghanistan
Ahl Ser Böl	0	0	0	875	0	0	0	0	0	0	Ahl FR
Arjantin	0	960	0	1.920	0	0	0	0	0	0	Argentina
Arnavutluk	22.176	10	10	2.503	0	1.512	0	0	0	1.438	Albania
Avustralya	12.176	56.158	8.277	2.182	9.223	5.418	0	994	5.114	14.341	Australia
Azerbeycan	4.641	16.354	675	0	2.084	317	0	0	0	1.053	Azerbaijan
Bahreyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Bahrain
B.A.E.	0	12.960	0	0	0	0	1.400	0	3.250	0	U.A.E
Bosna-Hersek	5.536	2.573	0	399	14.263	0	0	0	0	0	Bonia & Her
Bulgaristan	0	9.814	38.356	0	0	0	0	0	0	0	Bulgaria
Bursa SB	0	0	0	0	0	0	0	329	0	0	Bursa FR
Cezayir	0	0	0	0	0	0	0	0	9.362	0	Algeria
Ege SB	0	0	0	0	0	0	0	0	5.246	0	Aegean FR
Güney Afrika	2.200	1.518	6.810	0	5	0	0	0	0	0	S Africa
Gürcistan	9.281	11.144	3.004	0	3.612	0	0	0	1.575	0	Georgia
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0	197	88.944	Iraq
İran	28.938	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iran
İsrail	0	4.685	0	0	0	0	0	0	0	0	Israel
İsviçre	4.146	421	0	61	13.001	50.500	0	141	253	9.867	Switzerland
Japonya	0	0	1.908	0	3.367	361	0	0	0	0	Japan
K.K.T.C	11125	61.176	31.105	15.756	23.665	4.304	0	693	0	0	T.R.N.C
Kanada	1.005	1.418	1.840	0	0	0	930	0	0	1.078	Canada
Kazakistan	8.663	1.295	2.668	0	1.279	0	0	827	197	27.478	Kazakhstan
Kes.ve Bil	0	7	0	4.860	6.160	45.718	0	0	0	0	Undefined C.
Kırgızistan	89	0	207	0	0	0	0	0	0	706	Kyrgyzstan
Libya	0	0	0	0	2.880	0	0	0	0	0	Libya
Moğolistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Mongolia
Makedonya	0	0	0	3.516	0	0	0	0	0	6.724	Macedonia
Malezya	0	475	0	0	0	0	0	0	0	0	Malaysia
Maritus	0	0	0	0	0	13.760	0	0	0	0	Mauritius
Mersin SB	0	0	0	0	0	0	0	0	21.377	0	Mersin FR
Mısır	0	0	0	0	0	0	0	0	178	0	Egypt
Moldova	0	0	1.140	0	0	0	0	2.400	0	0	Moldova
Nepal	0	0	0	0	91	0	0	0	0	0	Nepal
Norveç	7.456	4.185	412	0	0	0	0	0	7.324	0	Norway
Özbekistan	0	624	6.697	7.366	0	0	10.632	0	2.720	157	Uzbekistan
Pakistan	0	0	4.435	0	5	0	0	0	0	0	Pakistan
Romanya	229.633	269.805	24.263	19.658	0	20.010	0	13.410	0	1.352	Romania
Rusya	42.089	39.353	16.311	13.460	7.510	160	0	25.998	31.436	64.776	Russia
Senegal	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Senegal
Singapur	212	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Singapore
Suudi Ara.	0	2.645	0	5	0	0	0	0	0	0	Saudi Arabia
Tacikistan	0	0	99	0	0	0	233	1.071	571	1.256	Tajikistan
Tayland	0	0	0	0	0	0	0	0	287	0	Thailand
Türkmenistan	4.314	9.726	0	551	4.428	2.025	0	5.526	22.905	0	Turkmenistan
Ukrayna	312	18.970	33.937	0	0	0	0	0	120	0	Ukraine
Ürdün	0	0	0	0	24	0	0	0	0	0	jordan
Yeni Zelanda	0	0	11.848	0	0	0	0	0	155	0	New Zealand
Yugoslavia	0	7.486	0	0	0	0	0	0	4.279	0	Yugoslavia
Zimbabve	10.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Zimbabwe
Toplam	1.424.055	1.139.465	371.530	185.886	313.478	489.198	180.866	94.694	301.121	492.978	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 48- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (kg)
Appendix Table 48- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the European Countries (kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	202.793	122.584	36.607	27.413	4.384	50.038	0	9487	23.709	65.354	Germany
Avusturya	1.600	13.374	4.620	11.380	0	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	7.060	8.924	547	0	0	5.286	1.440	82	0	0	Belgium-Lux
Danimarka	0	2.352	522	0	0	0	0	0	0	0	Denmark
Fransa	42.913	51.780	343	4.280	200	23.085	0	83	0	0	France
Hollanda	38.478	17.695	427	3.732	7.576	1.080	0	4440	12.718	5.368	Holland
İngiltere	4.849	1.998	4952	123	10.220	0	0	0	0	560	G Britain
İspanya	0	0	0	0	359.200	545.600	13.320	11040	10.400	11.400	Spain
İsveç	0	2.516	0	0	0	0	0	329	0	0	Sweden
İtalya	505.354	23.356	55.481	0	0	400	154.500	0	0	0	Italy
Macaristan	0	139	0	0	2.272	0	0	0	0	482	Hungary
Portekiz	424.052	79.800	0	0	0	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	12.000	0	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Yunanistan	38.000	12.000	24.000	0	6.480	0	30.360	0	0	18.480	Greece
Toplam	1.265.09	348.518	127.499	46.928	390.332	625.489	199.620	25.461	46.827	101.644	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 49- Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelerine Diğer İşlenmiş Sofralık Zeytin İhracatı (\$)
Appendix Table 49- Turkey's Other Different Processed Table Olive Export to the European Countries (\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Almanya	204.940	227.025	89.908	54.947	9.479	41.577	0	14.433	66.464	153.656	Germany
Avusturya	3.604	33.789	10.743	22.238	0	0	0	0	0	0	Austria
Belçika-Lük	5.685	19.395	1.912	0	0	7.077	2.429	387	0	0	Belgium-Lux
Danimarka	0	4.089	607	0	0	0	0	0	0	0	Denmark
Fransa	56.675	105.057	1.094	5.772	460	15.636	0	147	0	0	France
Hollanda	54.444	37.735	722	10.534	12.959	944	0	9.467	46.076	21.218	Holland
İngiltere	9.450	4.311	9.996	392	17.782	0	0	0	0	3.214	G Britain
İspanya	0	0	0	0	176.610	271.510	9.934	11.845	16.889	15.246	Spain
İsveç	0	3.337	0	0	0	0	0	382	0	0	Sweden
İtalya	0	30.373	56.493	0	0	50	147.184	0	0	0	Italy
Macaristan	0	189	0	0	4.051	0	0	0	0	1.445	Hungary
Portekiz	442.723	88.645	0	0	0	0	0	0	0	0	Portugal
Slovakya	0	21.778	0	0	0	0	0	0	0	0	Slovakia
Yunanistan	34.333	9.360	18.720	0	19.482	0	19.089	0	0	21.682	Greece
Toplam	777.521	575.723	171.475	93.883	221.341	336.794	159.547	36.661	129.429	216.461	Total

*2004 Verileri 10 Aylıktır.

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State İnstitute of Statistic,Foreign Trade Statistcs

Ek Tablo 50- Türkiye'nin Sofralık Zeytin İhracatı (kg/\$)

Appendix Table 50- Turkey's Table Oil Export (kg/\$)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Ortalama
SİYAH ZEYTİN											
Değer (\$)	25.029.529	27.252.786	22.323.840	22.883.541	20.472.067	22.244.494	13.171.277	39.099.759	55.558.440	50.579.968	29.861.570
Miktar (kg)	17.631.250	21.525.018	20.364.806	21.402.803	21.681.796	31.692.781	29.391.567	36.254.944	47.405.805	38.987.898	28.633.867
Birim Fiyatı (\$/kg)	1,42	1,27	1,10	1,07	0,94	0,70	0,45	1,08	1,17	1,30	1,05
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı \$ (%)	72,97	72,77	78,93	74,96	76,16	68,94	76,22	75,59	80,06	80,87	76,44
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı kg (%)	71,99	75,49	82,47	77,98	78,37	73,01	85,23	78,92	85,39	85,85	80,08
YEŞİL ZEYTİN											
Değer (\$)	7.846.774	9.060.042	5.589.041	7.456.538	6.094.802	9.532.930	3.929.252	12.532.959	13.538.471	11.474.197	8.705.501
Miktar (kg)	5.025.253	6.174.620	4.028.545	5.910.466	5.521.065	10.890.148	4.827.525	9.625.102	7.955.103	6.197.526	6.615.535
Birim Fiyatı (\$/kg)	1,56	1,47	1,39	1,26	1,10	0,88	0,81	1,30	1,70	1,85	1,33
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı \$ (%)	22,88	24,19	19,76	24,43	22,67	29,54	22,74	24,23	19,51	18,34	22,28
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı kg (%)	20,52	21,66	16,31	21,53	19,96	25,09	14,00	20,95	14,33	13,65	18,50
DİĞER İŞLENMİŞ ZEYTİNLER											
Değer (\$)	1.424.055	1.139.465	371.530	185.886	313.478	489.198	180.866	94.694	301.121	492.978	499.327
Miktar (kg)	1.833.778	812.715	299.433	134.665	464.349	828.584	265.045	58.551	153.101	225.938	507.616
Birim Fiyatı (\$/kg)	0,78	1,40	1,24	1,38	0,68	0,59	0,68	1,62	1,97	2,18	1,25
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı \$ (%)	4,15	3,04	1,31	0,61	1,17	1,52	1,05	0,18	0,43	0,79	1,28
Top.Sofralık Z İhracattındaki Oranı kg (%)	7,49	2,85	1,21	0,49	1,68	1,91	0,77	0,13	0,28	0,50	1,42
Toplam Sofralık Z İhracat Değeri (\$)	34.300.358	37.452.293	28.284.411	30.525.965	26.880.347	32.266.622	17.281.395	51.727.412	69.398.032	62.547.143	39.066.398
Toplam Sofralık Z İhracat Miktarı (kg)	24.490.281	28.512.353	24.692.784	27.447.934	27.667.210	43.411.513	34.484.137	45.938.597	55.514.009	45.411.362	35.757.018

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 51- Türkiye'nin Ülkelere Göre Siyah ve Yeşil Sofralık Zeytin İthalatı (TL/kg)

Appendix Table 51- Turkey's Black and Green Table Olive Import by Countries (TL/kg)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	
Yeşil Zeytin											Green Table Olive
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	22.176	0	0	Spain
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	16.694	0	Benin
Yunanistan	134.400	0	15.000	0	0	0	0	0	0	0	Greece
Avusturya	3.742	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Austria
Almanya	32.274	0	146.264	6.180	2.421	40.105	2.250	8.244	0	7.166	Germany
Kuveyt	25.839	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Kuwait
Kes ve Bil	0	15.746	4.401	0	981	3.844	0	0	0	0	Undefined C
Romanya	0	9.201	0	0	0	0	0	0	0	0	Romania
Bulgaristan	0	0	10.350	0	0	0	0	0	0	0	Bulgaria
S Arabistan	0	0	22.400	632	0	0	2.800	0	0	0	S.Arabistan
İtalya	0	0	10.520	0	0	0	0	0	0	0	Italy
A.B.D.	0	0	0	7.889	0	0	2.202	0	0	0	U.S.A
Hollanda	0	0	0	10.312	0	0	0	0	0	0	Netherland
Beçika-Lük	0	0	0	0	2.100	0	0	0	0	0	Belgium-Lux
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	0	2.991	0	Ukraine
Fas	0	0	0	0	10.400	0	0	0	0	0	Morocco
Siyah Zeytin											Black Olive
Fas	0	0	19.500	0	0	0	0	0	0	0	Morocco
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	0	30.800	0	Greece
Almanya	73.820	28518	672.385	39420	0	8258	900	47.345	24.065	3618	Germany
Suudi Arabistan	912	0	0	0	0	0	0	1.200	3.600	0	Saudi Arabia
Yemen	3.164	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Yemen
Kes ve Bil	0	57713	17.139		7.068	14721	0	0	0	0	Undefined C
Hollanda	0	0	21.854	28446	17.572	0	0	0	0	0	Netherlands
Romanya	0	0	15.600	0	0	19.000	0	0	69.557	20959	Romania
Türkmenistan	0	0	5700	0	0	0	0	0	0	0	Turkmenistan
İsveç	0	0	5.123	0	0	0	0	0	12.275	0	Sweden
Avustralya	0	0	12.000	0	0	0	0	0	0	0	Australia
Rusya	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	Russia
Kanada	0	0	0	0	0	0	0	0	16.800	0	Canada
Fransa	0	0	0	0	0	0	0	0	7.600	0	France
Avusturya	0	0	0	13.000	0	0	0	0	0	0	Austria
K.K.T.C	0	0	0	185	0	0	0	0	0	0	T.R.N.C
Suriye	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	Syria
A.B.D.	0	0	0	0	0	6.537	0	51.548	39.600	39.210	U.S.A
İtalya	0	0	0	0	0	0	150	0	0	0	Italy
Ukrayna	0	0	0	0	0	0	0	1.722	5.367	0	Ukraine
Moldava	0	0	0	0	0	0	18.500	0	0	0	Moldova
Diğerleri											Others
Azerbeycan	363095	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Azerbaijan
A.B.D.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	U.S.A
İran	7.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Iran
K.K.T.C	0	0	1.544	0	0	0	0	0	0	0	T.R.N.C
Bosna Hersek	0	0	0	0	4.994	0	0	0	0	0	B-Herzegovina
İsviçre	0	0	0	0	0	1.000	0	0	0	0	Switzerland
Yunanistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18.480	Greece

Kaynak:Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret İstatistikleri

Source:State Institute of Statistic,Foreign Trade Statistics

Ek Tablo 57- Zeytin ve Zeytin Mamülleri İmalatı
Appendix Table 57- Olive and Olive Oil Processing Industries

Birim	İşyeri sayısı Number of Establishment	Miktar Quantity (Ton)	Değer Value (TL)	Satış Miktarı	Satış Değeri (Milyon TL)
Saf Zeytinyağı ve Fraksiyonları					
1998	Ton	5	16.539	9.904.315	13.791 7.637.044
1999	Ton	3	837	758.242	613 685.562
2000	Ton	3	397	992.500	288 611.344
2001	Ton	4	16.648	3.8198.845	15.632 35.606.037
2002	Ton	3	1.494	5.577.719	1.618 6.087.888
2003	Ton	4	5.191	25.243.534	3.306 16.085.839
2004	Ton	4	4.364	22.299.483	3.994 21.626.605
2005	Ton	4	4142	23.911.692	5626 29360835
Rafine Edilmiş Zeytinyağı ve Fraksiyonları					
1998	Ton	7	31.353	16.574.266	31.049 16.420.917
1999	Ton	7	33.384	25.889.948	43.657 33.325.738
2000	Ton	7	20.483	32.760.056	21.169 33.548.960
2001	Ton	11	36.919	73.872.598	38.430 77.752.958
2002	Ton	11	12.062	41.565.167	11.011 39.105.416
2003	Ton	13	40.003	151.560.553	38.033 144.020.535
2004	Ton	14	44.888	192.587.170	44.138 189.284.210
2005	Ton	13	59.461	286.349.122	61.366 291.164.422
İşlenmiş Zeytin (Dondurulmamış)					
1998	Kg	5	11.335.833	4.615.516	15.480.949 6.217.492
1999	Kg	4	5.243.892	3.138.067	3.652.428 2.167.137
2000	Kg	4	6.871.749	6.490.898	5.913.299 5.475.404
2001	Kg	3	10.118.241	12.264.196	10.155.855 12.128.953
2002	Kg	3	6.440.270	11.957.016	6.617.382 12.258.897
2003	Kg	5	39.507.896	113.192.166	35.336.795 100.293.705
2004	Kg	6	30.538.808	105.472.961	28.238.301 99.132.522
2005	Kg	5	29.793.843	125.279.669	29.582.413 124.366.735
Stok					
1998	Ton	14	14.772	550.222	12.710 454.296
1999	Ton	15	28.810	1.217.120	22.196 834.699
2000	Ton	15	48.832	3.509.904	42.213 2.993.979
2001	Ton	14	28.062	3.461.325	21.562 2.542.301
2002	Ton	17	8.126	1.503.952	5.998 1.160.055
2003	Ton	14	20.369	5.033.669	17.747 5.341.657
2004	Ton	11	16.427	5.431.063	15.300 5.026.371
2005	Ton	11	16.427	5.431.063	15.300 5.026.371

Not: Bilgiler kamu kesimine ait tüm işyerleri ile 10 ve daha fazla kişi çalıştıran özel sektör imalat sanayi işyerlerinin Katma değerinin yaklaşık % 80 ini oluşturan büyük ölçekli imalat sanayi işyerlerine aittir.

Özel sektöre ait 3 den daha az işyerlerince üretilen madde varsa, bu maddenin şretim bilgisi gizlilik nedeni ile verilememiştir.

3- 2005 Verileri geçici ve 12 aylıktır. Üretim ve satış değerlerinde KDV harihtir.

TEAE YAYIN LİSTESİ

- Tunaloğlu, R., Karahocagil, P., Zeytinyağı - Sofralık Zeytin - Pirina Yağı Durum Tahmin:2005/2006 Yayın No:142, Mart 2006, Ankara
- Candemir M., Deliktaş E., TİGEM İşletmelerinde Teknik Etkinlik, Ölçek Etkinliği, Teknik İlerleme, Etkinlikteki Değişme ve Verimlilik Analizi:1999-2003 Yayın No: 141, Ocak 2005,Ankara
- Keskin, G., Çakaryıldırım, N;Dölekoğlu ,C.Ö., Domates Ve Domates Salçası Durum ve Tahmin 2005/2006: Yayın No:140, Kasım-2005, Ankara
- Ataseven ,Y., AB ve Türkiye'de Tütüne Yönelik Politikalar- Karşılaştırmalı Bir Analiz , Yayın No:139, Ekim 2005, Ankar a
- Tunaloğlu,R., Taşkaya,B., Fındık - Antep Fıstığı Durum Tahmin: 2005/2006 Yayın No:138, Ekim 2005, Ankara
- Dölekoğlu ,C.Ö., Keskin, G., Özdemir, İ.,Yemeklik Kuru Baklagiller Durum Tahmin: 2005/2006 -Yayın No:137, Eylül 2005, Ankara
- Taşkaya B., Tunaloğlu,R. Odabaşı S., Yağlı Tohumlar Durum Tahmin: 2005/2006-Yayın No:136, Eylül 2005, Ankara
- Anaç, H., Dönmez, D., Dellal, İ., Buğday Durum ve Tahmin: 2005/2006, Yayın No:135, Temmuz 2005, Ankara.
- Oktay, E., Tunaloğlu, R., Türk Tarım Politikasının Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikasına Uyumu, Yayın No:134, Haziran 2005, Ankara.
- Özüdoğru, T., Çakaryıldırım, N., Pamuk Durum ve Tahmin: 2005/2006, Yayın No:133, Haziran 2005, Ankara.
- İçöz, Y., Demir, A., Çeliker, A., Kalanlar, Ş., Gül,U., Süt ve Süt Ürünleri Durum ve Tahmin 2004-2005,Yayın No:132, Ağustos 2005, Ankara
- İçöz, Y., Demir, A., Çeliker, A., Kalanlar, Ş., Gül, U., Et ve Et Ürünleri Durum ve Tahmin 2004-2005,Yayın No:131, Nisan 2005, Ankara
- Arısoy, H., Oğuz, C., Tarımsal Araştırma Enstitüleri Tarfından Yeni Geliştirilen Buğday Çeşitlerinin Tarım İşletmelerinde Kullanım Düzeyi ve Geleneksel Çeşitler İle Karşılaştırmalı Ekonomik Analizi-Konya İli Örneği, Yayın No:130, Mart 2005, Ankara.
- Kızılaslan, N., Kızılaslan, H., Türkiye'de Kimyasal Gübre Kullanımı ve Tokat İli Artova İlçesinde Kimyasal Gübredeki Uygulamalar, Gübreleme-Çevre İlişkileri, Yayın No:129, Mart 2005, Ankara.
- Tunaloğlu, R., Karahocagil, P., "Zeytinyağı - Sofralık Zeytin ve Pirina Yağı Durum Tahmin:2004/2005", Yayın No: 128, Mart 2005, Ankara.
- Karahocagil, P. Tunaloğlu, R., Çakaryıldırım, N. "Turunçgiller Durum ve Tahmin 2004-2005", Yayın No: 127, Şubat 2005, Ankara
- Saner, G., Engindeniz, S., Çukur, F., Yücel, B., İzmir ve Muğla İllerinde Faaliyet Gösteren Arıcılık İşletmelerinin Teknik ve Ekonomik Yapısı İle Sorunları Üzerine Bir Araştırma, Yayın No:126, Ocak 2005, Ankara.
- Dölekoğlu,Ö.C., Keskin, G. Yemeklik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2004-2005, Yayın No: 125, Aralık 2004, Ankara.
- Keskin, G., Dölekoğlu, Ö.C., Domates ve Domates Salçası Durum ve Tahmin Raporu 2004-2005 Yayın No: 123, Eylül 2004, Ankara
- Koç, M., Ege Bölgesinde Çekirdeksiz Kuru Üzüm Fiyatlarında Dalgalanmalar ve Etkileri Üzerine Bir Araştırma, Yayın No: 122, Haziran 2004, Ankara.
- Güneş, E., Tarım İşletmelerinde Kredi Taleplerinin Doğrusal Programlama Yöntemiyle Belirlenmesi "Kırşehir İli Merkez İlçesi Tarım İşletmeleri Araştırması", Yayın No: 121, Haziran 2004, Ankara.
- Özüdoğru, H., "Köy-Koop Kırklareli Birliğinin Ekonomik Analizi ve Yöneticilerin Kooperatif İşletmelerinin Başarısına Etkilerinin Değerlendirilmesi" Yayın No: 120, Mayıs 2004, Ankara
- Şengül, S., "Türkiye'de Yoksulluk Profili ve Gelir Gruplarına Göre Gıda Talebi", Yayın No: 119, Mart 2004, Ankara.
- Tunaloğlu, R., Karahocagil, P., "Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum Tahmin:2003/2004", Yayın No: 118, Mart 2004, Ankara.
- TEAE Personeli, "Teae Bakış 2003", Yayın No: 117, Ocak 2004, Ankara.
- İçöz, Y., "Bursa İli Süt Sığırcılık İşletmelerinde Karlılık ve verimlilik Analizi", Yayın No: 116, Mart 2004, Ankara.
- Özüdoğru, T., "Pamuk Durum ve Tahmin: 2003/2004", Yayın No: 115, Ocak 2004, Ankara.
- Atıcı, C., "Türkiye'nin Dış Ticaretinde ve Transfer Politikalarında Değişimin Faktör Bazında Gelir Dağılımı Etkileri: Bir Sosyal Hesaplar Matrisi Denemesi", Yayın No: 114, Aralık 2003, Ankara.
- Yavuz, F., Birinci, A., Peker, K., Atsan, T. "Türkiye Fındık Sektörü Ekonometrik Modelinin Oluşturulması ve Politik Analizlerde Kullanımı", Yayın No: 113, Aralık 2003, Ankara.

- Tunahioğlu, R., Karahocagil, P., “Türkiye I. Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Sempozyumu Bildirileri”, Yayın No: 112, Aralık, 2003 Ankara.
- Karahocagil, P., Tunahioğlu, R., Taşkaya, B., Anaç, H., “Turunçgiller Durum ve Tahmin 2003-2004”, Yayın No: 111, Kasım 2003, Ankara.
- Dölekoğlu, T., Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin 2003-2004, Yayın No: 110, Ağustos 2003, Ankara
- Dölekoğlu, C.Ö., Uysal, F., Yemeklik Kuru Baklagil Durum ve Tahmin 2003-2004, Yayın No: 109, Ağustos, 2003 Ankara
- Keskin, G., Pezikoğlu, F., Gül, U., Sebze Durum Raporu 2002-Domates, Yayın No: 108, Temmuz, 2003, Ankara
- Dölekoğlu, T., Türkiye I. Yağlı Tohumlar, Bitkisel Yağlar ve Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 107, Ağustos, 2003
- Özüdoğru, T., Ertürk, Y.E., 2003, Türkiye VI. Pamuk ve Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 106, Ağustos. 2003, Ankara
- Dölekoğlu, C.Ö., 2003, Tüketicilerin İşlenmiş Gıda Ürünlerinde Kalite Tercihleri, Sağlık Riskine Karşı Tutumları ve Besin Bileşimi Konusunda Bilgi Düzeyleri (Adana Örneği), Yayın No: 105, Temmuz, Ankara
- Akbay, A.Ö., 2003, Türkiye’de Şeker Üretiminin Ekonomik ve Sosyal Karlılığının Değerlendirilmesi, Yayın No: 104, Temmuz, Ankara
- Özkan, U., Erkuş, A., 2003, Bayburt İlinde Sığır Yetiştiriciliğine Yer veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi, Yayın No: 103, Temmuz, Ankara
- Demirci, S., Şeker Kanunundaki Değişiklikle Olası Etkilerin Ekonomik Analizi, Yayın No: 102, Haziran, Ankara.
- Tan, S., Dellal, İ., 2003, Avrupa Birliği’nde Ortak Tarım Politikasının İşleyişi ve Türk Tarımının Uyum Süreci, Yayın No: 100, Mayıs Ankara.
- Dellal, İ., Gül, U., Anaç, H., 2003. Buğday Durum ve Tahmin: 2003/2004, Durum ve Tahmin 2003-2, Yayın No: 99, Ankara.
- Yeni, R., Dölekoğlu, C.Ö., 2003, Tarımsal Destekleme Politikasında Süreçler ve Üretici Transferleri, Yayın No: 98, Nisan, Ankara.
- Karlı, B. 2003, Gap Alanındaki Tarım Kooperatifleri ve Diğer Çiftçi Örgütlerinin Bölge Kalkınmasındaki Etkinliği, Yayın No: 97, Mart, Ankara.
- Tunahioğlu, R., Karahocagil, P., Tan, M., Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin: 2003-1, Yayın No: 96, Mart, Ankara.
- Gül, A., Akbay, A.Ö., Dölekoğlu, C.Ö., Özel, R., Akbay, C., Adana İli Kentsel Alanda Ailelerin Ev Dışı Gıda Tüketimlerinin Belirlenmesi, Yayın No: 95, Ocak, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-6, Yayın No: 94, Aralık, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-5, Yayın No: 93, Aralık, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2003, Durum ve Tahmin 2002-4, Yayın No: 92, Aralık, Ankara.
- Ege, H., Karahocagil P., 2002, Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-3, Yayın No: 91, Aralık, Ankara
- Tunahioğlu, R., Gökçe, O., 2002, Ege Bölgesinde Optimal Zeytin Yayılış Alanlarının Tespitine Yönelik Bir Araştırma, Yayın No: 90, Aralık, Ankara.
- Özüdoğru, T., 2002, Pamuk Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-2, Yayın No: 89, Ekim, Ankara.
- Karlı, B. 2002, Gap Alanındaki Tarıma Dayalı Sanayi İşletmelerinin Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Yolları, Yayın No: 88, Eylül, Ankara.
- Özüdoğru, T., Ertürk, E., 2002, Türkiye V. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler, Yayın No: 87, Ekim, Ankara
- Tan, S., Ertürk, Y.E., Türkiye’de Süt Tozu Üretimi ve Dünyadaki Rekabet Şansı, Yayın No: 86, Ekim, Ankara.
- Tan, S., Dellal, İ., 2002, Kırmızı Et Üretim ve Tüketim Açığını Kapatmak İçin Alternatif Bir Yaklaşım: Hindi Üretimi ve Sözleşmeli Yetiştiricilik Modeli, Proje Raporu 2002-3. Yayın No: 85, Temmuz, Ankara.
- Dellal, İ., Tunahioğlu, R., 2002, Buğday Durum ve Tahmin: 2002/2003, Durum ve Tahmin 2002-1, Yayın No: 84, Ankara.
- Dellal, İ., Keskin, G., Dellal, G., 2002, Gap Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Ekonomik Analizi ve Hayvansal Ürünlerin Pazara Arzı, Proje Raporu 2002-2. Yayın No: 83, Temmuz, Ankara.
- Ege, H., Karahocagil P., 2001, Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-7, Yayın No: 82, Aralık, Ankara.

- Dellal, G., Eliçin, A., Tekel, N., Dellal, İ., 2002, Gap Bölgesinde Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Yapısal Özellikleri, Proje Raporu 2002-1. Yayın No: 82, Temmuz, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., Kümes Hayvanları ve Yumurta Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-6, Yayın No: 81, Kasım, Ankara.
- Ertürk, Y.E., Tan, S., Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-5, Yayın No: 80, Kasım, Ankara.
- Tan, S., Ertürk, Y.E., Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 2002, Durum ve Tahmin 2001-4, Yayın No: 79, Kasım, Ankara.
- Özüdoğru, T., Tatlıdil, H., 2001, “Bu Toprağın Sesi” Televizyon Programının Polatlı İlçesinde Çiftçi Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma, Proje Raporu. Yayın No: 78, Aralık, Ankara.
- Akyıl, N., Özüdoğru, T., 2001, Yeni Gelişmeler Işığında Pamuk Sektörü, Iv. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 77, Aralık, Ankara.
- Karahocagil, P., 2001, Yeter Gelirli İşletme Büyüklüğü: Literatür İncelemesi, Proje Raporu 2001-24, Yayın No:76, Ekim, Ankara.
- Dellal, İ., 2001, Buğday Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-3, Yayın No: 74, Eylül, Ankara.
- Dölekoğlu, T., 2001, Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-2, Yayın No:73, Ağustos, Ankara.
- Tan, S., 2001, Türkiye’de Sütçülük Sektöründe Bölgeler Arası Yapısal Değişimin Spatial Denge Modeli İle Analizi, Proje Raporu 2001-22, Yayın No: 72, Ağustos, Ankara.
- Abay, C., Sayan, S., Miran, B., Bayaner, A., 2001, Türkiye’deki Tarımsal Destek Harcamalarının Enflasyon Üzerine Etkilerinin Ekonometrik Analizi, Proje Raporu 2001-21, Yayın No:71, Haziran, Ankara.
- Sarımeşeli, M., Tatlıdil, F., 2001, Doğrudan Gelir Desteği ve Kayıt Sistemi Pilot Uygulaması ve Orman İçi Köyler Açısından Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-20, Yayın No:70, Nisan, Ankara
- Saraçoğlu, B., Aydoğuş, O., Köse, N., İşgören, D., 2001, Türkiye’de Su Ürünleri Sektörü: Üretim, Talep ve Pazarlama, Proje Raporu 2001- 19, Yayın No:69, Nisan, Ankara.
- Çakmak, E., Kasnaoğlu, H.,2001, Tarım Sektöründe Türkiye ve Avrupa Birliği Etkileşimi, Proje Raporu 2001-18 , Yayın No:68, Nisan, Ankara.
- Demirci, S., 2001, Şeker Fabrikalarının Performans Analizi ve Toplam Faktör verimliliklerinin Ölçümü: Dea ve Malmquist İndeks Yaklaşımı, Proje Raporu 2001-17, Yayın No:67, Nisan, Ankara.
- Zaim, O., Bayaner, A., Kandemir, M.U., 2001, Tarımda İller ve Bölgeler Düzeyinde Üretkenlik ve Etkinlik: Farklar ve Nedenler, Proje Raporu 2001-16, Yayın No:66, Nisan, Ankara.
- TEAE Personeli Türkiye’de Bazı Bölgeler İçin Önemli Ürünlerde Girdi Kullanımı ve Üretim Maliyetleri, 2001, Proje Raporu 2001-14, Yayın No:64, Nisan, Ankara.
- Koç, A., Tanrıvermiş, H., Budak, F., Gündoğmuş, E., İnan, H., Kubaş, A., Özkan, B., 2001, Türkiye Tarımında Kimyasal İlaç Kullanımı: Etkinsizlik, Sorunlar ve Alternatif Düzenlemelerin Etkileri, Proje Raporu 2001-13, Yayın No:63, Nisan, Ankara.
- Işıklı, E., Koç, A., Miran, B., Akyıl, N., Abay, C., Güler, S., Günden, C., 2001, Türkiye’de Tütünde Arz Kontrolü ve Ekonomik Etkileri, Proje Raporu 2001-12, Yayın No:62, Nisan, Ankara.
- Binici, T., Koç, A., Bayaner, A., 2001, Üretici Risk Davranışları ve Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler: Adana Aşağı Seyhan Ovası Örneği (İngilizce), Çalışma Raporu 2001-1, Yayın No:61, Nisan, Ankara.
- Akdemir, Ş., Binici, T., Şengül, H., Vd. 2001, Bölge Bazlı Tarım Sigortasının Türkiye’de Seçilmiş Bölgeler İçin Potansiyel Sigorta Talebinin ve Talebinin Karşılabilirliğinin Belirlenmesi, Proje Raporu 2001-11, Yayın No:60, Nisan, Ankara.
- Alpay, S., Yalçın, İ., Dölekoğlu, T., 2001, Avrupa Birliği Kalite ve Sağlık Standartlarının Türk Gıda Sanayi Sektörü Rekabet Gücü Üzerine Etkisi, Proje Raporu 2001-10, Yayın No:59, Nisan, Ankara
- Özüdoğru, T., Akyıl, N.,2001, Pamuk Durum ve Tahmin:2001/2002, Durum ve Tahmin 2001-1, Yayın No:58, Eylül, Ankara.
- Bayaner, A., Koç, A., Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Ören, N., Özkan, B., 2001, Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulamasının İzleme ve Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-9, Yayın No:57, Mart, Ankara
- Ediz, D., İntişah, A.Ş., Özlü, R., 2001, Doğrudan Gelir Desteği Pilot Uygulaması (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 2001-8, Yayın No:56, Mart, Ankara.
- Yavuz, F., Aksoy, Ş., Tan, S., Dağdemir, V., Keskin, A., 2001, Türkiye’de Süt Pazarlama Sisteminin İyileştirilmesi İçin Kurumsal Yapılanma İhtiyacı Üzerine Bir Araştırma, Proje Raporu 2001-7, Yayın No:55, Mart, Ankara.
- Koç, A., Uzunlu, V., Bayaner, A., 2001, Türkiye Tarımsal Ürün Projeksiyonları 2000-2009, Proje Raporu 2001-6, Yayın No:54, Şubat, Ankara.
- Koç, A., Bayaner, A., Tan, S., Ertürk, Y.E., Fuller, F., 2001, Türkiye’de Destekleme Politikaları ve Programlarının Hayvancılık Sektörünün Gelişmesi Üzerine Etkisi (İngilizce), Proje Raporu 2001-5, Yayın No:53, Ocak, Ankara.
- Ertürk, Y.E., 2001, Ankara İli Kızılcahamam İlçesinde Köy-Tür’e Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Broiler

- İşletmelerinin Ekonomik Analizi, Proje Raporu 2001-4, Yayın No:52, Ocak, Ankara.
- Akgüngör, S., Barbaros, F., Kumral, N., 2001, Türkiye’de Meyve ve Sebze İşleme Sanayinin Avrupa Birliği Piyasasında Sürdürülebilir Rekabet Gücü Açısından Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-3, Yayın No: 51, Ocak, Ankara.
 - Özcan, Y.Z., 2001, Türkiye’de Fındık, Çay, Şeker Pancarı ve Tütün Tarımında Hızlı Kırsal Değerlendirme (İngilizce), Proje Raporu 2001-2, Yayın No: 50, Ocak, Ankara.
 - Şengül, H., Koç, A., Akyıl, N., Bayaner, A., Fuller, F., 2001, Türkiye’de Pamuk Pazarı: Gelecekteki Talebi Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2001-1, Yayın No: 49, Ocak, Ankara.
 - Dellal, İ., Ege, H., 2000, Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 2000/2001, Durum ve Tahmin 2000-2, Yayın No: 48, Aralık, Ankara.
 - Akyıl, N., 2000, Pamuk Endüstrisinde Pazar Merkezli Bilgi Akışı, Türkiye Iı. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildiriler Tartışmalar, Yayın No: 47, Ekim, Ankara.
 - Tan, S., Ertürk, Y.E., 2000, Türkiye’de Hayvancılık Sektörü: Üretici, Sanayici ve Politika Yapıcılar Açısından Sektörün Değerlendirilmesi, Türkiye I. Besi ve Süt Hayvancılığı Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 46, Temmuz, Ankara.
 - Sarımeşeli, M., Aydoğuş, O., 2000, Dünya Fındık Piyasasının Ekonomik Analizi ve Türkiye İçin Optimum Politikaların Saptanması, Proje Raporu 2000-6, Yayın No: 45, Temmuz, Ankara.
 - Ege, H., Dellal, İ., 2000, Buğday Durum ve Tahmin: 2000/2001, Durum ve Tahmin 2000-1, Yayın No: 44, Temmuz, Ankara.
 - Dellal, İ., 2000, Antalya İlinde Kıl Keçisi Yetiştiriciliğine Yer veren Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi ve Planlanması, Proje Raporu 2000-5, Yayın No: 43, Haziran, Ankara.
 - Tanrıvermiş, H., 2000, Orta Sakarya Havzası’nda Domates Üretiminde Tarımsal İlaç Kullanımının Ekonomik Analizi, Yayın No: 42, Mayıs, Ankara.
 - Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., Ceyhan, V., Fidan, H., Özudoğru, H., 2000, Türkiye’de Özelleştirme Uygulamalarının Tarım Kesimine Etkilerinin Değerlendirilmesi, Proje Raporu 2000-3, Yayın No:41, Mayıs, Ankara.
 - Demirci, S., 2000, Doğrudan Gelir Sistemi ve Uygulamalar: Literatür İncelemesi, Proje Raporu 2000-1, Yayın No: 40, Mayıs, Ankara.
 - Saraçoğlu, B., Köse, N., 2000, Bazı Gıda Sanayilerinin Uluslararası Rekabet Gücü: Makarna, Bisküvi ve Un Sanayi, Proje Raporu 2000-2, Yayın No: 39, Mayıs, Ankara.
 - Tan, S., Şener, B., Aytüre, S., 1999, Feoga ve Türkiye’de Uygulanabilirliği, Çalışma Raporu 1999-3, Yayın No: 38, Aralık, Ankara.
 - Kırıl, T., Kasnakoglu, H., 1999, Tarımsal Ürünler İçin Maliyet Hesaplama Metodolojisi ve veri Tabanı Rehberi, Proje Raporu 1999-13, Yayın No: 37, Aralık, Ankara.
 - Demirci, S., 1999, Destekleme Alımı ve Fark Ödeme Sisteminin Refah ve Dağılım Etkilerinin İncelenmesi, Proje Raporu 1999-12, Yayın No: 36, Aralık, Ankara.
 - Brooks, J., Tanyeri, A., 1999, Tarımsal Politika Reformu: Sosyal Hesap Matriksi Yaklaşımı (İngilizce), Proje Raporu 1999-11, Yayın No: 35, Aralık, Ankara.
 - Çakmak, E.H., Akder, H., 1999, Dünya Ticaret Örgütü-Tarım Anlaşması’nın Yeni Görüşme Dönemi ve Türkiye: Olanaklar, Kısıtlar ve Stratejiler, Proje Raporu 1999-10, Yayın No:34, Aralık, Ankara.
 - Akyıl, N., 1999, Pamuk Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-8, Yayın No: 33, Aralık, Ankara.
 - Özçelik, A., Tanrıvermiş, H., Gündoğmuş, E., İnan, A., 1999, Türkiye’de Sulama İşletmeciliğinin Geliştirilmesi Yönünden Şebekelerin Birlik ve Kooperatiflere Devri İle Su Fiyatlandırma Yöntemlerinin İyileştirilmesi Olanakları, Proje Raporu 1999-9, Yayın No: 32, Kasım, Ankara.
 - Koç, A., Beghin, J., Fuller, F., Aksoy, Ş., Dölekoğlu, T., Şener, A., 1999, Türkiye’de Yağlı Tohumlar Pazarı: Uluslararası Fiyatlar ve Alternatif Politikaların Arz, Talep ve İkame Ürünler Üzerine Etkileri (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-8, Yayın No: 31, Eylül, Ankara.
 - Bayaner, A., Bozkurt, H., 1999, Türk Tarımında Bilim ve Araştırma Politikaları (İngilizce), Yayın No: 30, Ekim, Ankara.
 - Ege, H., 1999, Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-7, Yayın No: 29, Eylül, Ankara.
 - Ertürk, Y.E., Tan, S., 1999, Et ve Et Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999, Durum ve Tahmin 1999-6, Yayın No: 28, Ağustos, Ankara.
 - Akyıl, N., Bayaner, A., 1999, Pamukta Tarım ve Sanayi Entegrasyonu, Türkiye Iı. Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu Bildirileri, Yayın No: 27, Ağustos, Ankara.
 - Tan, S., Ertürk, Y.E., 1999, Süt ve Süt Mamülleri Durum ve Tahmin: 1999, Durum ve Tahmin 1999-5, Yayın No: 26, Ağustos, Ankara.
 - Şener, A., Koç, A., 1999, Türkiye’de Kimyasal Gübre Talebi, Çalışma Raporu 1999-2, Yayın No: 25, Ağustos, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Köse, N., 1999, Buğday Durum ve Tahmin: 1999/2000, Durum ve Tahmin 1999-4,

- Yayın No: 24, Haziran, Ankara.
- Bayaner, A., 1999, Çorum İlinde Yumurta Tavukçuluğunun Ekonomik Analizi, Proje Raporu 1999-7 Yayın No: 23, Haziran, Ankara.
 - Çakmak, E., Kasnakoğlu, H., Akder, H., 1999, Türk Tarımında Destekleme Alımları ve Pazar Girişi Etkileri: Tarımsal Sektör Modeli Analizi, (İngilizce), Proje Raporu 1999-6 Yayın No: 22, Mayıs, Ankara.
 - Furtan, W.H., Güzel, A., Karagiannis, G., Bayaner, A., 1999, Türkiye’de Tarımsal Araştırmaların Getirisi ve Tarımsal verimlilik (İngilizce), Proje Raporu 1999-5, Yayın No: 21, Mayıs, Ankara.
 - Bayaner, A., Uzunlu, V., 1999, Türk Baklagil Pazarlama Politikalarının Dünya Ticaretine Etkileri, Çalışma Raporu 1999-1, Yayın No: 20, Nisan, Ankara.
 - Ege, H., Ertürk, Y.E., 1999, Yemlik Tahıllar Tahmin: 1998/99, Tahmin 1999-3, Yayın No: 19, Mart, Ankara.
 - Aksoy, Ş., Şener, A., 1999, Yağlı Tohumlar ve Bitkisel Yağlar Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1999-2, Yayın No: 18, Mart, Ankara.
 - Yurdakul, O., V.D., 1999, Türkiye’de Hayvansal Ürünler Arzı ve Yem Talebi: Mevcut Durumun Değerlendirilmesi ve Alternatif Politika Senaryoları (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-4, Yayın No: 17, Mart, Ankara.
 - Akyıl, N., 1999, Pamuk Tahmin: 1998/99, Tahmin 1999-1, Yayın No: 16, Mart, Ankara.
 - Akgüngör, S., Miran, B., Abay, C.F., Olhan, E., Nergis, N.K., 1999, İstanbul, Ankara, ve İzmir İllerinde Tüketicilerin Çevre Dostu Ürünlere Yönelik Potansiyel Talebinin Tahminlenmesi, Proje Raporu 1999-3, Yayın No: 15, Şubat, Ankara.
 - Özçelik, A., Turan, A., Tanrıvermiş, H., 1999, Türkiye’de Tarımın Pazara Entegrasyonunda Sözleşmeli Tarım ve Bu Modelin Sürdürülebilir Kaynak Kullanımı İle Üretici Geliri Üzerine Etkileri, Proje Raporu 1999-2, Yayın No: 14, Şubat, Ankara.
 - Schmitz, A., Çakmak, E., Schmitz T. And R. Gray, 1999, Türk Tarımında Devlet Eliyle Ticaret (Türkçe ve İngilizce), Proje Raporu 1999-1, Yayın No: 13 Şubat, Ankara.
 - Bayaner, A., Nevruz, G., Akyıl, N., 1998, I. Türkiye Pamuk, Tekstil ve Konfeksiyon Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar, Yayın No: 12, Ekim, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Nevruz, G., 1998, I. Türkiye Buğday Sempozyumu: Bildiriler, Tartışmalar, Yayın No: 11, Temmuz, Ankara.
 - Yıldırım, T., Furtan, W.H., Güzel, A., 1998, Türkiye Buğday Politikasının Teorik ve Uygulamalı Analizi, Çalışma Raporu 1998-4, Mayıs, Ankara.
 - Çakmak, E.H., Kasnakoğlu, H., Yıldırım, T., 1998, Fark Ödeme Sisteminin Ekonomik Analizi, Çalışma Raporu 1998-3, Nisan, Ankara.
 - Bayaner, A., 1998, Türkiye Makarnalık Buğday Sektörü ve Uluslararası Pazardaki Rekabet Gücü, Çalışma Raporu 1998-2, Yayın No: 8, Nisan, Ankara.
 - Fisunoğlu, M., Pınar M., Aydoğuş, O., 1998, Türkiye’nin Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri ve Rusya Federasyonu İle Tarımsal Ticaret Olanakları, Çalışma Raporu 1998-1, Mart, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, Buğday Tahmin: 1998/99, Tahmin 1998-5, Aralık, Ankara.
 - Akyıl, N., Ertürk, Y.E., 1998, Pamuk Durum ve Tahmin: 1998/99, Durum ve Tahmin 1998-4, Eylül, Ankara.
 - Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, Yemlik Tahıllar Durum ve Tahmin: 1998/99, Durum ve Tahmin 1998-3, Temmuz, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk, Y.E., 1998, Buğday Tahmin: 1998/99, Tahmin 1998-2, Temmuz, Ankara.
 - Pınar, M., Akyıl, N., Er S., Ertürk, Y.E., 1998, Pamuk Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1998-1, Ocak, Ankara.
 - Aydoğuş, O., Ege, H., Ertürk Y.E, Zöğ, N.P., 1997, Buğday Durum ve Tahmin: 1997/98, Durum ve Tahmin 1997-1, Aralık, Ankara.